

Bugünü geleceğe dönüştüren
dev bir yatırım

KISACA TÜPRAŞ

- 02 Fuel Oil Dönüşüm Tesisi
- 08 Temel Göstergeler
- 14 2014 Gelişmeleri
- 16 Tüpraş'ın Tarihsel Gelişimi
- 19 Başarı ve Ödüller

YÖNETİM

- 22 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 24 Yönetim Kurulu
- 28 Genel Müdür'ün Mesajı
- 32 Üst Yönetim

2014 PERFORMANSI

- 34 Sektör
- 36 Üretim
- 40 İzmit Rafinerisi
- 42 İzmir Rafinerisi
- 44 Kırıkkale Rafinerisi
- 46 Batman Rafinerisi
- 48 Dağıtım
- 50 Deniz Taşımacılığı
- 54 Strateji

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- 58 Yatırımlar
- 62 Ar-Ge
- 66 Sağlık ve Emniyet Uygulamaları
- 68 Kalite Yönetim Sistemleri
- 70 Çevre
- 72 Enerji Verimliliği
- 74 İnsan Kaynakları
- 78 Sürdürülebilirlik ve Performans Göstergeleri
- 84 Kurumsal Sorumluluk Projeleri

KURUMSAL YÖNETİM

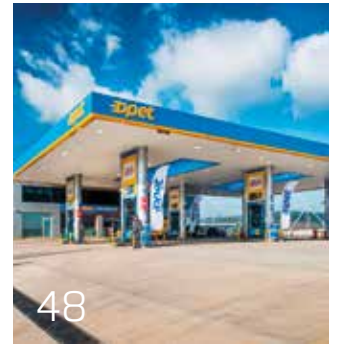
- 90 Yatırımcı İlişkileri
- 94 Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme
- 96 Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu
- 108 Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları
- 112 Olağan Genel Kurul Toplantısı Gündemi
- 113 2014 Yılı Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Açıklama
- 114 Kâr Dağıtım Önerisi
- 115 2014 Yılı Bağlı Şirket Raporu
- 116 2014 Yılı İlişkili Taraf İşlemleri Raporu
- 117 Ücret Politikası
- 118 Bağımsızlık Beyanı
- 123 Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)
- 124 Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)
- 125 Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)
- 126 Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)
- 127 Yıllık Faaliyet Raporu'na Dair Bağımsız Denetçi Raporu

FİNANSAL TABLOLAR

- 129 Finansal Tablolar ve Denetçi Raporu

SÖZLÜK

- 191 Terimler Sözlüğü
- 193 Birimler Sözlüğü

Bir Bakışta Tüpraş

DİTAŞ

Ham Petrol Tankeri
164.859 DWT
1 Ham Petrol/Ürün Tankeri
51.532 DWT
4 Ürün Tankeri Toplam
48.121 DWT

İZMİR RAFİNERİSİ

Kapasite
11 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite
7,78
Depolama Kapasitesi
2.911.499 m³

MARMARA OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi
721.000 m³

KÖRFEZ OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi
37.165 m³

İZMİR RAFİNERİSİ

Kapasite
11 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite
7,66
Depolama Kapasitesi
2.421.772 m³

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

Kapasite
5 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite
6,32
Depolama Kapasitesi
1.378.223 m³

ANTALYA OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi
19.392 m³

MERSİN OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi
240.000 m³

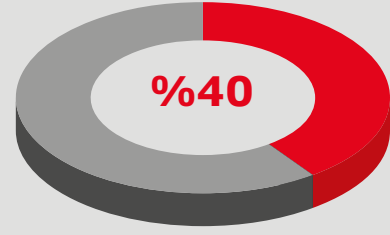
DİTAŞ

Tüpraş, Ditaş'ın %79,98 hissesine sahip

1 Ham Petrol Tankeri: **164.859 DWT**

1 Ham Petrol/Ürün Tankeri: **51.532 DWT**

4 Ürün Tankeri: Toplam **48.121 DWT**

OPET

Tüpraş, Opet'in %40 hissesine sahip

1.393 akaryakıt istasyonu,

1,1 milyon m³ depolama kapasitesi, ticaret, madeni yağ, gemi yakıtı, uçak yakıtı faaliyetleri

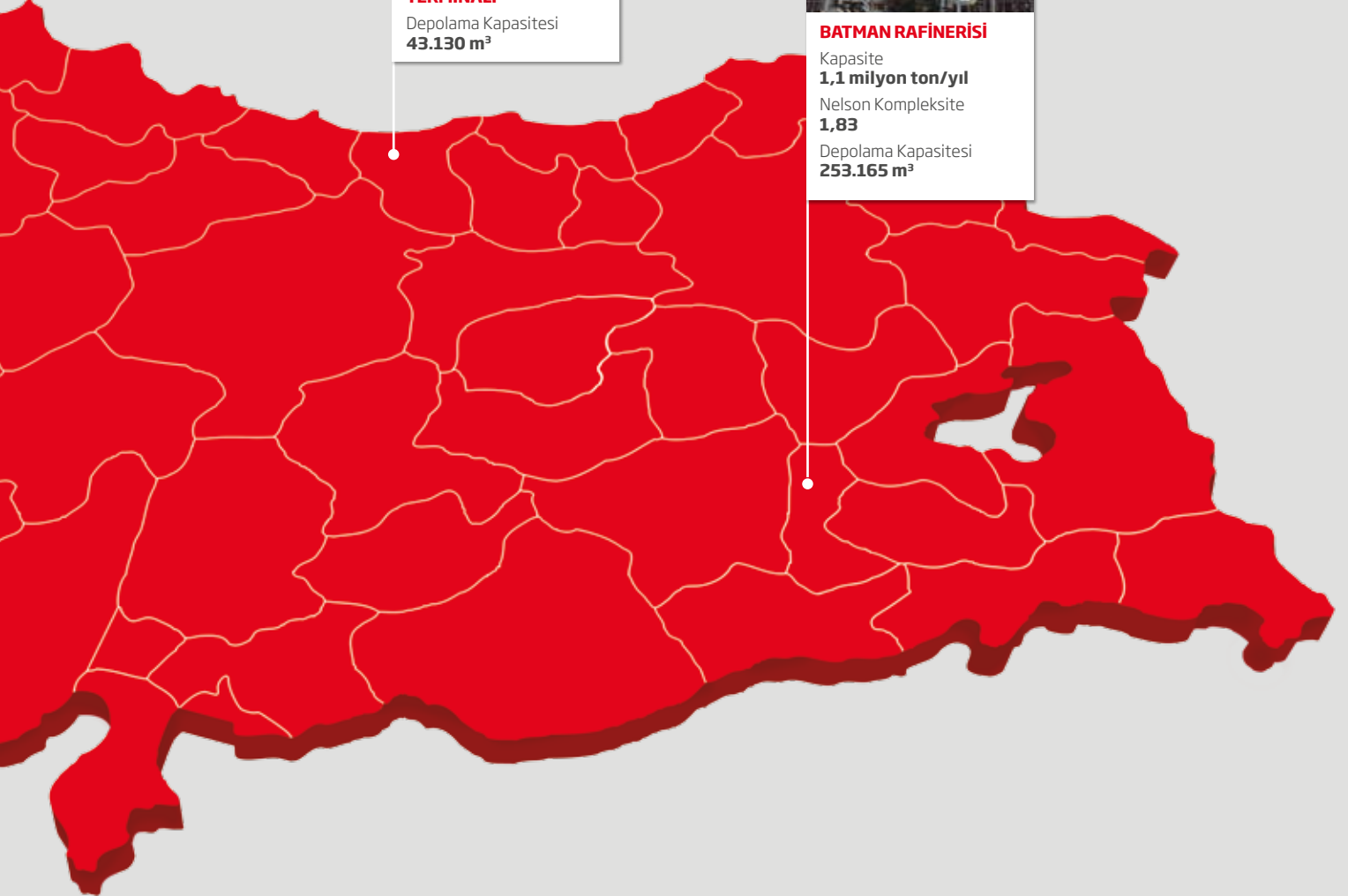
GİRESUN OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi
43.130 m³

BATMAN RAFİNERİSİ

Kapasite
1,1 milyon ton/yıl
Nelson Kompleksite
1,83
Depolama Kapasitesi
253.165 m³

Siyahtan beyaza...

Cumhuriyet tarihinde tek seferde yapılan en büyük yatırım olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi ile 4,5 milyon ton siyah ürünü beyaz ürüne çevireceğiz.

Farklı ürün çeşitleriyle mesafeler arasında yol, kilometreler arasında itici güç, üretimde verim olacağız. Ürettiğimiz her damlayı Türkiye'nin güzel geleceğine aktaracağız.

TÜPRAŞ
FUEL OIL
DÖNÜŞÜM
TESİSİ
HAKKINDA

TÜPRAŞ'I GELECEĞE TAŞIYACAK DEV YATIRIM

FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ

En iyi olmak hedefiyle 9 yılda 5,2 milyar ABD doları yatırım

Tüpraş, ülkemizin akaryakıt ürünleri ihtiyacını karşılarken, rekabet gücünü son 9 yılda yaptığı 5,2 milyar ABD doları yatırım harcaması ve iş süreçlerinde "en iyisi olmak" hedefi ile sürekli geliştirmektedir. Sürdürülebilir rekabet gücünü artırmanın esası, sektörümüzde operasyonel mükemmellik ve teknolojik yenilikten geçmektedir. 2006 yılında Tüpraş'ın Koç Topluluğu'na devri sonrası başlayan ürün kalitesinin iyileştirilmesine yönelik ana yatırımlar ile operasyonel mükemmellik, üretim verimliliği, çevre düzenlemeleri ve iş güvenliği konularında teknolojik gelişim ve değişime başlanmış, dönüşüme uzanan stratejik büyük yatırım kararları alınmıştır.

NEDEN FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ?

Yüksek beyaz ürün verimi ve maksimum kapasite kullanımı

RUP/Fuel Oil Dönüşüm Üniteleri, katma değeri düşük ve tüketimi olmayan siyah ürünleri yüksek katma değerli ve tüketimi artan beyaz ürünlere (motorin, benzin, jet yakıtı, LPG) dönüştürecek olan yüksek yatırım maliyetli tesislerdir. Arz-talep dengesine göre üretim konfigürasyonunu düzenleyebilmek, rafinerilerin maksimum kapasite ile çalışabilmesi ve faaliyetlerin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere 2008 yılında Fuel Oil Dönüşüm yatırımı kararı alınmıştır.

Tesis ile Tüpraş rafineriler arasında optimizasyonu sağlarken, diğer rafinerilerden İzmit'e hammadde sağlanması yoluyla kapasite kullanımlarını artıracak, tüm rafinerilerde ürün esnekliği ve maksimizasyonu imkânına kavuşacaktır.

TESİSİN ÜRETİME KATKISI NEDİR?

3,5 milyon ton beyaz ürün

Bu yatırım ile son yıllarda tüketimi hızla azalan yaklaşık 4,2 milyon ton yüksek kükürlü fuel oil ve eşleniği ürünler işlenerek 2,9 milyon tonu motorin/jet yakıtı, 522 bin tonu benzin ve 69 bin tonu LPG olmak üzere toplam 3,5 milyon ton Euro V standardında değerli beyaz ürün elde edilecek, 690 bin ton petrol koku ve 86 bin ton kükürt ilave üretim kapasitesine sahip olunacaktır.

TESİSİN YATIRIM MALİYETİ NEDİR?

Tamamlayıcı projeler ile birlikte toplam 3 milyar ABD doları yatırım

Finansman gideri dahil tesisin yatırım bedeli 2,7 milyar ABD doları olup ülkemizde günümüze kadar tek kalemde yapılan en büyük sanayi tesisi yatırımı olma özelliğini taşımaktadır. İskele, demiryolu gibi tamamlayıcı projeler ile birlikte yatırım tutarı 3 milyar ABD dolandır.

TÜPRAŞ'A VE ÜLKE EKONOMİSİNE KATKISI NE OLACAKTIR?

Ülkemizin dış ticaret açığı 1 milyar ABD doları azalacak

Yaklaşık 550 milyon ABD doları faiz ve vergi öncesi öncesi kâr artışı sağlayacak yatırım ile fuel oil yerine daha yüksek katma değerli ürün ihracatı gerçekleşirken, motorin, LPG ve petrokok gibi ürünlerin ithalat gereksinimi düşecek ve ülkemizin dış ticaret açığı 1 milyar ABD doları azalacaktır.

TESİS KAÇ ÜNİTEDEN OLUŞUYOR?

6'sı temel olmak üzere 17 ünite

1. Vakum Ünitesi	7.500 m ³ /gün
2. Koklaştırma Ünitesi	8.200 m ³ /gün
3. Hydroprocessing Ünitesi	
• Hydrocracker Ünitesi	8.000 m ³ /gün
• Nafta Hidrojenasyon Ünitesi	1.200 m ³ /gün
• Dizel Desulfurizasyon Ünitesi	4.000 m ³ /gün
4. Hidrojen Ünitesi	160 bin m ³ /saat
5. Enerji Üretim Ünitesi	120 MW
6. Petrol Hareketleri Ünitesi/ Depolama Tankları	23 adet / 660 bin m ³

Altı temel ünite başta olmak üzere, tesis toplam 17 üniteden oluşmaktadır.

Tesisin denize bağlantısı 780 m uzunluğundaki iskele ile sağlanarak demiryolu bağlantısı için de vagon boşaltım alanı (gare) yapılmıştır.

İLKLERİN PROJESİ

185 metre ile dünyanın en büyük sekizinci meşalesi

Bu büyük projenin inşaat aşamasında Türkiye'de birçok ilke imza atılmıştır. 35 metre boyu, 8 metre çapı ve 918 ton ağırlığıyla projenin en ağır ve büyük ekipmanı olan hydrocracker reaktörü, Japonya'da üretiminin ardından tek parça olarak İzmit Rafinerisi B Bölgesi'ndeki rıhtımdan alınmış, 320 tekerlekli dev TIR ile taşınmış ve montajı tamamlanmıştır. Reaktörün montajında, 1.500 ve 900 tonluk devasa vinçler kullanılmıştır. Reaktör, ülkemizde nakliyesi ve montajı tek parça olarak yapılan en ağır ekipman olarak tarihe geçmiştir. Tesis, ayrıca 185 metre boyuyla dünyanın en yüksek sekizinci meşalesine sahiptir.

RAKAMLARLA FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ

230.000 (M³)
Toplam beton miktarı

663.812 (M³)
Tank hacmi

44.500 (TON)
Çelik konstrüksiyon ağırlığı

1.523 (DÖNÜM)
İnşaat alanı

35.000 (TON)
Kullanılan boru

27.500 (TON)
İnşaat demiri

42.521 (M²)
Tankların taban alanı

166.500 (M²)
Saha betonu

1.750.000 (M)
Elektrik kablo çekimi

582 (BİN M)
Borulama (yer üstü)

2.252 (BİN M³)
4,0 (MİLYON TON)
Hafriyat miktarı

51 (BİN M)
Borulama (yer altı)

PROJENİN ANA ADIMLARI

6 yılda tamamlanan en büyük özel sektör yatırımı

Yatırım 6 yılı içeren bir çalışmanın ürünüdür.

- > **11 Mart 2008:** RUP Projesi Yatırım Süreci Yönetim Kurulu Kararı
- > **1 Haziran 2008:** Proje Sahası Etüt Çalışmaları
- > **22 Temmuz 2008:** Teknik ve Ticari İki Aşamalı İhale
- > **26 Ağustos 2008:** Halkın Katılımı Toplantısı
- > **24 Nisan 2009:** ÇED Raporu
- > **17 Aralık 2009:** UTE TR RUP Treunidas RUP İnşaat ve Taahhüt Limited Şirketi Konsorsiyumu ile sözleşme
- > **3 Ocak 2011:** Büyük yatırım teşvik belgesi
- > **23 Şubat 2011:** Teşvik belgesi revizyonu
- > **7 Temmuz 2011:** Sahada hafriyat çalışmaları
- > **13 Ekim 2011:** İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu CESCE ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu SACE tarafından sigorta edilen kredi anlaşmasının uluslararası 10 finans kuruluşu ile imzası
- > **14 Kasım 2011:** Yapım sürecinin başlangıcı
- > **17 Aralık 2011:** Sahada ilk grobeton dökümü
- > **31 Mayıs 2012:** İlk çelik kolon montajı
- > **21 Haziran 2012:** Trade Finance Magazine, RUP Finansman İşlemine Mükemmellik Ödülü; EMEA Finance Magazine, RUP Finansman İşlemine Avrupa, Orta Doğu ve Afrika Bölgesi En İyi Yapılandırılmış Finansman İşlemi Ödülü
- > **28 Ağustos 2012:** Beton baca imalatı
- > **5 Eylül 2012:** İlk ekipman montajı
- > **24 Aralık 2012:** 690 günden geri sayıma başlandı.
- > **7 Mayıs 2013:** Projenin en ağır reaktörü
- > **24 Haziran 2013:** Flare çelik yapı montajı
- > **7 Ekim 2013:** Stratejik Yatırım Teşviki
- > **19 Aralık 2013:** Sahaya ilk enerjilendirme
- > **24 Ocak 2014:** Siyah ürün tankeri T. Esra (20 Bin DWT)
- > **5 Mayıs 2014:** İskelenin son kazığı çakıldı.
- > **11 Haziran 2014:** Yeni doğal gaz hattı rafineriye bağlandı.
- > **24 Haziran 2014:** T. Aylin (20 Bin DWT) suya indirildi.
- > **15 Eylül 2014:** Flare ateşlendi.
- > **11 Ekim 2014:** Vacuum Residium Tankları ön devreye alma
- > **13 Kasım 2014:** Unicracking Ünitesi mekanik tamamlama
- > **13 Kasım 2014:** Kontrol Binası mekanik tamamlama
- > **14 Kasım 2014:** Rafineri arası bağlantı hatları mekanik tamamlama
- > **3 Aralık 2014:** Kontrol Binasının LEED Sertifikası GOLD LEVEL alındı
- > **8 Aralık 2014:** LPG Safılaştırma Ünitesi ön devreye alma
- > **15 Aralık 2014:** Fuel Oil Dönüşüm Tesisi açılışı

TESİSİN İSTİHDAMA KATKISI NEDİR?

500 nitelikli insan kaynağına sürekli istihdam

Tesis kapsamında, 6 temel ünite başta olmak üzere diğer ünitelerle birlikte toplam 17 ünitenin ve iskele, demiryolu gibi ilave tamamlayıcı tesislerinin 3 yıllık inşaat-montaj sürecinde, çözüm ortakları ve alt yükleniciler ile birlikte ortalama 8 bin kişi sahada istihdam edilmiş olup tesisin devreye alınması ve işletmesinde 500 nitelikli insan kaynağı sürekli istihdam edilmiş olacaktır.

YÜKSEK KOMPLEKSİTE DEĞERİ

Tesisin tam kapasite üretime geçmesiyle Tüpraş'ın siyah ürün miktarı yaklaşık %50 oranında azalacak ve toplam beyaz ürün verimi %80'in üzerine çıkacaktır. Üretilecek beyaz ürün miktarı ve ülkeye yaratacağı katma değer gibi unsurlar da dikkate alındığında, yeni bir rafineriye eşdeğer olan bu yatırım sayesinde, İzmit Rafinerisi Nelson Kompleksitesi 7,8'den, bilinen en yüksek konfigürasyonlarından biri olan 14,5 seviyesine yükselmiş olacaktır.

ÇEVRECİ PROJE

Projenin tasarım aşamasında tüm çevresel etkiler dikkate alınarak AB standartlarına uygun teknoloji ve proses seçimi yapılmıştır. Enerji verimliliğindeki artış ile sağlanacak emisyon azalımının yanı sıra doğal gaz kullanımının maksimize edilmesi ile baca gazı salınımı çevresel normların altında olacaktır. Bunun yanı sıra atık su arıtımında biyolojik ve kimyasal arıtım için gerekli yatırımlar yapılarak limitlerin altında deşarj sağlanmaktadır.

STRATEJİK YATIRIM TEŞVİK BELGESİ

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için, T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından ilk olarak 21.10.2010 tarihinden geçerli olmak üzere 2,3 milyar TL tutarında Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi verilmiş olup 19.06.2012 tarihli 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile getirilen yeni teşvik uygulaması kapsamında 19.10.2012 tarihinden geçerli olmak üzere 2,9 milyar TL tutarında Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi verilmiştir. Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi alınmış tutarın 1 milyar TL'yi aşan kısmı, Stratejik Yatırım Teşvik Belgesindeki desteklerden yararlanmaktadır.

Tesiste kullanılan boruları uç uca eklediğinizde Edirne'den Kars'a kadar 6" çapında boru hattı çekebilir.

Tank depolama kapasitesi, 11 milyon otomobilin deposunu dolduracak büyüklüktedir.

Bu miktar, bir otomobilin 500 yılda tüketebileceği yakıta eşittir.

Tesiste kullanılan beton ile 5 bin konut yapılabilir.

Tesiste kullanılan çelik ile Eyfel Kulesi'nden 6 adet inşa edilebilir.

Depolama tanklarının kapladığı alana 7 futbol sahası yapılabilirdi.

Tüpraş, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2013 araştırmasında, 39 milyar 729 milyon TL'lik üretimden satışı ile geçmiş yıllarda olduğu gibi yine zirvede yer almıştır.

Temel Göstergeler

OPERASYONEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

OPERASYONEL GÖSTERGELER (BİN TON)	2010	2011	2012	2013	2014
İşlenen Ham Petrol	19.552	20.896	22.118	21.568	20.044
Üretim	18.797	20.898	21.867	21.175	20.101
Satış	22.401	23.897	25.441	24.083	22.194
Ürün Dış Satımı	4.795	5.152	5.860	4.844	5.333
Ürün Dış Alımı	3.980	4.214	4.387	3.805	2.920

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİ ÜRETİM

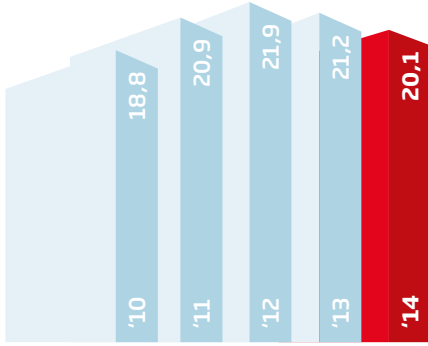
ÜRÜNLER (BİN TON)	2013	2014	DEĞİŞİM (%)
LPG	794	702	(11,7)
Benzin & Nafta	4.720	4.446	(5,8)
Jet Yakıtı/Gazyağı	3.637	3.610	(0,7)
Yüksek Kükürtlü Motorin	395	235	(40,6)
Motorin	5.248	5.073	(3,3)
Orta Distilat	9.280	8.917	(3,9)
Fuel Oil'ler	2.721	3.483	28,0
Bitüm	2.924	1.920	(34,3)
Makina Yağları	140	114	(18,4)
Diğer	594	518	(12,7)
Toplam	21.175	20.101	(5,1)

20,0 (milyon ton)
2014 yılında 20,0 milyon ton ham petrol işlenmiştir.

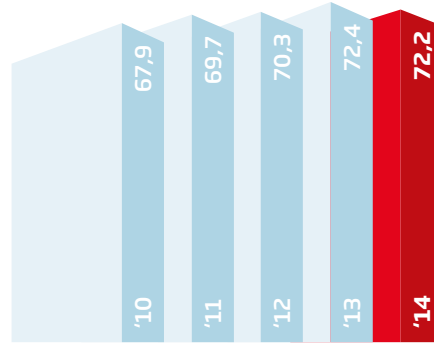
ÜRETİM (MİLYON TON)

İlk yarısındaki düşük konjonktür RUP bağlantı duruşları nedeniyle, Tüpraş'ın 2014 yılı üretimi 20,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

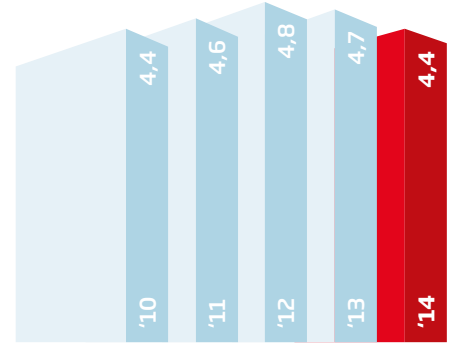
BEYAZ ÜRÜN ÜRETİMİ (%)

Dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımıyla son yıllarda maksimum beyaz ürün verimliliğine ulaşılmış ve 2014 yılında beyaz ürün payı %72,2 olarak gerçekleşmiştir.

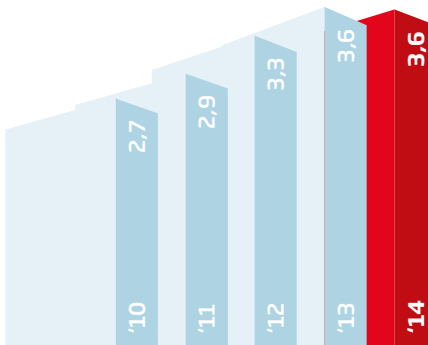
BENZİN & NAFTA (MİLYON TON)

Tüpraş'ın 2014 yılı benzin ve nafta üretimi duruş ve konjonktürün etkisiyle 4,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

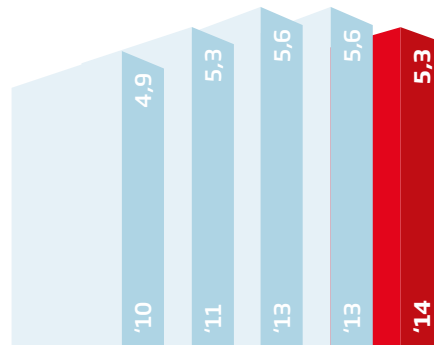
JET YAKITI (MİLYON TON)

Tüpraş'ın 2014 yılı jet yakıtı üretimi 3,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

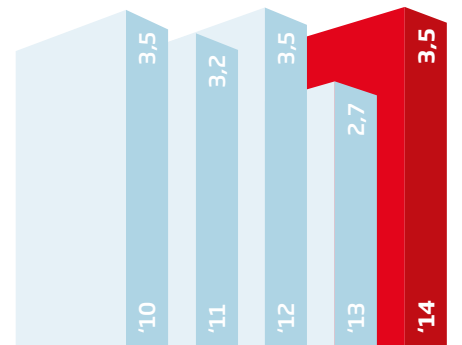
MOTORİN (MİLYON TON)

Tüpraş'ın 2014 yılı motorin üretimi duruşlar ve talepteki azalmanın etkisiyle 5,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

FUEL OIL (MİLYON TON)

Tüpraş'ın 2014 yılı fuel oil üretimi bitüm üretimindeki düşmenin etkisiyle %28 artarak 3,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Tüpraş, tüm paydaşları, toplum ve dünya için değer üretmeye geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edecektir.

Temel Göstergeler

KAPASİTE KULLANIMI (%)

KAPASİTE KULLANIM ORANI	HAM PETROL	YARI MAMUL	TOPLAM
1. Çeyrek	65,1	2,9	68,0
2. Çeyrek	64,9	4,1	69,0
3. Çeyrek	76,4	4,2	80,7
4. Çeyrek	78,9	3,1	81,9

EMNİYET SKORLARI	2010	2011	2012	2013	2014
Kaza Sıklık Oranı	1,7	2,2	1,5	1,1	1,6
Kaza Şiddet Oranı	57	83	289	26	308

ATIK SU GERİ KAZANIMI	2010	2011	2012	2013	2014
Geri Kazanılan Su Miktarı (milyon m ³)	11,6	11,2	9,9	11,0	12,4
Geri Kazanılan Su/Tüketilen Toplam Su (%)	39,0	37,1	32,2	36,3	40,4

SERA GAZI EMİSYON TASARRUFU (CO ₂ EMİSYON-BİN TON)	2010	2011	2012	2013	2014
Sera Gazı Tasarruf Miktarı	308,6	317,0	348,2	186,0	126,4

FİNANSAL PERFORMANS GÖSTERGELERİ*

FİNANSAL GÖSTERGELER (MİLYON ABD DOLARI)	2010	2011	2012	2013	2014
Net Satışlar	17.424	24.302	23.677	21.595	18.165
Faaliyet kârı	683	1.181	631	22	199
Vergi Öncesi Kâr	617	918	753	7	84
Vergi Sonrası Kâr	490	740	817	629	667
FAVÖK	830	1.329	715	560	338
Net Borç	(1.955)	578	551	1.340	1.663
Özkaynak Kârlılığı (ROE) %	19	30	32	24	26
Borç Kaldıraç Oranı %	(357)	20	17	36	38
Net Çalışma Sermayesi	286	359	595	(296)	(677)
Yatırım Harcaması	177	628	974	1.201	959

199 (milyon ABD doları)

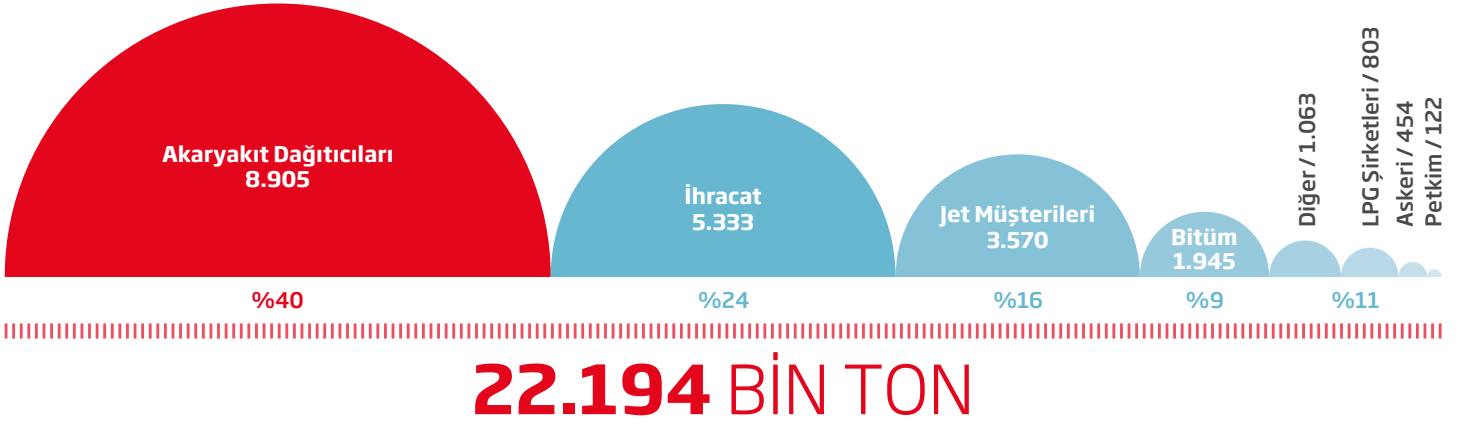
Olumsuz ürün stok etkisi nedeniyle 2014 yılında Tüpraş'ın faaliyet kârı 199 milyon ABD doları seviyesinde kalmıştır.

*2011 yılı ve önceki dönemlerde OPET rakamları konsolidasyona dahildir.

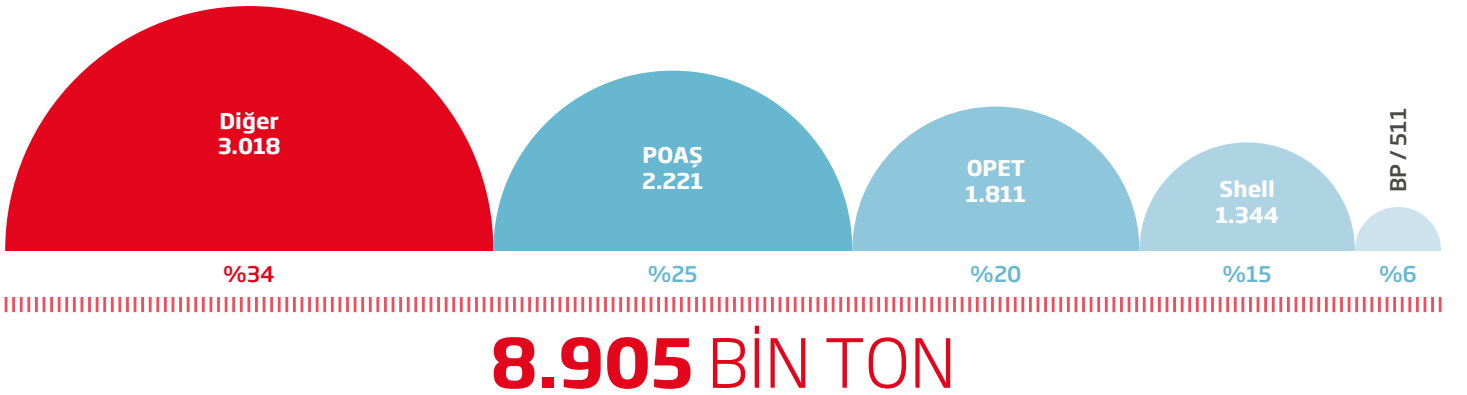
Temel Göstergeler

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından düzenlenen İhracat Şampiyonları ödülleriinde, Türkiye'nin 2013 ihracat şampiyonu, 4,13 milyar ABD doları ihracat yapan Tüpraş olmuştur.

TOPLAM SATIŞ (BİN TON)

DAĞITIM ŞİRKETLERİNE SATIŞ (BİN TON)

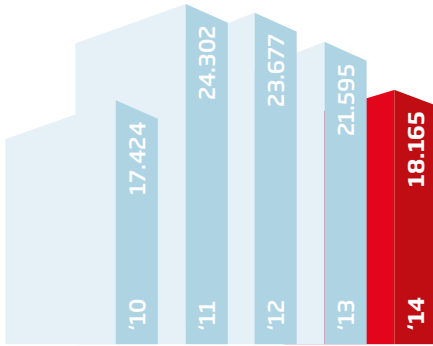
18.165

(milyon ABD doları)

2014 yılında Tüpraş'ın net satışları 18.165 milyon ABD doları olmuştur.

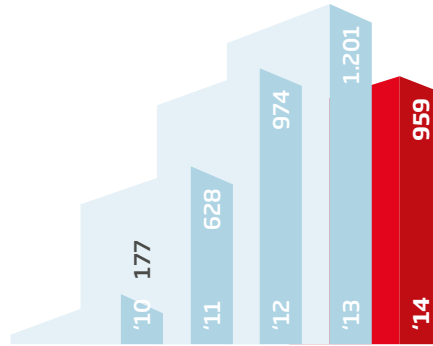
NET SATIŞLAR (MİLYON ABD DOLARI)

Ham petrol fiyatı ve miktarsal düşüşün etkisiyle Tüpraş'ın 2014 yılında net satışları 18.165 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

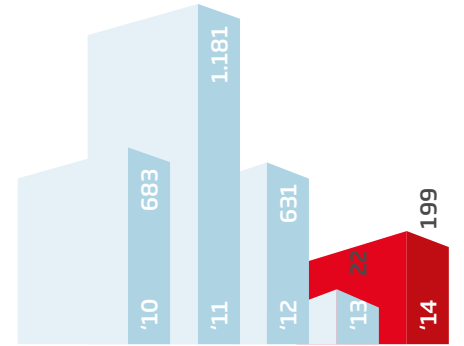
YATIRIM HARCAMASI (MİLYON ABD DOLARI)

Tüpraş'ın 2014 yılında yatırım harcamaları RUP için yapılan 747 milyon ABD doları dahil toplam 959 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

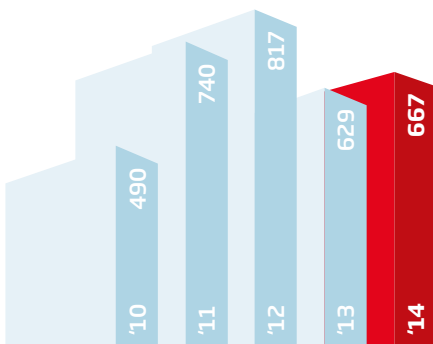
FAALİYET KÂRI (MİLYON ABD DOLARI)

İlk yarıdaki zayıf konjonktür, düşen ham petrol ve ürün fiyatlarının olumsuz stok etkisi nedeniyle 2014 yılında faaliyet kârı 199 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

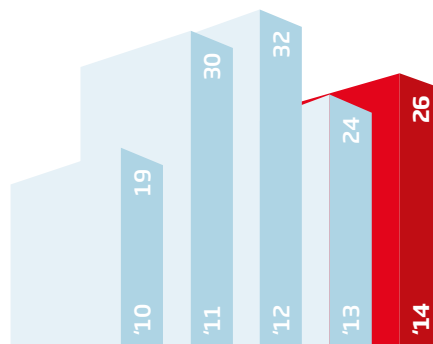
VERGİ SONRASI KÂR (MİLYON ABD DOLARI)

Tüpraş'ın 2014 yılında RUP yatırım teşvikinden kaynaklanan 598 milyon ABD doları ertelenmiş vergi geliri nedeniyle vergi sonrası kârı 667 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

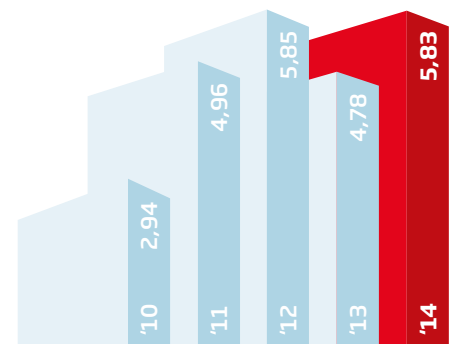
ÖZKAYNAK KÂRLİLİĞİ (ROE) (%)

Tüpraş'ın 2014 yılında öz kaynak kârlılığı %26 olarak gerçekleşmiştir.

HİSSE BAŞINA KÂR (TL)

RUP teşvik geliri ile artan net kâr, hisse başına kârı 5,83 TL'ye taşımıştır.

2014 Gelişmeleri

Tüpraş Ar-Ge Yeni Merkezi, 2014 yılı içerisinde hayata geçirilmiştir. Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin tamamlanmasıyla 12.950 m²'lik bir alanda hizmet vermeye başlamıştır.

TÜPRAŞ AR-GE MERKEZİ HİZMETE GİRDİ

Tüpraş'ın Ar-Ge projelerinin sayısal ve bütçe hacmindeki hızlı artışı ile birlikte laboratuvar ve çalışma alanındaki büyüme ihtiyacını karşılamak için yapımına başlanan Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2014 yılı içerisinde hayata geçirilmiştir. Kuruluşunda 2.250 m²'lik bir alana sahip olan Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin tamamlanmasıyla 12.950 m²'lik bir alanda hizmet vermeye başlamıştır. Merkez, tasarım binası, laboratuvar binası ve pilot tesis test binası olmak üzere üç binanın entegrasyonundan oluşmaktadır.

Tüpraş, Ar-Ge faaliyetleri çerçevesinde 2014 yılında toplam 10 TEYDEB, bir AB 7'nci Çerçeve projesinin sonuna gelmiştir. Halen dokuz TEYDEB onaylı proje, bir adet ARDEB 1003 onaylı proje ve iki adet EUREKA etiketli proje devam etmektedir. Projeler ürün geliştirme ve proses optimizasyonu çalışmalarından oluşmaktadır. Tüpraş, TÜBİTAK ve AB Ar-Ge fonlarıncay onaylanmış projelerinin yanı sıra 12 adet projeyi de özkaynaklarıyla yürütmeye devam etmektedir.

Fikri ve sınai haklar çerçevesinde yapılan patent başvurularının dışında, marka, internet alan adı ve eserlerin tescil süreci de yürütülmektedir. Bu çerçevede; "Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması İle Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" konulu Ar-Ge projesi sonrası geliştirilen simülasyon programının saha uygulamaları başlatılmıştır. Söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilen patent başvurularının yanı sıra ortaya çıkan bu ticari ürün "HEXMon" adı ile birlikte Tüpraş'ın geliştirdiği uluslararası marka tescilli olan ilk ticari üründür.

İZMİT RAFİNERİSİ FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ TAMAMLANDI

Tüpraş'ın İzmit Rafinerisi'nin yanında, 1.523 dönümlük alan üzerine kurulan iskele, demiryolu gibi ilave tamamlayıcı projeler ve finansman gideri ile birlikte toplam 3 milyar ABD dolar tutarındaki Fuel Oil Dönüşüm Tesisi tamamlanmıştır.

Tesinin tamamlanmasıyla birlikte Tüpraş, Türkiye tarihinin tek seferde gerçekleşen en büyük sanayi yatırımına imza atmıştır.

Tam kapasite üretime geçmesinin ardından ülkemiz cari açığını yıllık yaklaşık 1 milyar ABD doları tutarında düşürmesi beklenen proje ile birlikte, İzmit Rafinerisi Nelson Kompleksite değerini 7,78'den, 14,5 seviyesine yükselterek dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olacaktır.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi toplam 17 ünite, depolama tankları ve 780 metre uzunluğundaki iskeleden oluşmaktadır.

2011'de inşasına başlanan, inşaat ve montajı süresince yaklaşık 8.000 kişinin istihdam edildiği Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nde 500 kişi sürekli istihdam edilecektir.

Bu yatırım ile son yıllarda tüketimi hızla azalan yaklaşık 4,2 milyon ton ağır siyah ürün, AB standartlarında çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştürülecektir.

TÜPRAŞ BİST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ'NDE VE KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ'NDE ÖNCÜ ŞİRKETLER ARASINDADIR

Kurum itibarı ve kurumsal ilkelerden ödün vermeden iş yapış süreçlerini yönetmekte olan Tüpraş, 2007'de dâhil olduğu BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'ni oluşturan öncü şirketler arasındadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Ocak 2014 tarihinde yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni baz alan yeni metodoloji kullanılarak SAHA Kurumsal Yönetim ve Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Tüpraş'ın 30.04.2014 tarihinde 9,28 olarak belirlenen notu, Ekim 2014'te 9,31 olarak yukarı yönlü revize edilmiştir. Bu yukarı yönlü revizede, Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne verdiği önem, bunu sürekli ve dinamik süreç olarak yürütmekteki istikrar ve bu doğrultuda gerçekleştirdiği iyileştirmeler göz önüne alınmıştır.

Borsa İstanbul tarafından 2014 yılında kurulan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde, şirketlerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındaki performansları dikkate alınarak değerlendirme yapılmaktadır. Tüpraş, BİST içerisinde seçilen şirketlerin arasında yapılan değerlendirmede 15 şirket arasında yer almayı başarmıştır.

İKİ YENİ ASFALT TANKERİ TESLİM ALINDI

İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi ünitelerinin ihtiyacı olan siyah ürün şarjını İzmit Rafinerisi'nden taşıyacak olan iki adet 20 bin DW tonluk asfalt tankerinden ilki olan T. Esra, Ocak 2014'te teslim alınarak filoya katılmıştır. Aynı özelliklere sahip ikinci asfalt tankeri T. Aylin ise Haziran 2014'te denize indirilmiş olup 2015 yılı başında teslim alınacaktır.

Tüpraş'ın Tarihsel Gelişimi

1950'LER

1955

- > Türkiye'nin ilk petrol rafinerisi olan Batman Rafinerisi devreye alındı.

1960'LAR

1961

- > 1,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmit Rafinerisi (İpraş) devreye alındı.

1970'LER

1971

- > İzmit Rafinerisi 1'inci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 5,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1972

- > 3,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmir Rafinerisi devreye alındı.

1974

- > Türkiye'nin tek madeni yağ üretim kompleksi, İzmir Rafinerisi'nde devreye alındı.
- > Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), Mart 1974'te kuruldu.

1980'LER

1982

- > İzmit Rafinerisi 2'nci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 11,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1983

- > İpraş ve üç rafineri Tüpraş çatısı altında toplandı.
- > İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi Tüpraş'a devredildi.

1986

- > 5,0 milyon ton/yıl kapasiteli Kırıkkale Rafinerisi devreye alındı.

1987

- > İzmir Rafinerisi tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 10 milyon ton/yıla yükseltildi.

1989-2003

- > Uzun Vadeli Yatırım Planı çalışmaları başlatıldı.

1990'LAR

1990

- > Tüpraş Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredildi.
- > Yönetim planlamada simülasyona geçildi.
- > Üretim planlamada optimizasyon modeli uygulanmaya başlandı.

1991

- > Tüpraş'ın %2,5 hissesinin ilk halka arzı gerçekleşti ve İMKB'de işlem yapılmaya başlandı.

1993

- > Kırıkkale Hydrocracker Tesisleri devreye alındı.
- > İzmir Hydrocracker Tesisi devreye alındı.

1997

- > İzmit Hydrocracker ve CCR kompleksi devreye alındı.

1998

- > Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması yürürlüğe girdi.

1999

- > Halka açıklık oranı %3,58'e ulaştı.
- > Marmara Depremi ve Tüpraş Yangını.

2000'LER

2000

- > İkinci halka arzla birlikte Tüpraş hisselerinin %34'ü İstanbul ve Londra Menkul Kıymetler borsalarında işlem görmeye başladı.

2001

- > Petkim Yarımca Kompleksi, Tüpraş tarafından devralındı.
- > İzmir CCR reformer ve izomerizasyon üniteleri devreye alındı.

2002

- > İzmit İzomerizasyon Ünitesi devreye alındı.
- > Ekim 2002'de Ditaş'ın hisseleri 16,5 milyon ABD doları karşılığında satın alınarak Şirket'in %79,98'ine sahip olundu.

2003

- > Supply Option Study başlatıldı.

2004

- > Bütün rafinerilerin kalite çevre sertifikasyonu alındı.

2005

- > Halka açıklık oranı %49'a yükseltildi.
- > Kamuya ait olan %51 oranındaki hisselerin blok satışı için yapılan ihaleyi, Koç-Shell ortak girişim grubu kazandı.
- > İzmir Rafinerisi dizel kükürt giderme ünitesi devreye alındı.
- > İthalat serbest bırakıldı.
- > Laboratuvar akreditasyonu sağlandı.
- > Rafinerici lisansları yenilendi.
- > Petrol Piyasası Kanunu yürürlüğe girdi.

2006

- > 26 Ocak tarihinde Koç Holding A.Ş.'ye hisse devri gerçekleştirildi.
- > Opet'in %40 hissesi Aygaz A.Ş.'den satın alındı.
- > Operasyonel Mükemmellik Çalışması başlatıldı.
- > Yeni logo ve kurum kimliği oluşturuldu.

2007

- > İzmit Rafinerisi CCR Reformer ve Dizel Kükürt Giderme Ünitesi devreye alındı.
- > İtranet portalı kullanılmaya başlandı.
- > Ulusal Marker Uygulaması'na geçildi.
- > Fuel Oil Dönüşüm Tesisi (RUP) yatırım kararı alındı.
- > SAP Sistemi'ne geçildi. Uluslararası standartlara göre kurumsal sorumluluk raporu (GRI) yayımlandı.
- > Baca gazı online ölçüm cihazlarının kurulumu (CEMS) yapıldı.
- > Enerji yönetim birimleri kuruldu.
- > Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 7,91 olarak belirlendi.
- > TCDD ile taşımacılık anlaşması imzalandı.
- > SEÇ (Sağlık Emniyet Çevre) Politikası yayımlandı, yönetim tarafından taahhüdü sağlandı.
- > Tüpraş Tanıma Takdir ve Ödüllendirme Sistemi uygulamaya konuldu.

2008

- > Kırıkkale Rafinerisi Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer Ünitesi devreye alındı.
- > İzmir Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- > Tüm rafineriler Euro V standardında motorin satışına hazır hale geldi.
- > Ditaş, Sevgi tankerini filosuna kattı.
- > Demiryolu Taşımacılığı gerçekleştirildi.
- > Petrokimya Tesisleri'nde üretim durdurularak, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin yapımına başlandı.
- > İleri Proses Kontrol (APC) uygulamalarına geçildi.
- > OSAR-Risk Değerlendirme Tablosu devreye girdi.

2009

- > İzmit Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- > Ditaş Gönül tankerini filosuna kattı.
- > Türkiye'de satılan tüm benzin ürünleri Euro V spektlerine ulaştı.
- > Çalışma ortamları iyileştirildi.
- > Müşteri talepleri portaldan alınmaya başlandı.
- > Müteahhit yönetim sistemi devreye alındı.
- > Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi'ne (CRM) geçildi.
- > Kış motorini üretimine başlandı.

Tüpraş, 4 Kasım 2014 tarihinde başlatılan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 15 şirketin içinde yer aldı.

2010

- > Ar-Ge Merkezi açıldı.
- > Etik değerler revize edildi.
- > Üniversitelerle master programları başlatıldı.
- > REACH tüzüğüne kayıt olundu.
- > Bitüm ürünlerine CE Belgesi alındı.
- > Desulphurization ünitesinde, Dünya'da ilk craking katalist uygulaması gerçekleştirildi.
- > Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında Batman Rafinerisi birincilik, İzmir Rafinerisi üçüncülük ödülü aldı.
- > Rafinerilerde SAP üzerinden Atık Yönetim Programı devreye alındı.

2011

- > Fuel Oil Dönüşüm Tesisi kredi sözleşmesi imzalandı.
- > İzmir ve İzmit kerosen tatlılaştırma ünitesi devreye alındı.
- > Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında İzmir ve Batman Rafinerileri birincilik ödülü aldı.
- > Tüpraş'ın iş sağlığı ve güvenliği konusunda hazırladığı eğitim filmi dünya ikincisi oldu.
- > Kurumsal Yönetim Notu 8,62 olarak güncellendi.

2012

- > 700 milyon ABD dolarlık, 5,5 yıl vadeli, yurt dışı tahvil satışı gerçekleştirildi.
- > İzmit Rafinerisi'nde C3/C4 splitter ve seçici hidrojenasyon üniteleri devreye alındı.
- > T. Suna tankeri 23 Kasım 2012'de teslim alındı.
- > T. Leyla tankeri ile Aralık 2012'de taşıma başladı.
- > Sanayide Enerji Verimliliği yarışmalarında Batman Rafinerisi birincilik ödülü aldı.
- > Kurumsal Yönetim Notu 9,10 seviyesine yükseldi.
- > İzmir Rafinerisi'nde kostik nötralizasyon ünitesi devreye alındı.
- > İzmir Rafinerisi'nde U-920 gaz türbini ve atık ısı kazanı devreye alındı.
- > Kırıkkale Rafinerisi yeni bitüm tankları devreye alındı.
- > Batman Rafinerisi asfalt tankları yenilendi.

2013

- > Batman Rafinerisi, Sanayide Enerji Verimliliği yarışmasında birincilik ödülü aldı.
- > Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,34 seviyesine yükseldi.
- > ISO 50001:2011 Enerji Yönetim Sistemi Belgesi alındı
- > ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi alındı.
- > İzmit ve Batman Rafinerisi'nde yeni bitüm tankları devreye alındı.
- > İzmir Rafinerisi, baz yağları kompleksi fırınlarının modernizasyonu projesi ile Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından Çevre Uygulama Ödülü'nde birincilik aldı.
- > Kırıkkale Rafinerisi'nde CCR ve benfree üniteleri heat integration projesi tamamlanarak Mayıs 2013'te devreye alındı.

2014

- > İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi tamamlandı.
- > Bitümen ve zift benzeri diğer petrol türevlerini taşıma niteliklerine sahip dünyanın en büyük iki asfalt tankerinden 24 Ocak 2014'te denize indirilen T. Esra tankeri filoya katıldı. 24 Haziran 2014'te denize indirilen T. Aylin tankerinin inşasında son aşamaya gelinmiştir.
- > Batman Rafinerisi, "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması" (SENER 14)'te En Verimli Endüstriyel Tesis Kategorisinde birincilik ödülü aldı.
- > "Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması ile Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" amacıyla geliştirilen simülasyon programı, "HexMon" adı ile Avrupa Birliği Markası (CTM) olarak tescil edildi.
- > Sermaye Piyasası Kurulu'nun Ocak 2014 tarihinde yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni baz alan yeni metodoloji kullanılarak yapılan değerlendirmede Kurumsal Yönetim Notu 9,31 olarak derecelendirildi.
- > Tüpraş, 4 Kasım 2014 tarihinde başlatılan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 15 şirketin içinde yer aldı.
- > 12.950 m²'lik bir alan içerisinde, "Tasarım Binası", "Laboratuvar Binası" ve "Pilot Tesis Binası" olmak üzere üç ayrı binadan oluşan Ar-Ge Merkezi Kampüsü açıldı.

Türkiye'nin en önemli şirketlerini bir araya getiren ve bu yıl 16'ncısı düzenlenen Capital 500-Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi araştırmasında Tüpraş, Türkiye'nin en büyük şirketi olmuştur.

Başarı ve Ödüller

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU TÜPRAŞ

Tüpraş, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2013 araştırmasında, 39 milyar 729 milyon TL'lik üretimden satışı ile geçmiş yıllarda olduğu gibi yine zirvede yer almıştır.

"EN BÜYÜK 500 ÖZEL ŞİRKET" ARAŞTIRMASINDA TÜPRAŞ BİRİNCİ

Türkiye'nin en önemli şirketlerini bir araya getiren ve bu yıl 16'ncısı düzenlenen Capital 500-Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi araştırmasında Tüpraş, Türkiye'nin en büyük şirketi olmuştur.

FORTUNE 500 LİSTESİNDE TÜPRAŞ ZİRVEDE

Fortune Dergisi'nin yedincisini düzenlediği Türkiye'nin en büyük 500 şirketini belirleyen Fortune 500 Türkiye sıralamasında Tüpraş, 41 milyar 78 milyon TL net satışla ilk sırada yer almıştır.

TÜRKİYE'NİN İHRACAT ŞAMPİYONU TÜPRAŞ

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından düzenlenen İhracat Şampiyonları ödülünde, Türkiye'nin 2013 ihracat şampiyonu, 4,13 milyar ABD doları ihracat yapan Tüpraş olmuştur.

AKİB İHRACATIN YILDIZLARI ÖDÜL TÖRENİ (ARALIK 2014)

Akdeniz İhracatçı Birliği (AKİB) tarafından yapılan değerlendirmede, 2013 yılında gerçekleştirilen ihracat rakamlarına göre Tüpraş, 4,13 milyar ABD dolarlık ihracatla Türkiye şampiyonu oldu.

TÜPRAŞ'IN KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME NOTU YÜKSELDİ

Kurumsal Yönetim Endeksi'nde ilk şirketlerden olan Tüpraş, 2014 yılında Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu'nu 9,28'den 9,31'e yükseltmiştir. Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne verdiği önem, süreci sürekli ve dinamik yürütmekteki istekliliği ve gerçekleştirdiği iyileştirmeler göz önüne alınarak, derecelendirme notu 9,31 olarak güncellenmiştir.

Başarı ve Ödüller

TÜPRAŞ, BİST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ'NDE

Tüpraş, şirketlerin finansal, çevre, sosyal konular ve kurumsal yönetim alanındaki performanslarını ortaya koyan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 15 şirket içinde yer almıştır. Endeks, yatırımcıların sürdürülebilirlik ve kurumsal sosyal sorumluluk ilkelerini benimseyen şirketleri rahatlıkla ayırt edip bu şirketlere yatırım yapmalarını sağlayacak önemli bir araç olacaktır.

KOCAELİ SANAYİ ODASI'NIN SÜREKLİLİK ÖDÜLÜ TÜPRAŞ'IN

Doğu Marmara Bölgesindeki başarılı sanayi kuruluşlarını ödüllendirmek amacıyla, Kocaeli Sanayi Odası önderliğinde düzenlenen "2013 Yılı Çizgi Üstü Sektörel Performans Değerlendirme Ödülleri"nde Tüpraş, Süreklilik Ödülü'ne değer bulunmuştur.

BATMAN RAFİNERİSİ SENVER'DE BİRİNCİ OLDU

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 14'üncüsü düzenlenen "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması"nda (SENVER), Tüpraş Batman Rafinerisi birinci olmuştur. Batman Rafinerisi, Enerji Verimli Endüstriyel Tesis (EVET) kategorisinde

birincilik ödülüne, 2005 yılından 2013 yılına kadar enerji yoğunluğunu 0,9009 (1000 TEP/MTL)'dan 0,2636 (1000 TEP/MTL)'ya düşüren çalışmaları karşılığında layık görülmüştür.

AR-GE ÖDÜLLERİ

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, Türkiye İnovasyon Ligi "Olanak Sağlanan Etmenler - Ar-Ge Yönetimi" kategorisinde 460 şirket arasından dördüncülük; üçüncü kez düzenlenen Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'nde "En İyi Ar-Ge Merkezi" kategorisinde birincilik ödülüne layık bulunmuştur.

2013 FAALİYET RAPORU'NA BEŞ ÖDÜL

Tüpraş 2013 Faaliyet Raporu, LACP (League of American Communications Professionals) tarafından, genel değerlendirmede iki dalda altın ödül, çok gelişen rapor değerlendirmesinde bronz ödül; ARC (Annual Report Competition) tarafından yaratıcılık, tasarım, konsept, içerik kalitesi ve sunumu, uyumluluk, okurla kurulan iletişim, açıklık, özlülük ve farklılık gibi kriterlere göre yapılan değerlendirmede tasarım dalında gümüş ödül; TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Zirvesi'nde KPMG tarafından yapılan değerlendirmede, Yılın Faaliyet Raporu kategorisinde ikincilik ödülü almıştır.

TÜPRAŞ'A USTA BAYKUŞ ÖDÜLÜ

Tüpraş, 2013 yılı İtibar ve Algı Ölçümlemesi çalışmasıyla, Türkiye'de araştırma sektöründeki başarılı pazarlama ve sosyal araştırmaları ödüllendirmek amacıyla Türkiye Araştırmacılar Derneği (TÜAD) tarafından ikincisi kez düzenlenen Baykuş Ödülleri, Usta Baykuş kategorisinde Altın Baykuş ödülüne layık bulunmuştur.

TÜPRAŞ 10 PATENT BAŞVURUSU İLE 26'NCI SIRADA

Tüpraş, Türk Patent Enstitüsü'nün açıkladığı "2013 Yılında En Çok Yerli Patent Başvurusu Yapan Firmalar" listesinde, 10 patent başvurusu ile 26'ncı sırada yer almıştır.

İZMİT RAFİNERİ RUP KONTROL VE AR-GE YÖNETİM BİNALARINA LEED SERTİFİKASI

Tüpraş, İzmit Rafineri Kontrol ve Ar-Ge Yönetim Binaları için U.S. Green Building Council tarafından verilen LEED sertifikası almıştır. Uluslararası derecelendirme sistemleri içerisinde en yaygın

kullanılan LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), bina ve kent ölçeğinde çevresel sürdürülebilir tasarım, inşaat ve işletme kriterlerini değerlendirmektedir.

DİREKLERARASI SEYİRCİLERİ JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

Direklerarası Seyircileri'nin, kurum çalışanlarının arasında güven, dayanışma ve motivasyonunu tiyatro çalışmaları ile sağlamak amacı ile sahnelenen yapımlara verdiği Jüri Özel Ödülünü Tüpraş İzmit SEK Tiyatro Kulübü almıştır.

TÜPRAŞ AVRUPA BİRLİĞİ ÇEVRE ÖDÜLLERİ'NDE FİNALİST

Tüpraş, REC tarafından organize edilen 2013-2014 Dönemi Avrupa Birliği Çevre Ödülleri kapsamında, "Membran Dearatör ile Enerji Kazanımı" projesi ile ulusal finalist olmuş ve Türkiye'yi Avrupa'da temsil etme hakkı kazanmıştır.

4,13 (milyar ABD doları)

Türkiye İhracatçı Meclisi (TİM) tarafından yapılan değerlendirmede, 2013 yılında gerçekleştirilen ihracat rakamlarına göre Tüpraş, 4,13 milyar ABD dolarlık ihracatla Türkiye şampiyonu oldu.

Tüpraş, 9 yılda toplam 5,2 milyar ABD doları yatırım harcaması gerçekleştirmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel ekonomik faaliyetlerdeki zayıflık ve kırılganlıkların sürdüğü, yurt içi ve yurt dışı piyasalarda önemli dalgalanmaların yaşandığı, birçok güçlükle mücadele etmek zorunda kaldığımız bir yılı daha geride bıraktık. Tüpraş olarak bizleri geleceğe taşıyacak, orta vadeli en önemli hedefimizin gerçekleştirilerek ülkemize kazandırıldığı bir yıl oldu. 15 Aralık 2014 tarihinde resmi açılış törenini yaptığımız Fuel Oil Dönüşüm Tesisi ile birlikte, sorunlarla mücadele gücümüze güç katarken, ülkemiz için değer üretme çitimizi daha üst seviyelere taşıyarak geleceğe daha güvenli bakıyoruz. Fuel Oil Dönüşüm yatırımı, ülke sorunlarına duyarlılığın, en güç koşullar altında dahi sorumluluk üstlenmenin ve stratejik bakışın önemli bir göstergesidir.

2014 yılında da küresel ekonomide toparlanma çabaları dalgali ve yavaş seyrini sürdürürken, öncü ülkelerin büyüme ve toparlanma dinamiklerinde ayrılmalar gözlemlenmiştir. ABD ekonomisinde toparlanmaya karşın, Çin başta olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızlarında ivme kaybı, Euro Bölgesi ve Japonya'da ise zayıf görünüm ve kırılganlıklar sürmüştür. IMF verilerine göre gelişmekte olan ekonomilerin büyüme hızları %4,7'den %4,4'e gerilemiş, Türkiye ekonomisi ise %3 büyümüştür.

Öncü ülkelerin ekonomik performanslarındaki farklılık para politikalarına da yansımakta olup küresel ekonomi, ABD Merkez Bankası başta olmak üzere büyük merkez bankalarının politikalarına göre yön belirlemeye çalışmaktadır. Özellikle FED'in faiz artırımı sürecine ilişkin belirsizlikler ve jeopolitik riskler, gelişmekte olan piyasalara fon akışlarında dalgalanmalara yol açarken cari açık problemi olan ekonomilerde önemli kur hareketlerine neden olmuştur.

Küresel ekonomik büyüme ve talep artışı beklentilerinin yanı sıra Irak ve Ukrayna merkezli jeopolitik risklerin de etkisiyle petrol Haziran ayında 115 dolar düzeyini görmüştür. Yılın ikinci yarısında ise küresel ekonomik zayıflığa bağlı olarak talep artışının aşağı yönlü revize edilmesi, üretici ülkelerin üretimi

azaltmaması ve politik hesaplaşmaların etkisiyle meydana gelen keskin fiyat düşüşleri neticesinde, ham petrol fiyatı 55 dolar/varil düzeyine gerilemiştir. Tüpraş'ın uyguladığı etkin stok ve risk yönetimine rağmen, çok hızlı bir şekilde düşen fiyatlar, önemli stok zararına yol açmıştır. Bunun yanında iç ve dış dinamiklerin yanı sıra özellikle FED'in faiz politikasına yönelik beklentilerin etkisiyle dolar kurunda meydana gelen dalgali ve sert hareketler, Şirketimizin operasyonel riskini daha da artırmıştır.

Bölgemizde kronikleşen jeopolitik risklere Ukrayna krizinin de eklenmesiyle küresel tansiyon 2014 yılında artarak devam etmiştir. İran nükleer görüşmelerinden petrol ihracını etkileyecek önemli bir gelişme olmazken, Irak'ta merkezi hükümetle kuzey yönetimi arasında anlaşmazlığın uzun süre devam etmesi ve boru hattının kapalı olması geleneksel ikmal kaynaklarında sıkıntılara yol açmıştır. Ancak oluşabilecek sıkıntılar, Güney Amerika ve Afrika dahil olmak üzere alternatif ham petrol kaynakları kullanılarak aşılmış, ayrıca gelecek dönemler içinde farklı ham petrol türlerini işleme deneyimi elde edilmiştir.

2013 yılında olduğu gibi 2014 yılında da Avrupa ve özellikle Akdeniz Bölgesi'ndeki zayıf talep sürerken küresel talebin itici gücü durumunda olan ve önemli rafineri kapasite yatırımlarının devreye girdiği Çin, Hindistan ve Orta Doğu'da büyüme ivmesindeki yavaşlamanın da etkisiyle özellikle orta distilat talebi yatay seyretmiştir. Ayrıca ABD Rafinerileri'nin WTI ve ucuz doğal gaz avantajının sürmesi, sektörde ve bölgemizde yaşanan rekabeti daha da artırmıştır.

Tüpraş'ın, Akdeniz'in en rekabetçi rafineri şirketi olması ve Türkiye ekonomisine daha büyük katkılar sağlaması için yatırımlarımız aralıksız sürdürülmüş, özelleştirme sonrasında, Koç Topluluğu bünyesinde geçen son 9 yılda toplam 5,2 milyar ABD dolarlık yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Yüksek katma değerli ilave ürün ve diğer rafinerilerin yüksek kapasite kullanımına imkan sağlayacak Fuel Oil Dönüşüm projesi tamamlanarak, operasyonel esneklik ve rekabet gücümüz üst düzeylere taşınmıştır. Bu yatırım Cumhuriyet tarihimizde tek seferde yapılan en büyük

39,7 (milyar TL)

2014 yılında, 39,7 milyar TL ciro elde edilirken, ihracat geliri ise 3,7 milyar ABD doları olmuştur.

sanayi yatırımı olup iskele, demiryolu bağlantıları ve finansman gideri dahil olmak üzere toplam 3 milyar ABD dolarına mal olmuştur. Üretime geçmesi ile ülkemizin cari açığını yılda 1 milyar ABD doları üzerinde azaltacak olan bu yatırım, tüm hissedar ve paydaşlarımıza da önemli katkılar sağlayacaktır. Türkiye'nin geleceğine ve potansiyeline olan inancımızın ve ülke hedeflerine ulaşmada sorumluluk almanın kanıtı niteliğinde olan bu yatırım" ülkem varsa ben de varım" anlayışımızın en somut göstergesidir.

2014 yılında motorin tüketimi yaklaşık %4,2 artışla 17,4 milyon tona ulaşırken, diğer yakıtlara göre yaklaşık %40 yüksek vergilendirilmesine rağmen benzin tüketimi 60 bin ton artışla yaklaşık 1,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Uçak trafiğinin %9,8 arttığı, toplam yolcu sayısının ise %11,1 artışla 166 milyona ulaştığı havayolu taşımacılığındaki yükseliş ise jet yakıtı tüketimini yaklaşık %11 artırmıştır.

2014 yılında endüstriyel ürünler dışındaki ürünlerde toplam pazar payı yaklaşık %56,4 olurken, Jet Yakıtında %88, motorinde %37 olarak gerçekleşmiş benzinde talebin tamamına yakını Tüpraş tarafından karşılanmıştır. Toplam ürün satışlarının 22,2 milyon ton olduğu 2014 yılında, 39,7 milyar TL ciro elde edilirken, ihracat geliri ise 3,7 milyar ABD doları olmuştur. Ham petrol ve ürün fiyat düşüşün oluşturduğu yüksek stok zararıyla 740 milyon TL FAVÖK ve Fuel Oil Dönüşüm projesi yatırımı teşvikinden kaynaklanan ertelenmiş vergi gelirinin olumlu katkısı ile 1,46 milyar TL net kâr elde edilmiştir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) Haziran 2014 tarihinde düzenlediği İhracat Şampiyonları ödülünde 2013 yılında 4,1 Milyar Amerikan Dolarlık dış satış ile ülkemizin ihracat şampiyonu olan Tüpraş, İstanbul Sanayi Odası, Capital 500 ve Fortune 500 araştırmalarında da Türkiye'nin en büyük şirketi olarak listenin ilk sırasındaki yerini korumuştur. Uluslararası veri raporlama şirketi Platts tarafından 2014 yılı kârlılık, varlıklar ve cirosu esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre ise Tüpraş, Avrupa, Orta Doğu ve Afrika "Refining & Marketing" sektör sıralamasında ikinci sırada yer almıştır.

2007'de oluşturulan BİST şirketleri kurumsal yönetim endeksinde 7,91 derecelendirme notu ile başlayan Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2014 yılındaki yeni kriterleri ile Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde gerçekleştirdiği iyileştirmeler sonucunda notunu 9,31 seviyesine yükselterek endekste ilk sıralarda yer almaya devam etmiş ve Tüpraş kurumsal performansı ile TKYD tarafından 2 ödülle layık görülmüştür. Öte yandan BİST 30 endeksinde yer alan şirketlerde uzun vadeli değer yaratmak amacıyla Borsa İstanbul tarafından kurulan Kurumsal Sürdürülebilirlik Endeksi'nde Tüpraş, ilk 15 şirket arasında yer almıştır.

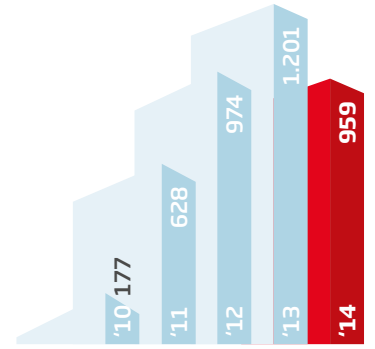
2014 yılında da yatırım yapılabilir seviye olan kredi derecelendirme notunun teyit edilmiş olması, bugüne kadar tek kalemdede yapılan en büyük sanayi yatırımının finansal ve operasyonel güçlülüğü koruyarak tamamlandığını göstermesinin yanı sıra, projenin üreteceği sonuçlara duyulan güvenin de göstergesidir.

Tüpraş, paydaşlarımız ve ülkemiz için değer üretmeye geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edecektir. 2014 yılında tamamladığımız yeni yatırımımızın artıracığı rekabet gücümüzle operasyonel ve finansal başarılarımızı sürdüreceğimize olan inancımız tamdır.

Elde ettiğimiz kazanımlarda emeği bulunan başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza değerli katkıları ve Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılıklarından dolayı teşekkür ederiz.

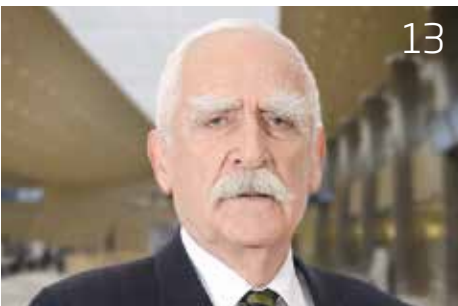
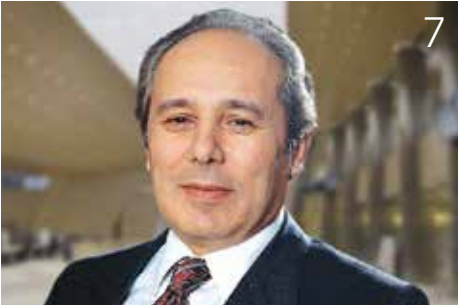
ÖMER M. KOÇ
Yönetim Kurulu Başkanı

YATIRIM HARCAMASI (MİLYON ABD DOLARI)

Yönetim Kurulu

ÖMER M. KOÇ (1)**Yönetim Kurulu Başkanı**

Lisans eğitimini 1985 yılında Columbia Üniversitesi'nde tamamlamış ve 1989'da Columbia Business School'dan MBA derecesi almıştır. İş yaşamına 1985 yılında, İsviçre'deki Kofisa Trading Company'de Satış Memuru olarak başlayan Koç, 1989-1990 yılları arasında New York'ta Ramerica Int. Inc.'de Satış Memuru olarak görev yapmıştır. 1990 yılında Koç Holding'e katılarak Gazal A.Ş.'de Finansman Koordinatörlüğü, Koç Holding A.Ş. Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Koç Holding A.Ş. Enerji Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 Nisan ayından bu yana Koç Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olan Ömer M. Koç, Mayıs 2008'den itibaren Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini sürdürmektedir. Ömer M. Koç, aynı zamanda Türk Eğitim Vakfı Başkanlığı, Geyre Vakfı Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Başkanlığı görevlerini de sürdürmektedir. 2006 yılında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi olan Ömer M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Ömer M. Koç, bağımsız üye değildir. Koç Topluluğu hâkim ortaklarından olan Ömer M. Koç, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

MUSTAFA V. KOÇ (2)**Yönetim Kurulu Başkan Vekili**

Yükseköğrenimini 1984 yılında George Washington Üniversitesi İş İdaresi Bölümü'nde tamamlamıştır. Profesyonel iş yaşamına aynı yıl Tofaş Oto A.Ş.'de başlamış, 1992 yılında Koç Holding'e geçerek çeşitli gruplarda Başkan Yardımcılığı ve Başkanlık görevlerinde bulunmuştur. 2001 yılında Yönetim Kurulu Üyesi, 2002 yılında ise Yönetim Kurulu Başkan Vekili olan Mustafa V. Koç, Nisan 2003 tarihinden itibaren Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu ile Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi, İstanbul Sanayi Odası Üyesi, Finlandiya İstanbul Fahri Konsolosu,

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Üyesi, Kuveyt Uluslararası Bankası Danışma Kurulu Üyesi ve Rolls-Royce Danışma Kurulu Üyesi'dir. Haziran 2004 tarihinde JP Morgan International Council'a katılmıştır. Mustafa V. Koç, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Mustafa V. Koç, bağımsız üye değildir. Koç Topluluğu hâkim ortaklarından olan Mustafa V. Koç, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

RAHMI M. KOÇ (3)**Yönetim Kurulu Üyesi**

Rahmi M. Koç, yükseköğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi Endüstriyel Sev ve İdare Bölümü'nde tamamlamıştır. İş yaşamına 1958 yılında Koç Topluluğu'nda, Otokoç şirketinde başlamış ve çalışma hayatı boyunca Koç Holding bünyesinde çeşitli üst düzey görevlerde bulunmuştur. 1980 yılında İdare Komitesi Başkanı olan Rahmi M. Koç, 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanmıştır. 2003 yılından itibaren Koç Holding Şeref Başkanı unvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Rahmi M. Koç aynı zamanda Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili, Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı, Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı, VKV Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı, TURMEPA/ DenizTemiz Derneği kurucusu ve Onursal Başkanı, TÜSİAD Yüksek İstişare Şeref Başkanı ve TİSK Danışma Kurulu Üyesi'dir. Rahmi M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Rahmi M. Koç, bağımsız üye değildir. Koç Topluluğu hâkim ortaklarından olan Rahmi M. Koç, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

SEMAHAT S. ARSEL (4)**Yönetim Kurulu Üyesi**

Amerikan Kız Koleji'nden mezun olduktan sonra Goethe Institute'ta Almanca eğitim programlarına katılan Semahat Arsel, İngilizce ve Almanca bilmektedir. 1964 yılında, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olarak iş hayatına başlayan Semahat Arsel, halen bu görevinin yanı sıra Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Turizm Grubu Yönetim Kurulu Başkanlığı, Florance Nightingale Vakfı İkinci Başkanlığı ve Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığı görevlerini sürdürmektedir. Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun kurucusu olan Semahat Arsel, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Semahat Arsel, bağımsız üye değildir. Koç Topluluğu hâkim ortaklarından olan Semahat Arsel, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

ALİ Y. KOÇ (5)**Yönetim Kurulu Üyesi**

Lisans eğitimini Rice Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde tamamlamış ve ardından Harvard Üniversitesi'nden MBA derecesi almıştır. Ali Y. Koç, 1990-1991 tarihleri arasında American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı'na dâhil olmuş, 1991-1992 yılları arasında Ramerica International Inc.'de Koordinatör, 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılında, Koç Holding'de Yeni İş Geliştirme Koordinatörü olarak göreve başlayan Ali Y. Koç, daha sonra Bilgi Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2006 yılından itibaren Koç Holding Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanlığı görevini yürütmektedir. 2008 Ocak ayından bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Ali Y. Koç, bağımsız üye değildir. Koç Topluluğu hâkim ortaklarından olan Ali Y. Koç, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

Yönetim Kurulu

O. TURGAY DURAK (6)

Yönetim Kurulu Üyesi

Lisans eğitimini Northwestern Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümünde tamamlamış ve aynı üniversiteden yüksek lisans derecesi almıştır. İş yaşamına 1976 yılında Otosan'da Uygulama Mühendisi olarak başlayan O. Turgay Durak, 1982'de Proje Koordinasyon Müdürlüğü ve 1984'te Proje Koordinasyon Daire Müdürlüğü görevlerini üstlenmiştir. 1986 yılında Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı, 1987 yılında Satınalma Genel Müdür Yardımcısı ve 2000 yılında Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'de Genel Müdür Baş Yardımcısı olan Durak, 2002-2007 yılları arasında Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. Genel Müdürü olarak görev yapmıştır. 2007-2009 yılları arasında Koç Holding Otomotiv Grup Başkanlığı yapan Durak, 2009-2010 yılları arasında Koç Holding A.Ş. CEO Vekili, 2010 Nisan ayından itibaren Koç Holding CEO'su olarak göreve atanmıştır. Durak, 5 Nisan 2010 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Osman Turgay Durak, bağımsız üye değildir. Osman Turgay Durak, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

TEMEL KAMİL ATAY (7)

Yönetim Kurulu Üyesi

Lisans eğitimini İTÜ Makine Mühendisliği Bölümünde tamamlamış ve ardından Wayne State Üniversitesi İşletme Bölümünde ihtisas yapmıştır. İş yaşamına 1965 yılında Chrysler Sanayi'de Ürün Geliştirme Mühendisi olarak başlayan Atay, Koç Topluluğu'na 1966 yılında katılmış ve sırasıyla Otosan A.Ş. Mamul Geliştirme Müdürü, Ford Motor Co. U.S.A. Mamul Geliştirme Mühendisi, Koç Holding A.Ş. Otomotiv Koordinatör Yardımcısı, Otoyol Sanayi A.Ş. Genel Müdürü, Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş. Genel Müdürü, Koç Holding A.Ş. Teknik Projeler Başkan Yardımcısı, Tofaş Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2000-2001 yıllarında Koç Holding CEO'luluğu yapan Atay, 1996 yılında Koç Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Temel Kamil Atay, bağımsız üye değildir. Temel Atay, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

EROL MEMİOĞLU (8)

Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği Bölümünde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanlığı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004'ten bu yana Koç Holding Enerji Grubu Başkanlığı görevini yürütmektedir. Memioğlu, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Erol Memioğlu, bağımsız üye değildir. Erol Memioğlu, son 10 yılda ve halen Topluluk şirketleri yönetim kurullarında görev almaktadır.

DR. BÜLENT BULGURLU (9)

Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Ankara Mühendislik Mimarlık Fakültesi'nin ardından Norveç Teknik Üniversitesi'nde aldığı doktora programıyla sürdürmüştür. 1972 yılında Elliot Strömme A/S, Oslo'da İnşaat Mühendisi olarak iş hayatına atılan Bulgurlu, 1977 yılında Garanti İnşaat'ta Saha Mühendisi olarak göreve başlamıştır. Sırasıyla Mühendislik, Planlama ve İnşaat Müdürlüğü, Şantiye Koordinasyon ve İnşaat Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcılığı, ve Genel Müdürlük görevlerinin ardından Koç Holding'de 1996 yılından itibaren Turizm ve Hizmetler Grubu Başkanı, Turizm ve İnşaat Grubu Başkanı, Dayanıklı Tüketim ve İnşaat Grubu Başkanı olarak görev almıştır. 2007-2010 yılları arasında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeliği görevi yapmıştır. Ayrıca, TÜSİAD, TURMEPA/Deniz Temiz Derneği Üyesi'dir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca icrada görevli olmayan Bülent Bulgurlu, bağımsız üye değildir. Mayıs 2007'den bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

YAVUZ ERKUT (10)

Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür

Yavuz Erkut, lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümünde, yüksek lisans eğitimini ise Wales Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünde tamamlamıştır. Erkut, iş yaşamına 1979 yılında İpraş Rafinerisi'nde Proses Mühendisi olarak başlamıştır. 1979-1990 yılları arasında sırasıyla Ünite Şefliği, Başmühendislik, İşletme Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 1990 yılında Tüpraş Genel Müdürlüğü'ne Dış Ticaret Müdürü olarak atanmıştır. 1994-1997 yılları arasında Petrol İkmal ve Ticaret Daire Başkanlığı göreviyle Ham Petrol İkmal, Akaryakıt Satış, Fiyatlandırma, Dış Ticaret ve LPG İkmal ve Satış Müdürlüklerini yönetmiştir. 1998-2000 döneminde ise aynı bölümlerden sorumlu Daire Başkanlığı ve Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 2000 yılında Opet Petrolcülük A.Ş.'ye transfer olmuştur.

2000-2006 yılları arasında Opet Petrolcülük A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyeliği ve Genel Müdürlük görevlerinden sonra, 27 Ocak 2006 tarihinden itibaren Tüpraş Genel Müdürlüğü görevini sürdüren Yavuz Erkut, 31 Mart 2014 tarihinden bu yana Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

AHMET AKSU (11)

C Grubu Hisse Temsilcisi Bağımsız

Yönetim Kurulu Üyesi

Ahmet Aksu, lisans eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ekonomi Bölümünde tamamlamıştır. 1992 yılından bu yana Başbakanlık Özelleştirme İdaresi'nde çalışan Aksu, 1993 yılında Deniz Nakliyat T.A.Ş.'de Denetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmıştır. 1993-2006 yılları arasında ERDEMİR Ereğli Demir ve Çelik Fab. T.A.Ş., TÜMAŞ, Eti Alüminyum ve ESGAZ gibi kurumlarda Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkanı olarak görev almıştır. 2006-2007 yılları arasında TÜMAŞ Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevinin ardından, halen Özelleştirme İdaresi

Başkan Vekili olarak görev yapmakta olan Aksu, Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi ve C Grubu Hisse Temsilcisidir.

İcrada bulunmayan Ahmet Aksu, SPK tarafından olumlu karşılanan istisna talebimiz kapsamında, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne göre Bağımsız Üye niteliğini taşımaktadır. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ilişkili tarafları ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

KUTSAN ÇELEBİCAN (12)

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde yapmıştır. 1969 yılında Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu'nda iş hayatına başlamış, 1979-1982 yıllarında Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdür Yardımcılığı ve daha sonra atandığı Dünya Bankası (IBRD) İcra Direktör Yardımcılığı görevlerini yapmıştır. 1987 yılında Koç Topluluğu'na katılmış ve Finansman Koordinatörlüğü, Başkan Yardımcılığı, Finansman Grubu Başkanlığı görevlerinde bulunduğu Koç Topluluğundan 2001 yılı Aralık ayında emekliye ayrılmıştır. Halen kendi finansman danışmanlık şirketini yönetmektedir. 4 Nisan 2012 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi görevini yürütmektedir.

Kutsan Çelebicani, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne göre bağımsız üye niteliğini haizdir. Son 10 yılda üstlendiği görevler esas itibarıyla yukarıda sıralanmış olup görev süresinin dolması nedeniyle bu pozisyonlardan ayrılmıştır. Son beş yılda Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ilişkili tarafları ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

GÖKÇE BAYINDIR (13)

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1939 yılında İstanbul'da doğan Gökçe Bayındır, ilk ve orta öğreniminin ardından, Robert Kolej'den mezun olmuştur. 1965 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nin İşletme İdaresi Bölümünü bitiren Bayındır, aynı bölümde yüksek lisansını tamamlamıştır. Askerlik görevini müteakip, iş hayatına 1967 yılında başlayan Bayındır, 1971 yılında Tofaş Oto Ticaret A.Ş.'de Pazarlama

Müdürü olarak göreve başlamıştır. Daha sonra Tofaş Oto Ticaret A.Ş. bünyesinde Genel Müdür Yardımcılığı ve 1979 yılından itibaren Genel Müdürlük görevlerinde bulunmuştur. Bu görevini takiben, 1987 tarihinde Koç Holding A.Ş. bünyesinde Tofaş Grubu Başkan Yardımcılığı ve ardından Tofaş Grubu Başkanlığı yapan Bayındır, 2000 yılında Koç Grubundan emekli olmuştur.

Koç Grubu'nda çalıştığı yıllarda, başta Tofaş Oto Ticaret A.Ş. ve Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'de olmak üzere, değişik şirketlerde yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan Bayındır, 4 Nisan 2012 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi görevini yürütmektedir.

İcrada bulunmayan Gökçe Bayındır, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne göre bağımsız üye niteliğini taşımaktadır. Son 10 yılda üstlendiği görevler esas itibarıyla yukarıda sıralanmış olup görev süresinin dolması nedeniyle bu pozisyonlardan ayrılmıştır. Son beş yılda Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ilişkili tarafları ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

OSMAN METE ALTAN (14)

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nde 1965 yılında tamamlamıştır. Aynı üniversitede Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi'nde İş İdaresi eğitimi yapmıştır. 1966-1968 yıllarında iki yıl TUMPANE Co. Inc. adlı Amerikan şirketinde çalışan Altan, askerlik görevini 1970 yılında tamamlamıştır. Aynı yıl TOFAŞ Otomobil Fabrikasında çalışmaya başlayarak, sırası ile Atölye Mühendisi, Üretim Müdürü, Üretimden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı görevlerinde bulunmuştur.

1995 yılında OTOYOL A.Ş.'ye Genel Müdür olarak atanan Altan, 2003 yılı Temmuz ayında emekli oluncaya kadar bu görevini sürdürmüştür. Altan, 4 Nisan 2012 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi görevini yürütmektedir.

İcrada bulunmayan Osman Mete Altan, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne göre bağımsız üye niteliğini taşımaktadır. Son 10 yılda üstlendiği görevler esas itibarıyla yukarıda sıralanmış olup görev süresinin dolması nedeniyle bu pozisyonlardan ayrılmıştır. Son beş yılda Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ilişkili tarafları ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

AHMET TURUL (15)

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1959 Van doğumlu olan Ahmet Turul, 1980'de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuştur.

1980-1988 yılları arasında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzman Yardımcısı ve Hesap Uzmanı olarak görev yaptıktan sonra, 1988-1999 yılları arasında Koç Holding A.Ş.'de Mali İşler Koordinatör Yardımcısı ve Mali İşler Koordinatörü olarak, 1999-2002 yılları arasında Koç Tüketici Finansmanı A.Ş.'de Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı olarak, 2002-2010 yılları arasında ise Allianz Sigorta A.Ş. ve Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş.'de Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmıştır.

2010 yılından itibaren Allianz Sigorta A.Ş. ve Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş. şirketlerinin Yönetim Kurulu Üyesi, 2013 yılından itibaren ise Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu görevleri yanında Türkiye Sigorta Reasüransı ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) Disiplin Kurulu Üyeliği ve TSB'ni temsilen Vergi Konseyi Üyeliği görevlerini de sürdürmektedir.

İcrada bulunmayan Ahmet Turul, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne göre Bağımsız Üye niteliğini taşımaktadır. Son beş yılda Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ilişkili tarafları ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi Cumhuriyet tarihimizin tek seferde yapılan en büyük sanayi yatırımı olmuştur.

Genel Müdür'ün Mesajı

Global ekonomik büyüme hızında yavaşlama, arz fazlası ile ham petrol fiyatlarının düşüş kaydettiği 2014 yılının ikinci yarısında, Akdeniz piyasası ürün rasyolarının (verimliliğinin) 2013 yılına göre olumlu performansı, Akdeniz rafineri marjını yükseltirken, gelişen ekonomilerde artan fonlama ihtiyacı ile kur yükselişinin yarattığı riskler ve hızlı düşen ham petrol fiyatının yol açtığı yüksek stok zararları, rafinaj sektörü kârlılığını ve Tüpraş'ı olumsuz etkilemiştir.

HAM PETROL FİYATLARI VE DÜNYA RAFİNAJ SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER

2014 yılına 108 dolar/varil seviyesinden başlayan ve Haziran ayı içerisinde 115 dolar/varil seviyesine kadar yükselen ham petrol fiyatı yılın ikinci yarısında yaşanan gelişmelerle yılı 55 ABD doları düzeyinde kapatmış, bu hızlı düşüş, sektörde yüksek stok zararlarına neden olmuştur.

2013 yılında 91,82 milyon varil/gün olan dünya petrol tüketimi, 2014 yılında %0,7 gibi kısıtlı bir artışla 92,46 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleşmiştir. 2014 yılı başında 1,2 milyon varil olan küresel petrol talep artışı beklentisinin Temmuz ayından sonra yarısına düşmesi, ham petrol ve enerji girdi maliyetleri daha ucuz olan ABD rafinerilerinin 2014 yılında yüksek kapasite kullanması ve Ortadoğu ile Asya'da düşük seyreden orta distilat talebi, 2014 yılı ilk yarısında Akdeniz piyasasına motorin akışını artırırken, benzin ihracatının da kârlı olmadığı bu dönemde Akdeniz ve Avrupa rafinerilerinin kapasite kullanımları gerilemiştir.

2014 yılı ikinci yarısında ekonomik ve jeopolitik nedenlerle düşüşe başlayan ham petrol fiyatı, OPEC ve politik kararların etkisi ile özellikle yılın son iki ayında yıkıcı olmuş ve sektörde ciddi stok zararları ile birlikte şirket kârlılıklarını eritmiştir.

Bakım duruşlarının artması ve Ural-Brent fiyat farkının 2013 yılına göre 0,52 dolar/varil açılmasıyla Akdeniz ürün fiyat rasyoları yılın son çeyreğinde yükselmiştir. Buna bağlı olarak, 2014 yılı Akdeniz Rafineri Marjı 1,95 ABD doları ile geçen yılın 0,28 ABD doları üzerinde, ancak son beş yıl marj ortalamasının 0,43 dolar/varil aşagısında gerçekleşmiştir.

IMF'in 2015 yılında dünya ekonomisinin büyüme hızını %3,5 olarak tahmin etmesine ve UEA'nın petrol talebini %1 artışla 93,37 milyon varil/gün öngörmesine rağmen mevcut konjonktür, 2015 yılının daha çetin bir yıl olacağına işaretlerini vermektedir. 2015'te dolar kurunun güçlü seyrini sürdürme beklentisi, ABD kaya petrolü başta olmak üzere OPEC dışı arz fazlasının azalarak da olsa sürme olasılığı ve gelişen piyasalardaki artan ekonomik zayıflık, 2015 yılının ilk yarısında petrol fiyatı üzerinde baskı kurabilecek unsurlar olarak görülmektedir. Öte yandan ham petrol üreticisi ülkelerdeki gelir azalışının getireceği zayıf talebe karşın, 2015 yılında çoğu Orta Doğu kaynaklı devreye girecek yeni rafineri kapasitesi ile oluşacak ürün bolluğu, özellikle, talebin zayıf sürdüğü Avrupa'da rafineri konsolidasyonu beklentisini artırmaktadır.

TÜRKİYE PETROL ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER

Türkiye motorin tüketimi tahmini verilere göre 2014 yılında %4,2 yükselişle 17,4 milyon tona ulaşmıştır. Benzinli motorların verimliliklerinin artması ile tercih edilen benzinli araçların sayısındaki artış ve Akdeniz motorin fiyatlarında benzine göre yüksek seyrin de etkisiyle benzin tüketiminde son yıllarda görülen düşüş durmuş, benzin tüketimi 2014 yılında %3,2 artış kaydetmiştir.

22,2 (milyon ton)
Tüpraş'ın 2014 yılı satış miktarı 22,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2014 YILINDA TÜPRAŞ

2014 yılının ilk yarısında düşük sezonda Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için İzmit Rafinerisinde altyapı bağlantılarının yapılmasına yönelik bakım duruşları ve diğer rafinerilerde, tesisin üretim öncesi gerekli rafineri bakım çalışmaları yanı sıra, düşük rafineri marjı nedeniyle kapasite kullanımı %68,5 olarak gerçekleşmiştir. Yılın ikinci yarısında ise düşük asfalt talebine karşın Akdeniz marjındaki iyileşmeye bağlı olarak kapasite kullanımının artırılmasına karşın 2014 yılı toplam kapasite kullanımı, geçen yılın %4,2 aşağısında, %74,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

İthalattan yapılan motorin satışlarının azalması ve düşen asfalt talebi nedeniyle Tüpraş'ın yurt içi satışları 16,9 milyon ton olmuş, 2014 yılında %10,1 artışla 5,3 milyon tona yükseltelen ürün ihracatıyla birlikte toplam satış miktarı 22,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Tüpraş'ın ürettiği endüstriyel ürünler hariç akaryakıt ürünlerinin toplam pazar payı 2014 yılında %56,4, motorinde ise %37 seviyesinde gerçekleşirken benzinde talebin tamamına yakını karşılanmıştır.

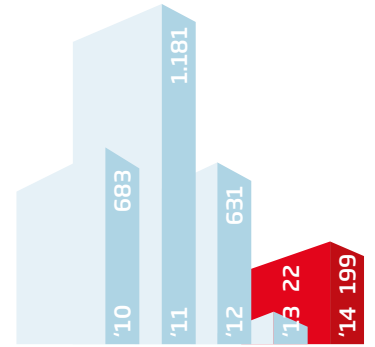
Yılın ikinci yarısında hızlı düşen petrol fiyat ortamında Akdeniz rafineri marjındaki kısmi iyileşmeye paralel olarak Tüpraş'ın net rafineri marjı 2014 yılında 3,21 dolar/varil seviyesinde gerçekleşmiştir. Petrol fiyat düşüşü ve dolar kurunda yaşanan yükselişin neden olduğu kayıpların etkisiyle vergi öncesi kârdaki zayıflamaya karşın, Fuel Oil Dönüşüm yatırımı teşvikinden kaynaklanan ertelenmiş vergi gelirinin olumlu katkısı ile Tüpraş 2014 yılında 1 milyar 459 milyon TL net kâr elde etmiştir. Bununla birlikte, özellikle son iki ayda derinleşen olumsuz konjonktür etkisiyle oluşan stok zararının yanı sıra, Rekabet Kurulu tarafından Şirketimize verilen 309 milyon TL idari para cezası ödemesiyle Vergi Usul Kanunu'na göre düzenlenen gelir tablosuna göre kâr oluşmamıştır.

Sürdürülebilirliğin temel taşlarından olan sağlık, emniyet ve çevre çalışmaları Tüpraş'ta sürekli geliştirilmekte, çalışanlar ve paydaşların sağlık ve emniyeti güvence altına alınmaktadır. Tüpraş'ın sağlık, emniyet ve çevre konusundaki prensiplerinin temel dayanağını oluşturan SEÇ-K Yönetim Sistemi'nde yer alan Tehlike Etkilerinin Yönetimi Süreci ile müteahhit faaliyetleri de dahil olmak üzere, Tüpraş bünyesinde tüm ürün ve hizmet üretmeye yönelik faaliyetlerin içerdiği tehlikeler belirlenmekte, yönetimi sağlanmaktadır. Bunun neticesinde 2006 yılında 5 olan kaza sıklık oranı, ortalama 8 bin insanın çalıştığı Fuel Oil Dönüşüm yatırımı müteahhit çalışmalarına rağmen 2014'de 1,6 düzeyinde oluşmuştur.

Uluslararası danışman şirket ile yapılan sözleşme kapsamında 2014-2016 döneminin tamamını kapsayacak 3 yıllık Proses Emniyet Yönetim Sistemi çalışmalarımıza başlamış bulunmaktayız. Bu çalışma ile etkileşimi olan ve birçok disiplini içeren 15 temel konuda mükemmellik seviyesine çıkılması ile Şirket varlıkları daha emniyetli kullanılarak rafineri proses emniyeti çok daha iyi seviyelere çıkarılacaktır.

Tüpraş, tüm ileri teknoloji ve programları uygulayarak, enerji verimliliği projeleri ile kalite ve performansını düşürmeden mevcut enerji kayıplarının önlenmesi yoluyla tüketilen enerji miktarını en aza indirmeyi ve 2017'de Avrupa'da düşük emisyonu sahip rafineriler kategorisine girmeyi hedeflemektedir. Bu amaç için maliyet azaltıcı, verimlilik artırıcı projelerin uygulanması ile 2008 yılında 119,1 düzeyinde olan ortalama enerji yoğunluğu endeksi (EII) değeri, 2014 yılında 101,6'ya düşürülmüştür. Şirketimizin enerji tasarrufunda gösterdiği ilerleme ve kazanımlar, her yıl olduğu gibi 2014 yılında da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen "SENVER" Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda kazanılan ödüllerle tescillenmiş olup 16 ödül ile Tüpraş, en fazla ödül kazanan sanayi tesisi olmuştur.

FAALİYET KÂRI (MİLYON ABD DOLARI)

Rafineri enerji kayıplarının azaltılmasına yönelik olarak geliştirilen ve saha uygulamalarına başlanan simülasyon programı, "HEXMon", Tüpraş'ın uluslararası marka tescili yapılan ilk ticari ürünü olmuştur.

Genel Müdür'ün Mesajı

2014 yılında Ar-Ge çalışmaları kapsamında çoğunluğu ürün geliştirme ve proses optimizasyonu çalışmalarından oluşan toplam 9 TEYDEB onaylı proje, 2 EUREKA etiketli proje ve 1 ARDEB 1003 onaylı proje çalışmalarına devam edilmiştir. Tasarım ve laboratuvar binası, pilot tesis test binası olmak üzere toplam 12.950 m² alana sahip Tüpraş Ar-Ge Yeni Merkezi 2014 yılı başında faaliyete geçmiş olup Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'nde "En İyi Ar-Ge Merkezi" olarak birincilik ödülüne layık görülmüş ve Tüpraş, Türkiye İnovasyon Ligi'nde 460 şirket arasından "Olanak Sağlanan Etmenler-Ar-Ge Yönetimi" kategorisinde dördüncü olmuştur. Eşanjörlerin kirlilik takibi ve bakım planlaması ile rafineri enerji kayıplarının azaltılmasına yönelik olarak geliştirilen ve saha uygulamalarına başlanan simülasyon programı, "HEXMon", Tüpraş'ın uluslararası marka tescili yapılan ilk ticari ürünü olmuştur.

FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ VE DEVAM EDEN YATIRIMLAR

2014 yılında, Fuel Oil Dönüşüm yatırımı için harcanan yaklaşık 747 milyon ABD doları dahil olmak üzere, devam eden diğer yatırımlarla birlikte toplam yıllık yatırım harcaması tutarı 959 milyon ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

Euro V standartlarında yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürün üretecek olan, iskele, demiryolu bağlantıları ve finansman gideri dahil olmak üzere toplam 3 milyar dolar tutarındaki Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin resmi açılışı 15 Aralık 2014 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız, Bakanlarımız ve Koç Ailesi'nin de katıldığı bir tören ile yapılmıştır. Cumhuriyet tarihimizin tek seferde yapılan en büyük sanayi yatırımı olan ve ülkemizin cari açığını yılda yaklaşık 1 milyar dolar azaltacak projede, inşaat ve montaj süresince ortalama 8 bin kişi istihdam edilerek, devreye alınması ile beraber 500 kişiye sürekli istihdam oluşturulmuştur.

Rafinerilerin beyaz ürün üretebilme kapasitesini ölçen Nelson Kompleksite değeri, İzmit Rafinerisi'nde 7,78'den, yatırım sonrasında, 14,5 seviyesine yükselmiş ve İzmit Rafinerisi, dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olmuştur. Tüpraş'ın toplam Nelson Kompleksite değeri ise 7,25'ten 9,5 düzeyine yükselmiş olup toplam beyaz ürün verimi de %80'in üzerine yükselmiştir.

İzmit Rafinerisi su ihtiyacının, rafineri atık suları ile Körfez Belediyesi'nin evsel atık sularından sağlanmasına yönelik, yatırım maliyeti yaklaşık 50 milyon TL olan, Su Hazırlama Ünitesi'nin yapımına 2014 yılında başlanmıştır. Aşamalı olarak planlanan bu projenin bir kısmı devreye alınmış olup Mayıs 2015 tarihinde tamamlanması hedeflenmektedir. Projenin tamamlanması ile İzmit Rafinerisi'nin bütün proses suyu ihtiyacı atık sulardan karşılanacaktır.

Tüpraş, sürdürülebilir kârlılığını optimum noktaya ulaştıracak, ülkemiz cari açığını da düşürmeye katkı sağlayacak olan yatırımlarını tamamlarken, güçlü insan kaynağı ve artan rekabet gücüyle ülkemizin akaryakıt ihtiyacını en yüksek kalitede, istikrar ile karşılayarak operasyonel ve finansal hedeflerini gerçekleştirme yolunda ilerleyecek; hissedarları, iş ortakları ve ülkemiz için katma değer oluşturmaya devam edecektir.

YAVUZ ERKUT
Genel Müdür

Üst Yönetim

YAVUZ ERKUT

Genel Müdür

Yavuz Erkut, lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde, yüksek lisans eğitimini ise Wales Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır. Erkut, iş yaşamına 1979 yılında İpraş Rafinerisi'nde Proses Mühendisi olarak başlamıştır. 1979-1990 yılları arasında sırasıyla Ünite Şefliği, Başmühendislik, İşletme Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 1990 yılında Tüpraş Genel Müdürlüğü'ne Dış Ticaret Müdürü olarak atanmıştır. 1994-1997 yılları arasında Petrol İkmal ve Ticaret Daire Başkanlığı göreviyle Ham Petrol İkmal, Akaryakıt Satış, Fiyatlandırma, Dış Ticaret ve LPG İkmal ve Satış Müdürlükleri'ni yönetmiştir. 1998-2000 döneminde ise aynı bölümlerden sorumlu Daire Başkanlığı ve Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 2000 yılında Opet Petrolcülük A.Ş.'ye transfer olmuştur. 2000-2006 yılları arasında Opet Petrolcülük A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürlük görevlerinin ardından, 27 Ocak 2006 tarihinden bu yana Tüpraş Genel Müdürlüğü görevini sürdüren Erkut, 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'dan bu yana Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

GÜROL ACAR

Genel Müdür Yardımcısı (Teknik)

Gürol Acar, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü mezunudur. İş yaşamına 1977 yılında İpraş Rafinerisi'nde Proses Mühendisi olarak başlamış, çeşitli mühendislik pozisyonlarında görev almıştır. Tüpraş İzmit Rafinerisi ve Genel Müdürlük'te, yönetim kademelerinde çeşitli görevlerde bulunmuştur. Tüpraş'ta çalışırken Devlet Planlama Teşkilatı'nın hazırladığı yedinci ve sekizinci dönem beş yıllık kalkınma planlarında, Petrol Ürünlerinden Sorumlu Komisyon'un Başkanlığı'nı yürütmüştür. Kırıkkale Rafineri Müdürlüğü görevini yaparken, 2000 yılında Terminal ve Teknik Servisler Müdürü olarak Opet Petrolcülük A.Ş. 'ye geçmiştir. 2004 yılından itibaren Opet Petrolcülük A.Ş. Terminal ve Teknik Servisler Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Acar, 27 Ocak 2006 tarihinde Tüpraş Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmış, 5 Şubat 2015 itibarıyla emekliye ayrılmıştır.

MESUT İLTER

Genel Müdür Yardımcısı (Teknik)

1978 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü mezunudur. İş yaşamına 1975 yılında Maden Tetkik ve Arama (MTA)'da Mühendislik Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. 1980-1985 yılları arasında İpraş Rafinerisi'nde çeşitli pozisyonlarda görev almıştır. 1985-1999 yılları arasında Tüpraş'ta İşletme Şefliği, İşletme Başmühendisi, UCAP Proje Yöneticisi, İşletme Müdür Yardımcılığı ve İşletme Müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. 2001-2006 yılları arasında Ege Gaz A.Ş. Aliağa LNG Terminali'nde Proje Koordinatörü ve Terminal Yöneticisi olarak görev yapmıştır. 26 Ocak 2006 tarihinde İzmir Rafineri Müdürü olarak atanan İlter, Ağustos 2009-Şubat 2015 tarihleri itibarıyla İzmit Rafineri Müdürü görevinde bulunmuştur. 6 Şubat 2015 tarihi itibarıyla Tüpraş Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

YILMAZ BAYRAKTAR

Genel Müdür Yardımcısı (İdari)

Yılmaz Bayraktar, Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuş ve Wales Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde Endüstri için Dizayn ve İş İdaresi başlıklı programda Yüksek Lisans eğitimini tamamlamıştır. İş yaşamına 1979 yılında İpraş Rafinerisi'nde Enerji ve Ekoloji Mühendisi olarak başlamıştır. Sırasıyla Kuvvet Santrali, Buhar Üretim, Elektrik Üretim, Pompa Transfer ve Atık Su Arıtma Üniteleri Şefliği ve Başmühendisliği, Yardımcı Tesisler İşletme Müdür Yardımcılığı, Üretim Üniteleri İşletme Müdürlüğü ve 1997 yılından itibaren Rafineri Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. 1999-2006 yılları arasında Siemens Power Generation "İşletme ve Bakım" anlaşması altındaki Bosen Enerji Elektrik Üretim A.Ş. Kombine Çevrim Santrali'nde, Siemens adına Tesis Müdürü görevini üstlendikten sonra, 27 Ocak 2006 tarihinden itibaren Tüpraş Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

HASAN TAN

Genel Müdür Yardımcısı (Ticari)

Hasan Tan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuş, Pennsylvania Üniversitesi İş Yönetimi yüksek lisans programını tamamlamıştır. İş yaşamına 1990 yılında Tüpraş Dış Ticaret Departmanı'nda Mühendis olarak başlamış ve Motorin ve LPG İthalatından Sorumlu İthalat Şefi olarak devam etmiştir. 1995 yılında Ham Petrol İkmal Departmanı'na Ham Petrol Anlaşmaları ve Kârlılık Analizlerinden sorumlu Koordinatör olarak atanmıştır. 1999-2004 yılları arasında LPG İkmal ve Satış Müdürü olarak görev yapmıştır. Ocak 2005-Ocak 2006 arasında Opet Petrolcülük A.Ş. İkmal Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Tan, Tüpraş'ın özelleştirilmesi sonrasında 27 Ocak 2006 tarihi itibarıyla Ticari İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

İBRAHİM YELMENOĞLU

Genel Müdür Yardımcısı (Mali)

İbrahim Yelmenoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1991 yılında, Illinois Üniversitesi yüksek lisans programını 2003 yılında tamamlamıştır. İş yaşamına 1987 yılında Maliye Bakanlığı'nda başlamıştır. 1992-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu'nda görev almıştır. 2004 yılında Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı'na transfer olan Yelmenoğlu, 2004-2006 döneminde Koç Holding A.Ş. Denetim Grubu Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Tüpraş'ın Koç Holding'e %51 hisse devrinden sonra 27 Ocak 2006 tarihi itibarıyla Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

Sektör

Tüpraş'ın depolama kapasitesi, ülke kapasitesinin yaklaşık %59'una, Opet dâhil %68'ine karşılık gelmektedir.

MOTORİN TÜKETİMİ (MİLYON TON)

17,4

BENZİN TÜKETİMİ (MİLYON TON)

1,9

JET YAKITI TÜKETİMİ (MİLYON TON)

4,1

TÜPRAŞ TÜRKİYE PAZAR PAYI (ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLER HARİÇ)

%56,4

TÜPRAŞ DEPOLAMA KAPASİTESİ (OPET DAHİL)

%68

Türkiye ekonomisi, 2014 yılında %3,0 oranında büyüme kaydetmiştir. Petrol ürünleri tüketiminde ise standart ve kayıt dışı ürünlerin kullanımı, alınan önlemlerle azalmış ve GSYİH ile doğrudan ilişkili olan toplam motorin tüketimi artış eğilimini sürdürmüştür, EPDK verilerine göre 2014 yılında %4,2 artışla 17,4 milyon tona ulaşmıştır.

Motorin tüketimindeki artışta ekonomik büyümenin tüketime yansımalarının yanı sıra, özellikle motorinde 10 numara yağ ve benzeri nedenlerle yaşanan sorunların çözümü amacıyla baz yağlarda ÖTV iadesi uygulamasına geçilmesi etkili olmuştur. Alınan tedbirler, bu konudaki suistimallerin önüne geçilmesini sağlamıştır.

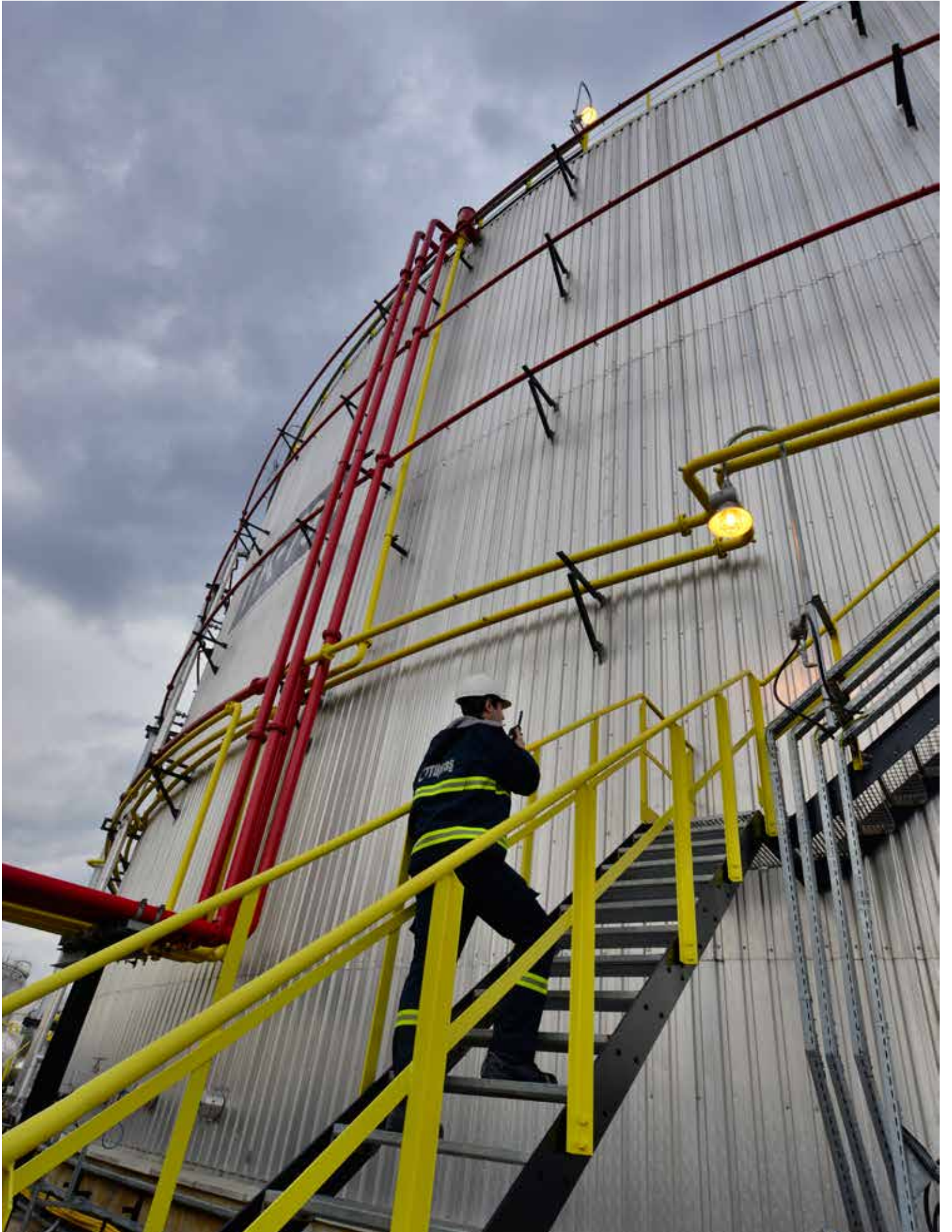
Endüstriyel ürünler hariç Tüpraş'ın ürettiği ürünlerin pazar payı %56,4 seviyesinde, askeri ürünler hariç yurt içi motorin satışlarındaki piyasa payı ise %37 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'de son yıllarda benzin tüketiminde devam eden düşüş, benzinli araç motorlarındaki verimlilik artışı ve motorin fiyatlarındaki artışın etkisiyle durup, 2014 yılında %3,2 oranında artış kaydetmiştir. Tüpraş, depolama ve terminal altyapısından gelen rekabetçi gücünün de olumlu katkısıyla ülke ihtiyacının tamamına yakınını karşılamıştır.

Havayolu taşımacılık sektöründeki gelişmeye paralel olarak Tüpraş'ın yurt içi sivil jet yakıtı satışı geçtiğimiz yılın 314 bin ton üzerinde gerçekleşmiştir. Uçak trafiği bir önceki yıla göre %9,8 artarken yolcu trafiğinin %11,1 yükselerek yaklaşık 166 milyon kişiye ulaşmasının etkisiyle Tüpraş'ın sivil jet yakıtı satışı geçtiğimiz yılın %9,7 üzerinde gerçekleşmiştir.

EPDK'nın 2011 yılı Eylül ayında yayınlanan tebliği doğrultusunda, benzine 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren en az %2 oranında yerli tarım ürününden elde edilmiş biyoetanol katılmaya başlanmış olup biyoetanol katkı oranı 2014 yılı başında %3'e çıkarılmıştır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) Mart 2014'de benzin ve motorin ürünleri için tavan fiyat uygulaması getirmiş ve kâr marjlarının sabitlendiği bu uygulama 2 ay boyunca devam etmiştir. EPDK Kasım ayında da, Avrupa'daki çeşitli ülkelerdeki marjların referans alınarak ülkemizdeki fiyatlandırma mekanizmasının belirlenmesini öngören yeni bir yönetmelik çıkarmıştır.

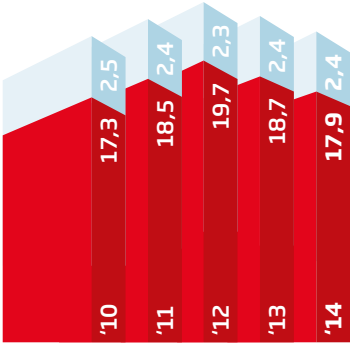
Üretim

2014 yılında Tüpraş, 20,1 milyon ton üretim gerçekleştirmiş ve %72,2 oranında beyaz ürün verimi elde etmiştir. Şirket'in toplam satışları 22,2 milyon ton olmuştur.

HAM PETROL TEMİNİ

(MİLYON TON)

■ İthal ■ Yerli

2014 yılında küresel büyümenin geçtiğimiz yıl ile aynı oran olan %3,3 olarak gerçekleşmesinde, ABD'nin parasal genişlemeye son vermesiyle gelişen ülkelerin büyüme hızlarında görülen yavaşlamanın yanı sıra, Avrupa'da büyüme kaydedilememiş olması ve Japonya'da parasal genişleme ve vergi artışı uygulamasının Japonya ekonomisini yavaşlatması belirleyici olmuştur. Gelişen ekonomilerde artan fonlama ihtiyacı ile kur yükselişinin yarattığı riskler ve hızlı düşen ham petrol fiyatının yol açtığı yüksek stok zararları, rafinaj sektörü kârlılığını da olumsuz etkilemiştir.

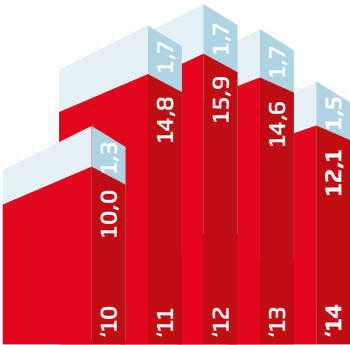
2014 yılı başında ABD rafinerilerinin yüksek kapasite kullanımının yanı sıra Orta Doğu ve Asya'da orta distilat talebinin düşük seyretmesi, 2014 yılının ilk yarısında Akdeniz piyasasına olan motorin akışını artırırken, başta Avrupa olmak üzere gelişmiş ülkelerde petrol ürünleri talebi özellikle yılın ilk yarısında zayıf bir seyir göstermiştir. 2014 yılında azalarak da olsa süren WTI ham petrol fiyat ve enerji maliyet avantajı ile yüksek kapasite kullanımı, ABD'nin, başta motorin olmak üzere, net ürün ihracatçısı olmasını sağlamış, Asya'nın gelişen ülkeleri Çin ve Hindistan'da orta distilat ürün talebinin yatay seyretmesi sektör marjlarını baskılamıştır. Avrupa ve Akdeniz bölgesine artan ihracat, rekabeti daha da artırmıştır.

2014 yılına 108 ABD doları/varil seviyesinden başlayan petrol fiyatı yılın ikinci yarısında dünya ekonomisinde yavaşlama, jeopolitik risklerde azalma, artan kaya petrolü üretimi, güçlü dolar kuru, OPEC'in üretim kesintisine gitmemesiyle arz fazlasının sürmesi sonucunda yılı 55 ABD doları/varil düzeyinde kapatmıştır.

HAM PETROL TEMİNİ

(MİLYAR ABD DOLARI)

■ İthal ■ Yerli

PETROL TÜKETİMİNDE KISITLI ARTIŞ

Dünya ekonomisinde yaşanan %3,3 oranındaki büyüme doğrultusunda dünya günlük ortalama petrol tüketim miktarı 2014 yılında %0,7 gibi kısıtlı bir artışla 92,46 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yılın ikinci yarısında hızlı düşen petrol fiyat ortamında, ABD ve gelişen piyasalardaki yüksek benzin talebine karşın küresel bakım duruşlarının ürün arzını daraltıcı etkisi ve ağır petrolerin göreceli olarak ucuzlaması, Akdeniz ürün fiyat rasyolarının ham petrolden daha olumlu performans göstermesine ve Akdeniz rafineri marjında 2013 yılına göre sınırlı bir artış sağlanmasına neden olmuştur.

2014 yılında gelişen ülkelerdeki büyüme hızının yavaşlaması ile birlikte Avrupa'daki zayıflığın sürmesinin petrol ürünleri tüketimine olumsuz etkilerine rağmen ikinci yarı yılda nafta, benzin, jet ve motorin 10 ppm fiyat rasyolarındaki artışın etkisiyle 2013'te 1,67 ABD doları/varil olan Akdeniz rafineri marjı 2014'te 1,95 ABD doları /varil olarak gerçekleşmiştir.

Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması için ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitmektedir. Ham petrol alımlarının önemli bir kısmı, ülkelerin ulusal petrol şirketleriyle yapılan yıllık anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra ürün taleplerinin gerektirdiği özelliklere sahip ham petrol türleri için tedarik esnekliğini ve ilave opsiyonları artırmaya yönelik alımlarda Kuzey Afrika ve Güney Amerika kıtasında değişen dengelerle oluşan artan petrol arzının olumlu etkisi de değerlendirilmiştir.

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİ ÜRETİMLERİ (BİN TON)

ÜRÜNLER	2013	2014	DEĞİŞİM (%)
LPG	794	702	(11,7)
Benzin&Nafta	4.720	4.446	(5,8)
Jet Yakıtı / Gazyağı	3.637	3.610	(0,7)
Yüksek Kükürtlü Motorin	395	235	(40,6)
Motorin	5.248	5.073	(3,3)
ORTA DİSTİLAT	9.280	8.917	(3,9)
Fuel Oil'ler	2.721	3.483	28,0
Bitüm	2.924	1.920	(34,3)
Makina Yağları	140	114	(18,4)
Diğer	594	518	(12,7)
TOPLAM	21.175	20.101	(5,1)

20,1 (milyon ton)
2014 yılında Tüpraş'ın toplam üretimi 20,1 milyon ton olmuştur.

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİ SATIŞLARI (BİN TON)

ÜRÜNLER	2013	2014	DEĞİŞİM (%)
LPG	803	803	0,0
Nafta	138	122	(11,7)
Benzinler	1.815	1.830	0,8
Jet Yakıtı / Gazyağı	3.595	3.872	7,7
Yüksek Kükürtlü Motorin	145	106	(26,6)
Motorin	7.968	6.593	(17,2)
ORTA DİSTİLAT	11.707	10.572	(9,7)
Fuel Oil'ler	1.432	1.292	(9,8)
Bitüm	2.926	1.945	(33,5)
Makina Yağları	162	120	(26,3)
Diğer	255	177	(30,5)
TOPLAM YURT İÇİ SATIŞLAR	19.239	16.861	(12,4)
İHRACAT	4.844	5.333	10,1
TOPLAM SATIŞ	24.083	22.194	(7,84)

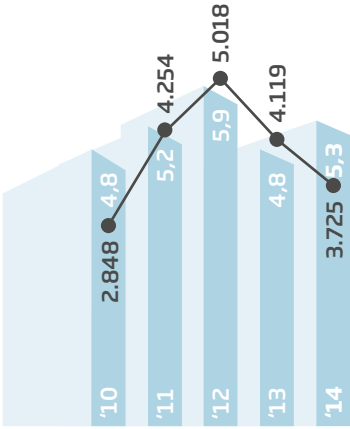
3,9 (milyon ton)
2014 yılında Tüpraş'ın jet yakıtı satışı 3,9 milyon tona ulaşmıştır.

Üretim

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan dört rafineriye sahip olması ve rafinerilerin ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, kesintisiz ikmal imkânı sağlamaktadır.

ÜRÜN İHRACATI

- Miktar (milyon ton)
- Değer (milyon ABD doları)

Tüpraş yıl içinde 19 API ile 46 API arasında değişen gravitelerde, 11 ülkeden 18 farklı çeşit ham petrol alımı yapmıştır. 14,4 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşen toplam ithalatın 12,1 milyar ABD dolarını yıl içinde ikmal edilen 17,9 milyon ton ham petrol, 2,3 milyar ABD dolarını ise ürün ve yarı mamul ithalatı oluşturmuştur.

Tüpraş, iç piyasadaki ürün açıklarını ve dönemsel talep artışlarını karşılayabilmek için nihai ürün ithalatının yanı sıra şarja verilmek üzere toplam 1,23 milyon ton yarı mamul ithal etmiştir. Ürün ithalatının, 882 bin tonunu yüksek kükürtlü motorin, 532 bin tonunu düşük kükürtlü fuel oil, 253 bin tonunu HVGO, 80 bin tonunu MTBE, 183 bin tonunu LCGO, 24 bin tonunu nafta oluşturmuştur.

Tüpraş, ithal edilen yüksek kükürtlü motorinin kükürt düzeyini rafinerilerinde AB standartlarına getirerek ürün kalitesi ve çevresel etkisi iyileştirilmiş 10 ppm motorin üretebilmektedir. Global kapasite artışı ile azalan ithal motorin marjından dolayı geçtiğimiz yıllara oranla 2014 yılında daha düşük oranda 882 bin ton yüksek kükürtlü motorin ithal edilmiş ve rafinerilerde kükürt seviyesi 10 ppm'e indirgenerek ilave FAVÖK elde edilmiştir.

20,1 MİLYON TON ÜRETİM

2014 yılında Tüpraş, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için İzmit Rafinerisi'nde altyapı bağlantılarına yönelik bakım duruşları, diğer rafinerilerde RUP öncesi rafineri bakım çalışmaları ve zayıf konjonktür nedeniyle gerçekleştirilen optimizasyon çalışmaları neticesinde, 20,0 milyon tonu ham petrol ve 1,0 milyon tonu yarı mamul olmak üzere toplam 21,0 milyon ton şarji ünitelerine vermiş ve toplam %74,9 oranında kapasite kullanımı gerçekleştirmiştir. 2014 yılı üretimi 20,1 milyon ton gerçekleşmiş ve %72,2 oranında beyaz ürün verimi elde edilmiştir.

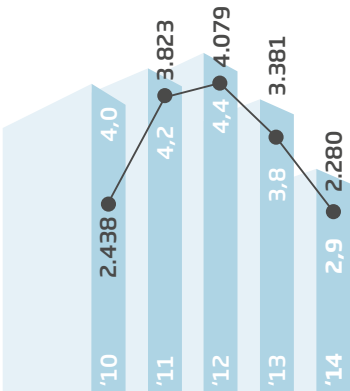
Tüpraş'ın yurt içi petrol ürünlerinin fiyatları, Petrol Piyasası Kanunu'nda belirtilen en yakın piyasa olan CIF Cenova Akdeniz Platts fiyatlarıyla doğrudan ilişkilidir. İthalatın tamamen serbest olduğu yurt içi piyasada ürün fiyatları tam rekabet koşulları altında belirlenmektedir. Bu kapsamda rafinerilerin operasyonel kârlılığı tamamen uluslararası piyasalarda belirlenen ham petrol ve ürün fiyatları arasındaki fark olarak tanımlanan brüt rafineri marjı kavramıyla açıklanmaktadır. 2014 yılında Tüpraş'ın işletme giderleri çıkarılmış net rafineri marjı, 3,21 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan dört rafineriye sahip olması ve rafinerilerin ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, kesintisiz ikmal imkânı sağlamaktadır. Tüpraş rafinerilerinin diğer bölge rafinerisine yapısal üstünlükleri;

- > Rafinerilerin büyük tüketim merkezlerinde konumlandırılmış olması,
- > Rafineri tasarımlarının ağır ve yüksek kükürtlü ham petrol işleyebilecek konumda yapılmış olması,
- > Hacimli ham petrol ve ürün alımlarının getirdiği fiyat avantajları,
- > Ham petrol tedarik merkezlerine yakınlıkla uygun maliyet ve çeşitlilikte ham petrol tedarik edilebilmesi,
- > Türkiye'nin pek çok üründe net ithalatçı konumda olması,
- > Ham petrol ve ürün ithalatı ve satışı kanalları için güçlü altyapı ve tesislere sahip olması,
- > Yurt içi müşterilere direkt boru hattı bağlantıları,
- > Yüksek ihracat kabiliyetidir.

ÜRÜN İTHALATI

- Miktar (milyon ton)
- Değer (milyon ABD doları)

Tüpraş, Türkiye genelinde 37 çeşit petrol ürününün tedarikini sağlamaktadır. Doğrudan ürün satışı yapılan müşteriler; T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından lisanslandırılmış akaryakıt, LPG, ihrakiye, jet yakıtı ve madeni yağ dağıtım firmaları, sanayide ağırlıklı olarak petrol ürünlerini kullanan petrokimya ve boya şirketleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Belediyelerle bu kurumlar tarafından onaylanmış müteahhit firmalar ve Türk Silahlı Kuvvetleri adına Milli Savunma Bakanlığı'dır.

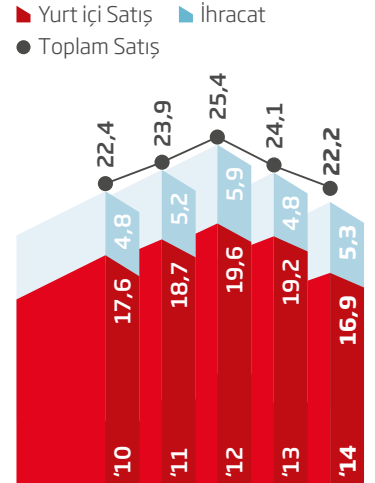
22,2 MİLYON TON SATIŞ

2014 yılında üretim ve ithalat yoluyla temin edilen toplam 22,2 milyon ton ürünün satışı gerçekleşmiştir. Ürün marjları dikkate alınarak optimizasyon kapsamında fiyat ve talep paralelinde jet üretiminde maksimizasyonu tercih edilirken, bitüm taleplerindeki beklenen artışın olmamasının etkisiyle yaz aylarında düşük şarj işlenmiştir. Özellikle ilk yarı yıldaki RUP bağlantı duruşları ve düşük marj ortamında üretimde optimizasyona gidilmek zorunda kalınmıştır. Havayolu taşımacılığı sektöründeki büyüme trendi 2014 yılında da devam ederek, uçak trafiği bir önceki yıla göre %9,8 artarken yolcu sayısı %11,1 artmış ve yaklaşık 166 milyon kişiye ulaşmıştır. Bu paralelde sivil jet yakıtı satışı bir önceki yılın 314 bin ton (%10) üzerinde gerçekleşmiştir.

2014 İHRACATI 3,7 MİLYAR ABD DOLARI

Ülke talebinin üzerinde ürettiği nitelikli ürünleri, uluslararası pazarlara da sunan Tüpraş, 2014 yılında da konjonktürdeki değişiklikler paralelinde, yurt içi piyasanın pazar koşullarına bağlı olarak daraldığı dönemlerde, ortaya çıkan talep fazlası ürünlerin ihraç edilmesi, üretim ve stok maliyetlerinin aşağı çekilmesini sağlarken, döviz riskine karşı doğal korunma mekanizması da oluşturmaktadır. 2014 yılında toplam 3,7 milyar ABD doları değerinde 5,3 milyon ton ürün dış satımı gerçekleştirilmiştir. İhracatın 2,1 milyon tonunu benzin, 2,7 milyon tonunu fuel oil, 100 bin tonunu motorin, 29 bin tonunu jet yakıtı, 399 bin tonunu reformate, 15 bin tonunu nafta ve 23 bin tonunu LPG oluşturmuştur.

TOPLAM SATIŞLAR (MİLYON TON)

İzmit Rafinerisi

4,2 milyon ton ağır siyah ürünü, AB standartlarında, çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştürecek olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

82,3

RAFİNAJ KAPASİTESİ (MİLYON TON)

11,0

NELSON KOMPLEKSİTE

7,78

DEPOLAMA KAPASİTESİ (MİLYON M³)

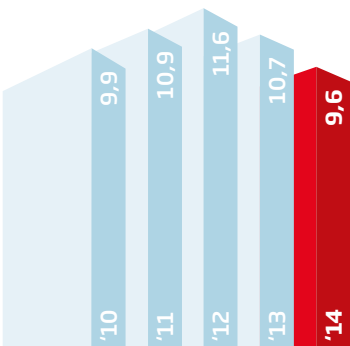
2,91

ÇALIŞAN SAYISI

1.763

İZMİT RAFİNERİSİ SATIŞI (MİLYON TON)

Üretime 1961 yılında 1 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesi ile başlamış olan İzmit Rafinerisi, yıllar içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve yatırımlar sonucunda tasarım kapasitesi 11,5 milyon ton/yıla ulaşmıştır. Beyaz ürün verimliliğini artırıcı modernizasyon çalışmaları sonucunda değişen ham petrol işleme tasarım kapasitesi, 11,0 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir.

Türkiye petrol ürünleri tüketiminin yaklaşık %33'ünün gerçekleştiği tüketim merkezinin odağında yer alan İzmit Rafinerisi, Euro V standartlarında üretim yapmaktadır.

FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ DEVREYE GİRDİ

İzmit Rafinerisi'nde, 4,2 milyon ton ağır siyah ürünü AB standartlarında çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştürecek olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır.

Tesisin tam kapasite üretime geçmesiyle, İzmit Rafinerisi Nelson Kompleksite değerini 7,78'den, 14,5 seviyesine yükselterek dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olacaktır.

2014 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için İzmit Rafinerisi'nde altyapı bağlantılarına yönelik bakım duruşları ve optimizasyon çalışmalarının etkisiyle 8,6 milyon tonu ham petrol olmak üzere yarı mamul dâhil toplam 9,1 milyon ton şarj verilmiş, kapasite kullanımı %82,3 gerçekleştirilmiştir.

Rafineri'de ana ürün olarak LPG, nafta, benzin, jet yakıtı, gaz yağı, motorin, kalorifer yakıtı, fuel oil ve bitümden oluşan toplam 8,6 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. 2014 yılında ithal edilip satılan ürünlerle beraber, 7,3 milyon tonu yurt içi olmak üzere, toplam 9,6 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

İzmir Rafinerisi

2014 yılında İzmir Rafinerisi'nde, 5,5 milyon tonu yurt içinde olmak üzere toplam 8,5 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir. Jet yakıtı satışlarında ise tüm zamanların satış rekoru kırılmıştır.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

75,1

RAFİNAJ KAPASİTESİ (MİLYON TON)

11

NELSON KOMPLEKSİTE

7,66

DEPOLAMA KAPASİTESİ (MİLYON M³)

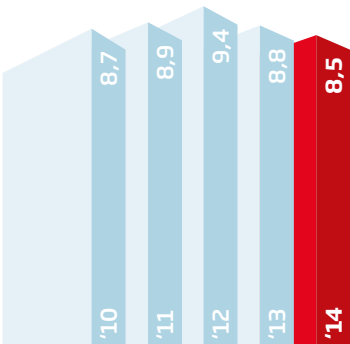
2,42

ÇALIŞAN SAYISI

1.278

İZMİR RAFİNERİSİ SATIŞ (MİLYON TON)

İzmir Rafinerisi, Türkiye'nin artan petrol ürünleri talebini karşılamak amacıyla 1972 yılında, 3 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesiyle üretime başlamış ve o tarihten bu yana, önemli kapasite artırımları ve ünite modernizasyonlarıyla gelişerek kapasitesi 1987 yılında 10 milyon ton/yıla ulaşmıştır.

2007 yılında destilasyon kapasitesindeki revizyonlar da göz önüne alınarak rafinerinin ham petrol işleme kapasitesi 11 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir.

7,66 Nelson Kompleksitesi'ne sahip olan Rafineri'de, Tüpraş genelinde Fuel Oil Dönüşüm Tesisi öncesi yapılan bakım çalışmaları ve şarj optimizasyonu kapsamında 2014 yılında 8,0 milyon tonu ham petrol olmak üzere yarı mamuller dâhil toplam 8,3 milyon ton şarja verilerek %75,1 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

Ana ürünler olarak LPG, nafta, benzin, jet yakıtı, motorin, baz yağ, kalorifer yakıtı, fuel oil, bitüm, wax, ekstrakt ve diğer ürünlerden oluşan, satılabilir 7,9 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir.

2014 yılında İzmir Rafinerisi'nde, 5,5 milyon tonu yurt içinde olmak üzere toplam 8,5 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir. Jet yakıtı satışlarında ise tüm zamanların satış rekoru kırılmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi

Kırıkkale Rafinerisi'nde 2014 yılında 3,1 milyon ton ham petrol olmak üzere, yarı mamul ürünlerle beraber toplam 3,3 milyon ton şarja verilmiş ve %66,5 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

66,5

RAFİNAJ KAPASİTESİ (MİLYON TON)

5,0

NELSON KOMPLEKSİTE

6,32

DEPOLAMA KAPASİTESİ (MİLYON M³)

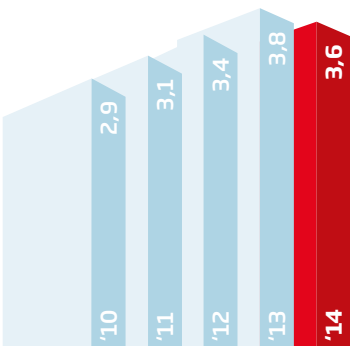
1,38

ÇALIŞAN SAYISI

853

KIRIKKALE RAFİNERİSİ SATIŞ (MİLYON TON)

1986 yılında başta Ankara olmak üzere İç Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki birçok ilin petrol talebini karşılamak amacıyla kurulan Kırıkkale Rafinerisi, hydrocracker, izomerizasyon, dizel kükürt giderme ve CCR reformer ünitelerinin ilave edilmesiyle genişletilerek Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineri haline getirilmiştir.

Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolun kapasitesine de sahiptir.

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan Rafineri'nin ham petrol ikmali, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı kullanılarak Botaş'ın Ceyhan Terminali'nden sağlanmaktadır.

Kırıkkale Rafinerisi'nde 2014 yılında 3,1 milyon ton ham petrol olmak üzere, şarja verilen yarı mamul ürünlerle beraber toplam 3,3 milyon ton şarja verilmiş ve %66,5 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

Ana ürünler olarak LPG, benzin, jet yakıtı, gaz yağı, motorin, fuel oil ve bitümden oluşan 3,2 milyon ton petrol ürünü üretilmiş ve rafineri transferleriyle beraber 3,6 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Batman Rafinerisi

2014 yılında Kırıkkale ve İzmir Rafinerileri'nden taşınan ürünlerle, AB standartlarında ürün satışı gerçekleştirilen Batman Rafinerisi'nde 429 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

37,2

RAFİNAJ KAPASİTESİ (MİLYON TON)

1,1

NELSON KOMPLEKSİTE

1,83

DEPOLAMA KAPASİTESİ (BİN M³)

253

ÇALIŞAN SAYISI

460

1955 yılında işletmeye açılan Batman Rafinerisi, yıllık 330 bin ton ham petrol işleme kapasitesiyle Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşımaktadır.

1960 yılında gerçekleştirilen bir darboğaz giderme projesi ve 1972'de yeni ham petrol işleme ünitesinin devreye alınmasıyla Batman Rafinerisi'nin yıllık ham petrol işleme kapasitesi 1,1 milyon ton/yıla ulaşmıştır.

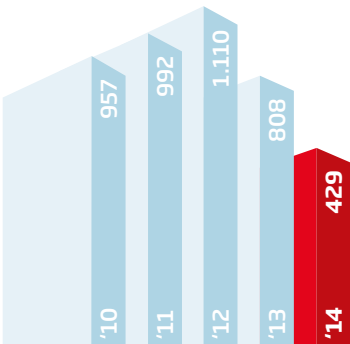
Yerli ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, dönüşüm ünitelerinin bulunmaması nedeniyle basit bir konfigürasyona sahiptir ve Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür.

2014 yılında Kırıkkale - Batman rafinerileri bitüm stok optimizasyonu kapsamında, ham petrol ünitelerinin duruşa geçmesinden dolayı 410 bin ton ile 1979 yılından bu yana en düşük ham petrol şarjı işlenmiş ve 402 bin ton üretim yapılmıştır.

2014 yılında Kırıkkale ve İzmir Rafinerileri'nden taşınan ürünlerle, AB standartlarında ürün satışı gerçekleştirilen Batman Rafinerisi'nde 429 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler, Kırıkkale ve İzmir Rafinerisi'nden ise motorin ve benzin ürünleri karayolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır.

BATMAN RAFİNERİSİ SATIŞ (BİN TON)

Opet, yeni dönemdeki hedef ve stratejisini müşteri odaklı yaklaşımıyla ürün ve hizmet kalitesinin artırılması üzerine kurmuştur.

Dağıtım

2014 yılı, dünyada ham petrole birlikte akaryakıt fiyatlarında ciddi düşüşlerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Yılın ikinci yarısından itibaren uluslararası piyasalarda ürün fiyatlarının hızla düşmesi, Türkiye’de pompa fiyatlarına tüketici açısından olumlu yansımıştır.

Türkiye’de ise 2014 yılında akaryakıt dağıtım sektöründe hareketlilik yaşanmıştır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK), Mart 2014’te benzin ve motorin ürünleri için tavan fiyat uygulaması getirmiş ve kâr marjlarının sabitlendiği bu uygulama iki ay boyunca devam etmiştir. EPDK Kasım ayında da, Avrupa’daki çeşitli ülkelerdeki marjların referans alınarak ülkemizdeki fiyatlandırma mekanizmasının belirlenmesini öngören yeni bir yönetmelik çıkarmıştır.

2014 yılında sektörün hacimsel olarak hareketine bakıldığında beyaz ürünlerde (benzin ve motorin) 2013 yılına göre %4,8 büyüme, siyah ürünlerde ise (fuel oil ve kalyak) %9,8 küçülme gözlenmiştir.

Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe, perakende satışlar, ticari ve endüstriyel satışlar, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. Ayrıca Alman madeni yağ şirketi Fuchs ile %50-50 ortaklığı Opet-Fuchs kanalıyla madeni yağların üretimi ve pazarlamasını, Türk Hava Yolları ile %50-50 ortaklığı THY-Opet ile de jet yakıtının ikmalini ve satışını yapmaktadır.

2014 yılı içerisinde ikmal verimliliğini artırmak için Aliağa Terminalinin kapatılmasına karar verilmiş ve başka bir şirket ile Aliağa ve Marmara Ereğlisi’nde karşılıklı hizmet alım anlaşması yapılmıştır.

İştiraklerden THY-Opet Türkiye’deki 51 havalimanının tamamında yerli ve yabancı pek çok havayoluna hizmet vermektedir. 2013 yılına göre satış hacmini %15 artırarak 2014 yılında 3,5 milyon m³ jet yakıtı satışı gerçekleştirilmiştir.

İstasyon intifa sürelerinin beş yıla inmesi sonrası, her beş yılda bir bedel ödememek ve istasyon kaybetme riskini ortadan kaldırmak amacıyla istasyon mülklerinin satın alınması stratejisiyle kurulmuş olan Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş., 2014 yılsonu itibarıyla toplam 18 adet istasyonu bünyesinde bulundurmaktadır.

Opet, 2014’te Ar-Ge konusunda da önemli bir adım atarak sıvıları gerçek zamanlı algılama ve kayıt imkanı sağlayacak elektronik algılayıcı ve nano parçacıklı etiket ve sensör sisteminin geliştirilmesi, üretilmesi ve ticareti faaliyetlerini yürütmek üzere Koç Holding’in Inventram şirketi ile birlikte, Koç Üniversitesi iş birliğinde Kuantag Nanoteknolojiler Geliştirme ve Üretim Anonim Şirketi’ni kurmuştur.

Opet, “kusursuz hizmet anlayışı” ile sektöründe tüketicinin ilk tercihi olmayı hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşmasının en önemli göstergelerinden olan Türkiye Kalite Derneği tarafından düzenlenen Müşteri Memnuniyeti Endeksi anketinin sonuçlarına göre Opet dokuz yıldır üst üste sektör liderliğini elde etmiştir. Bu sonuçla birlikte Opet müşterilerine verdiği önemle kalıcı liderliği yakalamıştır.

Aynı anlayışı taşıyan 1.400'e yakın Opet ve Sunpet bayisiyle tüketiciye hizmet veren Opet, 2014 yılında da Koç Topluluğu şirketleri arasında bayilerinin en memnun olduğu şirket olmuştur.

2014 yılında Şirket'in başansı aldığı pek çok ödülle de perçinlenmiştir:

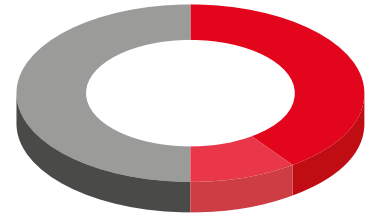
- > Lovemark, Akaryakıt Sektöründe En Sevilen Şirket
- > Stevie, En İyi Müşteri Hizmetleri, En İyi Yeni Ürün ve Hizmet-Mobil İK
- > LACP, Altın Madalya- En İyi Sürdürülebilirlik Raporu, En Çok Gelişim Kaydeden Rapor
- > Loyalty 360 Awards, Platin Ödül-Müşteri Odaklı Çalışmalar
- > GFK Türkiye İtibar Endeksi, En İtibarlı Şirket
- > TİSK, Temiz Tuvalet-Etkililik
- > Game Changers (Oyunu Değiştirenler) Ödülleri- Temiz Tuvalet Kampanyası-"İlham Ver" kategorisi
- > En Başarılı Koçlular-Trafik Dedektifleri

Kararlarını, tüm paydaşlarına karşı yüksek sorumluluk anlayışı ve etik davranışı doğrultusunda alan Opet, sosyal sorumluluk projelerini bu bilinçle geliştirmekte ve uygulamaktadır. Sektöründeki büyük şirketler içinde tek yerli şirket olarak sosyal sorumluluğa odaklanmayı kurum kültürünün bir parçası haline getiren Opet, "Tarihe Saygı", "Yeşil Yol", "Örnek Köy", "Temiz Tuvalet" ve "Trafik Dedektifleri" gibi birçok başarılı projeye imza atmıştır.

Opet, yeni dönemdeki hedef ve stratejisini müşteri odaklı yaklaşımıyla ürün ve hizmet kalitesinin artırılması üzerine kurmuştur.

2015 yılında, sektördeki pek çok istasyonun 2010 yılında yapılan beş yıllık anlaşmalarının bitecek olması sebebiyle anlaşma yenilemeleri ve istasyon transferleri anlamında ciddi hareketlilik yaşanacaktır. Opet olarak bir yandan müşteri memnuniyeti sürdürülüp mevcut istasyon ağı korunurken, diğer yandan da bünyeye katılacak yeni istasyonlarla satış ağının genişletilmesi, pazar payının artırılması ve Şirket'in büyümesi hedeflenmektedir.

ORTAKLIK YAPISI

- Öztürk Grubu %50
- Tüpraş %40
- Diğer Koç %10

Fuel Oil Dönüşüm Tesis'inin tamamlanmasıyla ihtiyaç duyulacak siyah ürünleri taşıması planlanan iki adet 20 bin DW Tonluk asfalt tankerinden ilki olan T. Esra tankeri, 2014 yılında teslim alınarak servise girmiştir.

Deniz Taşımacılığı

Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. muhtelif tonaj ve evsafda deniz tankerleri satın alarak, inşa ettirerek veya kiralarak bunları yurt içi ve/veya uluslararası ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında kullanmak amacıyla, TPAO, İpraş ve Türk Donanma Vakfı tarafından 16.03.1974 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur.

İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi, 1983 yılında Tüpraş'a devredilmiş, Tüpraş Ekim 2002'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %50,98'lik Ditaş hissesini satın alarak Ditaş hisselerinin toplam %79,98'ine sahip olmuştur. Böylece Ditaş, Tüpraş'ın bağlı ortaklığı statüsüne kavuşmuştur.

Armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri veren Ditaş, Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin ihtiyaçları doğrultusunda, petrol ürünü taşımacılığını yapmaktadır. Şirket bu hizmetleri sahip olduğu tankerlerin yanı sıra, zaman ve sefer esaslı olarak kiralağığı tankerler aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

TOPLAM 8,3 MİLYON TON TAŞINDI

40 yıla ulaşan deneyimiyle Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2014 yılında 4,8 milyon ton ham petrol ve 3,5 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %88,2'si, petrol ürünü taşımalarının ise %32,2'si Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, 2014 yılında ham petrol taşımalarının %11,8'ini yabancı müşteriler adına, toplam ürün taşımalarının %66,5'ini THY Opet, %1,3'ünü ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

ACENTELİK HİZMETLERİ

Yerli ve yabancı tankerleri kiralarak gemi sahipleriyle ham petrol ve petrol ürünlerinin ithalat ve ihracatçıları arasında aracılık görevi yapma fonksiyonuna sahip olan Ditaş, kendi gemilerinin ve Tüpraş adına kiralağığı gemilerin liman ve boğaz acentelik hizmetlerini de sağlamaktadır.

Şirket, Tüpraş'ın İzmit ve Aliğa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetlerini Ditaş filosundaki on bir adet römorkör, yedi adet palamar botu ve bir adet pilot motoru ile sürdürmektedir. 2014 yılında inşasına başlanan iki adet römorkör, beş adet palamar motoru ve iki adet servis motoru, 2015 ve 2016 yıllarında filoya dâhil olacaktır.

BAĞLI ORTAKLIKLARI

2006 yılı öncesinde faaliyetlerini Cumhuriyet tankeri, ekonomik ömrünü tamamlaması nedeniyle 2008 yılında filo dışı kalan Ditaş ürün tankeri ve yurt içi/yurt dışı piyasalardan kiraladığı tankerler ile yürüten Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiştir.

Bu süreç içerisinde sermayesi %100 Ditaş'a ait Üsküdar Tankercilik A.Ş., Kadıköy Tankercilik A.Ş., Beykoz Tankercilik A.Ş., T Damla Denizcilik A.Ş., Sarıyer Tankercilik A.Ş., Kartal Tankercilik A.Ş., Maltepe Tankercilik A.Ş., Salacak Tankercilik A.Ş. ve Karşıyaka Tankercilik A.Ş. olmak üzere dokuz bağlı ortaklık kurulmuştur.

T. ESRA TANKERİ FİLOYA KATILDI

Üsküdar Tankercilik A.Ş. 10.983 DW tonluk T. Sevgi tankeri ile; Kadıköy Tankercilik A.Ş. 10.873 DW tonluk T. Gönül tankeri ile; Beykoz Tankercilik A.Ş. 164.859 DW tonluk Cumhuriyet tankeri ile; T. Damla Denizcilik A.Ş. 11 adet römorkör, 7 adet palamar botu ve 1 adet pilot botu ile, Sarıyer Tankercilik A.Ş. 51.532 DW tonluk T. Suna tankeri ile; Karşıyaka Tankercilik A.Ş. 6.297 DW tonluk T. Leyla tankeri ile; Salacak Tankercilik A.Ş. ise 13 bin DW tonluk Elif Tuba, 13 bin DW tonluk Kaya Tuna ve 20 bin DW tonluk Kuzey Ekim tankerleri ile faaliyetlerini sürdürmektedirler.

2014 yılında Fuel Oil Dönüşüm Tesis'i'nin tamamlanmasıyla ihtiyaç duyulacak siyah ürünleri taşınması planlanan iki adet 20 bin DW Tonluk asfalt tankerinden ilki olan T. Esra tankeri teslim alınarak servise girmiştir. Aynı özelliklere sahip ikinci yeni

inşa asfalt tankeri olan T. Aylin tankeri ise 2015 yılı başlarında teslim alınacaktır.

KALİTELİ VE ÇEVRECİ HİZMET

Şirket, merkez ofis ve gemiler için ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001-2004 Çevre Yönetim Sistemi, gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) ve ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) kod sertifikalarına sahiptir.

İzmit ve İzmir Terminali'nin ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi mevcuttur. Ayrıca İzmir Terminal kılavuzluk, römorkaj ve palamar hizmetleri için Uluslararası Pilotaj Standartları Organizasyonu'ndan (ISPO) sertifikası alınmış, böylece Ditaş ISPO Sertifikası'na sahip Türkiye'de ilk, dünyada 11'inci şirket unvanını almıştır.

Tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA 2 uygulama çalışmaları devam etmektedir. Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin, OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca denetimleri yapılmakta, uygunlukları bulunmaktadır. Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda Kalder ve Deniz Temiz Derneği/Turmepa üyesidir.

105 GEMİYE DENETİM

2009 yılında Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol, kimyasal ve ürün gemilerin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmeye başlanmış, 2010 yılından itibaren ise gelen gemilerin ulusal, uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğu kontrol edilmeye, sonuçlar Tüpraş'a raporlanmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda 2014 yılı içerisinde İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 105 adet gemiye denetim, 138 gemiye loading master (yük operasyon kaptanlığı) hizmeti verilmiştir.

8,3 (milyon ton)

Ditaş, 2014 yılında 4,8 milyon ton ham petrol ve 3,5 milyon ton petrol ürünü olmak üzere toplam 8,3 milyon ton taşıma yapmıştır.

Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda Kalder ve Deniz Temiz Derneği/Turmepa üyesidir.

Deniz Taşımacılığı

FİNANSAL GÖSTERGELER (MİLYON ABD DOLARI)

	2010	2011	2012	2013	2014
Net Satışlar	139,4	146,4	159,0	103,1	101,7
İşletme Kârı	19,1	17,9	22,8	25,2	27,3
Net Kâr	13,8	7,8	19,7	4,7	24,6

TAŞINAN HAM PETROL VE ÜRÜN (BİN TON)

	2010	2011	2012	2013	2014
Ham petrol	18.669	19.297	14.850	6.435	4.825
Ürün	1.995	2.593	3.106	3.126	3.526

ŞİRKET'İN SAHİP OLDUĞU DENİZ ARAÇLARI

DİTAŞ TANKERLERİ	M/T CUMHURİYET	M/T T. SEVGİ	M/T T. GÖNÜL	M/T T. SUNA	M/T T. LEYLA	M/T T. ESRA
Tanker Tipi	Ham Petrol	Petrol/ Kimyasal	Petrol/ Kimyasal	Petrol/ Kimyasal	Petrol/ Kimyasal	Asfalt/ Kimyasal
Yapım Yılı	2001	2008	2009	2012	2011	2014
Slop Tank Kapasitesi	4.443 m ³	406,4 m ³	413,4 m ³	1019,36 m ³	141,4 m ³	
Kargo Tank Kapasitesi	173.759 m ³	12.247 m ³	12.224 m ³	52.925 m ³	7.209 m ³	17.643 m ³
DWT	164.859 ton	10.983 ton	10.873 ton	51.532 ton	6.297 ton	19.968 ton
GRT	84.476 ton	7.318 ton	7.318 ton	29.754 ton	4.225 ton	15.674 ton
Net Tonaj	53.710 ton	3.651 ton	3.651 ton	14.116 ton	2.047 ton	4.702 ton
Uzunluk	274,18 m	131,85 m	131,85 m	183,31 m	121,62 m	156,50 m

DİTAŞ'IN SERMAYE YAPISI

HİSSEDARLAR	HİSSE ADEDİ	ÖDENMİŞ SERMAYE (TL)	(%)
Tüpraş	799.800.000	7.998.000	79,98
TSK Güçlendirme Vakfı	200.000.000	2.000.000	20,00
Aygaz-Akpa-Demir Export	200.000	2.000	0,02
Toplam	1.000.000.000	10.000.000	100,00

İŞLETMEMİZ ALTINDA OLAN TANKERLER	M/T ELİF TUBA	M/T KAYA TUNA	M/T KUZEY EKİM
Tanker Tipi	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2007	2007	2009
Slop Tank Kapasitesi	686,5 m ³	688,0 m ³	765,0 m ³
Kargo Tank Kapasitesi	13.371 m ³	13.367 m ³	20.850 m ³
DWT	13.011 ton	13.027 ton	19.993 ton
GRT	8.539 ton	8.539 ton	12.560 ton
Net Tonaj	4.117 ton	4.117 ton	6.106 ton
Uzunluk	128,6 m	128,6 m	149,6 m

101,7 (milyon ABD doları)

Ditaş'ın 2014 net satışları 101,7 milyon ABD doları olmuştur.

BAĞLI ORTAKLIKLAR

ŞİRKET	SAHİP OLDUĞU DENİZ ARACI
Üsküdar Tankercilik A.Ş.	T. Sevgi Tankeri
Kadıköy Tankercilik A.Ş.	T. Gönül Tankeri
Beykoz Tankercilik A.Ş.	Cumhuriyet Tankeri
T. Damla Denizcilik A.Ş.	Römorkörler ve Palamar Botları
Sarıyer Tankercilik A.Ş.	T. Suna Tankeri
Karşıyaka Tankercilik A.Ş.	T. Leyla Tankeri
Kartal Tankercilik A.Ş.	T. Esra Tankeri
Maltepe Tankercilik A.Ş.	T. Aylin Tankeri (*)

ŞİRKET	KİRASINDAKİ DENİZ ARACI
Salacak Tankercilik A.Ş. (**)	Elif Tuba Tankeri Kaya Tuna Tankeri Kuzey Ekim Tankeri

(*) 2012 yılında RMK Tersanesine siparişi verilen T. Aylin Tankeri 2015 yılı başında teslim alınacaktır.

(**) THY Opet'in kurduğu Kuzey Tankercilik A.Ş ve Güney Tankercilik A.Ş aktiflerinde bulunan tankerlerin işletmecilik hizmeti, bareboat kira anlaşması ile Salacak Tankercilik A.Ş tarafından yürütülmektedir.

Platts tarafından 2014 yılı kârlılık, varlıklar ve cirosu esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre Tüpraş, Avrupa, Orta Doğu ve Afrika “Refining & Marketing” sektör sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır.

Strateji

Gelişen Türkiye'nin enerji ihtiyacı da aynı paralelde artmaktadır. Artan enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması ve böylelikle sürdürülebilir büyümenin altyapısının oluşturulması yönetimlerin hedefi olmalıdır. Türkiye, kriz dönemleri sonrasında hızlı ekonomik büyüme periyoduna girmekte ve her türlü enerji talebi de aynı paralelde hızlı bir artış göstermektedir. Ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılarken, yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirmek ve müşteri memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak, Tüpraş'ın stratejisinin odak noktasıdır.

Tüpraş, her alanda verimliliği artırarak maliyetleri minimum düzeye indirmenin yanı sıra operasyonel mükemmelliği en üst düzeye taşıyarak Şirket'in sürdürülebilir kârlılık potansiyelini maksimum düzeyde ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Sektörde rekabetin sürekli yükseldiğinin farkında olan Tüpraş, özellikle düşük ham petrol ve enerji girdi maliyetlerine sahip bölgelerde yer alan rafinerilerin sektördeki konsolidasyonu hızlandıracağına da dikkate alarak enerji verimliliği ve rekabetçi yapısını geliştirecek adımları kararlılıkla atmaktadır. Tüpraş, maliyet bazını düşürmenin yanı sıra operasyonel gelişmişlikte “Best Available Technology”(BAT)'leri uygulayarak sektörden olumlu yönde ayrışmayı hedeflemektedir.

Euro V spektleri 1 Ocak 2011 itibarıyla ülkemizde yürürlüğe girmiştir. Tüpraş, Euro V spektlerinde üretimi Türkiye'de zorunlu olmasından önce, 2 milyar ABD dolarlık ana yatırımları kapsamında planlayarak Temmuz 2008 yılında tamamlamıştır. Rafinerilerinde AB ile eşzamanlı olarak ve yüksek çevre standartlarında üretim olanaklı hale getirilmiştir.

Tamamlanan AB spekt yatırımlarıyla gelişmiş Avrupa ve ABD pazarları başta olmak üzere, dünyanın her yerine yüksek standartlı ürün ihraç edebilme olanağına sahip olunmuştur. Bu durum Tüpraş'ın iç ve dış piyasadaki rekabet gücünün olumlu yönde gelişmesine katkı sağlamıştır.

Rafinaj sektöründe ürün spektlerinin en üst seviyelere çıkarılması, üretimde her ünitenin emre amadeliğini maksimize etmeyi zorunlu kılmaktadır. Bunun yanı sıra artan küresel rekabet ve zorlaşan çevresel standartlar rafinerilerde enerji kullanımında maksimum verimliliği gerektirmektedir. Bu kapsamda önemli mesafeler kat eden Tüpraş, orta vadede işletme emre amadeliği, enerji endeksi ve işletme maliyet endeksinde rafineriler arasında yapılan benchmark analizinde birinci çeyrekte yer almayı hedeflemektedir.

Uluslararası Danışman kuruluş Dupont'un deneyimlerinden de yararlanarak Proses Emniyeti Kültürü ve Yönetim Sistemi'nde Uluslararası mevzuata uygun sistem oluşturulmuştur. Böylelikle Proses Emniyeti organizasyonu ve süreçlerinin sürekli gözden geçirilmesi sağlanırken, uluslararası standartlara uyum ile 15 temel konuda mükemmellik seviyesine çıkılması hedeflenmektedir.

Öncül uyarılar ve artçıl göstergeler izlenerek etkin raporlama ve hedeflerde sürekli iyileştirme, kazalarda kök sebep analizi, Proses Emniyet Bilgileri, Proses Tehlike Analizleri, Müteahhit Emniyet Yönetimi, Kalite Güvencesi ve benzer konularının genişletilerek kazaların sistematik olarak azaltılması, Şirket İçi ve Yurt Dışı Denetim Programı ile Proses Emniyet Kültürü ve Yönetim Sisteminin sürekliliğinin korunması amaçlanmaktadır.

Üretimini yurt içi piyasanın talep yapısını en üst seviyede dikkate alarak yapılandıran Tüpraş, iç pazarda rekabetçi gücünü mevcut altyapısı ve müşteri ilişkileri sayesinde artırmanın yanı sıra üretim haricinde, pazara giren ürün ithalatında da payını artırmayı hedeflemektedir. Bunun yanında, uluslararası piyasalardaki fiyat dinamiklerinin mümkün kıldığı dönemlerde, ihracatı maliyet azaltıcı bir unsur olarak kullanmayı amaçlayan Tüpraş, büyüyen uluslararası piyasa olanaklarından yararlanmayı da planlamaktadır.

Tüpraş, Koç Grubu bünyesine geçtiği ilk andan itibaren faaliyetleriyle birçok operasyonel ve finansal atılımlar gerçekleştirmiştir. Opet Petrolcülük A.Ş.'nin %40 hissesinin satın alınması, Ditaş filosunun yenilenerek güçlendirilmesi gibi hem operasyonel altyapıyı geliştirmeye hem de kârlılığı ve üretilen katma değeri artırmaya yönelik önemli adımlar atılmıştır.

DİTAŞ FİLOSUNA İKİ YENİ TANKER

Ekonomik krizle beraber denizcilik sektöründe maliyetlerin uygun noktaya gelmesiyle iki adet 11 bin DW Ton'luk ürün tankerinin yapımını 2008 ve 2009 yıllarında tamamlayan Ditaş, 2012 yılında 51.532 DW Ton'luk petrol/ürün ve 6.297 DW Ton'luk ürün tankeri olmak üzere iki yeni tankeri filosuna katmıştır. Ayrıca İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm ünitelerinin ihtiyacı olan yarı mamul şarjını İzmir Rafinerisi'nden taşıyacak olan iki adet tankerden biri olan 19.968 DW Ton'luk T. Esra tankeri Haziran 2014'te filoya katılmıştır. T. Aylin ise 2015 yılı başında Ditaş tanker filosuna dâhil edilecektir.

Tüpraş, İzmit ve Aliağa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetlerini, Ditaş filosundaki on bir adet römorkör, dokuz adet palamar botu ve bir adet pilot motoru ile sürdürmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında filoya dâhil olmak üzere siparişi verilmiş olan iki adet römorkör, beş adet palamar motoru ve iki adet servis motorunun inşasına 2014 yılında başlanılmıştır. Son yıllarda gemi alımı ve inşalarıyla Ditaş ürün tanker filosunun güçlenmesi, operasyonel güvenliğinin yanı sıra üretilen katma değerini Şirket bünyesinde kalmasını sağlamaktadır.

FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ

Orta dönemde atılan en önemli stratejik adım olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 15 Aralık 2014 tarihinde tamamlanarak açılış yapılmıştır. Ülke tarihinin tek seferde gerçekleştirilen en büyük sanayi projesi olma özelliğini taşıyan bu proje ile Tüpraş rafinerilerinde üretilen yaklaşık 4,2 milyon ton düşük katma değerli siyah ürün işlenerek 2,9 milyon tonu motorin olmak üzere 3,5 milyon ton LPG ve benzin gibi beyaz ürünler ve 700 bin ton petrol koku üretilecektir. Projenin devreye girmesi ile daha yüksek kapasite kullanımı ve artacak üretime bağlı olarak Türkiye motorin ithalatı yıllık 5,5 milyon ton azalacaktır.

Yaklaşık 550 milyon ABD doları faiz ve vergi öncesi öncesi kâr artışı sağlayacak yatırım ile fuel oil yerine daha yüksek katma değerli ürün ihracatı gerçekleşirken, motorin, LPG ve petro kok gibi ürünlerin ithalat gereksinimi düşecek ve ülkemizin dış ticaret açığı 1 Milyar ABD doları azalacaktır.

Proje kapsamında, altı temel ünite başta olmak üzere toplam 17 ünitenin ve iskele, demiryolu gibi ilave tamamlayıcı tesislerinin üç yıllık inşaat-montaj sürecinde, çözüm ortakları ve alt yükleniciler ile birlikte yaklaşık 8 bin kişi sahada istihdam edilmiştir.

28,1 (milyon ton)
2014 yılı itibarıyla Tüpraş,
28,1 milyon tonluk rafinaj
kapasitesiyle Avrupa'nın
yedinci büyük rafineri
şirketidir.

Tüpraş, özellikle düşük ham petrol ve enerji girdi maliyetlerine sahip ABD gibi bölgelerde yer alan rafinerilerin sektördeki konsolidasyonu hızlandıracağını da dikkate alarak enerji verimliliği ve rekabetçi yapısını geliştirecek adımları kararlılıkla atmaktadır.

Strateji

Talep fazlası fuel oilin yerine üretilecek olan yüksek standartlı ürünlerle bir yandan ülkenin arz güvenliğine katkıda bulunulurken, diğer yandan Tüpraş'ın rekabetçi gücü ve kârlılığı daha üst seviyelere taşınmış olacaktır. Bu yatırım ile rafineri toplam kapasite kullanımı artırılmakta, bitüm haricinde, ithal yarı mamul şarjına alternatif olacak şekilde kalan tüm siyah ürünlerin İzmit Rafinerisi'nde işlenebilme imkânı oluşmaktadır. İzmit Rafinerisi ve diğer rafineriler de böylece sıfır fuel oil üretim yolunda önemli bir adım atmış olacaktır. Öte yandan maksimum kapasiteye ulaşılan rafinerilerde %80'in üzerinde beyaz ürün verimi elde edilmesi hedeflenmektedir. Yatırım ile üretilecek motorin, jet yakıtı ve LPG'nin yurt içi piyasada arz açığı olan ürünlerden oluşması ve bu ürünlerde ülkemizin net ithalatçı konumunun devam edecek olması nedeniyle oluşabilecek bölgesel rekabetin dışında önemli bir değişim söz konusu olmayacaktır.

Tüpraş'ın hedefi petrol sektöründe performansına özenilen, çevre ve yaşam değerlerine saygılı öncü bir şirket olmaktır. Geçen süre zarfında bu hedef doğrultusunda önemli adımlar atılmıştır. Tüpraş, 2006-2014 yıllarını kapsayan dokuz yıllık dönemde 5,2 milyar ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirmiştir. Gelecek beş yıl içerisinde yaklaşık 1,0 milyar ABD doları tutarında yatırım programlayan Tüpraş, risklerini en üst düzeyde yöneterek ve üretimin her noktasında yukarıda tanımlanan stratejiler ve operasyonel mükemmellik doğrultusunda, İleri Proses Kontrolü (APC) uygulayarak yüksek özkaynak kârlılığına ulaşmayı hedeflemektedir.

2014 yılı itibarıyla Tüpraş, 28,1 milyon tonluk rafinaj kapasitesiyle Avrupa'nın yedinci büyük rafineri şirketidir. Platts tarafından 2014 yılı kârlılık, varlıklar ve cirosu esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre ise Tüpraş, Avrupa, Orta Doğu ve Afrika "Refining & Marketing" sektör sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır.

Tüpraş, yükselen küresel rekabete uyum sağlayabilmenin ancak değişen piyasa koşullarına hızlı adapte olmak suretiyle sağlanabileceğinin bilincindedir. Bu kapsamda öncelikli hedef olarak, ürün verimini geliştirilmesi, maliyet yapısında sürekli iyileştirme sağlanarak rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Küresel rekabet koşullarının Orta Doğu ve Asya başta olmak üzere daha da yükseleceğinin farkında olan Tüpraş, müşteri memnuniyetini ön planda tutan satış stratejisini 2015 yılında daha da ilerleterek ve gelecek yıllarda operasyonel mükemmellikle maliyet yapısını geliştirerek müşteri odaklı satış stratejisinin sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.

2014 yılında, Tüpraş rafinerilerinde toplam 959 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Son dokuz yıldaki yatırım tutarı 5,2 milyar ABD dolarını bulmuştur.

Yatırımlar

2014 yılında, devam etmekte olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi gibi büyük ölçekli yatırım projelerinin yanı sıra Tüpraş'ın verimliliğine ve kârlılığına önemli katkılar sağlayacak orta ve küçük ölçekli 67 adet yeni yatırım projesi başlatılmıştır. 2014 yılında, Tüpraş rafinerilerinde gerçekleştirilen yatırım harcaması 959 milyon ABD doları tutarındadır.

Tüpraş bir Koç Holding şirketi olarak, son dokuz yılda ana yatırım planı kapsamında tamamladığı projeler dâhil 5,2 milyar ABD doları yatırım harcaması gerçekleştirmiştir. 2015 yılında yatırım kararı alınmış yeni ve devam etmekte olan yatırımlarla birlikte, Tüpraş'ın 2006-2015 dönemindeki yatırım tutarı 5,4 milyar ABD dolarıdır.

RUP projesi için alınmış olan "Büyük Ölçekli Yatırım" kategorisindeki yatırım Teşvik Belgesi', 2012 yılında yayınlanmış olan yeni teşvik mevzuatındaki desteklerden yararlanabilmek amacıyla, 2013 yılında "Stratejik Yatırım" teşvik belgesi olarak değiştirilmiş ve teşvik kapsamına iskele ve atıksu üniteleri de dahil edilmiştir.

2014 yılında orta ve küçük ölçekli 67 adet yeni ve devam eden yatırım projelerinden başlıcaları şunlardır:

FUEL OIL DÖNÜŞÜM TESİSİ (RESIDUUM UPGRADING PROJECT)

Türkiye ve bölgede üretim fazlası bulunan fuel oil ve diğer dip ürünleri, başta motorin olmak üzere, ülkenin gereksinimi olan beyaz ürünlere dönüştürmeyi öngören bu proje ile Tüpraş rekabet gücünü ve lider konumunu güçlendirmeyi hedeflemiştir. Son yıllarda fuel oil talebi azalırken, beyaz ürünler ile siyah ürünler arasındaki fiyat farkı, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi benzeri uygulamalar rafinajda kârlılığı artırıcı bir çözüm olarak öne çıkmıştır.

Gerçekleştirilecek yatırım sonucunda, Tüpraş'ın dört rafinerisinde üretilen yaklaşık 4,2 milyon ton siyah ürün işlenerek 2,9 milyon tonu motorin ve jet yakıtı,

522 bin tonu benzin ve 69 bin tonu LPG olmak üzere toplam 3,5 milyon ton Euro-V standardında değerli beyaz ürün, 690 bin ton petrol koku ve 86 bin ton kükürt ilave üretim kapasitesine sahip olunacaktır.

Projenin tam anlamıyla faaliyete geçmesiyle, Tüpraş'ın siyah ürün miktarı yaklaşık %50 oranında azalacak ve toplam beyaz ürün verimi %80'in üzerine çıkacaktır. Üretilen beyaz ürün miktarı ve ülkeye yaratacağı katma değer gibi unsurlar da dikkate alındığında, yeni bir rafineriye eşdeğer olan bu yatırım sayesinde, İzmit Rafinerisi Nelson Kompleksitesi 7,8'den, bilinen en yüksek konfigürasyonlardan biri olan 14,5 seviyesine yükselmiş olacaktır.

Proje, rafineriler arasında optimizasyonu sağlarken, diğer rafinerilerden İzmit Rafinerisi'ne ham madde sağlanması yoluyla kapasite kullanımlarını da artıracak ve tüm rafinerilerde ürün esnekliği ve maksimizasyonu imkânı oluşacaktır. Projenin bugünkü şartlarda yıllık yaklaşık 1 milyar ABD doları ilave satış hâsılatı ve yaklaşık 550 milyon ABD doları FAVÖK sağlayacağı öngörülmektedir.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi kapsamında, koklaştırma (delayed coker) prosesi seçilmiş ve proje kapsamında vakum distilasyon, koklaştırma, hydrocracker, hidrojen (steam methane reformer), kükürt giderme üniteleri ve yardımcı ünitelerin kurulması kararlaştırılmıştır.

3,0 milyar ABD doları tutarındaki projenin 2014 sonu itibarıyla 2,9 milyar ABD dolarlık kısmı tamamlanmıştır. 2014 yılı sonu itibarıyla projede; mühendislik çalışmalarında %100, malzeme imalatında %100, saha faaliyetlerinde %98,7 olmak üzere, proje genelinde %99,5 ilerleme sağlanmıştır. Sahada inşaat ve montaj çalışmaları programa uygun olarak tamamlanan projede, 7 Kasım 2014 tarihinde test çalışmaları başlamış, tesis, 15 Aralık 2014 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katıldığı törenle açılmıştır.

Proje kapsamında 31 Ocak 2015 itibarıyla yapılmış olan diğer işler şunlardır:

- > **Gare İstasyonu ve Rıhtım Park Alanı Demiryolu Projesi İşleri, Akaryakıt Vagon Boşaltma ve Dolum Tesisi:** Gare hattı 25 Aralık 2014 tarihinde, rıhtım park ve dolum alanındaki işler Ocak 2015 sonunda tamamlanmıştır.
- > **Yeni İskele ve Rıhtım Güçlendirme:** 15 Kasım 2014 tarihinde tamamlanmıştır.
- > **Kok Depolama ve Konveyör Tesisi:** Büyük kısmı tamamlanan proje çalışmaları sürmektedir.
- > **Merkezi Kontrol Binası:** 12 Eylül 2014 tarihinde tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.
- > **Atık Su Arıtma Tesisi:** 12 Haziran 2014 tarihinde tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.
- > **Mevcut Atık Su Arıtma Ünitesi Kontrol Binası:** 15 Şubat 2014 tarihinde tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.
- > **Doğal Gaz Bağlantı İstasyonu Düzenlemeleri:** 29 Mayıs 2014 tarihinde tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.
- > **Vagon Alımı:** RUP projesinin devreye girmesinden sonra artacak olan Kırıkkale- İzmit rafinerileri arasındaki ürün taşımacılığı için gerekli olan ilave 300 adet vagonun tamamı satın alınmıştır.
- > **Petro Kok Yükleme Boşaltma ve Depolama Üniteleri İnşaatı:** Büyük kısmı tamamlanan projenin müteahhit çalışmaları devam etmektedir.

GENEL MÜDÜRLÜK VAGON ALIMI

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinden sonra artacak olan demiryolu taşımacılığı için 28 milyon ABD doları tutarındaki bu proje kapsamında 144 adedi beyaz ürün, 156 adedi siyah ürün için olmak üzere toplam 300 adet sarnıçlı vagon alınmıştır. Böylece, Opet'ten kiralanmış olan 48 adet vagonla birlikte Tüpraş'ın taşımada kullanabileceği vagon sayısı 491'e ulaşmıştır.

İZMİT RAFİNERİSİ

HRSG'nin Yenilenmesi, 9KT-201C Türbin Modifikasyonu, Rafineri Buhar Hederleri Revizyonu:

Proje kapsamında, kojen ünitesindeki gaz türbininden gelen yanmış gazdan ısı kazanımı gerçekleştiren mevcut atık ısı kazanı (HRSG) yerine yüksek kapasiteli (165 ton/saat kapasite ile 420°C'de ve 68kg/cm²/G basınçta) SHP buhar üretimi yapacak HRSG sistemi kurulmaktadır.

Yeni ısı kazanı yanmamış yakıt ve oksijeni kullanarak toplamda tasarruf sağlarken, emisyon değerlerini düşürecek ve yüksek sıcaklıkta üretilen buhar ile ekipman verimlerini artıracaktır.

20,7 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2015 yılı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Petrol Hareketleri Ünitesine Otomasyon Sistemi Kurulması:

Petrol hareketleri kontrol odasından tüm ürün akışının yönetilebileceği, sinyalleri DCS'e taşıyarak otomasyon sisteminin kurulması planlanmaktadır.

Tanklarda seviye uyarı kontrol sisteminin otomasyonu amacıyla tank sahalarındaki vanaların motorize hale getirilmesi ve kumanda odasından yönetilebilmesini amaçlayan projede motorize vanalar ve veri toplama ünitesi temin edilmiş, vanaların büyük kısmının montajı yapılmıştır.

23,4 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2017 yılı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

959 (milyon ABD doları)
2014 yılında, Tüpraş rafinerilerinde gerçekleştirilen yatırım harcaması 959 milyon ABD doları tutarındadır.

2014 yılında, devam etmekte olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi gibi büyük ölçekli yatırım projelerinin yanı sıra Tüpraş'ın verimliliğine ve kârlılığına önemli katkılar sağlayacak orta ve küçük ölçekli 67 adet yeni yatırım projesi başlatılmıştır.

Yatırımlar

Yeni Su Hazırlama Ünitesi Tesisi: Sapanca Gölü'nden alınan proses suyunun minimum düzeye indirilmesi amacıyla; Rafineri atıksu ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İSU Genel Müdürlüğü Körfez Evsel Atıksu Arıtma Tesisi'nin atık su deşarj sularının arıtılması için yeni bir su arıtma ünitesi yapılması planlanmaktadır.

Projenin ilk aşamasında, ana sistem kuruluncaya kadar acilen devreye girmesi planlanan iki adet geçici sistem kurulmuştur. Geçici sistemlerden ilki 1 Eylül 2014 tarihinde, ikincisi ise 25 Aralık 2014 tarihinde devreye alınmıştır.

2014 sonuna kadar 12,4 milyon ABD doları tutarında harcama yapılan, 22,6 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2015 yılı Mayıs ayı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

İZMİR RAFİNERİSİ

U-7000 Ham Petrol Distilasyon Kolonu

İyileştirilmesi: Projeyle, ham petrol ünitesinin talebe bağlı olarak yüksek kapasitelerde rahatlıkla işletilebilmesi amacıyla iyileştirmelerle enerji verimliliğinin artırılması planlanmaktadır. Proje sonucunda EII değerinin 5 puan düşmesi beklenmektedir. Proje, ünite de pinch analiz çalışmasını, kolon ve fırın modernizasyonunu içermektedir.

Detay mühendislik çalışmaları devam eden projenin ana ekipmanların siparişleri verilmiştir. 28,1 milyon ABD doları tutarındaki bu projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Yeni Siyah Ürün ve Yağ Satış Terminali Yapımı:

Proje kapsamında, yeni siyah ürün terminali tesis edilerek rafineride dört farklı yerde yapılan dolumlara tek bir bölgeye toplamak, emniyetli ve hızlı dolum yapmak, rafineri içindeki tanker trafiğini kaldırmak amacıyla, kanopi, dolum kolları, kantar/sayaç ile yeni bir dolum terminali tesisi, rafineriye olan boru bağlantıları, kontrol odası ve elektrik binaları yapılacak, yeni pompalar tesis edilecektir.

Projede bugüne kadar terminal sahasında kanopi, saha kaplaması, kablo kanalı, drenaj borulaması tamamlanmıştır. Terminalden asfalt dolumlarını başlatmak için terminal sahasına kontrol ve elektrik binası, asfalt ünitesine elektrik binası tesisi, asfalt dolum kolu ve kantar temini ve montajı, asfalt ünitesi ile terminal arasında borulama işleri devam etmektedir.

19,0 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Yeni Su Arıtma Ünitesi Tesisi: Projenin amacı, mevcut demin su sistemini iyileştirmek, ham su girişi kalitesini artırmak, su tasarrufu sağlamak ve ASA geri kazanım oranını yükseltmektir. Deniz suyu kullanımını azaltarak rafineriyi orta ve uzun vadede güvenilir bir proses suyu kaynağına kavuşturmak, kule ve demin su operasyonlarını iyileştirmek ve enerji verimliliği sağlamak ise diğer hedefler olarak planlanmıştır.

Proje için ihaleye çıkılmış ve teklifler alınmıştır. Değerlendirme çalışmaları ise devam etmektedir. 17,0 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

Yeni Kuvvet Santrali Tesisi: Bursa Entek santralinden aeroderivative tip LM 6000 PC+ sprint gaz türbinin sökülerek Kırıkkale Rafinerisi'ne monte edilmesine karar verilmiştir.

Temel ve detay mühendislik işleri için Tekfen Mühendislik firması ile 17 Kasım 2014 tarihinde anlaşma imzalanmış, çalışmalara başlanmıştır. Konvansiyonel kazan ve HRSG için, en uygun teklifi veren Aalborg firmasına sipariş verilmiştir. Buhar türbini için ise alınan tekliflerin değerlendirilmesi devam etmektedir.

84,3 milyon ABD doları tutarındaki projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

491 (vagon sayısı)

Tüpraş'ın taşımada kullanabileceği vagon sayısı 491'e ulaşmıştır.

Türkiye'deki en kapsamlı ve en yeni teknolojiye sahip araştırma laboratuvarı unvanına sahip Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2014 yılı içerisinde hayata geçirilmiştir.

Ar-Ge

Küresel rekabette kalıcı olmak ve başarı için teknolojik yetkinliğe ulaşması gerektiğinin bilincinde olan Tüpraş, dünyada rekabet yeteneği yüksek ve inovasyonda öncü şirket olma hedefi doğrultusunda, Ar-Ge çalışmalarını yürütmektedir.

Teknoloji ve inovasyon süreci planlanmasını yapan, yol haritalarını, risk haritalarını ve teknolojik aksiyon planlarını çıkaran Şirket, bu planlar çerçevesinde Ar-Ge projeleri üretirken, her bir projeye hem ülkemize hem dünya enerji sektörüne katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ar-Ge Merkezi'nin kurulmasının ardından yaklaşık 138 milyon TL'lik Ar-Ge harcaması yapan Tüpraş, 2014 yılında açıklanan ülke Ar-Ge sıralamasında 2013 yılında yaptığı 32,5 milyon TL harcama ile 14. sırada yerini almıştır. 2014 yılında ise 32 milyon TL'lik harcama gerçekleştirmiştir.

AR-GE MERKEZİ: TÜRKİYE'DE BİR İLK

Ar-Ge projelerinin sayısal ve bütçe hacmindeki hızlı artışı ile birlikte, bir taraftan başarılı çıktılar alınırken diğer taraftan ise bu artışa paralel olarak laboratuvar ve çalışma alanında da büyüme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçları karşılamak amacı ile yapımına başlanan Türkiye'deki en kapsamlı ve en yeni teknolojiye sahip araştırma laboratuvarı olan Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2014 yılı içerisinde hayata geçirilmiştir. Yaklaşık 32 milyon TL'lik yatırımla hayata geçirilen Tüpraş Ar-Ge Merkezi, enerji ve akaryakıt sektörlerine ait ilk ve tek uluslararası akredite araştırma ve geliştirme amaçlı Ar-Ge Merkezi niteliğini taşımaktadır.

Kuruluşunda 2.250 m²'lik bir alana sahip olan Tüpraş Ar-Ge Merkezi, bugün 12.950 m²'lik bir alan içerisinde, üç ayrı binadan oluşan Ar-Ge Merkezi'nde faaliyetlerine devam etmektedir. Ar-Ge Merkezi, tasarım binası, laboratuvar binası ve pilot tesis test binası olmak üzere üç binanın entegrasyonundan oluşmaktadır.

Pilot tesis test binası, Ar-Ge Merkezi'nde yürütülen projelerin prototip aşamaları için gerekli test sistemlerini barındırmaktadır. Bu alanda, demonstrasyon boyutunda çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Modifiye bitüm / modifiye asfalt geliştirilmesi konulu projede tasarlanan "Pilot Ölçek Modifiye Bitüm Hazırlama Reaktörü ve Karıştırıcısı Tesisi" bu bina içerisine yerleştirilerek, küçük ölçekte geliştirilen asfalt reçetelerinin büyük ölçekte üretiminin (scale-up) yapılabilmesi, saha uygulamalarının gerçekleştirilmesi ve ürünün depolama süreçlerinin çalışılabilmesi sağlanmaktadır.

Diğer kurulacak pilot tesis ise, katalizör geliştirme ünitesidir. Bu tesiste farklı tip katalizörlerin ticari ölçekte testleri yapılabilmektedir. Bu kurulum sayesinde değişken şartlara ve operasyon koşullarına uyumlu olarak dönüşüm, ürün seçiciliği ve malzeme özellikleri bakımından en verimli katalizörlerin seçimi ve gerekli olduğu durumlarda Tüpraş proses teknolojilerine en uygun katalizörlerin operasyon parametreleri konusunda geri bildirim yapılabilecektir.

EN İYİ AR-GE MERKEZİ

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen Üçüncü Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'nde sektörünün en iyi Ar-Ge Merkezi olarak birincilik ödülüne layık görülmüştür.

Şirket, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve A.T. Kearney danışmanlık şirketi tarafından Türkiye'de ilk defa gerçekleştirilen Türkiye İnovasyon Ligi- İnovaLİG'de 460 şirket arasından "Olanak Sağlanan Etmenler - Ar-Ge Yönetimi" kategorisinde 4. olmuştur.

Tüpraş, Ar-Ge faaliyetleri çerçevesinde 2014 yılında toplam 10 TEYDEB, bir AB 7'nci Çerçeve projesinin sonuna gelmiştir. Halen ürün geliştirme ve proses optimizasyonu alanında dokuz TEYDEB onaylı proje, bir ARDEB 1003 onaylı proje ve iki EUREKA etiketli proje devam etmektedir. Şirket, TÜBİTAK ve AB Ar-Ge fonlarıncı onaylanmış projelerinin yanı sıra, 12 projeyi de özkaynaklarıyla yürütmektedir.

ÜNİVERSİTELERLE YAKIN İŞ BİRLİĞİ

Tüpraş'ın Ar-Ge stratejisi çerçevesinde üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi ile gerçekleştirilecek ortak çalışmalar sonrasında ortaya çıkacak bilgi birikimi, Tüpraş'ın sürdürülebilir başarısı ve geleceği için büyük önem taşımaktadır.

Şirket'in hedefi, ülke ve Şirket'in ortak değerlerinin tasarruf altına alınıp iş birliği kültürünü gerek Şirket içinde gerek ise sektör genelinde yaymak ve üniversitelerin ilgili bölümlerini Ar-Ge Merkezi'nin paydaşı olarak değerlendirmektir. Bu hedef doğrultusunda, hayata geçen 21 TEYDEB projesi ve toplamda 25 projede üniversite grupları ile birlikte çalışılmaktadır. Ayrıca, üç farklı üniversite ile YÖK onaylı tezsiz yüksek lisans programları yürütülmektedir.

Ülkemizde alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımı konusunda öncülük etmek, üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde sanayi ve öğretim üyelerini bir araya getirerek alternatif enerji kaynakları konusunda uluslararası düzeyde bilimsel çalışmalar ve inovasyon projeleri üretmek amacıyla Koç Üniversitesi ortaklığı ile Enerji Sistemleri Geliştirme Merkezi (KÜTEM) hayata geçirilmiştir.

KÜTEM'in öncelikli araştırma alanları; biyoyakıt üretimi, polimer geri dönüşümü ile sıvı yakıt üretimi, enerji ve yakıt optimizasyonu, yanma mekanizmalarının diyagnostiği, laser destekli çakma (laser ignition), hidrojen üretimi ve depolanması, güneş enerjisinin dönüşümü ve kullanımı, salım (emisyon) kontrolüdür. Tüm bu çalışmalar, KÜTEM ortaklığıyla, Tüpraş Ar-Ge Merkezi şemsiyesi altında yürütülmektedir. Böylelikle Tüpraş'ın rafinasyon ve yakıt üzerine yaptığı çalışmalar ile daha geniş perspektifte enerji alanındaki yaptığı çalışmalar, üniversite bilimsel bakış açısıyla zenginleştirilmektedir.

Tüpraş'ın 2014 yılında üniversitelerle yürüttüğü teşvikli ve onaylı projeler şunlardır:

- > FCC Ünitesine Gerçek Zamanlı Optimizasyon Uygulaması Projesi** Koç Üniversitesi danışmanlığında, nihai hedef olan rafineri optimizasyonunun bir adımı olarak, İzmir Rafinerisi FCC ünitesi için ileri proses kontrol modelinin oluşturulması ve gerçek zamanlı optimizasyon modelinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

138 (milyon TL)

Tüpraş, Ar-Ge Merkezi'nin kurulmasının ardından yaklaşık 138 milyon TL'lik Ar-Ge harcaması yapmıştır.

Tüpraş, fikri haklar çalışmaları çerçevesinde, 2014 yılında toplam 12 patent başvurusu yapmıştır. Böylece Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan başvuru sayısı 28 ulusal, yedi uluslararası olmak üzere toplam 35'e ulaşmıştır.

Ar-Ge

- › **Rafineri Simülasyon Platformunun Oluşturulması ve Pilot bir Üniteye Uygulanması Projesi** İstanbul Teknik Üniversitesi danışmanlığında, Tüpraş rafinerileri için, ham petrolün ünitelere girişinden son ürünlerin satışına kadar olan tüm prosesleri tek bir yazılım platformu altında toplayacak bir simülasyon yazılımı hazırlanması hedeflenmektedir.
- › **CCR Ünitesinin Modellenmesi ve Oktan Optimizasyonu Projesi** CCR reaktörü ve rejeneratörünün modellenmesini ve ünitenin optimizasyonunu hedeflemektedir.
- › **Geri Beslemeli Reaksiyon / Ayrıştırma Sistemlerinin Dağıtılmış Model Öngörülmesi Kontrolü Projesi** Boğaziçi ve Koç Üniversitesi danışmanlığında, rafineri tesislerinde genel olarak yaşanan operasyonel problemlere çözüm getirmeye çalışmak ve bu hedefe başlangıç olacak genel bir geri beslemeli reaksiyon/ayrıştırma sisteminin etkin kontrolü için özgün bir dağıtılmış model öngörülmesi kontrol mimarisini tasarlamak ve geliştirmeyi hedeflemektedir.
- › **Şarj Hazırlama ve Rafineri Süreçlerini Master-Slave Yaklaşımıyla Eşzamanlı Yönetecek Kontrol Sistem Tasarımı ve Uygulaması** Koç Üniversitesi danışmanlığında, son yıllarda önemi daha da artan şarj hazırlama sistemini de içeren kademeli bir kontrol sistemi tasarımı projesidir.
- › **Baz Yağı Ekstraksiyon Prosesi Modelinin Geliştirilmesi ve Optimizasyonu Projesi** Boğaziçi Üniversitesi danışmanlığında, baz yağ üretim kompleksindeki furfural ekstraksiyon ünitesinde kapasite artışı sağlarken enerji sarfiyatını azaltmak amacı ile oluşturulmuştur.
- › **Gliserol Eterifikasyonu ile Alternatif Yakıt Katkılarının Geliştirilmesi ve Yakıt Uyumluluklarının Belirlenmesi Projesi** Koç Üniversitesi danışmanlığında, benzine katkı malzemesi olarak kullanılan MTBE'ye alternatif olarak yüksek oktanlı gliserol eter üretimini ve aynı zamanda üretilen gliserol eterlerinin motorin katkı malzemesi olarak kullanılabilirliğinin belirlenmesini hedeflemektedir.
- › **Tüpraş Veri Yönetim ve Analiz Sistemi Geliştirilmesi Projesi** Özyeğin ve Koç Üniversitesi danışmanlığında, Tüpraş çalışanları veya birimleri için kişiselleştirilmiş temel performans göstergelerinin takibinin ve raporlamasının yapılabileceği, ayrıca verileri özel tekniklerle güvenilir hale getirilmiş ve tutarlılıkları artırılmış olan bir yönetim bilişim sisteminin tasarlanması hedeflenmektedir.
- › **Atık Polimer Katkıları Kullanarak, DARA Fraksiyonlarına Duyarlı, Yeni Polimer Modifiye Bitüm Geliştirilmesi Projesi** İstanbul Üniversitesi iş birliği ile plastik sektörü atığı çeşitli polimerlerin fiziksel ve kimyasal süreçlerle geri dönüşümünün sağlanması ve üstün özelliklere sahip polimer modifiye bitüm (PMB) üretimi hedeflenmektedir.
- › **Olefin Oligomerizasyonu ile Hafif ve Orta Distilat Üretimi Projesi** Orta Doğu Teknik Üniversitesi danışmanlığı ile Türkiye dâhil olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde özellikle kerosen ve motorin gibi orta distillatlara olan talep her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle rafineri proseslerinde orta distilat maksimizasyonu büyük önem taşımaktadır. Bu proje, Tüpraş içerisinde orta distilatın veriminin artırılması ve LPG kalitesinin iyileştirilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

AB PROJELERİ

Rafinaj sektöründe yurt dışı kuruluşlarla iletişim içinde olarak rekabetçilik, artırmanın en iyi yolunun Avrupa Birliği'nin finanse ettiği Ar-Ge projelerine katılmak ve farklı Ar-Ge platformlarına iştirak etmek olduğuna inanan Tüpraş, bu yöndeki proje çalışmalarına 2014 yılında yaptığı yedi başvuru ile devam etmektedir. 2014 yılı içerisinde, Avrupa Birliği ortak Ar-Ge 7'nci Çerçeve Programı kapsamında, Ar-Ge programlarının en zorlu ve rekabetçi tematik alanı olan ICT-Information & Communications Technologies ICT for a Low Carbon Economy- ICT For Energy Efficiency başlığı altında, Tüpraş'ın da katılımcısı olduğu CitInES (Design of a decision support tool for sustainable, reliable and cost-effective energy strategies in cities and industrial complexes) projesi başarıyla tamamlanmıştır.

Öne çıkan Ar-Ge platformlarından bir diğeri de EUREKA'dır. EUREKA pazar odaklı, kısa sürede ticarileşebilecek ürün ve süreçlerin geliştirilmesine yönelik projelerin desteklediği uluslararası iş birliği platformudur. Tüpraş birinde koordinatör olmak üzere iki Eureka projesinin kabulünü almıştır. Projeler ASPHALTGEN (kendi kendini iyileştiren, dayanıklılığı yüksek, düşük bakım maliyetli modifiye asfalt geliştirilmesi) ve Tüpraş'ın koordinatör olduğu HEROES (yüksek verimlilikle rafineri optimizasyon modeli geliştirmesi) projeleridir.

TOPLAM 35 PATENT BAŞVURUSU

Tüpraş fikri haklar çalışmaları çerçevesinde, 2014 yılında toplam 12 patent başvurusu yapmıştır. Böylece Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan başvuru sayısı 28 ulusal, yedi uluslararası olmak üzere toplam 35'e ulaşmıştır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi, Türk Patent Enstitüsü'nün 24 Ocak 2014'de açıkladığı, 2013 Yılında En Çok Yerli Patent Başvurusu Yapan Firmalar sıralamasında 26'ncı sırada yer almıştır.

2014 yılında 26 adet uluslararası ve ulusal bilimsel yayına imza atılmış, Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana imza atılan yayın sayısı 89 olmuştur.

HEXMON

Fikri ve sınai haklar çerçevesinde yapılan patent başvurularının dışında, marka, internet alan adı ve eserlerin tescil süreci de yürütülmektedir. Bu çerçevede; "Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması İle Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" konulu Ar-Ge projesi sonrası geliştirilen simülasyon programının saha uygulamaları başlatılmıştır. Söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilen patent başvurularının yanı sıra ortaya çıkan bu ticari ürün "HEXMon" adı ile birlikte Tüpraş'ın geliştirdiği uluslararası marka tescilli olan ilk ticari üründür.

26 (adet)

2014 yılında 26 adet uluslararası ve ulusal bilimsel yayına imza atılmıştır.

Sağlık, Emniyet ve Çevre uygulamaları, Tüpraş'ın öncelikli ve temel değeridir. Bütün kazaların önlenebileceği bilinci ile hareket eden Şirket'te, sıfır kaza hedeflenmektedir.

Sağlık ve Emniyet Uygulamaları

Yaşamı, sağlığı ve çevreyi korumanın ve etkili yönetim çalışmalarını iş alanlarının tümünde uygulamanın temel görevi olduğuna inanan Tüpraş, çalışanlarının, çözüm ortaklarının sağlığını ve emniyetini sağlama konusunda adımlar atmaya, sürekli gelişim göstermeye devam etmektedir.

Geçmişten alınan dersle geleceği yapılandırmak yolunda önemli çalışmalar yapıp, yaşanan emniyetsiz durum ve ucuz atlatmaların raporlanmasıyla gerekli düzeltici önlemler alınarak yaşanabilecek kazaların önüne geçilmiştir.

Sürdürülebilir gelişimi sağlamak amacı ile 2014 yılında Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası güncellenmiş, Yeni SEÇ politikası Genel Müdürümüzün mesajı ile tüm çalışanlarla paylaşılmıştır. Yenilenen SEÇ politikamıza göre SEÇ, öncelikli ve temel değerimiz olarak yapılan her işin merkezindedir ve asla taviz verilmemektedir. Bütün kazaların önlenebileceği bilinci ile hareket eden Tüpraş'ın hedefi, sıfır kazadır.

PROSES EMNİYETİ SİSTEMİ ÇALIŞMALARI

2014 yılında yangın, patlama, zehirli madde salınımı gibi büyük endüstriyel kazaları önlemek için proses tehlikelerini belirlenmesini, anlaşılmasını ve kontrol altında tutulmasını sağlayan Proses Emniyeti Sistemi'ni uluslararası en üst seviyeye taşıyabilmek amacıyla çalışmalara başlanmıştır. Dupont Sustainable Solutions (DSS) ile yürütülen program kapsamında, ilk aşamada politika, proses emniyeti liderlik programı, proses emniyeti bilgi sistemi, proses tehlike analizi, mekanik bütünlük ve kalite güvence, yüksek riskli iş prosedürleri ve kaza araştırmaları alanlarında Dupont danışmanları liderliğinde takımlar oluşturulmuş, çalışmalara başlanmıştır.

2014 yılında uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak Proses Emniyeti Temel Performans Göstergeleri (KPI) tanımlanmıştır. Oluşturulan 16 adet KPI ile öncül ve artçıl göstergeler aylık olarak raporlanmakta ve takibi yapılmaktadır. Öncül ve artçıl göstergeler KPI'lar ile izlenerek özellikle kazalar olmadan önce önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir.

"Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" (Seveso-II Direktifi) uyarınca hazırlanması gereken güvenlik raporu çalışmaları devam etmektedir. Bu amaçla, Dow Fire&Explosion Index kullanılıp tüm rafineri ekipmanları detaylı analiz edilerek ünite bazlı potansiyel büyük kaza ekipmanları belirlenmiştir.

Mevcut ünitelerde tehlikeleri ve büyük operasyon problemlerini tanımlamak, tehlike önleyici ya da azaltıcı mevcut korumaların etkinliğini değerlendirmek, tehlikeleri ortadan kaldırmak ya da azaltmak için önerilerde bulunmak, normal çalışma koşullarından ve amaçlanan tasarımdan sapmaların nasıl oluştuğunu saptamak üzere, prosesin her parçasını sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla Tehlike ve İşletilebilirlik (HAZOP) çalışmaları büyük kaza ekipmanlarında yapılmaktadır.

HAZOP çalışmalarında proses tehlikeleri detaylı şekilde incelenerek muhtemel yangın, patlama, buhar bulutu yayılımı, içerik kaybı vb. senaryolar belirlenmiştir. Eksik görülen noktalar için tavsiye listeleri oluşturularak aksiyona dönüşmesi sağlanmıştır. HAZOP çalışmalarında belirlenen olası büyük riskler için Hata/Olay Ağacı Analizleri yapılarak riskler kantitatif (sayısal) olarak değerlendirilmektedir. Belirlenen potansiyel büyük kaza ve olaylar için senaryo modelleri yapılarak müdahale stratejileri geliştirmektedir.

TÜM ÇALIŞANLARA TEORİK VE UYGULAMALI EĞİTİM

Değişen yasal mevzuatlar doğrultusunda, 2014 yılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim" süresi iki tam güne çıkarılmıştır. Bu eğitimler çerçevesinde rafinerilerde bulunan bütün çalışanlara teorik ve uygulamalı yangın eğitimi verilmektedir.

Her ay beyaz-mavi yaka çalışanlar ve müteahhit çalışanların katılımı ile düzenli olarak yapılan "Bu Kazaları Önleyemez miydik?" toplantılarında yaşanan kazalar ve ucuz atlatmalar paylaşılmakta, nelerin daha iyi yapılabileceğini anlatılmaktadır.

Ayrıca haftalık olarak hazırlanan "Emniyet Konuşması" tüm rafineri birimleri ve müteahhit firmalar tarafından çalışanlara yapılmaktadır. Emniyet konuşmalarında, Tüpraş veya Dünya'da yaşanan kazalar/ucuz atlatmalar paylaşılmakta, sağlık ve emniyet konularında genel bilgilendirmeler yapılmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği ve Proses Emniyeti iletişiminin geliştirilmesi amaçlı "Haftalık Kaza Paylaşımları" Tüpraş genelinde Rafineri Müdürlerinin öncülüğünde tüm personel ile yapılmaktadır. Böylelikle tüm çalışanlar diğer rafinerilerdeki olaylar ve haftalık emniyet konuları hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

Rafinerilerde olumlu emniyetli davranışları desteklemek, genel emniyet farkındalığını artırmak, emniyetsiz davranışı düzeltmek ve kaza potansiyelini azaltmak amacıyla, "Görünür Liderlik" uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin de katıldığı davranış odaklı emniyet turları gerçekleştirilmektedir.

Çalışanların bulunduğu ortamdan kaynaklanabilecek sağlık tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelere bağlı risklerinin değerlendirilmesi amacıyla tüm rafinerilerde sağlık risk değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yapılmaktadır. SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, ambar vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmektedir. Ayrıca genel risk analizlerinin yapıldığı tehlike ve etkilerinin yönetim süreci (TEYS) çalışmaları devam etmektedir.

Duruş zamanları yüksek riskli aktivitelerin çok sayıda müteahhit çalışan ile uzun süre sürdürüldüğü ve kaza riskinin göreceli olarak daha yüksek olduğu dönemlerdir. Bu nedenle 2009 yılından itibaren Planlı Duruş SEÇ Yönetim Sistemi devreye girmiştir. Planlı duruşlar başlamadan, çalışacak tüm personele tam gün İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimleri verilmektedir. Eğitimlerde genel kuralların yanı sıra Planlı Duruş SEÇ Planı ve İş Tehlike Analizleri (İTA) anlatılmaktadır. Ayrıca Planlı Duruş SEÇ organizasyonu oluşturularak ve sahada yürütülen İşler Teknik Emniyet ve Çevre Müdürlükleri çalışanları tarafından tam zamanlı takip edilmektedir.

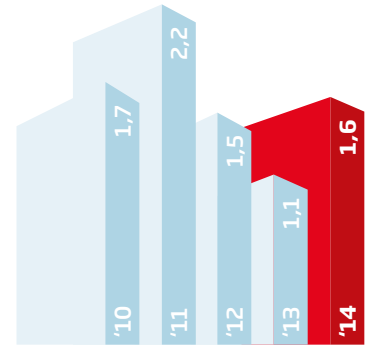
Rafinerilerde proses ile ilgili yapılan değişikliklerin kontrolü ve teknik olarak doğru yapılması (emniyete, çevreye, sağlığa, bakım ve güvenilirliğe aykırı unsurlar taşımaması) amacı ile oluşturulan Değişiklik Yönetim Sistemi, Tüpraş genelinde uygulanmaktadır.

Bu uygulamayla, teknik, ekonomik, emniyet vb. nedenlerle yapılacak değişikliklerin yasa/yönetmelikler ve uluslararası petrol endüstrisi standartları doğrultusunda teknik olarak doğru yapılması ve yapılan değişikliğin ilgili tüm dokümanlarda yer alması hedeflenmiştir. Proseste yapılacak herhangi bir değişiklik için proses tehlike analizi (What if, HAZOP vb.) ve ilgili tüm disiplinler tarafından teknik onay verildikten sonra sahada uygulama yapılarak emniyet seviyesi artırılmıştır.

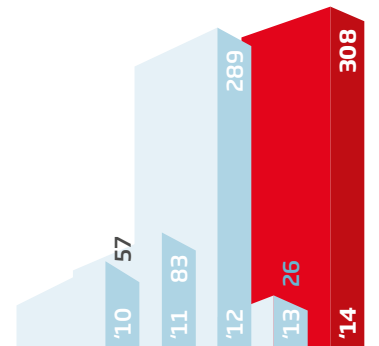
DÖRT YENİ YANGINLA MÜCADELE ARACI

Rafineri yangınla mücadele sistemleri ve ekipmanları sürekli gözden geçirilmekte ve yeni yatırımlar yapılmaktadır. Bu amaçla İzmir ve İzmit Rafinerilerinde tüm yüzey tank yangınlarına müdahale için yüksek kapasiteli monitörler alınmış, deniz suyundan yararlanmak amacı ile 36" ve 24" yeni yangın hatları, yangın suyu pompaları devreye alınmıştır. 2014 yılında devreye giren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için iki adet ve İzmit Rafinerisi'ne iki adet olmak üzere toplam dört adet yangına mücadele aracı alınmıştır. Yangın, Petrol Döküntülerine Müdahale tatbikatları düzenli olarak yapılmakta, bu tatbikatlardan edinilen deneyimler paylaşılarak sistem sürekli iyileştirilmektedir.

KAZA SIKLIK ORANI

KAZA ŞİDDET ORANI

2014 yılında Bilgi Güvenliği ve İşletme Güvenilirliği konularını kapsayan yeni uygulamalar standart haline getirilerek yönetim sistemine eklenmiş, aktif olarak kullanılan Tüpraş standartların sayısı 183'e yükselmiştir.

Kalite Yönetim Sistemleri

Tüpraş, tüm faaliyetlerini ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 ve ISO 50001 standartlarından oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir. Şirket'te süreçlerin yönetimi kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, enerji ve bilgi güvenliği yönetim sistemi ve standartları uyarınca gerçekleştirilmektedir.

2014 yılında Bilgi Güvenliği ve İşletme Güvenilirliği konularını kapsayan yeni uygulamalar standart haline getirilerek yönetim sistemine eklenmiş, çalışmaların yürütülmesinde aktif olarak kullanılan Tüpraş standartlarının sayısı 183'e yükselmiştir.

2014 yılında mevcut sistemin iyileştirilmesi adına Genel Müdürlük, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerilerini kapsayan BSI takip denetimleri yapılmıştır. Majör uygunsuzluk tespit edilmeyen denetimler sonucunda belgenin devamlılığı yönünde karar verilmiştir.

ISO/IEC 27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin yeni versiyonundan yapılan BSI denetimleri başarı ile sonuçlanmış ve belgenin kapsamında bulunan departman sayısı artırılmıştır.

Tüpraş'ın İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Laboratuvarları, Türk Akreditasyon Kurumu'nun, laboratuvarların uluslararası düzeyde tanınırlığının ve kabul edilebilirliğinin belgesi olan TS EN IEC/ISO 17025 standardı denetimlerinden başarıyla geçerek akreditasyon kapsamlarında bulunan analiz sayılarını artırmıştır.

Tüpraş paydaş memnuniyetine verdiği önemle, paydaş şikâyetlerinin yönetimi konusunda tüm bildirimlerin tek havuzda toplandığı PIY uygulamasına devam etmiştir. Paydaş iletişim yönetim sistemi ile Şirket faaliyetlerine ilişkin olarak tüm paydaşlardan gelen bildirimler (şikâyet, memnuniyet, istek, dilek, vb.) belirlenen kişilerce incelenmiş ve paydaşlara çözüm sonuçları ulaştırılmıştır.

Tüpraş'ın Kalite Yönetim Sistemi

- > **QDMS:** Tüpraş Kalite Yönetim ve Doküman Sistemi (Quality Documentation Management System)
- > **TS EN ISO 17025:** Tüm rafinerilerimizde uluslararası düzeyde tanınırlığı ve kabul edilebilirliği belgelenmiş laboratuvarlar
- > **TEMEL KALİTE SİSTEMLERİ:** ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemi, ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi Sistemi, ISO 50001 Enerji Yönetimi Sistemi

Tüpraş, en ileri teknolojileri kullanarak çevresel etkileri düşürülmüş ürün üretebilme kapasitesini artırmaya devam etmiştir.

Çevre

Tüpraş, insanı ve çevreyi koruyan ürünlerini ve hizmetlerini sürekli olarak geliştirerek ve hedeflerine ulaşırken insan sağlığını, işletme güvenliğini, çevrenin korunmasını ve toplum yararını ön planda tutmaktadır.

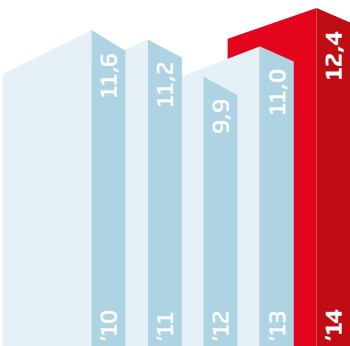
Şirket, bu anlayış çerçevesinde, en ileri teknolojileri kullanarak çevresel etkileri düşürülmüş ürün üretebilme kapasitesini artırmaya devam etmiş, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin yanı sıra önemli ünite yatırımlarını tamamlamıştır. Bu üniteler sayesinde bir yandan ham petrolden düşük kükürt oranına sahip ürünler üreten Tüpraş, diğer taraftan yüksek kükürt içerikli son ürünlerin kükürt oranını düşürerek piyasaya çevresel etkileri azaltılmış ürünler sunmaktadır.

Tüpraş'ın amacı tüm faaliyetlerinde çevreye olan olumsuz etkiyi en aza indirmek; çalışanlarına, müteahhitlere, müşterilerine, topluma ve faaliyetlerinden etkilenebilecek kişilere gelebilecek zararı önlemektir. Çevreyi koruma konusunda dünya standartlarını temel alan Tüpraş, doğayı korumak kadar geliştirmenin de önemli olduğunu bilinciyle projeler geliştirmekte ve desteklemektedir.

Bu kapsamda 2014 yılında gerçekleştirilen çalışmalardan başlıcaları şunlardır:

- > İzmit Rafinerisi su ihtiyacının rafineri atıksularından ve Körfez Belediyesi'ne ait evsel atıksu arıtma tesisi deşarjından sağlanmasına yönelik ihale teknik değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Üç aşamada hayata geçirilmesi planlanan proje kapsamında, mevcut atıksu geri kazanım tesisi sonuna kurulması planlanan 200 m³/sa ürün kapasiteli ters ozmoz sistemi Eylül ayında; Körfez Belediyesi atık suyundan 250 m³/sa su üretecek olan geçici su hazırlama ünitesi Aralık ayında devreye alınmıştır. Körfez Belediyesi geçici su hazırlama ünitesi dâhil, B Bölgesi atık suyu ve Körfez atık suyundan toplam 1.250 m³/sa su üretecek olan İzmit Rafinerisi yeni su hazırlama ünitesinin Mayıs 2015 tarihinde devreye alınması için saha çalışmaları devam etmektedir.
- > İzmir Rafinerisi ham su ihtiyacının karşılanmasına yönelik yapılacak proje için ihaleye çıkmış, teknik değerlendirme süreci tamamlanmıştır.

GERİ KAZANILAN SU MİKTARI (MİLYON M³)

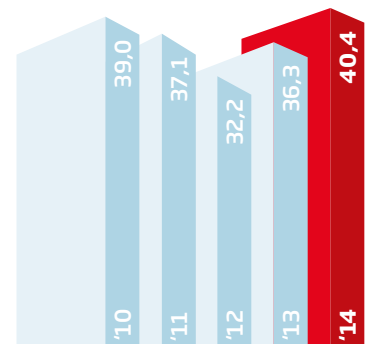

- > Fuel Oil Dönüşüm Tesisi Bölgesi aktif çamur sistemlerinin devreye alınması ile ilgili aksiyon planı hazırlanmıştır.
- > Kırıkkale ve Batman Rafinerileri atıksu sistemlerinde geri kazanım prosesleri için fizibilite çalışması ve uygun proses seçeneği tespit edilmiştir.
- > Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği kapsamında yapılması gereken;
  - İkinci seviye kalite güvence sistemi ölçümleri tamamlanarak raporlar, ilgili İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerine ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilmiştir.
  - Ölçümlerin (emisyon teyit, hava kalitesi, KGS2 ve YGT ölçümleri) yönetimini kolaylaştırmak ve sürekliliğini korumak amacıyla ihaleye çıkmış, teknik değerlendirme süreci tamamlanmıştır.
  - 2015 yılı itibarıyla sürekli emisyon ölçümü olan tüm bacaların Bakanlık tarafından çevrim içi izlenmesi zorunluluğundan dolayı, konu özelinde ilgili birimlerle çeşitli toplantılar düzenlenmiştir. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla tüm bacalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çevrimiçi izlenmeye başlamıştır.

- > Rafinerilerin sera gazı izleme planları hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilmiştir.
- > REACH kapsamında kaydı yaptırılan maddelerin kullanım alanları ve tonajları derlenerek Concawe'a iletilmiştir.
- > 25-26 Kasım 2014 tarihleri arasında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Tebliği'nin uygulanması kapsamında pilot tesis olarak seçilen İzmit Rafinerisi özelinde pilot tesis çalışması gerçekleştirilmiştir.
- > Tüpraş, REC tarafından organize edilen 2013-2014 Dönemi Avrupa Birliği Çevre Ödülleri kapsamında, "Membran Dearatör ile Enerji Kazanımı" projesi ile ulusal finalist olmuş ve Türkiye'yi Avrupa'da temsil etme hakkı kazanmıştır.

Tüpraş, doğayı korumak kadar geliştirmenin de önemli olduğunu bilinciyle projeler geliştirmekte ve desteklemektedir.

GERİ KAZANILAN SU/ TÜKETİLEN TOPLAM SU (%)

2014 yılında dört Rafineride enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen 22 adet projede tasarruf sağlanarak CO₂ emisyonunda 126,4 bin ton düşüş ve 423,4 bin Gcal kazanç elde edilmiştir.

Enerji Verimliliği

Ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılarken, yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirmek ve müşteri memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak Tüpraş'ın stratejisinin odak noktasıdır.

Tüpraş, enerji verimliliği projeleri ile kalite ve performansını düşürmeden mevcut enerji kayıplarının önlenmesi yoluyla tüketilen enerji miktarını en aza indirmeyi ve 2017'de Avrupa'da düşük emisyonu sahip rafineriler kategorisine girmeyi hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, dünyada enerji tasarrufu ile ilgili olarak uygulanan tüm ileri teknoloji ve programlar takip edilmektedir.

Bu yöndeki çalışmalar 2014 yılında da hız kesmeden devam etmiştir. Enerji verimliliği projeleriyle sağlanan gelişmelerle EII (Enerji Yoğunluğu Endeksi) değeri, 2014 yılında ortalama 101.6 gerçekleşmiştir.

ÖDÜLLÜ ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJELERİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen 2014 Yılı Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'na, Tüpraş toplam 68.668 TEP/yıl tasarruf sağlayan 16 proje ile katılmış, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerileri ödül almaya hak kazanmıştır.

2014 yılında yapılan iki Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) başvurusu ile Enerji Bakanlığı, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nden 0,4 milyon TL teşvik alınmıştır. Böylece 2012-2014 yılları arasında kabul edilen VAP başvurusu 12'ye, alınacak teşvik tutarı 2,33 milyon TL'ye ulaşmıştır.

2014 YILI ENERJİ TASARRUF ÇALIŞMALARI

2014 yılında dört Rafineride enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen 22 adet projede tasarruf sağlanmış, 50,67 milyon TL kazanç elde edilmiştir. Uygulamaya konulan enerji verimliliği projelerinden son yedi yıldaki tasarruf tutarı 397,6 milyon ABD dolarını bulmuştur. Enerji tasarruf projeleri ile dört Rafineride CO₂ emisyonunda 126,4 bin ton düşüş ve 423,4 bin Gcal kazanç elde edilmiştir.

2014 yılı içerisinde gerçekleştirilen ve yıllık getirisi 1 milyon TL'nin üzerinde olan enerji verimliliği projeleri şunlardır:

PLT-2/5/36 Ünitelerinde Isıl Entegrasyon ile Enerji Kazanımı Projesi

İzmit Rafinerisi Plant-2/5/36 ham petrol ve dizel kerosen kükürt giderme ünitelerinde pinch analizi yapılarak yeni ısı değiştirici ilaveleri ile fırın yüklerinde düşüş sağlanmış, enerji tasarrufu yapılmıştır. Proje ile yıllık 7,5 milyon TL tasarruf ve 79,5 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Fırınlarda Online Kimyasal Temizlik Projesi

İzmir Rafinerisi U-7000 ham petrol ünitesi fırınları, vakum fırını, hydrocracker fraksiyonlandırma ünitesi şarj fırını ve visbreaker ünitesi şarj fırınında fırın tüpleri üzerinde zamanla biriken kirliliklerin giderilmesi yöntemi ile ısı transferini artırmak için kimyasal yıkama yapılmaktadır. Tüpler üzerinde oluşan karbon ve diğer depozitlerin fırın devrede iken uzaklaştırıldığı online kimyasal temizlik projesi ile yıllık 6,5 milyon TL tasarruf ve 55,2 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Atık Isı ile KBS Isıtma Projesi

Kırıkkale Rafinerisi güç santrallerinde buhar üretim amacı ile kullanılan kazan besleme suyunun 45 C'den 75 C'ye hidrojen ünitesindeki atık ısı ile ısıtılması yoluyla ısıtma için kullanılan LP buhardan tasarruf edilmektedir. Demineralize suyun ısıtılması projesi ile yıllık 6,2 milyon TL tasarruf ve 69 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Buhar Güç Optimizasyonu Tasarruf Projesi

Kırıkkale Rafinerisi'nde enerji optimizasyon çalışmaları kapsamında dışarıdan alınan import elektrik miktarı artırılmış ve türbinden çekilen kondanse miktarı buna bağlı olarak azaltılarak rafineri ortalama elektrik maliyeti düşürülmüştür. İzmit rafinerisinde enerji optimizasyon çalışmaları kapsamında türbinli ve elektrikli ekipmanlarda değişimler ve kazan veya

2014 YILI ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJELERİ ENERJİ VE CO₂ KAZANÇLARI

	PROJE SAYISI	ENERJİ (TON PETROL EŞLENİĞİ)	CO ₂ TON
İzmit	9	10.900	25.123
İzmir	8	17.186	55.679
Kırıkkale	2	13.561	31.167
Batman	3	701	14.472
Toplam	22	42.348	126.442

alternatör yüklerinin gözden geçirilmesi ile işletme maliyetleri düşürülmüştür. Güç optimizasyon tasarruf projesi ile Kırıkkale ve İzmit Rafinerilerinde toplam yıllık 5,68 milyon TL tasarruf ve 68,3 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Fırın ve Kazanlarda Doğal Gaz Yakıtı Geçiş Projesi
Batman Rafinerisi H-509 kazanı ve F-101 fırını gaz ve sıvı yakıtı yakabilecek şekilde revize edilmiş, Batman iline doğal gaz şebekesinin kurulumuyla birlikte, fırınlarda doğal gaz yakıtı geçilmiştir. Fırınlarda doğal gaz yakıtı geçiş projesi ile yıllık 5,65 milyon TL tasarruf ve 3,7 Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir. Batman Rafinerisi enerji verimliliği projeleri ile yıllık toplam 6,1 milyon TL tasarruf ve 7 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Recycle Gaz Kompresörünün Kondense Çekişinden LP Buhara Dönüşüm Projesi
İzmir Rafinerisi CT-9901 recycle gaz türbini HP buhardan kondense üreterek çalışmaktadır. Kondense dönük çalışma şekli enerji tüketimi açısından verimsizlik oluşturmaktadır. Yapılan çalışma sonrası türbin, HP buhardan LP buhara dönük olarak çalışmak üzere revize edilerek çıkan LP buharın da kullanılması ile enerji geri kazanımı sağlanmış ve sistem daha verimli hale getirilmiştir. Recycle gaz kompresör revizyon projesi ile yıllık 5,37 milyon TL tasarruf ve 44,8 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

Amin Üniteleri LP Buhar Tasarruf Projesi

İzmit ve İzmir Rafinerileri amin rejenerasyon ünitelerinde LP buhar tüketilmektedir. Operasyonel iyileştirmeler ile LP buhar tüketimi azaltılarak enerji tasarrufu sağlanmıştır. Amin rejenerasyon buhar tasarrufu projesi ile yıllık 4,4 milyon TL tasarruf ve 38,7 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

901Y Ünitesi Yeni KBS Isı Değiştiricisi Projesi

İzmir Rafinerisi 901Y ünitesinde yer alan iki adet atık ısı kazanı KBS sıcaklığı 60 C'ye düşürülerek atmosfere atılan baca gazından enerji tasarrufu sağlanmıştır. Kazan besleme suyu ısı değiştirici projesi ile yıllık 3,7 milyon TL tasarruf ve 30 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

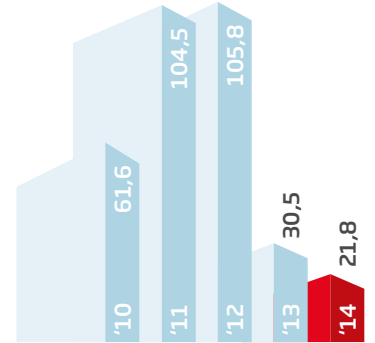
Fırınlarda Tam Gaz Yanma Projesi

İzmit Rafinerisi'nde yer alan proses fırınlarında burner modernizasyonu ile tam gaz yanmaya geçilmiştir. Fırınlarda tam gaz yanma projesi ile yıllık 2 milyon TL tasarruf ve 2,5 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

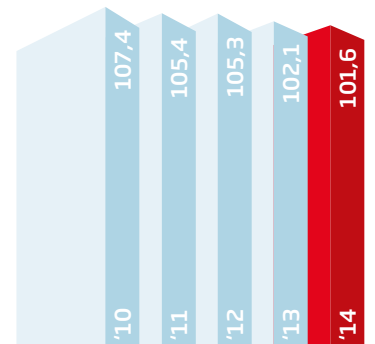
Kerosen Sistemi Isı Geri Kazanım Projesi

İzmit Rafinerisi Plant-47 hydrocracker ünitesindeki kerosen ürünün atık ısısından yararlanılarak LP buhar üretilerek ve enerji tasarrufu sağlanmıştır. Kerosen ısı geri kazanım projesi ile yıllık 1,1 milyon TL tasarruf ve 11,5 bin Gcal/yıl enerji tasarrufu elde edilmektedir.

ÖZET ENERJİ TASARRUFU (MİLYON ABD DOLARI)

ENERJİ YOĞUNLUK DEĞERİ, EII

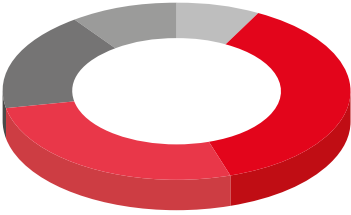

Türkiye enerji sektörünün lider kuruluşu olan ve dünya klasında bir rafineri şirketi vizyonunu benimseyen Tüpraş, bu anlayış doğrultusunda en büyük yatırımını insan kaynağına yapmaktadır.

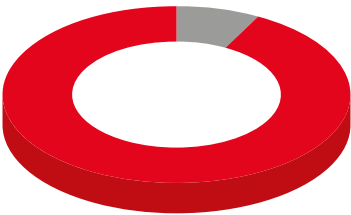
İnsan Kaynakları

ÇALIŞAN DAĞILIMI

- İzmit **1.763**
- İzmir **1.278**
- Kırıkkale **853**
- Batman **460**
- Genel Müdürlük **360**

CİNSİYET DAĞILIMI

- Erkek **4.324**
- Kadın **390**

Bir kurumun en önemli varlığı nitelikli insan kaynağıdır. Özellikle Tüpraş'ın faaliyet gösterdiği petrol rafinaj sektöründe yetişmiş insan gücünün önemi daha da artmaktadır.

Petrol rafinaj sektöründe yetiştirilmesi beş ile on yıl arasında bir süre gerektiren nitelikli, deneyimli, eğitilmiş personel unsuru, ülke ekonomisi, ülke güvenliği ve toplum hayatı bakımından son derece önemli tesisler olan rafinerilerin kârlı, verimli ve güvenli şekilde çalıştırılmasında büyük önem taşımaktadır.

Türkiye enerji sektörünün lider kuruluşu olan ve dünya klasında bir rafineri şirketi vizyonunu benimseyen Tüpraş, bu anlayış doğrultusunda en büyük yatırımını insan kaynağına yapmaktadır.

Şirket'in İnsan Kaynakları anlayışı;

- > Doğru İşe Doğru İnsan
- > Performansa ve Yetkinliklere Bağlı Ücret
- > Başarıya Bağlı Değerlendirme
- > Herkes İçin Eşit Fırsat

ilkelerine bağlı kalarak insan gücünü sürekli geliştirmek ve global rekabet ortamında kalıcı üstünlük haline getirmektedir.

Tüpraş'ın uzun vadeli insan kaynağı planlaması Şirket'in hedeflerini en iyi şekilde gerçekleştirecek personelin Şirket'e kazandırılması, yönetsel kabiliyetlerinin artırılması, sürekli eğitimlerle bilimsel ve operasyonel yetkinliklerinin geliştirilmesi ve kariyer planlaması doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda oluşturulan insan kaynakları süreçleri, Şirket hedefleri doğrultusunda büyük bir titizlikle yönetilmektedir.

KİŞİSEL VE MESLEKİ GELİŞİM OLANAKLARI

Tüpraş, çalışanlarının gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere büyük önem vermektedir.

Mozaik Kültürel Gelişim Projesi kapsamında çalışanların da katılımı ile belirlenen Tüpraş'ın değerleri ve çalışma kültürü prensiplerinin anlaşılması ve özümsemesi için faaliyetler sürdürülmektedir. Bu kapsamda çalışanlarımıza dağıtılan kitaba ek olarak yaygın bir şekilde e-egitim ve sınıf eğitimleri şeklinde çalışmalar sürdürülmektedir.

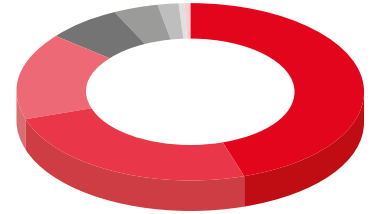
Fuel Oil Dönüşüm Tesisleri'nin devreye girmesi nedeniyle daha etkin ve verimli bir çalışma ortamı yaratmak üzere özellikle İzmit Rafinerisi'nde bir dizi yapısal değişiklik gerçekleştirilerek üretim süreçlerinin yönetimi yeniden düzenlenmiştir. Fuel Oil Dönüşüm Tesisleri'nde görev alacak çalışanların temini ve eğitimleri tamamlanmıştır.

İşgücünün bilgi beceri ve yetkinliklerini artırmak amacıyla ODTÜ Kimya Mühendisliği Fakültesi ile iş birliği içerisinde başlatılan RAYEP-Rafinerici Yetiştirme Programı çerçevesinde hazırlanması öngörülen 23 kitaptan 11'i baskı aşamasına getirilmiştir. Bakım, işletme güvenliği alanlarındaki çalışmalar ise iç kaynaklar ile sürdürülmektedir.

	ÇALIŞAN SAYISI	TOPLAM EĞİTİM/SAAT	KİŞİ BAŞINA ORT. EĞİTİM SAAT
Kapsam dışı	1.042	92.571	89
Kapsam içi	3.672	296.125	81
Toplam	4.714	388.696	82

KAPSAM DIŞI PERSONELİN EĞİTİM DURUMU

- Lisans (Teknik) **467**
- Yüksek Lisans **258**
- Lisans (İdari) **169**
- Endüstri Meslek Lisesi **77**
- Lise **39**
- Ön Lisans **21**
- Doktora **7**
- Diğer **4**

YETENEK YÖNETİMİ

2014 yılı içerisinde yetenek yönetimi konusunda çalışmalar yaygınlaştırılarak sürdürülmüştür. Öğrenme, performans ve yetenek yönetimi konularında gerekli altyapının sağlıklı oluşturulması amacıyla kullanımı giderek artan SAP şirketinin sahip olduğu Success Factors isimli yazılım için kullanım lisansı alınmış ve kurulum çalışmalarına başlanmıştır. Oluşturulan prosedürler çerçevesinde, kritik pozisyonlar belirlenmiş, yedekleme planları oluşturulmuş ve potansiyel çalışanlar tespit edilmiştir. 21 çalışan Değerlendirme Merkezi uygulamasına dâhil edilerek güçlü ve gelişmeye açık alanları belirlenmiş, 34 çalışana bireysel koçluk desteği verilmiştir.

ÇALIŞAN BAĞLILIĞI ÜLKE ORTALAMASININ ÜSTÜNDE

Bağımsız bir kuruluş tarafından yıllardır yapılmakta olan Çalışan Bağlılığı Anketi sonuçları, bir önceki yıla göre küçük bir düşüş göstermesine rağmen, hâlâ ülke ortalamasının ve birçok önemli kuruluşun üzerindedir.

Çalışan bağlılığının önemli bir göstergesi olan personel değişim oranı ise (istenmeyen kayıplar) %2,5 seviyelerindedir. Bu oran sektör, ülke ve dünya çapında bakıldığında son derece başarılıdır.

Sahip olunan insan kaynağının geliştirilmesi hedefi doğrultusunda, iş barışında ve çalışan motivasyonunda hiçbir olumsuzluk yaşanmadan, 2014 yılında 172 kişi işten ayrılmış yerlerine 172 kişi yeni alım yapılmıştır.

ÇALIŞAN DESTEK PROGRAMI

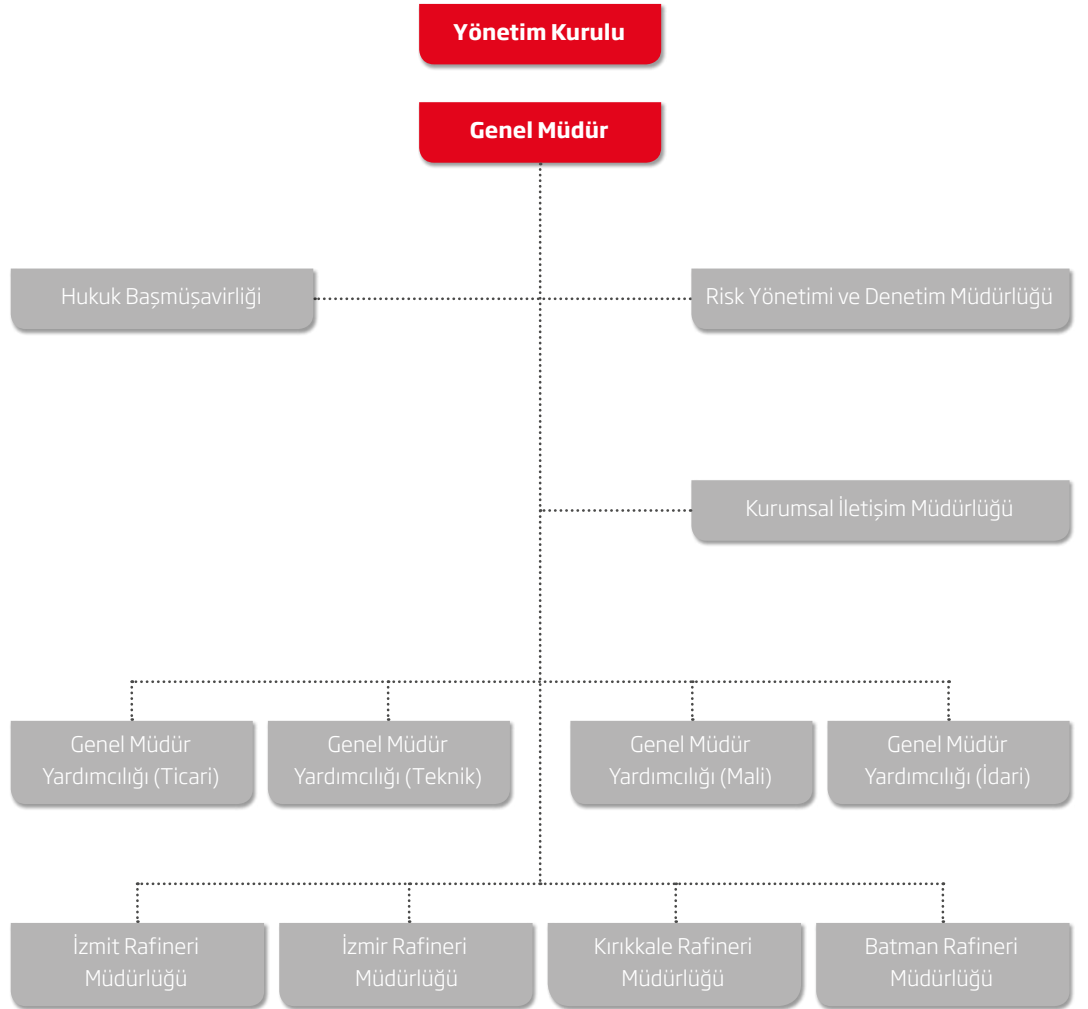
Tüpraş, çalışanlarının ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmak ve zorlandıkları pek çok konu ile ilgili profesyonel destek almalarını sağlamak için LEAP Çalışan Destek Programı'nın pilot uygulamasını İzmir Rafinerisi'nde başlatmıştır. Program kapsamında Tüpraş'a özel tanımlanan bir telefon ile tıbbi danışmanlık, psikolojik danışmanlık, bilgilendirme ve rezervasyon ve benzeri pek çok başlıkta çalışanlarımızın ve ailelerinin iş dışındaki yaşamlarını kolaylaştıracak profesyonel destek sağlanmaktadır.

Çalışanların ve ailelerinin sağlık konusundaki ihtiyaçlarını daha hızlı, kaliteli ve daha düşük maliyetle karşılayabilmesini sağlamak amacıyla yakın çevrede bulunan nitelikli sağlık kurumları ile anlaşmalar yapılmıştır.

Tüpraş, çalışanlarının gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere büyük önem vermektedir.

İnsan Kaynakları

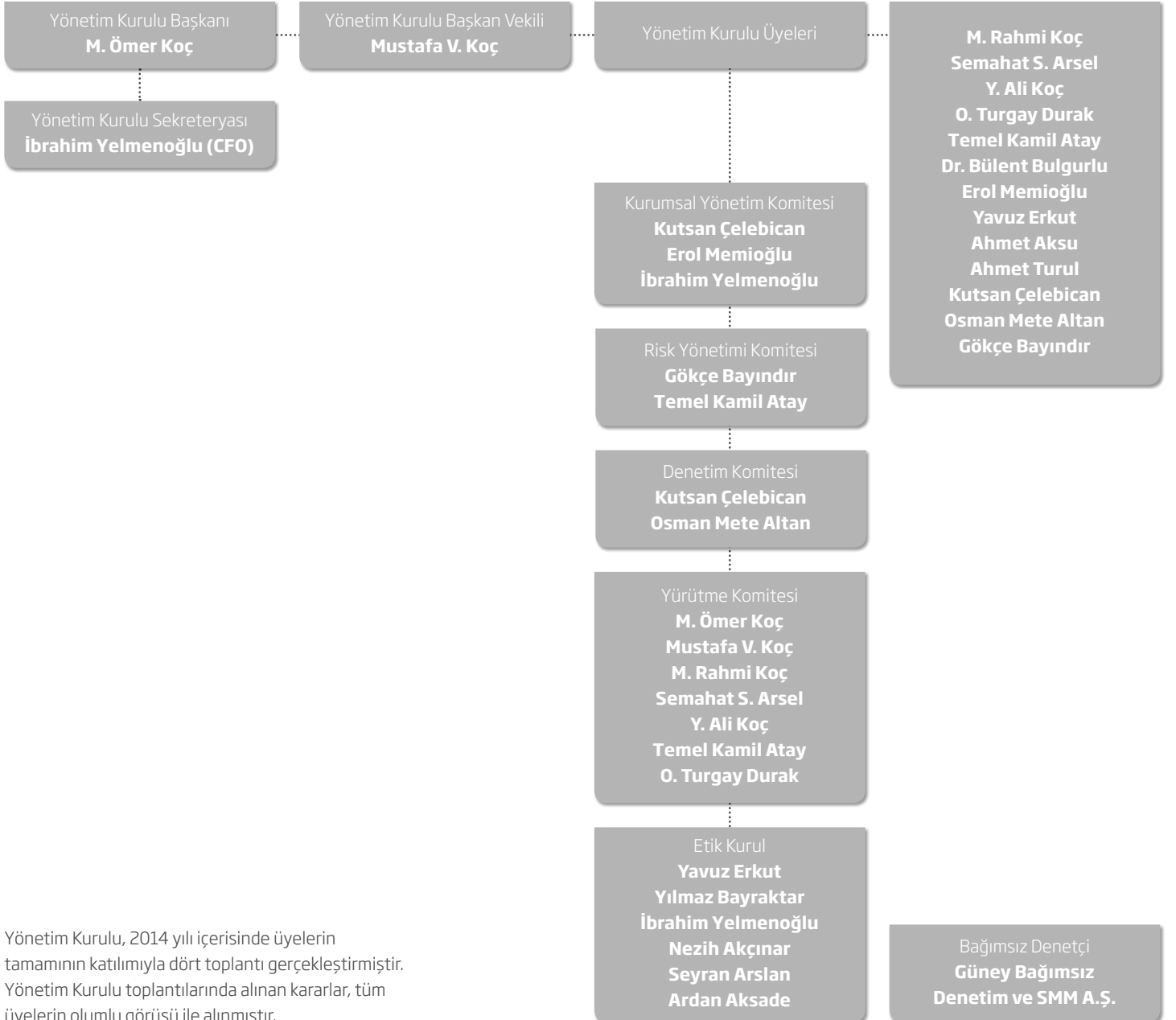
ORGANİZASYON ŞEMASI

YÖNETİM KURULU YAPISI

Tüpraş, yatırımlarını planlarken, faaliyet gösterdiği coğrafyada yaşayan toplumun sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya yönelik çalışmaları hayata geçirmektedir.

Sürdürülebilirlik ve Performans Göstergeleri

Türkiye'nin lider sanayi şirketi Tüpraş, sürdürülebilir gelişimin, kârlılık, operasyonel devamlılık ile toplumsal güvenilirliğin korunması ve geliştirilmesi sayesinde mümkün olabileceğinin bilincinde yatırımlarını planlarken, faaliyet gösterdiği coğrafyada yaşayan toplumun sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya yönelik çalışmaları hayata geçirmektedir.

Tüpraş, iş hedeflerini, yönetim stratejisi ve çalışma kültürüne yerleştirmeyi ve geliştirmeyi amaçlarken, bu alanlardaki performansını uluslararası ölçütlere göre raporlamayı da hedeflemektedir. Dolayısıyla, faaliyetlerinden etkilenen ve faaliyetlerini etkileyecek tüm taraflarla etkili, şeffaf ve etik bir iletişim stratejisi oluşturmayı, sosyal, ekonomik ve çevresel sorumluluklarını Şirket stratejisine yerleştirmeyi ve sürdürülebilirliği sağlamayı amaçlamaktadır.

Borsa İstanbul tarafından 2014 yılında kurulan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde, şirketlerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındaki performansları dikkate alınarak değerlendirme yapılmaktadır.

Tüpraş, BİST- 30 içerisinde seçilen şirketlerin arasında yapılan değerlendirme de 15 şirket arasında yer almayı başarmıştır.

ÇEVRE YÖNETİMİ

Tüpraş'ın belirlenen hedeflere ulaşması için insan sağlığı, işletme güvenliği, çevrenin korunması her zaman ön planda tutulmaktadır. Tüpraş, faaliyetlerinden kaynaklanabilecek çevre üzerindeki olumsuz etkileri, mevcut en iyi teknolojilere dayalı çözümler ile azaltarak çevre konusunda öncü şirket olmayı hedeflemektedir.

Tüpraş'ın tüm rafinerilerinde entegre yönetim sistemleri olan ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ve ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri, ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi etkin olarak uygulanmaktadır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE EMİSYON YÖNETİMİ

Tüpraş, iklim değişikliği ile mücadele konusunda gerçekleştirdiği faaliyet ve yatırımları maliyet artırıcı unsur olarak değerlendirmemekte, bu konuda üzerine düşen görevleri tespit ederek projelendirmekte ve hızla hayata geçirmektedir.

2014 yılında yetkili otoritelerin, sivil toplum örgütlerinin AB uyum çalışmaları kapsamında konu özelinde organize ettiği toplantılara, seminerlere katılım sağlanmış, İklim Değişikliği Stratejisi ve 2020 Sera Gazı Stratejik Planı doğrultusunda sera gazı emisyonu hesaplama ve azaltım çalışmaları sürdürülmüştür.

2014 yılında gerçekleştirilen iyileştirme çalışmalarısıyla sera gazı emisyonu miktarı 126 bin ton CO₂'e azaltılarak tasarruf yapılmıştır. 2010 yılından bugüne gerçekleştirilen toplam azaltım miktarı 1,3 milyon ton CO₂ düzeyine ulaşmıştır.

VERİMLİLİK VE ENERJİ YÖNETİMİ

Gelişen Türkiye'nin enerji ihtiyacı da aynı paralele artmaktadır. Artan enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması ve böylelikle sürdürülebilir istikrarlı bir büyümenin altyapısının oluşturulması, enerji yönetimlerinin hedefi olmalıdır.

EMNİYET SKORLARI	2010	2011	2012	2013	2014
Kaza Sıklık Oranı	1,7	2,2	1,5	1,1	1,6
Kaza Şiddet Oranı	57	83	289,0	26,0	308,0

SU GERİ KAZANIMI	2010	2011	2012	2013	2014
Gerİ Kazanılan Su Miktarı (milyon m ³)	11,6	11,2	9,9	11,0	12,4
Gerİ Kazanılan Su/Tüketilen Toplam Su (%)	39,0	37,1	32,2	36,3	40,4

SERA GAZI EMİSYON SALIM AZALTIMI (CO ₂ EMİSYON-BİN TON)	2010	2011	2012	2013	2014
Sera Gazı Yıllık Azaltım Miktarı	308,6	317,0	348,2	186,0	126,4

126 (bin ton)

2014 yılında gerçekleştirilen iyileştirme çalışmalarıyla sera gazı emisyonu miktarı 126 bin ton CO₂'e azaltılarak tasarruf yapılmıştır.

Türkiye'de her türlü enerji talebi de aynı paralelde artış göstermektedir. Ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılarken, yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirmek ve müşteri memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak Tüpraş'ın stratejisinin odak noktasıdır.

Tüpraş, enerji verimliliği projeleri ile kalite ve performansını düşürmeden mevcut enerji kayıplarının önlenmesi yoluyla tüketilen enerji miktarını en aza indirmeyi ve 2017'de Avrupa'da düşük emisyonu sahip rafineriler kategorisine girmeyi hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, dünyada enerji tasarrufu ile ilgili olarak uygulanan tüm ileri teknoloji ve programlar takip edilmektedir.

RİSK YÖNETİMİ

Tüpraş'ta risk yönetiminin temelinde yatan felsefe, varlıkların değerlerinin korunması, operasyonel güvenlik ve sürdürülebilirlik esaslarına dayanmaktadır. Risk yönetiminde her alandaki potansiyel riskleri öngörebilmek, değerlendirmek, yönetmek, izlemek ve gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmak amacıyla proaktif metotlar benimsenmiştir.

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler; tehlike riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler ve stratejik riskler olmak üzere toplam beş ana başlık altında takip edilmektedir.

Risklerin farkında olunmasında, derecelendirilmesinde, yönetilmesinde, kritik işlere kaynak aktarılmasına öncelik verilmesi amacıyla Risk Değerlendirme Tablosu (RDT) kullanılmaktadır.

Tüpraş, iş hedeflerini, yönetim stratejisi ve çalışma kültürüne yerleştirmeyi ve geliştirmeyi amaçlarken, bu alanlardaki performansını uluslararası ölçütlere göre raporlamayı da hedeflemektedir.

Sürdürülebilirlik ve Performans Göstergeleri

OPERASYONEL PERFORMANS	2010	2011	2012	2013	2014
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	19.552	20.896	22.118	21.568	20.044
Üretim Rafinaj (bin ton)	18.797	20.898	21.867	21.175	20.101
Satış (bin ton)	22.401	23.897	25.441	24.083	22.194
Ürün Dış Satımı (bin ton)	4.795	5.152	5.860	4.844	5.333
Ürün Dış Alımı (bin ton)	3.980	4.214	4.387	3.805	2.920
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	67,9	69,7	70,30	72,36	72,18
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	69,6	74,4	78,7	76,8	71,3
Yarı Mamül Dahil Kapasite Kullanım Oranı (%)	75,3	78,0	81,6	79,1	74,9

EKONOMİK VE İDARİ PERFORMANS	2010	2011	2012	2013	2014
Net Satışlar (milyon ABD doları)	17.424	24.302	23.677	21.595	18.165
Faaliyet Kârı (milyon ABD doları)	683	1.181	631	22	199
Vergi Öncesi Kâr (milyon ABD doları)	617	918	753	7	84
Vergi Sonrası Kâr (milyon ABD doları)	490	740	817	629	667
FAVÖK (milyon ABD doları)	830	1.329	715	560	338
Net Borç (nakit) (milyon ABD doları)	(1.955)	578	551	1.340	1.663
Özkaynak Kârlılığı (ROE) (%)	19,4	30,1	31,8	24,1	25,9
Net Çalışma Sermayesi (milyon ABD doları)	286	359	595	(296)	(677)
Yatırım Harcamaları (milyon ABD doları)	177	628	974	1.201	959
Hisse Başına Kâr (TL)	2,94	4,96	5,85	4,78	5,83
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	2,98	3,93	3,85	1,58	-
Hisse Başına Temettü Net (TL)	2,53	3,34	3,27	1,34	-
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.729	24.147	26.643	28.607	23.433
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	8,56	8,62	9,10	9,34	9,31
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	207	257	348	386	769
Yurt İçi	95	113	177	214	305
Özel İmalat	12	22	20	14	19
Yurt Dışı	100	122	151	158	444
Yerel Alım Oranı (%)	51,66	52,48	56,70	59,05	42,21
Toplam Tedarikçi Sayısı	1.772	1.874	1.383	1.595	2.016
Alınan Teşvikler (milyon TL)	20,0	19,3	22,2	77,2	70,5

ÇEVRESEL PERFORMANS	2010	2011	2012	2013	2014
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	66.708	70.356	70.622	68.752	66.529
Doğal Gaz	32.892	35.731	34.784	32.863	32.906
Fuel Oil	17.905	13.211	12.650	10.966	8.811
Fuel Gaz	13.226	18.601	20.543	22.285	22.770
Kok	2.684	2.812	2.645	2.638	2.042
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	303	437	464	395	505
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	67.010	70.792	71.086	69.147	67.034
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	(2,67)	(5,64)	(0,41)	2,73	3,06
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (Gj/ton)	3,43	3,39	3,21	3,21	3,34
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri, EI	107,4	105,4	105,3	102,1	101,6
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	65	92	97	40	22
Enerji Verimliliği Sağlanan Yıllık İlave Tasarruf (TJ)	3.155	3.053	5.255	2.841	1.772
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	91	188	159	61	51
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (Ton CO ₂ e)	308.599	316.955	348.173	186.019	126.442
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	18,1	19,0	20,8	19,4	18,2
Su Tüketimindeki Değişim (%)	(16,2)	4,6	9,4	(6,7)	(5,8)
Üretim Başına Su Kullanım Oranı (m ³ /Ton)	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9
Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m ³)	11,6	11,2	9,9	11,0	12,4
Ger Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	39,0	37,1	32,2	36,3	40,4
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)*	10,0	10,3	13,1	11,6	10,4
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)*	49.923	28.992	38.028	27.450	117.025
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)*	40.229	17.999	22.944	19.411	97.829
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)*	9.694	10.993	15.084	8.039	19.196
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Ger Dönüşüm (ton)*	44.238	23.367	27.471	21.045	38.652
Bertaraf (ton)*	5.685	5.625	10.577	6.405	78.711
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)*	88,6	81,0	72,0	76,7	33,0
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	3.383	14.158	8.836	6.635	1.460
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	1.116	4.672	2.916	2.191	482
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	117	181	212	197	186
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	70.526	56.813	35.719	46.418	15.512
Tüpraş Çalışanı	34.925	26.668	15.138	23.751	3.302
Müteahhit Çalışanı	23.259	27.622	14.644	19.727	8.385
Toplum	12.342	2.523	5.937	2.940	3.825

38.652 (ton)

Tüpraş'ta 2014 yılında gerçekleştirilen toplam geri dönüşüm miktarı.

*RUP sahasında yapılan hafriyat çalışmaları sırasında çıkan atıklar ve bertaraf değerleri dahildir.

Tüpraş'ın belirlenen hedeflere ulaşması için insan sağlığı, işletme güvenliği, çevrenin korunması her zaman ön planda tutulmaktadır.

Sürdürülebilirlik ve Performans Göstergeleri

SOSYAL PERFORMANS	2010	2011	2012	2013	2014
Toplam Eğitim (kişi x saat)	153.112	144.227	289.095	167.961	388.696
Kadın	9.986	20.831	32.125	19.562	31.172
Erkek	143.126	123.396	256.970	148.399	357.524
Beyaz Yaka	37.173	62.908	129.599	68.240	92.571
Mavi Yaka	115.939	81.319	159.496	99.721	296.125
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	36	34	63	36	82
Kadın	33	63	88	49	80
Erkek	36	32	61	5	83
Beyaz Yaka	45	71	131	65	89
Mavi Yaka	33	25	45	27	81
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	64.302	49.857	75.190	82.533	94.036
Tüpraş Çalışanları	33.241	23.888	28.550	44.775	74.556
İş Ortağı Çalışanları	31.061	25.969	46.640	37.758	19.480
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000 / kişi x saat)	1,7	2,2	1,5	1,1	1,6
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000 / kişi x saat)	57	83	289	26	308
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	1	0	2
Çalışan Memnuniyeti (%)	-	59,0	57,0	60,0	57,3
Müşteri Memnuniyeti (%)	98,5	98,5	98,0	98,0	98,0
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	97,7	97,7	98,9	98,0	93,4
Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	39,34	37,81	42,72	48,22	54,9
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	8,3	12,6	16,1	25,6	8,9
Toplam Stajyer Sayısı	1.612	1.744	1.704	1.625	798
Minimum Başlangıç Ücretinin					
Asgari Ücrete Oranı					
Mavi Yaka	2,6	2,7	2,5	2,6	2,6
Beyaz Yaka	4,7	4,6	4,4	4,4	4,2

Tüpraş, kurumsal vatandaşlık bilinci çerçevesinde çeşitli toplumsal paylaşım projelerine destek vermekte, toplumun yaşam kalitesini yükseltmek; çalışanlarına, yerel halka ve diğer paydaşlarına karşı sorumluluklarını yerine getirmek üzere çalışmalar yürütmektedir.

Kurumsal Sorumluluk Projeleri

Tüpraş, tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk bilinci ile hareket etmeyi yönetim anlayışının temel unsurlarından biri olarak kabul etmektedir. Tüpraş'ın yönetim geleneğinde faaliyet gösterdiği coğrafyalardaki toplumun beklenti ve gereksinimlerine karşı yanıt verebilir olmak önemli bir yere sahiptir.

Kurumsal sürdürülebilirliğin toplumsal sürdürülebilirliğe bağlı olduğunun farkında olan Şirket, tüm paydaşları için değer üretirken bu amaca sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla sürdürülebilir bir iş modeliyle ulaşmayı hedeflemektedir. Bu anlayış çerçevesinde 2014 yılı içinde gerçekleştirilen kurumsal sorumluluk projeleri şunlardır.

EĞİTİM

Tüpraş Yedinci Batman Çocuk Şenliği

Batman Rafinerisi'nde geleneksel hale gelen "Tüpraş Batman 23 Nisan Çocuk Şenliği"nin yedincisi 23 Nisan'da düzenlenmiştir. Çocuklara bayram sevinci yaşatabilmek adına Batman Valiliği ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği geliştirilerek düzenlenen şenliğe Batman merkez okulları ve Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı 50. Yıl Öğrenim Birimi'nden 1.500 çocuk katılmıştır.

Şenlikteki etkinlikler, "Ülkem İçin Engel Tanımıyorum" projesi kapsamında, iki farklı bölüm üzerine yapılandırılarak yönetilmiştir. İlk bölümünde ana sınıftan lise düzeyine kadar 15'i işitme, 85'i fiziksel ve zihinsel engelli öğrenciden oluşan 100 özel çocuk konuk edilmiştir. İkinci bölümde ise altı okul/kurum öğrencileri ve Tüpraş çalışanlarının çocukları ağırlanmıştır.

Tüpraş 23 Nisan Çocuk Şenliği'nin düzenlenmesinde en önemli pay, gönüllü çalışanlara aittir. 50 çalışan ve 100 gönüllü, çocuklara gruplar halinde rehberlik yaparak etkinlik alanına gelişlerinden ailelerine teslim edilmesine kadar her ayrıntı ile ilgilenmiştir. Batman

Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, çevre okul yöneticileri ve öğretmenleri, sivil toplum kuruluşları, Tüpraş çalışanları ve ailelerini bir araya getiren proje ile 2008 yılından bu yana toplam 16.500 çocuk ağırlanmıştır.

Batman Çocuk Şenliği EBK Ödülü Çocukların Yüzünü Güldürdü

Bu yıl 7.sini gerçekleştirdiğimiz "Batman Çocuk Şenliği" 2012 yılında En Başarılı Koçlular "Yaşama Değer Katanlar" kategorisinde yılın projesi seçilerek ödüllendirilmiştir. Proje ekibi, ödülü yine çocuklar için kullanarak 28 Nisan - 1 Mayıs 2014 tarih aralığında onlar için unutulmaz bir İstanbul gezisi düzenledi.

28 Nisan 2014 günü İstanbul'a ulaşan grup 29 Nisan'da Miniaturk'ü, Rahmi Koç Müzesi'ni, İstanbul Akvaryum'u ve İnsan Vücuduna Yolculuk sergisini, 30 Nisan günü yaşatlarıyla zaman geçirmek üzere VKV Koç Özel İlkokulu, Ortaokulu ve Lisesi'ni gezmiştir. Aynı gün Kurumsal İletişim Müdürlüğü ev sahipliğinde Koç Holding'e giden grup, Vehbi Koç'un anısına hazırlanan, Koç Topluluğu'nun kuruluşundan geleceğe uzanan hikâyesini anlatan "Zamanın Ruhunu Okumak" filmi izlemiştir. Koç Holding'in hedef ve değerleri, sosyal sorumluluğa bakışı ve eğitime verdiği öneme ilişkin bilgilendirmenin ardından, Enerji Grubu Başkanı Erol Memioğlu ile tanışma fırsatı bulan ekibe Vehbi Koç'un biyografi kitapları "Hayat Hikayem" ve "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" armağan edilmiştir. İstanbul Sapphire 360 Seyir Terası ve Boğaz turu ile geziyi tamamlayan grup, 1 Mayıs'ta İstanbul'dan ayrılmıştır.

Ateşböcekleri ile Yedi Yılda 93.300 Çocuk Hem Eğlendi Hem Öğrendi

TEGV'in çocuklarda özgüven, değerlilik, kendini ifade edebilme, yaratıcılık ve empati gibi duygu ve becerilerin gelişimi için uygun ortam sunmak ve yaratmak, çocukların birer birey olarak değerli olduklarını hissetmelerine yardımcı olmak amacıyla başlattığı Ateşböceği Eğitim Programı, 2008 yılından bu yana Tüpraş'ın işletme sponsorluğunda devam etmektedir.

Program kapsamında, beş adet Ateşböceği Gezici Öğretim Birimi, ziyaret ettiği kentlerde çocuklara 12'şer saatlik eğitim desteği vermektedir. Programın altı saati bilişim ve teknolojiye ayrılırken, altı saati de serbest etkinlik faaliyetlerine ayrılmaktadır.

Ateşböceği Gezici Öğretim Birimleri 2014 yılında Samsun, Bursa, Mersin, Diyarbakır ve Şanlıurfa'yı ziyaret etmiştir. 2014 yılında ulaşılan 13.635 çocukla birlikte, 2008 yılından bugüne ulaşılan çocuk sayısı 93.300 olmuştur.

Ateşböceği Sosyal Etkinlikleri

Aygaz 2 Ateşböceği Gezici Öğretim Birimi

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
Samsun Ahmet Çabuk İlköğretim Okulu bahçesinde kutlanan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında düzenlenen şenlikte 10 gönüllü yaklaşık 250 çocukla bir araya gelerek mutlu bir gün geçirmelerini sağlamıştır.

TÜYAP Eğitim ve Kitap Fuarı Ziyareti

Çocuklarımızın kitaplara olan ilgisini artırmak ve okuma alışkanlıklarını geliştirmek, onları kitaplarla buluşturmak adına 18 - 23 Mart 2014 tarihleri arasında TÜYAP Eğitim ve Kitap Fuarı'na katılım sağlanmıştır. Organizasyon; Bursa Öğretim Birimi'nin gönüllü ve kaynak desteğiyle, Aygaz 2 Ateşböceği Gezici Öğretim Birimi gönüllüleri ve çocuklarının aktif katılımıyla gerçekleşmiştir.

Aygaz 3 Ateşböceği Gezici Öğretim Birimi

Topluma Hizmet Uygulamaları İş Birliği

Mersin Üniversitesi Öğrencileri İş Birliği ile Topluma Hizmet Uygulamaları gerçekleştirilmiştir. 7-8 Mart 2014 tarihlerinde, Mersin Namık Kemal İlköğretim Okulu'nda öğrencilerle buluşan 50 gönüllü, dönem boyunca öğrencilere destek vermiştir.

Aygaz 5 Ateşböceği Gezici Öğretim Birimi

Karagöz ve Hacivat Gölge Gösterisi

Çocuklara kitap okumanın önemini sahne gösterimiyle anlatmak ve kitap okuma kültürünün yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla 16 Mayıs 2014 tarihinde 200 çocuk, 20'ye yakın veli, 8 gönüllü katılımı ile Şanlıurfa Birecik bölgesi Emin Saygın İlköğretim Okulu'nda, Doğa Kültür ve Yaşam Derneği tiyatro ekibinin desteğiyle Karagöz ve Hacivat Gölge Gösterisi gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Yararına Tiyatro Gösterimi

SEK Genel Müdürlük ve İzmit Tiyatro Kulübü oyuncularını, beşinci oyunları "Azizname"yi Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı yararına sahnelemiştir. Aziz Nesin'in yazdığı, Ahsen Gül Ever'in yönettiği oyunu 3 Kasım 2014'de Sabancı Kültür Merkezi'nde 659 kişi izlemiştir.

SEK Batman Tiyatro Kulübü oyuncularını da üçüncü oyunları olan "Kördövüşü"nü yine TEGV yararına sahnelemiştir. Tuncer Cücenoglu'nun yazdığı, Ahmet Seven'in yönettiği oyun 11 Kasım 2014 tarihinde Batman Sanat Tiyatrosu'nda sahnelenmiş, 300 tiyatro sever tarafından izlenmiştir.

Tiyatro Kulübü oyuncularımızın çaba ve emeği, çalışanlarımızın ve çözüm ortaklarımızın katkıları ile oyunların geliri "Bir çocuk değişsin, Türkiye değişsin" diye Vakfa bağışlandı.

Çocuklar İçin Kitap Topluyoruz

Çocuklara okuma alışkanlığının kazandırılması amacıyla Genel Müdürlük ve diğer tüm rafinerilerden yaklaşık 5.000 kitap toplanarak Batman Rafinerisi gönüllülerince Batman'da kitap ihtiyacı olan ilköğretim okullarına dağıtılmıştır.

Yine Tüpraşlı gönüllülerce düzenlenen okuma günleri ile çocuklar kitap okumaya özendirilerek bunun alışkanlığa dönüşmesi desteklenmiştir.

93.300

Ateş Böceği Projesi kapsamında ulaşılan çocuk sayısı.

Tüpraş, tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk bilinci ile hareket etmeyi, yönetim anlayışının temel unsurlarından biri olarak kabul etmektedir. Tüpraş'ın yönetim geleneğinde, faaliyet gösterdiği coğrafyada toplumun beklenti ve gereksinimlerine yanıt verebilir olmak önemli bir yere sahiptir.

Kurumsal Sorumluluk Projeleri

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP)

Milli Eğitim Bakanlığı ile 29 Mayıs 2007 tarihinde imzalanan protokol ile Kimya Teknolojisi Alanı altında bulunan rafineri ve proses dallarında eleman yetiştirilmesine yönelik iş birliği gerçekleştirilmektedir. Proje kapsamında 2014 yılında gerçekleştirilen çalışmalar şu şekildedir:

İzmit Rafinerisi: Körfez Teknik Endüstri Meslek Lisesi Makine Bakım Onarım Dalı 12'nci sınıftan 18 öğrenci İzmit Rafinerisi'nde stajını sürdürmektedir. 11'inci sınıftan 19 öğrenci de okullarında işledikleri modül gereği, zaman zaman saha uygulaması için Rafineri'ye gelerek "Makine Bakım ve Rafineri İşleyişi" konularında eğitim almaktadır. İzmit Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Rafineri ve Petrokimya Dalı'ndan 11'inci sınıftan sekiz öğrenci okullarında işledikleri modül gereği zaman zaman saha uygulaması için Rafineri'ye gelerek alanları ile ilgili konularında eğitim almaktadır.

İzmir Rafinerisi: Aliağa METEM Okulu 12'nci sınıftan dokuz öğrenci İzmir Rafinerisi'nde beş farklı bölümde stajlarını sürdürmüştür.

Kırıkkale Rafinerisi: Bahşılı Hacı Hidayet Doğruer Lisesi Petrokimya Bölümü 11'inci sınıftan sekiz öğrenci haftanın iki günü Kırıkkale Rafinerisi'nde eğitim almıştır. Çalışanlar tarafından müfredata uygun şekilde derslerine destek verilen öğrenciler, sahada gözlem yapabileme olanağı da bulmuştur.

"Anadolu Ateşi Kıvılcım Dans Topluluğu"

Enerji Grubu Şirketleri Opet ve Aygaz ile birlikte 2012 yılından beri Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nce düzenlenen 23 Nisan Uluslararası Çocuk Festivali'nin destekçileri arasında yer alan Tüpraş, geçmiş yıllardaki Çin Masalı Akrobasi Gösterisi, Moskova Çocuk Sirkî sponsorluklarının ardından 2014 yılında da "Anadolu Ateşi Kıvılcım Dans Topluluğu" gösterisine sponsor olmuştur. 23-26 Nisan 2014 tarihleri arasında 41 ülkeden 1.000 çocuğun katılımıyla gerçekleşen fuarı 227.166 kişi ziyaret etmiştir.

Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Üstün Başarı Burs Programı

Tüpraş, 2011-2012 eğitim öğretim yılında ilk doktora bursiyerlerini kabul eden Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Üstün Başarı Burs Programı'na desteğini sürdürmektedir. Her yıl iki öğrencinin dâhil edildiği burs programında, Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Uluslararası İlişkiler, Psikoloji ve Tasarım Toplum Teknoloji bölümlerinden toplam sekiz öğrenci Tüpraş burs desteği ile doktorasını yapmaktadır.

Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri Programı

Tüpraş, Koç Üniversitesi'nin Anadolu Bursiyerleri programı ile ülke genelinde ihtiyaç sahibi gençlerin eğitim görmelerini sağlayan burs programına 2011-2012 akademik yılından beri desteğini sürdürmektedir. Dördüncü akademik yıla destek veren Tüpraş bursuyla Sivas, Batman, Bursa, İzmir, Osmaniye ve Malatya'dan altı genç Koç Üniversitesi'nde eğitimine devam etmektedir.

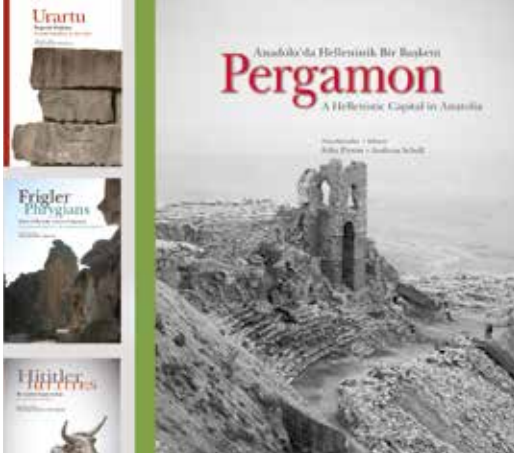
KÜLTÜR/SANAT

Anadolu Uygarlıkları Serisinin Dördüncü Kitabı: Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık iş birliği ile Anadolu medeniyetlerini kitaplaştırmak üzere başlatılan proje kapsamında Urartu, Frig ve Hitit uygarlıklarını anlatan kitapların ardından, editörlüğünü Felix Pirson ve Andreas Scholl'un yaptığı "Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent" kitabı okuyucuyla buluşmuştur. Eser, 2014 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dâhil edilen Pergamon Krallığı'na ele almaktadır.

Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler

Tüpraş, 40 yıllık deneyim ve birikimlerini gençlere aktarma hedefiyle "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" projesini hayata geçiren uluslararası duayen piyanistlerimiz Güher-Süher Pekinel ile gerçekleştirilen iş birliği çerçevesinde, 15-23 yaş arasındaki üstün yetenekli gençlere burs desteği

sağlamaktadır. Tüpraş'ın desteğiyle müzik alanında dünyanın en prestijli okullarında, kendi alanında uzman eğitimler eşliğinde gelişim ve eğitimlerini sürdüren öğrenciler, kısa sürede ulaştıkları başarıyla uluslararası yarışmalarda ödüller kazanmaya, tanınmış orkestralar tarafından davet edilmeye başlamıştır.

Doğa Altınok, Can Çakmur, Cem Esen, Elvin Hoxha, Veriko Tchumburidze, Duygu Eliz Erkut ile başlayan burs programı, 2014 yılında Kıvanç Tire ve Yunus Tuncalının da katılımı ile devam etmiştir. 15 Kasım 2014'de Cemal Reşit Rey Konser Salonunda performans sergileyen bursiyerlerin başarısı, basında da geniş yer bulmuştur.

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Sponsorluğu

2007 yılında yayın hayatına başlayan, 2010 yılından itibaren yayın sponsorluğunu Tüpraş'ın üstlendiği Aktüel Arkeoloji dergisi Anadolu'nun zengin coğrafyasını yine bu coğrafyanın insanına anlatırken, Türkiye'den ve dünyadan güncel arkeoloji, tarih ve kültür-sanat haberlerine, sergilerine, sempozyumlarına ve önemli gelişmelere de yer vermektedir.

ÇEVRE

"Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi"

2010 yılında İzmir Rafinerisi'nde ambalaj atıklarının ayrıştırılarak geri kazanılmasının sağlanması fikriyle ortaya çıkan proje, 2014 yılında da çeşitli etkinliklerle sürmüştür.

2010 yılından beri her yıl düzenlenen ve geleneksel hale gelen "Mutlu Atıklar Uçurtma Şenliği" 7 Haziran 2014 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 3.000 uçurtmanın dağıtıldığı şenlikte, Aliağa halkına ve çocuklara çevre bilinci kazandırmak amacıyla bilgilendirmeye yönelik çeşitli etkinlikler de düzenlenmiştir.

"Su Küçüğün, Sorumluluk Büyüğün!"

Geleceğin büyükleri, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı "Su Küçüğün Sorumluluk Büyüğün!" sloganı ile İzmir Rafinerisi Atık Su Arıtma Ünitesi duvarlarını boyayarak kutlamıştır.

Su tasarrufu ve çevre korumanın önemini belirten açılış konuşmaları ile başlayan etkinlik, grafiti ekibinin hazırladığı birbirinden güzel resimlerin boyanmasıyla devam etmiştir. Resimlerin boyanmasının ardından, tüm çocuklar el izlerini bir su damlası içinde toplayarak Rafineri'de kalıcı bir anıya imza atmıştır.

"Tükettiğimiz Oksijeni Üretiyoruz"

Kırıkkale Rafinerisi sosyal tesislerinde konaklayan misafirler için 2008 yılında başlatılan fidan dikme uygulaması 2014'te de sürmüştür. Üretim faaliyetlerinde harcanan oksijeni geri kazandırmanın en etkin yolunun ağaç yetiştirmek olduğunu temel alan proje ile 2014 yılında 160 fidan dikilmiştir. Böylece, 2008'den beri dikilen toplam fidan sayısı 5.077'ye ulaşmıştır.

"Atıkların Geri Dönüşümü, Çevre ve Sağlık Bilincinin Artırılması Eğitimi"

Batman Rafinerisi tarafından yürütülen ve hedef kitlesi lise öğrencileri olarak belirlenen proje kapsamında Siirt, Bitlis, Batman'ın köyleri ve Tatvan'da atıkların çevreye verdikleri zarara dikkat çekmek amacıyla Rafineri çalışanlarınca 73 okulda, 2.295 öğrenciye 4.590 adam/saat eğitim verilmiştir.

1.460 (adet)

2014 yılında ağaçlandırma faaliyetlerinde dikilen fidan sayısı.

2014 yılı itibarıyla 10-17 yaş arası 70 sporcuyla bünyesinde bulunduran Tüpraşspor Futbol Kulübü, 8-13 ve 19 yaş gruplarında çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde etmektedir.

Kurumsal Sorumluluk Projeleri

SPOR

Engel Tanımyorlar

2006 yılında kurulan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol İkinci Lig’inde mücadele etmektedir. Halen 33’ü lisanslı 51 sporcusu bulunan, kurulduğu günden bu yana yüzlerce engelli vatandaşımıza spor yapma imkânı sağlayan kulüp, elde ettiği başarılarla Batman kamuoyunda adından söz ettirmektedir. Kulüp, önceki sezonlarda olduğu gibi Tekerlekli Sandalye Basketbol Birinci Lig’ine yükselme hedefiyle çalışmalarını sürdürmektedir. Tüpraş, performanslarıyla engel tanımadıklarını gösteren takıma, logosunu göğüslerine yerleştirerek destek sağlamaktadır.

Batman Tüpraş Spor Futbol Kulübü Gençleri Spora Kazandırıyor

1995 yılında Batman Rafinerisi çalışanlarının bir kısmının bağımsız inisiyatifi ile sporun bedensel, zihinsel gelişimi destekleyeceği bilinci ve gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutmak amacı ile kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunmaktadır.

2014 yılı itibarıyla 10-17 yaş arası 70 sporcuyla bünyesinde bulunduran Tüpraşspor Futbol Kulübü, 8-13 ve 19 yaş gruplarında çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde etmektedir. Kulüpte yetişen bir futbolcu Milli Takım’a seçilmiş, birçok futbolcu profesyonel ve amatör kulüplere transfer olmuştur.

“ÜLKEM İÇİN ENGEL TANIMYORUM”

Koç Topluluğu’nun kurucusu Vehbi Koç’un “Ülkem Varsa Ben de Varım” sözünden ilham alan ve Koç Topluluğu’nun kuruluşunun 80’inci yılında başlatılan “Ülkem İçin” projesi 2014 yılında da devam etmiştir. Koç Topluluğu şirketleri, çalışanları, bayileri ve tedarikçileri arasında sosyal sorumluluk olgusunu yaygınlaştırarak, toplumsal sorunlara karşı katılımcı bir tutum sergilemeyi, yerel gelişimi desteklemeyi yaşam standardını yükseltecek projelerin hayata geçirilmesini amaçlayan projenin 2012 yılından beri süren teması “Ülkem İçin Engel Tanımyorum”dur.

Engelli vatandaşlarımızın sosyal yaşamdaki yerine odaklanarak engellilik sorununa doğru yaklaşım konusunda toplumsal bilincin ve duyarlılığın oluşturulmasına katkı sunan proje ile engelli bireylerin yaşamın tüm alanlarına tam ve etkin katılımlarını sağlamaya yönelik projeler hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda Haziran 2012 - Aralık 2014 Aralık döneminde 3.399 çalışan ve 1.387 paydaşa engelliye doğru yaklaşım eğitimleri verilmiş, bir yandan da ana projeyi destekleyecek kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarını hayata geçirilmiştir.

İşaret Dili Eğitimi, Toplumsal Farkındalık ve Temsil, TÜRGÖK Okuma ve Düzeltme Odası, Özel Çocuklar Şenliği, Özel Eğitim Uygulama Merkezi’ne Destek ve Plastik Kapak Toplama Kampanyalarının ardından, 2014 yılında da İzmir ve Batman Rafinerisi gönüllüleri yeni projelere imza atmıştır.

Görme Engelli Öğrenciler SEK İzmir Tiyatro Kulübü İle Sahnede

Tüpraş İzmir Rafinerisi SEK Tiyatro Kulübü, İzmir Bornova Âşık Veysel Görme Engelliler Okulu ile geliştirdiği proje ile sekiz görme engelli öğrenciyi tiyatro sahnesine çıkarmıştır. Yaşamlarında ilk kez tiyatro oyununda rol alan öğrenciler, deneyimli yazar Dersu Yavuz Altun'un Uçan Adam oyununu Demet Saka'nın yönetmenliği ve kulüp üyelerinin gönüllü desteği ile sahnelemiştir. 10 Haziran 2014 Salı akşamı Tüpraş Halk Eğitim Merkezi'nde sahnelenen tek perdelik çocuk oyununda, görme engelli Ali Oruç Yılmaz (13), Burak Korkmaz (12), Ege Cengiz (13), Ferit Ünsal (12), Gizem Ergün (14), Harun Çetinkaya (15) Hatice Çıplak (13), Melike Bozkaya (15) rol almıştır. Repliklerini Braille alfabesiyle tasarlanan dokümanlardan ezberleyen öğrenciler, adım sayıları ve yönlendirmeler ile sahnedeki yerlerini almıştır. Çocukların oyun öncesi heyecanları, sergiledikleri kusursuz performans ile yerini mutluluğa bıraktı. Dakikalarca ayakta alkışlanan öğrenciler ailelerinin de Tüpraş'ın da gurur kaynağı oldu.

"Özel Sınıfım Var"

İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Ulusal Down Sendromlular Derneği ve Tüpraş iş birliği ile Ulusal Down Sendromlular Derneği'nin "Özel Eğitim Sınıfım Var" projesine destek sağlanmıştır. İlköğretim çağındaki engelli öğrencilerin eğitimlerini sorunsuz sürdürebilmesi ve sosyal yaşama kazandırılmasını hedefleyen proje ile 80. Yıl Çamlık İlköğretim Okulu'nun bir sınıfı Tüpraş tarafından engelli tasarımına uygun hale getirilmiştir.

Engelleri Kaldırmak İçin "Plastik Kapak Topluyoruz"

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca başlatılan, geçtiğimiz yıl Batman Rafinerisi gönüllülerince de hayata geçirilen "Plastik Kapak Toplama Kampanyası", mavi kapak toplama kampanyalarından farklı olarak tüm plastik kapakların toplanmasını hedeflemektedir.

2014 yılında toplanan 980 kg plastik kapak Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği ile paylaşılmış, temin edilen bir adet manuel tekerlekli sandalye Batman Merkez'de ihtiyaç sahibi bir vatandaşa, bir adet akülü tekerlekli sandalye Batman Kozluk'ta yaşayan 2002 yılı doğumlu bir öğrencinin kullanımına verilmiş, bir adet akülü tekerlekli sandalye Batman Merkez'de yaşayan 2008 yılı doğumlu bir öğrencinin kullanımı için, bir adet akülü sandalye de Bitlis Tatvan'da yaşayan 1990 doğumlu bir vatandaşımızın kullanımına verilmek üzere Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği'ne teslim edilmiştir.

Ayrıca bir Tüpraş çalışanının temin ettiği bir adet manuel tekerlekli sandalye Batman Merkez'de ihtiyaç sahibine teslim edilirken bir adet akülü tekerlekli sandalye de sahibine verilmek üzere proje ekibine teslim edilmiştir.

Engelleri Kaldırmak İçin "Atık Bitkisel Yağ Topluyoruz"

Batman Rafinerisi'nde birden fazla departmandan gönüllü çalışanların başlattığı kampanya kapsamında, atık bitkisel yağların geri dönüşümünden elde edilen gelir, lisanslı geri dönüşüm firması tarafından engellilere destek kapsamında işitme cihazı, tekerlekli sandalye ve muhtelif aparat temininde kullanılacaktır. Kampanya kapsamında iş birliği geliştirilen firma ile görüşmeler yapılarak atık bitkisel yağların toplanması için variller, stikerler, afiş ve broşürler hazırlanmış, proje kapsamında bir de Çevre Bülteni yayınlanmıştır. Evlerden ve okullardan toplanan 150 litre atık yağ, engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere firmaya teslim edilmiştir.

Koç Topluluğu'nun kurucusu Vehbi Koç'un "Ülkem Varsa Ben de Varım" sözünden ilham alan ve Koç Topluluğu'nun kuruluşunun 80'inci yılında başlatılan "Ülkem İçin" projesi 2014 yılında da devam etmiştir.

Yıl içinde TL'nin ABD doları karşısında uğradığı değer kaybının negatif etkisine rağmen, Şirket değeri, 2014 yılbaşında 4,9 milyar ABD dolar seviyesinden %20 artarak yılı 5,9 milyar ABD doları piyasa değeriyle kapamıştır.

Yatırımcı İlişkileri

Tüpraş, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda, ticari sır niteliğinde olmayan bilgilerin, pay sahiplerine, kamuya ve menfaat sahiplerine, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir şekilde sunulmasını amaçlar. Bu bilgilerin sağlanmasında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri gözetilir. Bilgilendirme politikasını [www.tupras.com.tr /Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Bilgilendirme Politikası](http://www.tupras.com.tr/Yatirimci-Iliskileri/Kurumsal-Yonetim/Bilgilendirme-Politikasi) tanımlı adresindeki kurumsal web sitesinde bulabilirsiniz.

GENEL KURUL

Şirketimizin 2014 yılına ilişkin Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısı 30 Mart 2015 Pazartesi günü saat 10:00'da Güney Mahallesi Petrol Caddesi No. 25 Körfez/Kocaeli adresinde gerçekleştirilecektir.

Olağan Genel Kurul gündem maddeleri, 2014 Faaliyet Yılına ait Finansal Tablolar, Bağımsız Denetim Raporu, Kâr Dağıtımına ilişkin teklif ile Faaliyet Raporu ve

ekinde Kurumsal Yönetim ilkeleri Uyum Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren ayrıntılı bilgilendirme notu, toplantıdan üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket Merkezi'nde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal internet sitesinde, KAP ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun, e-yönet, e-şirket ve EGK Sistemi'nde pay sahiplerinin incelemelerine hazır bulundurulacaktır.

2014 yılında yatırım kuruluşları ile toplamda 443 fon yöneticisi ve analist ile bire bir görüşmeler yapılmıştır. Toplantıların yanı sıra, yazılı ve sözlü olarak hissedarlardan ve analistlerden gelen sorular cevaplandırılmıştır. Bu faaliyetler sayesinde yatırımcıların Tüpraş hakkında bilgilenmeleri ve gelişmelerden haberdar olmaları sağlanmıştır.

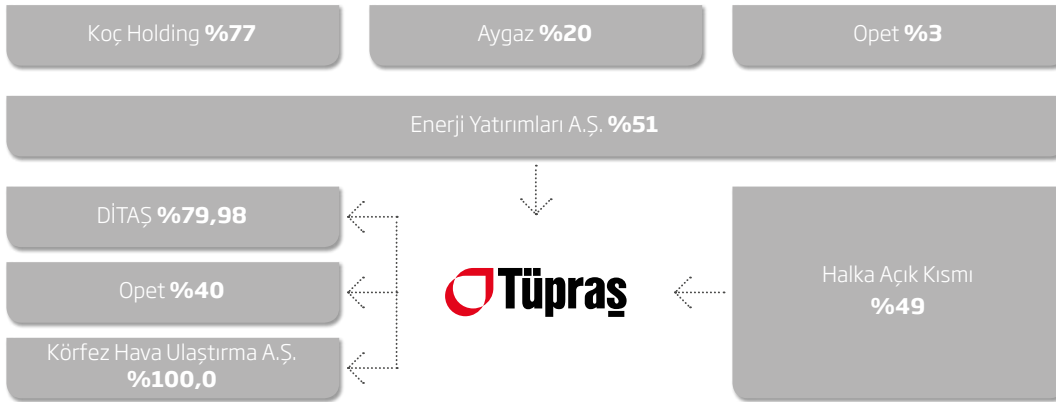
SERMAYE YAPISI

Tüpraş'ın kayıtlı sermayesi 500 milyon TL ve çıkarılmış sermayesi 250,4 milyon TL'dir.

GRUP	HİSSEDAR ADI	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	HİSSE ADEDİ
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

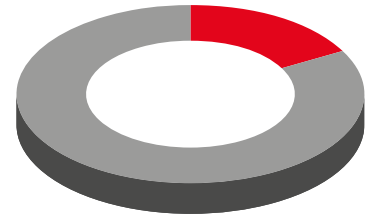

TÜPRAŞ'IN ORTAKLIK YAPISI

TÜPRAŞ HİSSESİNDEKİ YERLİ/YABANCI DAĞILIMI

Tüpraş'ın hisselerinin %49'u Borsa İstanbul ve Londra Borsası'nda işlem görmektedir. Yılısonu itibarıyla halka açık hisselerde yabancı payı %83,34'dür.

Yerli Payı %17

Yabancı Payı %83

TÜPRAŞ HİSSESİNİN EN YÜKSEK VE EN DÜŞÜK FİYATI (2006-2014)

Aşağıdaki tabloda Tüpraş hissesinin en yüksek ve en düşük fiyatı TL ve ABD doları bazında (2006-2014) verilmektedir.

	TL		ABD DOLARI	
	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük
2006	14,87	11,20	10,94	7,33
2007	19,08	12,26	16,30	8,48
2008	21,24	7,10	17,73	4,27
2009	21,89	8,94	14,63	5,37
2010	32,19	19,87	21,97	13,10
2011	44,50	25,51	29,09	14,39
2012	47,85	31,49	26,87	17,05
2013	53,50	37,40	29,68	18,46
2014	55,65	35,08	23,97	15,75

ANALİST TAVSİYELERİ

Tüpraş'ı aktif olarak raporlayan 29 yatırım kuruluşu tarafından, 2014 yılında yayınlanan en son raporlar baz alındığında, 18 Tut, 9 Al ve 2 Sat yönünde yatırım tavsiyesi verildiği görülmektedir.

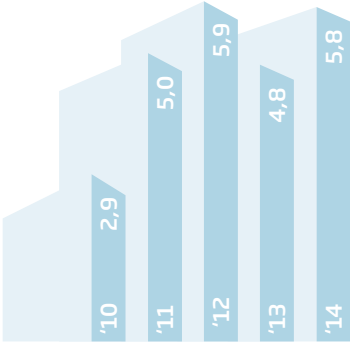

Tut 18 Al 9 Sat 2

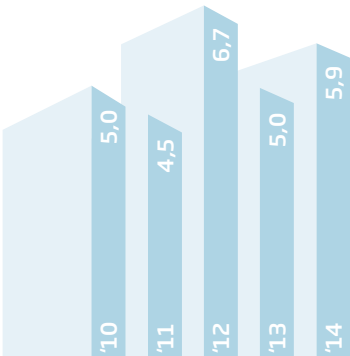
2014 yılında Tüpraş, BİST-30 endeksine göre %274 daha yüksek performans gerçekleştirmiştir.

Yatırımcı İlişkileri

HİSSE BAŞINA KÂR (TL)

BRÜT TEMETTÜ HARIÇ ŞİRKET DEĞER DEĞİŞİMİ (MİLYAR ABD DOLARI)

TÜPRAŞ'I RAPORLAYAN YATIRIM KURULUŞU VE ANALİST LİSTESİ

Aşağıdaki listede 2014 yılı içerisinde Tüpraş'ı raporlayan şirket adı ve analist isimleri yer almaktadır.

ARACI KURUM ADI	ANALİST ADI
Akyatırım	Hakan Deprem
Ata Yatırım	Burak Salman
Bizim Menkul Kıymetler	Eren Gül Karaca
BNP Paribas	Alper Paksoy
Burgan Yatırım	Umut Öztürk
Credit Suisse	Onur Müminoğlu
Deniz Yatırım	Selim Kunter
Deutsche Invest	Koray Pamir
Finansinvest	Can Alagöz
Garanti Securities	Onur Marşan
HSBC	Bülent Yurdagül
İş Yatırım	Aslı Özata Kumbaracı
Oyak Yatırım	Hasan Şener
Merrill Lynch	Osman Memişoğlu
Ünlü Menkul Değerler	Vedat Mizrahi
Tera Stock Brokers	Oğuzhan Albulut
UBS	Henri Patricot
Wood	Robert Rethy
Yapı Kredi Yatırım	Elvin Akbulut Dağlier
Ziraat Yatırım	Harun Dereli

TÜPRAŞ HİSSESİNE SAHİP İLK 10 ÖNEMLİ ŞİRKET (31 ARALIK 2014)

ŞİRKET	HİSSE ADEDİ (MİLYON)
BlackRockInv. Man.(UK)	1,26
Robeco Inst. Ass. Man. B.V.	1,46
M&G Inv. Man.	1,66
Schroder Inv. Man. (SIM)	1,76
BlackRock Inst. Trust, N. A	2,38
JP Morgan Ass. Man.	2,65
Templeton Ass. Man. Ltd.	2,86
Fidelity Man.&Rsrch	3,05
Norges Bank. (NBIM)	3,24
Vanguard Group	3,55

HİSSE PERFORMANSI

Hisse fiyat bazında ise Tüpraş hisse fiyatı 2014 yılbaşında 41,58 TL/Hisse seviyesinden Tüpraş'a olan güvenin yansımalarıyla %33 artarak yılsonunu 55,3 TL/Hisse fiyatıyla kapatmıştır.

Yıl içindeki TL'nin ABD doları karşısında değer kaybının negatif etkisine rağmen, Şirket değeri 2014 yılbaşında 4,9 milyar ABD doları seviyesinden %20 artarak yılı 5,9 milyar ABD doları piyasa değeriyle kapamıştır.

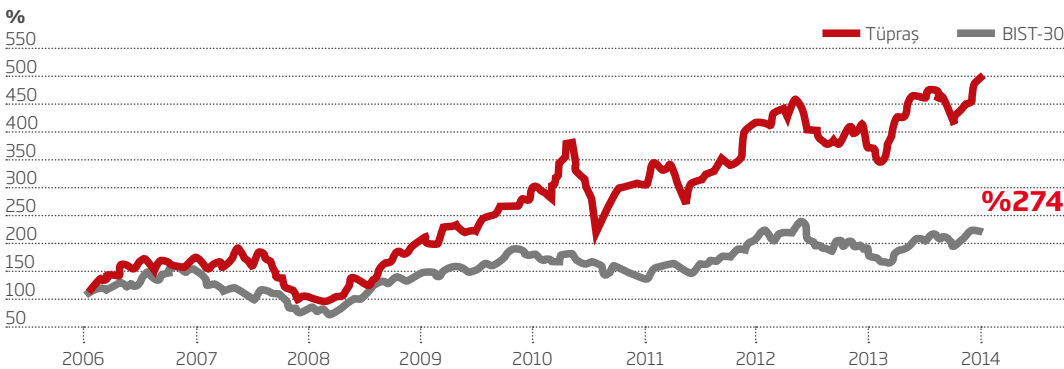
2014 yılında Tüpraş hissesinin relatif performansı, Özelleştirme sonrası 2006 yılı başına göre karşılaştırıldığında, %384 artmış, aynı dönemde BİST 30 endeksi %110 artmış ve bu dönemde Tüpraş, BİST-30 endeksine göre %274 daha yüksek performans gerçekleştirmiştir.

TÜPRAŞ VE EŞ GRUP HİSSE PERFORMANS KARŞILAŞTIRMASI

2014 yılında, Tüpraş Hissesi ABD doları bazında, eş grup şirket ortalamasından %56 daha yüksek relatif performans göstermiştir.

PIYASA DEĞERİ GELİŞİMİ

Şirket piyasa değeri, özelleştirme sonrası olan 2006 yılbaşına göre 2,2 milyar ABD doları seviyesinden %168 artarak, dokuz yıllık süreçte 2014 yılsonu itibarıyla 5,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

HİSSE BAŞI KÂR

Tüpraş hisse başı kârlılığını 2014 yılında, bir önceki yıla göre %22 artırarak 5,83 TL/Hisse seviyesinden kapatmıştır.

TÜPRAŞ'IN KURUMSAL YÖNETİM NOTU

Tüpraş, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum performanslarını her geçen gün daha da önemli hale getirmektedir. İlk olarak 8 Ekim 2007 tarihinde 7,91 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu, sağlanan gelişmelere paralel olarak yedinci kez artırılarak 9,31'e yükselmiştir.

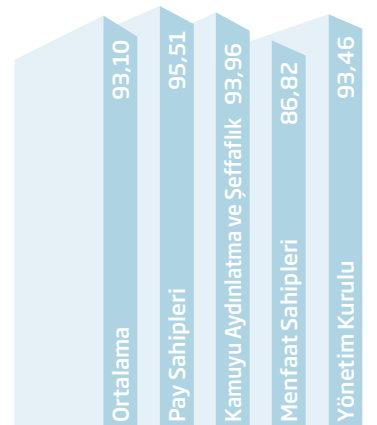
Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne verdiği önem, risklerini belirleme ve bu riskleri yönetme yolunda önemli adımlar atmış olduğu, bunu sürekli ve dinamik bir süreç olarak yürütmekteki isteklilik ve bu doğrultuda bir önceki derecelendirme notunun tahsis edilmesinden bu yana geçen 12 aylık süre içinde gerçekleştirmiş olduğu iyileştirmeler, Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu'nu 9,31'e yükseltmesinde önemli etkenler olmuştur.

Ayrıca Tüpraş, SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.'nin 4 Temmuz 2014 tarihinde yayınlamış olduğu Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi'nde (WCGI) yer almaktadır.

%22 artış

Tüpraş hisse başı kârlılığını 2014 yılında, bir önceki yıla göre %22 artırarak 5,83 TL/Hisse seviyesinden kapatmıştır.

TÜPRAŞ'IN KURUMSAL YÖNETİM NOTU DAĞILIMI (%)

Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Değerlendirme

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 03 Ocak 2014 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren II-17.1 no'lu Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde oluşturulan komitelere, Yönetim Kurulu'nun 07 Nisan 2014 tarih ve 2014/8 no'lu kararı ile;

Denetimden Sorumlu Komite Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Sn. Kutsan Çelebican, Üyeliğine ise Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Sn. Osman Mete Altan'ın seçilmelerine,

Kurumsal Yönetim Komite Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Sn. Kutsan Çelebican, Üyeliğine ise Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Erol Memioğlu'nun seçilmelerine,

Risk Yönetim Komite Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Sn. Gökçe Bayındır, üyeliğine ise Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Temel K.Atay'ın seçilmelerine,

Yürütme Komitesi Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Rahmi M. Koç, Üyeliklerine ise Yönetim Kurulu Üyelerimiz Sn. Semahat S. Arsel, Sn. Mustafa V. Koç, Sn. M. Ömer Koç, Sn. Y. Ali Koç, Sn. Temel Kamil Atay ve Sn. O.Turgay Durak'ın seçilmelerine,

Etik Davranış Kurulu'na ise Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Sn. Yavuz Erkut, Genel Müdür Yardımcısı Sn. Yılmaz Bayraktar, Genel Müdür Yardımcısı Sn. İbrahim Yelmenoğlu, İnsan Kaynakları Direktörü Sn. Nezih Akçınar, Hukuk Başmüsaviri Sn. Seyran Arslan ve Risk Yönetimi ve Denetim Müdürü Sn. Ardan Aksade'nin seçilmelerine karar verilmiştir.

Yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri gereği, Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün Genel Müdür veya Genel Müdür Yardımcısı'na doğrudan bağlı olarak çalışması ve bahsi geçen yöneticinin Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi olması zorunluluğu getirilmiştir. Bu doğrultuda, 26 Haziran 2014 tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1. sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 11'inci maddesinde öngörülen görevlerin, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı İbrahim Yelmenoğlu yönetiminde yerine getirilmesine ve Sn. İbrahim Yelmenoğlu'nun Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Yukarıda bahsedilen komitelerin görev alanları ve çalışma esaslarını düzenleyen Yönetmelikler de 04 Mayıs 2012 tarihinde Yönetim Kurulu tarafından gözden geçirilerek tadil edilmiş ve Şirketimizin www.tupras.com.tr internet adresinde kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

2014 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi yönetmelikleri uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde;

- > Denetim Komitesi 18 Şubat 2014, 5 Mart 2014, 8 Mayıs 2014, 8 Ağustos 2014, 6 Kasım 2014 tarihlerinde olmak üzere altı kez,
- > Kurumsal Yönetim Komitesi 17 Ocak 2014, 14 Şubat 2014, 18 Şubat 2014, 4 Mart 2014, 13 Ekim 2014 ve 25 Aralık 2014 tarihlerinde olmak üzere altı kez,
- > Risk Yönetim Komitesi 28 Şubat 2014, 12 Mayıs 2014, 24 Temmuz 2014, 22 Eylül 2014, 20 Kasım 2014 ve 29 Aralık 2014 tarihlerinde olmak üzere altı kez,

Yürütme Komitesi 13 Ocak 2014, 11 Şubat 2014, 11 Mart 2014, 8 Nisan 2014, 13 Mayıs 2014, 10 Haziran 2014, 8 Temmuz 2014, 12 Ağustos 2014, 9 Eylül 2014, 13 Ekim 2014, 11 Kasım 2014 ve 9 Aralık 2014 tarihlerinde olmak üzere on iki kez,

toplantı ve çalışmalar hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır. Buna göre;

- > Muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişi, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin etkin olarak uygulanmasından da sorumlu olan "Denetim Komitesi", sorumlu olduğu konulardaki tüm önerilerini Yönetim Kurulu'na iletmıştır.

- > Şirket'in Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumunu izlemek, bu konuda iyileştirme çalışmalarında bulunmak ve Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak üzere kurulan "Kurumsal Yönetim Komitesi" Şirket'te Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit etmiş, Yönetim Kurulu'na Kurumsal Yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmuş, kamuya açıklanacak "Kurumsal Yönetim Uyum Raporu"nu gözden geçirerek, burada yer alan bilgilerin Komite'nin sahip olduğu bilgilere göre doğru ve tutarlı olup olmadığını kontrol etmiş ve Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün çalışmalarını gözetmiştir.
- > Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, hukuki ve sair her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket'in kurumsal risk alma profiline uygun olarak yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapan "Risk Yönetim Komitesi", Şirket'in risk yönetim sistemlerini gözden geçirmiştir.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Kurumsal Yönetim Komitesi

Toplantı Tarihi : 02.03.2015
Gündem : Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BÖLÜM I: KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ'NE UYUM BEYANI

Paydaşlarına, özellikle yatırımcılarına karşı güven ve istikrarın önemini bilincinde olan Tüpraş, uzun yıllar sonucunda yarattığı kurum itibarı ve kurumsal ilkelerden ödün vermeden iş yapış süreçlerini yönetmekte ve bu ilkeler doğrultusunda hisse fiyatını maksimize etmeyi hedeflemektedir.

2014 yılında yürürlükte bulunan II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında zorunlu olan ilkelere tam olarak uyulurken, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uyum sağlanmıştır. Zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tam uyum amaçlanmakla birlikte, ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda gerek ülkemizde gerekse uluslararası platformda devam eden tartışmalar, bazı ilkelere ise piyasanın ve Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Henüz uygulamaya konulmamış olan ilkeler üzerinde çalışılmakta olup; şirketimizin etkin yönetimine katkı sağlayacak şekilde idari, hukuki ve teknik alt yapı çalışmalarının tamamlanması sonrasında uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır. Aşağıda şirketimiz bünyesinde Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde yürütülen kapsamlı çalışmalar ve ilgili bölümlerde henüz uyum sağlanamayan ilkeler ve varsa bundan kaynaklanan çıkar çatışmaları açıklanmıştır.

Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum sağlama yönünde azami ölçüde özen göstermekte, hedeflerine yönelirken Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk kavramlarını benimsemektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Ocak 2014 tarihinde yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni baz alan yeni metodoloji kullanılarak SAHA Kurumsal Yönetim ve Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. (SAHA) tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 30.04.2014 tarihinde Tüpraş'ın notu 10 üzerinden 9,28 olarak revize edilmiştir. Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne verdiği önem, bunu sürekli ve dinamik süreç olarak yürütmekteki isteklilik ve bu doğrultuda gerçekleştirdiği iyileştirmeler göz önüne alınarak Şirket'in notu Ekim 2014'te 9,31 olarak yukarı yönlü revize edilmiştir. SPK'nın konuya ilişkin ilke kararı çerçevesinde, farklı şekilde ağırlıklandırılmış olan Pay Sahipleri, Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık, Menfaat Sahipleri ve Yönetim Kurulu ana başlıkları altında yapılan değerlendirme sonuçlarının güncel dağılımı aşağıda yer almaktadır:

ANA BAŞLIKLAR	AĞIRLIK	2013 NOTU	2014 NİSAN NOTU	2014 EKİM NOTU
Pay Sahipleri	0,25	8,86	9,55	9,55
Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık	0,25	9,25	9,39	9,39
Menfaat Sahipleri	0,15	9,26	8,68	8,68
Yönetim Kurulu	0,35	9,78	9,27	9,35
Toplam	1,00	9,34	9,28	9,31

Tüpraş elde ettiği bu not ile SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne önemli ölçüde uyum sağladığını ve gerekli politika ve önlemlerinin çoğunu uygulamaya soktuğunu, kamuya ve hissedarlarına verdiği değeri tescil ettirmiştir. Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporu'na www.tupras.com.tr adresindeki Şirket internet sitesinden ulaşılması mümkündür.

Uygulanmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin Gerekçeleri

Şirket'in Kurumsal Yönetim Komitesi, kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirmeye yönelik çalışmalarına devam etmektedir. Halihazırda uygulanmakta olan ilkeler dışında kalan ve henüz uygulanmayan prensipler, bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

- > 1.4.2 numaralı ilkede bahsi geçen oy hakkındaki imtiyaza ilişkin olarak, Ana Sözleşme'de yer alan düzenlemeler aşağıda 2.4 numaralı bölümde yer almaktadır.
- > 3.2.1 numaralı ilkede bahsi geçen Menfaat sahiplerinin Şirket yönetimine katılımına dair Esas Sözleşme'de hüküm yer almamasına karşın, menfaat sahiplerinin Şirket yönetimine katılımını destekleyici model ve mekanizmalar oluşturulmuştur.
- > Şirket, çalışanlar, tedarikçiler ve müşteri memnuniyeti anketlerinin yanı sıra çeşitli toplum kuruluşlarının ve diğer bütün menfaat sahiplerinin görüş ve önerilerini dikkate almaktadır.
- > 1.5.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, azlık hakları, Ana Sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, mevzuattaki genel düzenlemeler çerçevesinde haklar sağlanmıştır.
- > 4.3.9 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Şirketimiz Yönetim Kurulu'nda kadın üye halihazırda yalnızca Sn. Semahat Arsel'dir. Yönetim Kurulu'nda kadın üye oranı için henüz bir hedef oran ve hedef zaman belirlenmemiş olup, bu konuya ilişkin değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. Konuya ilişkin detaylı bilgi aşağıda 5.1 numaralı bölümde yer almaktadır.
- > 4.4.7 numaralı ilkeye ilişkin olarak, aşağıda 5.1 numaralı bölümde açıklandığı üzere, Yönetim Kurulu üyelerinin Şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır.
- > Şirket'in ortaklık yapısı nedeniyle bazı üyeler birkaç komitede görev almak zorunda kalmıştır.
- > 4.6.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ve üst düzey yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatler yıllık faaliyet raporu vasıtasıyla kamuya açıklanmaktadır. Ancak yapılan açıklama kişi bazında değil Yönetim Kurulu ve Üst Düzey Yönetici bazındadır.

Dönem İçinde İlkeler'e Uyum İçin Yapılan Çalışmalar

2014 yılında yapılan Olağan Genel Kurul'da Bağımsız Üye adaylarının belirlenmesi ve kamuya duyurulmasına ilişkin süreç gerçekleştirilmiş, düzenlemelere uygun şekilde seçim tamamlanmıştır. Kurulan Yönetim Kurulu Komiteleri etkin olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası belirlenerek Genel Kurul'da ortakların bilgisine sunulmuştur. Hazırlanan Genel Kurul bilgilendirme dokümanı ile ilkelerde açıklanması zorunlu olan imtiyazlı paylar, oy hakları, Yönetim Kurulu üye adayları özgeçmişleri, Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası, ilişkili taraf işlemleri ile ilgili olarak hazırlanması gereken raporlar ve açıklanması gereken diğer bilgiler Genel Kurul'dan 3 hafta önce yatırımcıların bilgisine sunulmuştur. Ayrıca kurumsal internet sitesi ve Faaliyet Raporu formatı gözden geçirilerek, İlkeler'e tam uyum açısından gerekli revizyonlar yapılmıştır.

Mevcut durumda, Yönetim Kurulu'ndaki 15 üyenin 4'ü ilkelerde belirtilen bağımsızlık kriterlerini taşımaktadır. Ek olarak, ÖB temsilcisi üye "Şirketin Yönetim Kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla Yönetim Kurulu Üyeliği yapmış bir kişi, Yönetim Kurulu'na bağımsız olarak atanamaz" ve "Kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmıyor olması," kriterlerini taşımamakla birlikte Sermaye Piyasası Kurulu'nun onayı ile bağımsız üye olarak atfedilmiştir. İlgili komite kararı ve adayların özgeçmişlerine Şirket internet sitesinde yer alan komite raporlarından ulaşılabilir.

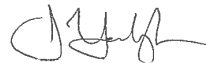
2014 yılı faaliyet dönemini kapsayan ve "Pay Sahipleri", "Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık", "Menfaat Sahipleri" ve "Yönetim Kurulu" olmak üzere dört ana başlık altında toplanan Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporumuz söz konusu ilkelerin, uygulanabilen ve uygulanamayan hususlarını içerecek şekilde, aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Kutsan Çelebican

Erol Memioğlu

İbrahim Yelmenoğlu

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BÖLÜM II: PAY SAHİPLERİ

2.1. Yatırımcı İlişkileri Bölümü

Yatırımcı ilişkileri ve Raporlama Direktörlüğü, mevcut ve potansiyel yatırımcılara Şirket hakkında doğru, zamanında ve tutarlı bilgiyi sunmak, Şirket'in bilinirliğini ve kredibilitasını artırmak, Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanmasını sağlamak ve Yönetim Kurulu ile Sermaye Piyasası Katılımcıları arasındaki iletişimi sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Yatırımcı ilişkileri ve Raporlama Direktörlüğü, pay sahipleri ile yönetim arasında çift yönlü iletişimin yönetilmesinden de sorumludur.

Bu çerçevede Yatırımcı İlişkileri Birimi;

- > Şirket'in yurt içi ve yurt dışı mevcut ve potansiyel yatırımcılara tanıtımının yapılması,
- > Aracı kurumlardaki analistlerden gelen bilgi taleplerinin karşılanması,
- > Finansal raporların açıklanmasına yönelik basın bültenleri hazırlanması, sonuçların değerlendirmesini yapmak üzere telekonferans ve/veya basın toplantısı düzenlenmesi,
- > Pay sahiplerinden gelen soruların ve taleplerin yanıtlanması,
- > Konferans ve yatırımcı toplantılarına katılım vasıtasıyla proaktif ve düzenli olarak pay sahiplerinin ve potansiyel yatırımcıların Şirket ile ilgili gelişmelerden haberdar edilmesi,
- > Şirket hisse performansı, emsal grup performanslarının analizlerinin yapılması ve iletişim stratejilerinin belirlenmesi,
- > Şirket ile ilgili kamuya açıklanmamış, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, yerli ve yabancı kurumsal yatırımcılardan gelen Şirket ile ilgili bilgi taleplerinin yanıtlanması,

- > Genel Kurul toplantılarının yürürlükteki mevzuata, Esas Sözleşme'ye ve diğer Şirket içi düzenlemelere uygun olarak yapılması,
- > Genel Kurul toplantılarında pay sahiplerinin yararlanabileceği dokümanların hazırlanması ve söz konusu dokümanların Genel Kurul'dan üç hafta önce Şirket internet sitesi aracılığıyla yatırımcıların bilgisine sunulması,
- > Genel Kurul toplantı tutanağı aracılığıyla, oylama sonuçlarının kaydının tutulması ve oylama sonuçlarının yer aldığı raporları pay sahiplerinin bilgisine sunulması,
- > Finansal raporlama ve özel durumların kamuya açıklanması gibi mevzuatın gerektirdiği her türlü kamuyu aydınlatma yükümlülüklerin yerine getirilmesi,
- > Pay sahipleri ile Şirket üst yönetimi ve Yönetim Kurulu arasında çift yönlü bilgi akışının temin edilmesi,
- > Şirket'le ilgili tüm güncel bilgilere yer verilmesine özen gösterilen Tüpraş internet sitesi yoluyla da kamuoyunun ve hissedarların bilgilendirilmesi çalışmalarından sorumludur.

2014 yılı içerisinde yatırımcılara Şirket faaliyetleri hakkında detaylı bilgi aktarmak amacıyla yapılan çalışmalar aşağıda tabloda özetlenmektedir:

Yurt içinde ve dışında katılım sağlanan yatırımcı konferans sayısı	13
Görüşülen yatırımcı sayısı	443
2013 yılsonu ve 2014 yılı içinde 3'er aylık dönemlerdeki açıklanan finansallarla ilgili telekonferans sayısı	4

Ayrıca pay sahiplerinin haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak Şirket'in internet sitesinde pay sahiplerinin kullanımına sunulmaktadır.

Pay sahipleri ile ilişkiler konusundan sorumlu çalışanlar:

ADI SOYADI	UNVANI	E-POSTA ADRESİ	TELEFON NO
İbrahim Yelmenoğlu	CFO	ibrahim.yelmenoglu@tupras.com.tr	(262) 316 31 09
Tuncay Önbilgin	Direktör	tuncay.onbilgin@tupras.com.tr	(262) 316 30 85
Jonathan David Lamb	Müdür	jonathan.lamb@tupras.com.tr	(262) 316 32 75
Harun Bulgan	Koordinatör	harun.bulgan@tupras.com.tr	(262) 316 32 70
Fettane Sayın	Koordinatör	fettane.sayin@tupras.com.tr	(262) 316 32 72
Mehmet Eder	Şef	mehmet.eder@tupras.com.tr	(262) 316 32 73
Didem Güner	Şef	didem.guner@tupras.com.tr	(262) 316 32 50
Çetin Karaca	Şef	cetin.karaca@tupras.com.tr	(262) 316 32 74
Filiz Derman	Şef	filiz.derman@tupras.com.tr	(262) 316 32 69
			Faks (262) 316 30 10

Yatırımcı ilişkileri ve Raporlama Direktörlüğü CFO İbrahim Yelmenoğlu'na bağlı olarak çalışmaktadır. Yatırımcı ilişkileri Bölümü yürüttüğü çalışmalarla ilgili olarak Yönetim Kurulu'na sunulmak üzere Kurumsal Yönetim Komitesi'ne yılda bir kez rapor sunmakta ayrıca Yönetim Kurulu yıl içerisinde yapılan toplantılarda relatif hisse performansı, eşgrup şirketlerle ilgili karşılaştırmalar, rasyo analizleri ve analist yorumları ile ilgili olarak bilgilendirilmiştir. Yatırımcı ilişkileri ve Raporlama Direktörü Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisanslarına sahiptir.

2.2. Pay Sahiplerinin Bilgi Edinme Haklarının Kullanımı

Bilgilendirme Politikası uyarınca tüm pay sahipleri, potansiyel yatırımcılar ve analistler arasında bilgi alma ve inceleme hakkının kullanımında eşit davranılarak ticari sır niteliğindeki dışındaki tüm bilgiler pay sahipleri ile paylaşılmaktadır. Tüm bilgi paylaşımı daha önce kamuya açıklanmış olan içerik kapsamında gelişmektedir.

Bilgi paylaşımı çerçevesinde pay sahiplerini ilgilendirecek her türlü bilgi, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tebliği uyarınca Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) yapılan Özel Durum Açıklamaları, mali tablolar ve Şirket hakkındaki diğer bilgiler elektronik ortamda elektronik imza ile gönderilmektedir. Ayrıca Şirketin mevcut GDR hisseleri kapsamında Londra Borsası'na da bilgi paylaşımı yapılmaktadır.

Yatırımcı ilişkileri'ne yöneltilen sorular, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, ilgili olduğu konunun en yetkili kişisi ile görüşülerek gerek sözlü gerekse yazılı olarak yanıtlanmıştır.

Esas Sözleşmemizde hissedarların özel denetçi atanması talebi henüz bireysel bir hak olarak düzenlenmemiş olup, 2014 yılı içerisinde Şirket'e pay sahiplerinden bu yönde bir talep gelmemiştir. Şirket içi yapılan iç denetimlerin yanı sıra, Şirket faaliyetleri, Genel Kurul'da kabul edilen Bağımsız Dış Denetim Şirketi Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi (A member of Ernst & Young Global Limited) tarafından denetlenmektedir.

2.3. Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul toplantıları, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası mevzuatı ve Kurumsal Yönetim ilkeleri dikkate alınarak pay sahibinin yeterli bilgilenebilmesine ve geniş katılımına imkân sağlayacak şekilde gerçekleştirilmektedir.

Olağan Genel Kurul toplantısı, her hesap dönemi sonundan itibaren üç ayı geçmemek üzere mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilir. Şirket'in 2013 yılına ait 54'üncü olağan Genel Kurul toplantısı 31 Mart 2014'de gerçekleştirilmiştir. Elektronik Genel Kurul olarak gerçekleştirilen toplantıya fiziki katılımın yanı sıra elektronik ortamda katılanlar dâhil %80,61 oranında hisseyi temsil eden pay sahibi katılmıştır. Genel Kurul esnasında pay sahipleri soru sorma haklarını kullanmışlardır. Gündem maddeleri haricinde bir öneri verilmemiştir.

Genel Kurul toplantıları, kamuya açık olarak yapılmaktadır. Toplantılar menfaat sahipleri ve medya tarafından izlenebilmektedir. Genel Kurul toplantıları T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından görevlendirilen Hükümet Komiseri gözetiminde yapılmaktadır.

Genel Kurul toplantılarına davet, Türk Ticaret Kanunu Hükümleri, Sermaye Piyasası Kanunu ve Şirket Esas Sözleşmesi hükümlerine göre Yönetim Kurulu'nca yapılmaktadır. Genel Kurul'un yapılması için Yönetim Kurulu Kararı alındığı anda KAP ve Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS) aracılığı ile gerekli açıklamalar yapılarak kamuoyu bilgilendirilmektedir.

Genel Kurul toplantı ilanı, mevzuat ile öngörülen usullerin yanı sıra, mümkün olan en fazla sayıda pay sahibine ulaşmayı sağlayacak şekilde internet sitesi www.tupras.com.tr vasıtasıyla asgari 21 gün önce yapılmakta, ayrıca Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ve günlük yayımlanan yüksek tirajlı gazetelerden birinin tüm Türkiye baskısında yayımlanmaktadır.

Genel Kurul toplantı öncesinde gündem maddeleri ile ilgili olarak bilgilendirme dokümanı hazırlanmakta ve kamuya duyurulmakta tüm bildirimlerde yasal süreçlere ve mevzuata uyulmaktadır. Genel Kurul gündem maddeleri çerçevesinde, denetlenmiş yıllık Faaliyet Raporu dâhil, finansal tablo ve raporlar, kurumsal yönetim uyum raporu, kâr dağıtım önerisi, bağımsız dış denetim raporları ve yasal denetçi raporu, Esas Sözleşme'de değişiklik yapılacak ise tadil metni ve gerekçesi, Bilgilendirme Politikası, Ücretlendirme Politikası, Kâr Dağıtım Politikası, bağımsız olanlarla birlikte tüm Yönetim Kurulu üye adaylarının özgeçmişleri ve gündem maddelerine dayanak teşkil eden diğer belgeler Genel Kurul toplantısından üç hafta önce, Şirket merkezi ve internet sitesinde pay sahiplerinin en kolay yolla ulaşabileceği şekilde incelemeye açık tutulmaktadır.

Toplantılara katılımı kolaylaştırmak için, Genel Kurul toplantılarımız Şirket Merkezi'nde ve Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde yapılmaktadır. Genel Kurul toplantılarının yapıldığı mekân tüm pay sahiplerinin katılımına imkân verecek şekilde planlanmaktadır. Genel Kurul gündeminde yer alan gündem başlıkları açık ve farklı yorumlara yol açmayacak, her bir teklifin ayrı başlık altında değerlendirilmesine imkân verecek şekilde belirlenmektedir. Genel Kurul toplantısı süresince gündemde yer alan konular tarafsız ve ayrıntılı bir şekilde, açık ve anlaşılabilir bir yöntemle pay sahiplerine aktarılmakta, pay sahiplerine eşit şartlar altında düşüncelerini açıklama ve soru sorma imkânı verilmekte ve sağlıklı bir tartışma ortamı yaratılmaktadır. Genel Kurul toplantı esnasında ortaklar, dinleyiciler ve toplantıya katılan basın mensupları tarafından sorulan sorulara Yönetim Kurulu üyeleri ve üst kademe yöneticilerimiz tarafından gerekli açıklamalarda bulunulmaktadır.

2013 yılına ait Genel Kurul'da toplantıda bulunanlarca sorulan sorular yanıtlanmış, ayrıca elektronik ortamda toplantıya katılan pay sahiplerinden biri tarafından gündemde bulunan iki maddeye ilişkin gelen şerh tutanağa eklenmiştir.

En az bir Yönetim Kurulu üyesi, bir denetçi, mali tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililerden en az biri ve gündemde özellik arz eden konularda açıklamalarda bulunmak üzere konuya vakıf en az bir yetkili Genel Kurul toplantısında hazır bulunmakta, bu kişilerden toplantıda hazır bulunmayanların, toplantıya katılmama gerekçeleri toplantı başkanı tarafından Genel Kurul'un bilgisine sunulmaktadır.

Genel Kurul toplantısı öncesinde kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örnekleri gazete ilanı ve internet sitesi vasıtasıyla pay sahiplerinin kullanımına sunulmaktadır. Toplantıda uygulanacak oy kullanma prosedürü internet sitesi ve gazete ilanlarıyla pay sahipleri bilgilendirilmektedir. Genel Kurul toplantılarımızda gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yöntemi kullanılmaktadır.

Genel Kurul toplantısından sonra toplantı tutanakları Şirket'in tutanak defterinde saklanmakta ve tutanak Türkçe ve İngilizce olarak internet sitesinde bulundurulmaktadır. Toplantı tutanaklarına KAP'tan, EGKS'den ve Tüpraş internet sitesinden ulaşılabilir.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Genel Kurul tutanakları, hazırlanmış cetveli, gündemler ve ilanlar eşzamanlı olarak elektronik posta ile tüm yerli ve yabancı yatırımcıların değerlendirmelerine de sunulmaktadır.

2014 yılında yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında, 2013 yılı içinde yapılan bağış ve yardımlar hakkında Genel Kurul'da ayrı bir gündem maddesi ile bilgi verilmiş ve bağış politikası paralelinde harcama yapılmak üzere 2014 yılı için bağış sınırı 16 milyon TL olarak belirlenmiştir.

Şirket'in 2014 yılına ilişkin 55'inci Olağan Genel Kurulu 30 Mart 2015 tarihinde Şirket Genel Merkezi'nde yapılacaktır.

2.4. Oy Hakları ve Azlık Hakları

Genel Kurul toplantılarında oy kullanma prosedürü, toplantı başlangıcında pay sahiplerine duyurulmaktadır. Şirket'te oy hakkını kullanmayı zorlaştırıcı uygulamalardan kaçınılmaktadır Herhangi bir pay sahibinin oy kullanma hakkına üst sınır getirilmemiş olup, her pay sahibine oy hakkını en kolay ve uygun şekilde kullanma fırsatı sağlanmaktadır. Oy hakkına haiz olan pay sahibi Genel Kurul toplantılarında bu hakkını bizzat kullanabileceği gibi, pay sahibi olan ve pay sahibi olmayan üçüncü bir şahıs vasıtasıyla da kullanabilmektedir.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Genel Kurul toplantılarında, oylar açık olarak verilir. Ancak toplantıda temsil edilen payların en az yirmide birine sahip pay sahiplerinin talebi üzerine gizli oylama yoluna başvurulur.

Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyit ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına ya da Şirket'in bölünmesi veya başlıca bir Şirket ile birleşmesi ve/veya Şirket'in tasfiyesi gibi konularda karar alınabilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin temsil ettiği C Grubu hissenin Yönetim Kurulu'nda olumlu oy kullanması gerekmektedir. Yukarıda sayılan hususların dışında kalan konularda karar alınması, ilgili konunun Yönetim Kurulu'nda görüşülmesini takiben Genel Kurul'da görüşülüp karara bağlanması ile mümkündür.

C Grubu imtiyazlı hissenin yukarıda belirtilen hususlar dışında oy hakkı üzerinde imtiyazı bulunmamaktadır.

Şirket'te azlık haklarının kullanılması, Türk Ticaret Kanunu'na, Sermaye Piyasası Kanunu'na, ilgili

mevzuata ve SPK'nın tebliğ ve kararlarına tabi olup, bu konuda azami özen gösterilmektedir. 2014 yılında Şirket'e bu konuda ulaşan eleştiri ya da şikâyet olmamıştır. Azlık haklarını temsil eden hissedarlar, Genel Kurul'da sağladıkları katılımlarıyla, yönetimi çoğunluk hissedarla birlikte oluşturmaktadır.

Azlık ve yabancı pay sahipleri dâhil, tüm pay sahiplerine eşit muamele edilmektedir. Yönetim Kurulu üyeleri ve yöneticiler ile yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahipleri ya da imtiyazlı bir şekilde çeşitli bilgilere ulaşma imkânı olan kimseler, kendileri adına Şirket'in faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemleri kamuya açıklarlar.

2.5. Kâr Payı Hakkı

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımını ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımını yapmaktadır. Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir.

İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli Şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır. Genel Kurul veya yetki verilmesi halinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir.

Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir.

Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtılabilir.

Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

2.6. Payların Devri

Esas Sözleşmemizde, borsada işlem gören A Grubu pay sahiplerinin paylarını devretmesini zorlaştırıcı uygulamalar ve pay devrini kısıtlayan herhangi bir hüküm mevcut değildir.

Nama yazılı C Grubu hisse senedi, 4046 Sayılı Kanun'un T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir ve bu devir Yönetim Kurulu'nun onayına tabi değildir.

BÖLÜM III: KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

3.1. Kurumsal İnternet Sitesi ve İçeriği

Şirket'in internet sitesi www.tupras.com.tr adresinde bulunmakta olup, Türkçe ve İngilizce olarak hem güncel hem de geçmişe dönük bilgiler içermektedir. İnternet sitesinde mevzuat gereği ve yatırım kararlarına yardımcı olacak aşağıdaki bilgiler yer almaktadır.

- > Kurumsal kimliğe ilişkin detaylı bilgiler
- > Vizyon, misyon ve ana stratejiler
- > Yönetim Kurulu üyeleri ve Şirket üst yönetimi hakkında bilgi
- > Ortaklık ve Yönetim Yapısı
- > Şirket Esas Sözleşmesi'nin son hali ve değişikliklerin yayınlandığı ticaret sicil gazetelerinin tarih ve sayısı
- > Ticaret sicil bilgileri
- > Periyodik finansal tablolar, finansal bilgiler, göstergeler ve analiz tabloları
- > Yıllık Faaliyet Raporları
- > Özel Durum Açıklamaları (KAP)
- > Basın Bültenleri
- > Hisse senedi performansına ilişkin bilgi ve grafikler
- > Şirket derecelendirme notları
- > Yatırımcı ve analist tanıtım sunumları
- > Şirketi değerlendiren analistlere ilişkin bilgiler ve analist raporları
- > Genel Kurul'un toplanma tarihi, gündem, gündem konuları hakkında açıklamalar
- > Genel Kurul toplantı tutanağı ve hazırlanmış cetveli
- > Vekâletname örneği
- > Kurumsal yönetim uygulamaları ve uyum raporu
- > Kurumsal sosyal sorumluluk raporları
- > Sürdürülebilirlik endeks sonuçları
- > Kâr dağıtım politikası ve hisse başına kâr payları
- > Bilgilendirme politikası
- > İlişkili taraf işlemlerine ait bilgiler
- > Sosyal sorumluluğa ilişkin projelerle ilgili bilgiler
- > Etik Kurallar
- > Menfaat sahiplerinin her türlü soru, öneri ve şikayetlerini bildirebileceği Paydaş Yönetim Sistemi
- > Şirket ile ilgili diğer bilgiler

3.2. Faaliyet Raporu

Tüpraş faaliyet raporu, kamuoyunun Şirket'in faaliyetleri hakkında tam ve doğru bilgiye ulaşmasını sağlayacak şekilde hazırlanmaktadır. SPK mevzuatında ve SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin diğer bölümlerinde belirtilen hususlara ek olarak yıllık faaliyet raporlarında;

- > Yönetim Kurulu üyeleri ve yöneticilerin Şirket dışında yürüttükleri görevler hakkında bilgiye,
- > Yönetim Kurulu üyelerinin bağımsızlığına ilişkin beyanlarına,
- > Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelerin üyeleri, toplanma sıklığı, yürütülen faaliyetleri de içerecek şekilde çalışma esaslarına,
- > Yönetim Kurulu'nun yıl içerisindeki toplantı sayısına ve söz konusu toplantılara katılım durumuna,
- > Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilgiye,
- > Çalışanların sosyal hakları, mesleki eğitimi ile diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilgiye yer verilmektedir.

Faaliyet Raporu hazırlandıktan sonra Yönetim Kurulu'nun onayından geçirilmekte ve internet sitesi ve elektronik posta aracılığıyla Türkçe ve İngilizce olarak kamuya açıklanmaktadır. Ayrıca basılmış kopyalar Tüpraş Yatırımcı İlişkileri ve Raporlama Direktörlüğü'nden temin edilebilmektedir.

BÖLÜM IV: MENFAAT SAHIPLERİ

4.1. Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Şirket'in Kurumsal Yönetim Uygulamaları ve etik kuralları, menfaat sahiplerinin mevzuat ve karşılıklı sözleşmelerle düzenlenen haklarını garanti altına almaktadır. Menfaat sahipleri Şirket'in mevcut mevzuat ve etik kurallar gereğince oluşturduğu bilgilendirme politikası çerçevesinde sürekli olarak bilgilendirilmektedir.

Menfaat sahipleri, Genel Kurul toplantılarına toplantı davetiyesi gönderilmek suretiyle, gazetelerden ve KAP'a yapılan açıklamalarla haberdar edilmektedir. Şirket'in internet sitesinde yer alan bilgiler, menfaat sahiplerinin de bilgileneceği düşünülerek, konferans, basın ve yayın organlarına yapılan açıklamalar ve sunumlarla geniş tutulmaya çalışılmaktadır. Pay sahiplerinden gelen tüm toplantı taleplerine mümkün olan en üst düzeyde görüşme olanağı sağlanarak olumlu yanıt verilmektedir.

Şirket çalışanlarına, Şirket içi intranet portalı ile sirküler ve duyurulara erişim imkânı sağlanmakta, bazı önemli duyurular elektronik posta yoluyla tüm çalışanlara iletilmektedir. Farklı coğrafi bölgelerde çalışanlar arasında kurumsal iletişimi güçlendirmek amacıyla "Rafine" dergisi yayınlanmaktadır. Yılda en az bir kez Tüpraş bünyesindeki çalışanlarla Şirket'in üst düzey yöneticileri bir araya gelerek yıl içerisindeki gelişme ve hedefleri değerlendirmekte, fikir alışverişinde bulunmaktadır.

Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı uygulamaları Denetimden Sorumlu Komite'ye iletilmek üzere Denetim Grubu'na, etik açıdan uygun olmayan işlemleri ise Etik Kurul'a sunması mümkündür. Ayrıca Paydaş Yönetim Sistemi oluşturulmuş olup, menfaat sahipleri bu sisteme Şirket internet sitesinden ulaşabilmekte her türlü soru, önerge ve şikâyetlerini bu sisteme girebilmektedirler. Bu sisteme gelen talepleri cevaplamak üzere, yetkililerden oluşan ortak bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Menfaat sahiplerinin mevzuat ve sözleşmelerle korunan haklarının ihlali halinde etkili ve sürekli bir tazmin imkanı sağlanmaktadır. Şirket bünyesinde yayınlanmış "tazminat politikası" Şirket'in internet sitesinde yer almaktadır. İşin kapsamına yada özelliğine istinaden gerekli istisna durumlar çalışanlarla yapılmış olan iş sözleşmesinde çalışanlarla paylaşılmaktadır.

4.2. Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılımı

Menfaat sahiplerinin Şirket yönetimine katılımının desteklenmesi konusunda, çalışanların işletme değer ve hedeflerini destekleyici davranış ve çabalarını ödüllendirmek amacıyla "Tüpraş Takdir Tanıma ve Ödüllendirme" sistemi ile süreç iyileştirme, enerji tasarrufu, kaynak tasarrufu, üretimde verimlilik, çevre koruma ve iş güvenliği gibi konularda bireysel ve özgün fikirleri desteklemek ve özendirme amacıyla "Rafine Öneriler" sistemi uygulamaktadır. Ayrıca, dışarıdan profesyonel bir şirkete, çalışanlar için çalışan memnuniyeti anketi yaptırılmakta sonuçlarına göre iyileştirmeye açık alanlar saptanarak aksiyonlar alınmaktadır.

Tüpraş, yıl içerisinde müşterileriyle iletişim sağlamak ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunmak üzere toplantılar düzenlemektedir. Şirket, yönetim sistemleri performansını ölçme kriterlerinden biri olan müşteri şartlarını ne dereceye kadar karşılayıp karşılamadığı hakkındaki müşteri algılaması ile ilgili bilgiyi izlemektedir ve bu bilgiyi elde etmek ve gelecekteki hedeflerinde kullanmak için metotlar

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

belirlemiştir. Bu amaçla periyodik olarak müşteri anketleri düzenlenmektedir.

Gerek müşteri memnuniyeti gerekse çalışan memnuniyetine yönelik iyileştirme hedefleri Şirket yönetiminin hedeflerine yansıtılmaktadır.

4.3. İnsan Kaynakları Politikası

Koç Topluluğu'nun diğer şirketlerinde olduğu gibi Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'de de, "en değerli sermayemiz insan kaynağımızdır" felsefesi insan kaynakları politikasının özünü oluşturmaktadır. İnsan Kaynakları ile ilgili ölçütler yazılı olarak belirlenmekte ve Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği'nin 3.3. maddesinin alt maddelerinde sayılan ölçütlere uyulmaktadır.

İnsan kaynakları temel uygulamaları aşağıda belirtilmiştir;

- > Görev tanımları ve dağılımları ile performans kriterleri Şirket yönetimi tarafından belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.
- > İşe alım kriterleri yazılı olarak belirlenmekte, duyurulmakta ve işe alımlarda bu kriterlere uyulmaktadır.
- > Eğitim, tayin ve terfi kararlarında, objektif verilerin kullanılmasına ve Şirket menfaatlerinin göz önünde bulundurulmasına özen gösterilmektedir.
- > Çalışanlarımızın gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlerin gerçekleştirilmesine büyük önem verilmektedir.
- > Çalışanlarımız için güvenli çalışma ortamı, koşulları sağlamak ve sürekli iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- > Çalışanlarımız ile ilgili olarak alınan kararlar veya onları ilgilendiren gelişmeler, çalışanlarımıza duyurulmaktadır.
- > Şirketimizde beş ve katı hizmet yılını dolduran çalışanlarımız ödüllendirilmekte, nitelikli, eğitimli ve deneyimli personelin hizmete devamı teşvik edilmektedir.
- > Şirketimiz çalışanları arasında hiçbir konuda ayrımcılık yoktur. Tüpraş çalışanları tarafından Üst Yönetim'e ayrımcılık konusunda herhangi bir şikâyet gelmemiştir.
- > Çalışanlarımız ile ilişkileri yürütmek için İnsan Kaynakları Birimi dışında dolaylı bir temsilci atanması uygulanması bulunmamaktadır.

4.4. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

Etik Çalışma Kuralları, Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsamaktadır. Yasal, toplumsal ve ekonomik koşullarda meydana gelen değişimlerin yanı sıra Koç Holding'in imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) kriterlerine uyum doğrultusunda Tüpraş Etik Davranış Kuralları'nı yenilemiştir.

Şirket personeli, görevlerini yerine getirirken "İş Etiği İlkeleri"ne ve "Koç Topluluğu Ortak Değerleri"ne uymak zorundadır. İş prosedürleri, standartlar, kanun ve düzenlemeler her türlü tutum ve davranışlarımızla ilgili yön gösterici olamadığı durumlarda görev yapmak amacıyla Şirket değerlerimiz üzerine kurulmuş olan Etik Davranış Kurallarımız ve Etik Kurul bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu tarafından benimsenmiş Etik Davranış Kuralları, Nisan 2011'de Genel Kurul'un onayından geçirilmiş ve tüm çalışanların taahhütleri alınmıştır.

Rafinaj sektöründe sahip olduğu bilgi birikimiyle bireysel çıkarlardan çok toplumsal çıkarlara yönelen Tüpraş, kurumsallaşmış yapısı ve toplumsal duyarlılığı yüksek çalışanları ile birlikte, rafinerilerinin faaliyette bulunduğu şehirlerde ülkemizin kültürel ve sosyal gelişimine katkıda bulunacak projeler üretmekte ve/veya üretilen projelere önemli destek olmaktadır.

Tüpraş, Kurumsal Sosyal Sorumluluk alanına giren taleplerin karşılanmasında, 30 Mart 2006 tarihinde New York'ta Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni (Global Compact) referans almaktadır.

Şirketimiz kurumsal ve etik yönetim anlayışını ve standartlarını daha ileriye taşıyarak 2008 yılında ilk Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporu'nu yayınlamış, üçüncü rapor da 2013 yılında yayımlanmıştır. Tüpraş, yayınladığı KSS Raporu'nda Global Reporting Initiative'in (GRI) G3 Raporlama İlkelerini benimsemiştir.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olan Tüpraş, hedeflerine ulaşırken insan sağlığını, işletme güvenliğini, çevrenin korunmasını ve toplum yararını ön planda tutmaktadır. Tüpraş insanı ve çevreyi koruyan ürünlerini ve hizmetlerini sürekli olarak geliştirmesinin yanı sıra üretim faaliyetlerini gerçekleştirirken rafinerilerde kullanılan yakıtlarda bölge farkı gözetilmeksizin çevre standartlarına uymayı ilke edinmiştir. Çevreyi koruma konusunda dünya standartlarını baz alan Tüpraş, doğayı korumak kadar geliştirmenin de önemli olduğunun bilinciyile yeni doğal alanların oluşturulması için çaba göstermektedir.

Tüpraş'ın Kurumsal Sosyal Sorumluluk çalışmaları kapsamında 2014 yılında eğitim, kültür sanat, sağlık, spor, çevre dostu uygulamalar ve çalışan hakları ile ilgili çalışmalarının detayını Kurumsal Sorumluluk başlığı altında bulabilirsiniz.

BÖLÜM V: YÖNETİM KURULU

5.1. Yönetim Kurulu'nun Yapısı ve Oluşumu

Şirket'in Yönetim Kurulu üyesi seçiminde aradığı temel nitelikler, SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yer alan niteliklere uygundur. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirket işleri için gereken zamanı ayırmalarına özen gösterilmekte olup, Şirket dışında başka görev veya görevler almasına ilişkin bir sınırlandırma bulunmamaktadır. Özellikle bağımsız üyelerin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkıları dolayısıyla böyle bir sınırlandırmaya ihtiyaç duyulmamaktadır. Genel Kurul öncesinde üyenin özgeçmişini ile birlikte, Şirket dışında yürüttüğü görevler de pay sahiplerinin bilgisine sunulmaktadır.

Şirketimizde Aday Gösterme Komitesi'nin görevleri, Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir.

Kurumsal Yönetim Komitesi'ne 2014 yılı için sunulan bağımsız üye adayları sayısı beş olup, bu kişilerin adaylık beyanları ve özgeçmişleri Kurumsal Yönetim Komitesi'nin 17.01.2014 ve 04.03.2014 tarihli, Yönetim Kurulu'nun 20.01.2014 ve 04.03.2014 tarihli toplantılarında değerlendirilerek beş adayın bağımsız üye adayları olarak belirlenmelerine karar verilmiştir. Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı bağımsızlık beyanlarını Kurumsal Yönetim Komitesi'ne sunmuş olup, bağımsızlık kriterlerini "Şirket'in Yönetim Kurulu'nda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla Yönetim Kurulu üyeliği yapmış bir kişi, Yönetim Kurulu'na bağımsız üye olarak atanamaz" ve "Bağlı oldukları mevzuata uygun olması şartıyla üniversite öğretim üyeleri hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmıyor olması," nedeni ile tam olarak taşımayan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nı temsilen Sn. Ahmet Aksu için Sermaye Piyasası Kurulu'ndan bir yıl süre ile sınırlı olmak üzere bağımsız üye olabilmesi hususunda onay alınmıştır. 2014 yılı faaliyet döneminde bağımsızlığı ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkmamıştır.

Mevcut durumda, Yönetim Kurulu'ndaki 15 üyenin 4'ü ilkelerde belirtilen bağımsızlık kriterlerini taşımaktadır. Ek olarak, ÖİB temsilcisi kurul üyesi Sermaye Piyasası Kurulu'nun onayı ile bağımsız üye olarak atfedilmiştir. İlgili komite kararı ve adayların özgeçmişlerine Şirket internet sitesinde yer alan komite raporlarından ulaşılabilir.

Yönetim Kurulu nezdinde bilgi birikimi, tecrübe ve görüş açısı bakımından çeşitliliğin sağlanmasının Şirket'in faaliyetlerine ve Yönetim Kurulu'nun etkin çalışmasına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yönetim Kurulu'nda farklı görüşlerin temsil edilmesinin sağlanmasının da bir aracı olan kadın Yönetim Kurulu üyeleri için bir hedef oran belirlenmesi yönünde ise değerlendirme çalışmalarımız devam etmekte olup, halihazırda Yönetim Kurulumuzda 1 kadın üye bulunmaktadır.

31 Mart 2014 tarihli Şirket Genel Kurul'unda, 2014 faaliyetlerinin görüşüleceği Genel Kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere seçilen, Yönetim Kurulu üyeleri ve nitelikleri aşağıda tabloda olup, özgeçmişleri internet sitesinde ve Faaliyet Raporu'nda yer almaktadır.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

ADI SOYADI	İCRACI OLUP OLMADIĞI	BAĞIMSIZLIK DURUMU	ATANMA TARİHİ	GÖREV SÜRESİ	YK VE KOMİTELERDEKİ GÖREVLERİ	ŞİRKET DIŞINDAKİ GÖREVLERİ
Ömer M. Koç	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Başkanı Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Mustafa V. Koç	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Başkan Vekili Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Rahmi M. Koç	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Semahat S. Arsel	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Ali Y. Koç	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
O. Turgay Durak	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Yürütme Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Koç Holding CEO
Temel Kamil Atay	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Yürütme Komitesi Risk Yönetim Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Dr. Bülent Bulgurlu	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri
Erol Memioğlu	İcrada görevli değil	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi Kurumsal Yönetim Komitesi	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Enerji Grubu Başkanı
Yavuz Erkut	İcrada görevli	Bağımlı	31.03.2014	1 yıl	Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür	Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi Ditaş Yönetim Kurulu Üyesi
Ahmet Aksu	İcrada görevli değil	Bağımsız	31.03.2014	1 yıl	Bağımsız Üye (ÖİB Temsilcisi)	T.C. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Başkan Vekili
Gökçe Bayındır	İcrada görevli değil	Bağımsız	31.03.2014	1 yıl	Bağımsız Üye Risk Yönetim Komitesi	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri
Kutsan Çelebician	İcrada görevli değil	Bağımsız	31.03.2014	1 yıl	Bağımsız Üye Kurumsal Yönetim Komitesi Denetim Komitesi	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri
Osman Mete Altan	İcrada görevli değil	Bağımsız	31.03.2014	1 yıl	Bağımsız Üye Denetim Komitesi	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri
Ahmet Turul	İcrada görevli değil	Bağımsız	31.03.2014	1 yıl	Bağımsız Üye	Koç Holding Şirketleri Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından seçilen en az beş üyeden oluşur. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde bir üyenin C Grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Diğer üyeler A Grubu pay sahiplerinin belirleyeceği adaylar arasından, Genel Kurul'da en çok oy alan adaylar arasından seçilir. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde tanımlanan sayıdaki adayın bağımsızlık niteliklerini haiz olmaları sağlanır.

Yönetim Kurulu üyelerinin sayısının tespiti ve üyelerin seçimi bakımından Genel Kurul yetkilidir. Bağımsız üyeler için Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri ile getirilen zorunluluklar saklı kalmak kaydıyla, Genel Kurul Türk Ticaret Kanunu'nun 364'üncü maddesi uyarınca gerekli görürse Esas Sözleşme hükümlerini dikkate alarak Yönetim Kurulu üyelerini her zaman değiştirebilir.

Yönetim Kurulu üyeliğinin herhangi bir sebeple boşaldığı veya bağımsız üyenin bağımsızlığını kaybetmesi, istifa etmesi veya görevini yerine getiremeyecek duruma gelmesi halinde, Yönetim Kurulu, görevi sona eren Yönetim Kurulu üyesini aday gösteren ilgili grup pay sahiplerinin göstereceği adayı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde belirlenen prosedürlere uygun olarak geçici olarak seçip ilk toplanacak Genel Kurul'un onayına sunar.

5.2. Yönetim Kurulu'nun Faaliyet Esasları

Tüpraş Yönetim Kurulu faaliyetlerini şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir şekilde yürütmektedir. Yönetim Kurulu üyelerinin yetki ve sorumlulukları Esas Sözleşme'de belirlenmiştir. Yönetim Kurulu üyeleri arasında görev dağılımı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri faaliyet raporunda açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu, Şirket'in işleri gerektirdikçe toplanır. Başkan'ın veya üyelerden ikisinin talebi halinde Yönetim Kurulu'nun toplanması zorunludur. Yönetim Kurulu toplantıları Şirket'in idare merkezinde veya Yönetim Kurulu üyelerinin çoğunluğunun belirleyeceği yerde yapılabilir. Düzenli toplantılara ilave olarak, gerekli görülen hallerde özel konulara ilişkin karar almak üzere, Yönetim Kurulu salt çoğunluğu sağlayacak üye sayısı ile toplanmakta veya Türk Ticaret Kanunu'nun 390/4 maddesi uyarınca fiilen toplantı yapmadan karar alabilmektedir.

Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 367'inci maddesi uyarınca hazırlayacağı bir iç yönerge ile yönetimi kısmen veya tamamen Yönetim Kurulu üyesi olan veya olmayan bir veya birkaç kişiye devretmeye yetkilidir. Ancak, Esas Sözleşme'nin 10'uncu maddesinde sayılan imtiyazlı hisseye ilişkin konularda yetki devri söz konusu olmayıp, bu kararların Yönetim Kurulu'nda görüşülmesi zorunludur.

Yönetim Kurulu'nun toplantı şekli, toplantı ve karar nisapları, oy kullanımı, görev ve yetkileri konusunda Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyulur.

Yönetim Kurulu toplantılarında konulara ilişkin tüm olumlu/olumsuz görüşler ve oylar, toplantı tutanakları şeklinde karar zaptına geçirilmektedir. Düzenli toplantıların gündemi Yönetim Kurulu sekretaryası tarafından daha önce alınan kararlar ve karar alınmasını gerektiren konular göz önünde tutularak ve üyelere danışılarak hazırlanmaktadır. Diğer toplantıların gündemini ise yasal zorunluluklar nedeniyle karar alınmasını gerektiren hususlar belirlemektedir. Yönetim Kurulu'nun sekretarya görevi Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (CFO) tarafından yürütülmektedir. Yıl içerisinde Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin onayına sunulan ilişkili taraf işlemi ile önemli nitelikte işlemlerden kabul görmeyen ve Genel Kurul'un onayına götürülen bulunmamaktadır.

Esas Sözleşme'de, Yönetim Kurulu üyelerine ağırlıklı oy veya veto (Oy hakkında belirtilen konularda Yönetim Kurulu kararı alınabilmesi için C Grubu imtiyazlı hissenin olumlu oy kullanması dışında) hakkı tanınmamıştır.

Yönetim Kurulu üyelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'nı maddelerinde öngörülen durumlar için Genel Kurul izin verebilir.

Toplantı yeri Şirket merkezidir. Yönetim Kurulu kararı ile başka bir yerde de toplanılabilir. Toplantılarda görüşülecek işlerin bir gündem ile tespit edilmiş olması ve bu gündemin toplantı gününden önce üyelere tebliğ edilmesi gerekir. Yönetim Kurulu toplantılarına davet, toplantı gününden en az üç gün önce yapılır.

Yönetim Kurulu üyeleri ve yöneticilerin görevleri çerçevesinde kişisel olarak sorumlu tutulabilecekleri yükümlülüklerine karşı, zararların tazmini ile ilgili toplam 50 milyon Euro teminat tavanlı sigorta yaptırılmıştır.

Yönetim Kurulu Şirket'in faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışması doğma olasılığının olup olmadığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte ve Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Ayrıca, ilişkili taraf işlemlerinde de düzenlemelere uyumun yanısıra, Yönetim Kurulu tarafından olası suiistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemleri titizlikle ele alınmaktadır.

5.3. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı

Şirket'te, Yönetim Kurulu'nun görev ve sorumluluklarını sağlıklı olarak yerine getirmek amacıyla oluşturulmuş komiteler mevcut olup, komiteler faaliyetlerini belli prosedürler çerçevesinde yürütmektedir. Komitelerin çalışma esasları ve toplanma sıklığı ve ilgili dönemdeki faaliyetlerine ilişkin komite raporları Şirket'in internet sitesinde yer almaktadır. Kurulan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi, Yürütme Komitesi ve Etik Kurul aşağıdaki prensipler doğrultusunda çalışmaktadır.

Yönetim Kurulu, mali kontrol ve denetime ilişkin faaliyetleri, esas itibarıyla Denetimden Sorumlu Komite vasıtasıyla gözetir. Denetim Komitesi, bu fonksiyonu yerine getirirken, süreçlerin verimliliğini mali açıdan gözden geçirmek, denetlemek ve raporlamak üzere kurulmuş olan Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'nden gelen raporları ayrıntılarıyla inceler, değerlendirir, Şirket yönetimine gereken talimatları verir ve gerektiği durumlarda Yönetim Kurulu'nun bilgi ve onayına sunar.

Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü, Şirket'in bütün iş süreçlerinin verimliliğini mali açıdan gözden geçirir, bunlara ilişkin denetim mekanizmalarının yerindeliği, etkinliği ve uygulama düzeylerini test eder, varsa eksiklerin giderilmesi için alınacak önlemleri operasyonel birimlerle birlikte belirler ve çalışma sonuçlarını Denetim Komitesi'ne raporlar.

Kurumsal Yönetim Komitesi

Şirket'in Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumunu izlemek ve henüz uygulamaya konulmamış ilkelerin uygulanamama gerekçelerini incelemek ve Yönetim Kurulu'na uygulamaları iyileştirici önerilerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu'nun 20.11.2007 tarihli kararı ile oluşturulmuştur. Mevcut durumda birisi Başkan olmak üzere üç üye bulunmaktadır. 2014 yılı içerisinde Komite altı kez toplanmıştır.

KURUMSAL YÖNETİM KOMİTESİ

ADI SOYADI	ŞİRKET İLE İLİŞKİSİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	DİĞER KOMİTELERDE ALDIĞI GÖREVLER
Kutsan Çelebican	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Var
Erol Memioğlu	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
İbrahim Yelmenoğlu	Genel Müdür Yardımcısı CFO (İcrada Görevli)	Bağımlı	Var

RİSK YÖNETİMİ KOMİTESİ

ADI SOYADI	ŞİRKET İLE İLİŞKİSİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	DİĞER KOMİTELERDE ALDIĞI GÖREVLER
Gökçe Bayındır	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Yok
Temel Kamil Atay	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Var

DENETİM KOMİTESİ

ADI SOYADI	ŞİRKET İLE İLİŞKİSİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	DİĞER KOMİTELERDE ALDIĞI GÖREVLER
Kutsan Çelebican	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Var
Osman Mete Altan	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımsız	Yok

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi'ne verilen görevler hâlihazırda Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir.

Risk Yönetimi Komitesi

Komite'nin amacı; Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, hukuki ve sair her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket'in kurumsal risk alma profiline uygun olarak yönetilmesi, raporlanması, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması, karar mekanizmalarında dikkate alınması ve bu doğrultuda etkin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması ve entegrasyonu konularında Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu'nun 28.07.2010 tarihli kararı ile oluşturulmuştur. Komite 2014 yılı içerisinde altı kez toplanmıştır. Yönetim Kurulu üyesinin tecrübesi birden fazla komitede görev almasını gerektirmiştir.

Denetim Komitesi

Şirketimizde muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişinin, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmak üzere Denetimden Sorumlu Komite 26.12.2003 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulmuştur. Yıl içerisinde altı toplantı gerçekleştirilmiştir.

Denetim Komitesi, kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem finansal tabloların, Şirket'in izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak Ortaklığın sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirir. Denetim Komitesi yılda en az dört defa ve gerektiğinde daha sık toplanır. Komite başkanı ve üyeleri bağımsız Yönetim Kurulu üyeleri arasından seçilir. Bağımsız Yönetim Kurulu üyesinin finansal tecrübesi birden fazla komitede görev almasını gerektirmiştir.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Yürütme Komitesi

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu ile idari yapı arasında etkin koordinasyonun sağlanması suretiyle Yönetim Kurulu'nun etkinliğinin artırılması, stratejik hedeflerine uygun alanlarda yatırım ve iş geliştirme konularında iyileştirme sağlanması amaçlarıyla Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere 04.05.2012 tarihinde oluşturulmuştur.

Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak önemli hususlar tüm üyelerin onayına sunulmadan önce faaliyetlere etki, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlamaktadır. Yürütme Komitesi, Şirket'in faaliyet gösterdiği sektördeki, ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmek, rekabet gücünü artırıcı stratejileri belirlemektedir. Belirlenen stratejiler doğrultusunda, sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek fırsatların ortaya çıkarılmasını amaç edinmiştir. Bu amaçla yürütme komitesi başlıca aşağıdaki görevleri ifa ederek Şirket yönetimi ve Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunur.

- > Şirket için uygun stratejilerin geliştirilmesi ve faaliyetlerin etkinliği için sektördeki gelişmeleri takip eder ve öneriler sunar,
- > Yapılacak iç analizlerle Şirket'in güçlü ve zayıf yönlerini, dış analizlerle de fırsat ve tehditleri belirlediği aynı sektördeki uluslararası şirketlerle karşılaştırmalı olarak izler ve gerekli aksiyonların alınmasını sağlar,

- > Her yıl en az beş yıllık dönemi kapsayacak şekilde Şirket yönetimi tarafından hazırlanan Stratejik Çalışma Planı'nın yapılan analiz neticelerine, beklentilere uygunluğunu denetler ve gerekli revizyonların yapılmasını sağlar,
- > Şirket yönetimi tarafından hazırlanan yıllık iş planlarının, Stratejik Çalışma Planı'na uygunluğunu denetler ve varsa önemli farklılıkların analizlerini yaparak bunların iş planlarına tam olarak yansıtılmasını sağlar,
- > Faaliyetlerin yıllık iş planlarına ve Yönetim Kurulu kararlarına uygun şekilde yürütülmesi için gerekli çalışmaları yaptırır, farklılıkların aylık, çeyreklik ve altı aylık analizleri sonrasında gerekli olan yönlendirmeleri yapar,
- > Şirket iş planlarının oluşturulması, dış ortamdaki gelişmelere göre gerekli revizyonların yapılması ve yıllık performans ölçütü olarak kullanılmasını sağlayacak sistemin işlerliğini gözetir,
- > Yönetim Kurulu'nda karar verilecek önemli hususlarla ilgili, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlar, Şirket'in kısa ve uzun dönemli iş planlarının oluşturulması ve kontrolü aşamasında kendi üyeleri arasından ve gerektiğinde Şirket dışından yeterli tecrübe ve bilgi sahibi kişilerden oluşan alt çalışma/danışma grupları oluşturulmasını sağlar.

Yürütme Komitesi bir Başkan ve Yönetim Kurulu'nun 1/3'ünden az olmayacak sayıda üyeden oluşur. Yürütme Komitesi yıl içerisinde on iki toplantı gerçekleştirmiştir.

YÜRÜTME KOMİTESİ

ADI SOYADI	ŞİRKET İLE İLİŞKİSİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	DiĞER KOMİTELERDE ALDIĞI GÖREVLER
M. Ömer Koç	Yönetim Kurulu Başkanı (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Mustafa V. Koç	Yönetim Kurulu Başkan Vekili (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Rahmi M. Koç	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Semahat S. Arsel	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Ali Y. Koç	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok
Temel Kamil Atay	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Var
O. Turgay Durak	Yönetim Kurulu Üyesi (İcrada Görevli Değil)	Bağımlı	Yok

Etik Kurul

Etik Çalışma Kuralları, Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsamaktadır. Yasal, toplumsal ve ekonomik koşullarda meydana gelen değişimlerin yanı sıra Koç Holding'in imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) kriterlerine uyum doğrultusunda Tüpraş Etik Davranış Kuralları'nı yenilemiş ve Nisan 2011'de Genel Kurul'un onayından geçirmiştir.

Şirket personeli, görevlerini yerine getirirken "İş Etiği İlkeleri"ne ve "Koç Topluluğu Ortak Değerleri"ne uymak zorundadır. İş prosedürleri, standartlar, kanun ve düzenlemeler her türlü tutum ve davranışlarımızla ilgili yön gösterici olamayabileceği bilinciyle, Şirket değerlerimiz üzerine kurulmuş olan Etik Davranış Kurallarımız bulunmaktadır.

5.4. Risk Yönetimi ve İç Kontrol Mekanizması

Tüpraş'ta, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği doğrultusunda 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında Risk Yönetimi Komitesi kurulmuştur. Tüpraş Risk Yönetim Komitesi, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesine uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Komite, 2014 yılında altı toplantı gerçekleştirmiş, Tüpraş Risk Yönetim Sistemi'ni değerlendirerek, risk raporlaması esaslarını belirlemiştir. Belirlenen esaslara uygun olarak raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri periyodik olarak Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri, temelini Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu proaktif bir metodoloji takip edilerek Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Birimi'nin uzman ekibi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suiistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülür.

Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik denetimler en az bir kez gerçekleştirilir.

ETİK KURUL

ADI SOYADI	ŞİRKET İLE İLİŞKİSİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	DİĞER KOMİTELERDE ALDIĞI GÖREVLER
Yavuz Erkut	Genel Müdür (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Yılmaz Bayraktar	Genel Müdür Yardımcısı (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
İbrahim Yelmenoğlu	Genel Müdür Yardımcısı (İcrada Görevli)	Bağımlı	Var
Nezih Akçınar	İnsan Kaynakları Direktörü (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Seyran Aslan	Hukuk Başmüaviri (İcrada Görevli)	Bağımlı	Yok
Ardan Aksade	Risk Yönetimi ve Denetim Müdürü	Bağımlı	Yok

Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında oluşan tespitler Şirket yönetimi ile paylaşılır ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalara eşlik edilir.

2014 yılında rafineriler Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından toplamda 52 adam gün olmak üzere 13 defa ziyaret edilmiş ve denetim gerçekleştirilmiştir.

Belirlenen denetim konuları Şirket'in ilgili birimleri ile her yılın başında paylaşılarak yıllık risk temelli denetim planları oluşturulur. Denetim tespitleri Şirket içinde zaman kaybetmeksizin yayınlanarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanır. Tespitler düzenli olarak gözden geçirilerek faaliyetlerde sağlanan iyileştirmeler takip edilir.

5.5. Şirket'in Stratejik Hedefleri

Yönetim Kurulu, belirlediği stratejik hedeflerle, Tüpraş'ın risk, büyüme ve getiri dengesini Şirket'in sürdürülebilir kârlılık ve uzun vadeli çıkarlarını gözeterek, idare ve temsil etmektedir. Yönetim Kurulu, Yürütme Komitesi ve diğer alt çalışma gruplarından alınan destek ile Şirket'in stratejik hedeflerinin oluşturulmasını sağlar.

5.6. Mali Haklar

Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmiş olup, Genel Kurul toplantısında ayrı bir madde olarak ortakların bilgisine sunulmaktadır.

pay sahiplerine bu konuda görüş bildirme imkânı tanınmıştır. Bu amaçla hazırlanan ücret politikası, 31 Mart 2014 tarihli Olağan Genel Kurul'dan üç hafta önce yayınlanan "Bilgilendirme Dökümanı" aracılığı ile kurumsal internet sitemizde ortaklarımızın incelemesine sunulmuş ve Genel Kurul'u takiben uygulamaya alınmıştır. Ayrıca finansal tablo dipnotlarımızda da üst düzey yöneticilere yapılan ödemeler kamuya açıklanmaktadır. Yönetim Kurulu Komiteleri içerisinde Ücret Komitesi ayrıca kurulmamış olup, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında belirlenmiş olan Ücret Komitesi görevleri, SPK İlkeleri'ne uygun olarak Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından sürdürülmektedir.

Şirket'te Yönetim Kurulu tarafından kurulacak komitelerde görev alacak Yönetim Kurulu üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarda prim ödenebilir. Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde hisse senedi opsiyonları veya Şirket'in performansına dayalı ödeme planları kullanılmamaktadır.

Yönetim Kurulu üyesine veya yöneticisine Şirket tarafından doğrudan ve dolaylı olarak borç verilmesi, kredi kullanılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak işlemler söz konusu değildir.

Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere her yıl olağan Genel Kurul toplantısında sabit ücret belirlenir. 2013 yılına ait Olağan Genel Kurul toplantısında; Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine ayda brüt 13.500 TL ücret ödenmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler; tehlike riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler ve stratejik riskler olmak üzere toplam beş ana başlık altında takip edilmektedir.

Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

A. RISK YÖNETİMİ

Tüpraş, kontrol edilebilen ve edilemeyen tüm risklerini önlemek ve azaltmak amacıyla etkin bir risk yönetimi politikası uygulamaktadır.

Tüpraş'ta risk yönetiminin temelinde yatan felsefe, varlıkların değerlerinin korunması, operasyonel güvenlik ve sürdürülebilirlik esaslarına dayanmaktadır. Risk yönetiminde her alandaki potansiyel riskleri öngörebilmek, değerlendirmek, yönetmek, izlemek ve gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmak amacıyla proaktif metodlar benimsenmiştir.

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler; tehlike riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler ve stratejik riskler olmak üzere toplam beş ana başlık altında takip edilmektedir.

Tehlike Riskleri

Tüpraş'ta yangın, enerji/su kesintisi, iş kazası, deprem, sel, terör ve sabotaj gibi tehlike risklerinin neden olabileceği etkileri en az seviyeye indirebilmek için teknik emniyet her zaman ön planda tutulmaktadır. Bu kapsamda oluşturulan Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) standartlarına tüm çalışanlar ile birlikte müteahhit çalışanlarının da kararlı, titiz ve ödünsüz bir şekilde uymaları beklenmektedir. Amaç, Tüpraş'ın faaliyetlerinden kaynaklanan nedenlerle çalışanlara, çevreye, müşterilere, topluma ve tüm paydaşlara gelebilecek her türlü zararı en aza indirmektir.

Teknik emniyet ve yangınla mücadele sistemleri, en son teknoloji ürünü yangın arazözleri, yangın suyu pompaları, yangın ve çevre kirliliği ile mücadele eden römorkörler ve diğer ekipmanlar ile teçhiz edilmiş, böylelikle yangın ve doğal afetlerin doğurabileceği riskler en aza indirilmiştir. Çalışanların acil durumlarda emniyetli bir şekilde hareket etmelerini farkındalık yaratarak sağlamak amacıyla, rafineriler yılda bir kez Teknik Emniyet Müdürü başkanlığında oluşturulan komisyon tarafından SEÇ konularında denetlenmektedir. Yangın ve Tahliye Tatbikatları, Felaket Planı Tatbikatları ve denize kıyısı olan rafinerilerde ISPS KOD Tatbikatları yapılmaktadır.

Rafineri ünitelerinde kurulu olan Distributed Control System (DCS) kontrol sistemleri sayesinde, işletme proses şartlarında insan hataları en aza indirilmekte, böylece daha emniyetli koşullarda çalışma sağlanmaktadır.

Rafinerilerdeki SEÇ performansının izlenmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla yayımlanan Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama (OSAR) Rehberi uygulamaya konulmuştur. Ayrıca riskleri ortadan kaldırma veya kabul edilebilir seviyeye düşürmeyi hedefleyen Risk Değerlendirme Tablosu (RDT) metodolojisi de etkin bir biçimde kullanılmaktadır.

Bunların yanında "Tehlike ve Etkilerin Yönetimi" (TEYS) sürecinde, risklerin farkına varılması, yönetilmesi, kritik işlere kaynak aktarılmasına öncelik verilmesi sağlanmaktadır. Bu amaçla tehlikelerin kayıtları tutulmakta ve risk değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Tamamında özel güvenlik bölgesi oluşturulan Tüpraş rafinerilerinin güvenliği, silahlı özel güvenlik birimlerince sağlanmaktadır. Rafineriler ayrıca hidrolik bariyerler, plaka tanıma, tel üstü algılama, bölgesel ve merkezi izlemeleri sağlayan CCTV ve kriz merkezleri gibi modern ve birbirleri ile entegre bileşenlerden oluşan çevre güvenlik sistemleri ile korunmaktadır.

Tüm bu uygulamaların yanı sıra, rafineri ekipman ve stoklarından oluşan varlıklar, çok geniş kapsamlı sigorta poliçeleri ile tehlike risklerine karşı teminat altına alınmaktadır.

Finansal Riskler

Mali piyasalardaki değişkenlik ve belirsizliklere bağlı oluşabilecek finansal risklerin etkileri en az seviyeye getirilmeye çalışılmaktadır. Bu konudaki uygulamalar, kur, likidite ve faiz risklerini kapsamaktadır.

Kur Riski: Tüpraş, faaliyet gösterdiği sektörün yapısı gereği, özellikle alımlarında çok yüksek tutarda yabancı para cinsinden işlem yapmaktadır. Bu işlemlerden kaynaklanabilecek döviz pozisyonları, Finansman Müdürlüğü'nce sürekli takip edilmektedir. Mevcut stokların döviz bazlı fiyatlandırılmış olması da dikkate alınarak gerekli tutarda döviz varlığı bulundurulmakta, bu şekilde doğal-hedge sağlanarak açık döviz pozisyonu kabul edilebilir seviyede tutulmaktadır.

Likidite Riski: Özel sektör müşterilerine yapılan satışlardan kaynaklanan alacakların önemli bir bölümü, tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla teminat altına alınmaktadır. Satışların ve alacakların önemli bir kısmı kamu kuruluşlarından kaynaklanmakta ve tahsilat riski taşımamaktadır. Bunun yanında, Tüpraş politikaları ve ekonomik konjonktür gereği ortalama alacak ve stok gün sayıları mümkün olduğunca kısa tutulmaktadır. Düşük gün sayıları nedeni ile uzun vadeli nakit değerlendirme yapılmamaktadır. Bu uygulamalar sayesinde likidite riski taşınmamaktadır.

Faiz Riski: Faize duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerin faiz oranlarının ve vadelerinin dengelenmesi suretiyle uygulanan doğal tedbirler ile faiz riskinin olumsuz etkileri ortadan kaldırılmaktadır.

Ticari Riskler

Ham petrol ve buna bağlı olarak ürün fiyatlarının uluslararası piyasalarda belirlendiği petrol sektöründe, en önemli ticari risk, hızlı fiyat değişimleri olarak öne çıkmaktadır. Tüpraş, ürünlerinin fiyatlandırmasında, Petrol Piyasası Kanunu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kriterleri gereği, "en yakın erişilebilir uluslararası piyasa" olan CIF Akdeniz (Cenova/Lavera) piyasasında oluşan fiyatları ve döviz kurlarını esas almaktadır.

Ham petrol fiyatlarındaki hızlı değişimlerin etkisinin azaltılması amacıyla; ham petrol fiyatlamalarında birkaç günlük dönemler yerine mümkün olduğunca daha uzun dönemlerin fiyat ortalamaları kullanılmakta, ayrıca aylık fiyat stok devir hızı ve kapasite kullanımları da dikkate alınarak ham petrol fiyatlama günleri ürünlerin muhtemel satış günlerine yakın belirlenmeye çalışılmaktadır. Böylelikle alım ve satım fiyatları arasındaki zaman uyumsuzluğundan kaynaklanabilecek riskler olabildiğince bertaraf edilmektedir.

Ek olarak; fiyat değişimlerinin yaratabileceği risklerin bertaraf edilebilmesi için, ham petrol ve ürün stokları optimum seviyede tutulmaktadır.

Akaryakıt ürünlerinde ticari alacaklar, satışların peşin veya çok kısa vadeli yapılması suretiyle kontrol altında tutulmakta, müşterilere belirli kredi limitleri çerçevesinde ürün teslimatı yapılmaktadır.

Operasyonel Riskler

İş Sağlığı-Güvenliği/Çevre: Tüpraş, faaliyet alanlarının insan ve çevreye etkilerini olabildiğince azaltmayı, en önemli hedef ve sorumlulukları arasında görmektedir. Bu amaçla, yenilikler takip edilerek süreçler iyileştirilmekte, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde emisyon, gürültü, atıklar, toprak ve su kirliliği, döküntü ve deniz kirliliği gibi her türlü çevre riskleri başarıyla yönetilmektedir.

İş Sağlığı-Güvenliği/Çevre uygulamalarında amaç, riskleri önceden belirlemek ve kontrol altına almaktır. Bu amaçla rafinerilerde riskler tespit edilerek sonuç odaklı ve sürekliliği olan koruyucu önlemler uygulamaya konmaktadır. Risk Değerlendirme Tablosu (RDT) Rehberi yayımlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Risk Değerlendirme Tablosu'nda, Tüpraş faaliyetlerinin insan, varlık, çevre ve itibara olan etkileri değerlendirilerek olası riskler tespit edilmekte, orta ve yüksek dereceli riskler için yapılan kök neden analizleri sonucunda öngörülen önlemler alınmaktadır.

Tüm rafinerilerin çevre performansı düzenli olarak;

- > Genel Müdürlük SEÇ Denetimi,
- > Koç Holding Çevre Komisyonu,
- > British Standards Institute,
- > Sigorta şirketleri,
- > İl Çevre ve Orman Müdürlükleri,
- > Belediye Çevre Koruma ve Kontrol Daireleri tarafından denetlenmektedir.

Tedarik/Taşıma: Tüpraş'ta tedarik süreci, ham petrol, yarı mamul, son ürün ve malzeme ikmal işlemlerinden oluşmaktadır. Ham petrol, ürünlerin ana hammaddesi olması nedeniyle, temel tedarik kalemini oluşturmaktadır. İhtiyaç duyulan ham petrolün az bir kısmı yerli üretimden, büyük bir kısmı ise ithal ham petrolden temin edilerek üretimin devamlılığı sağlanmaktadır. Ham petrol tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajı sağlanması ve Şirket'in operasyonel kabiliyetinin artırılmasına yönelik olarak ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona gidilmektedir.

Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

Operasyonların en kritik etaplarından biri de ham petrol ve ürünlerin fiziki iklimidir. Tedarik edilen ürünler arasında, taşınması esnasında ortaya çıkabilecek sorunlardan dolayı doğaya ve insan sağlığına zarar verebilecek birçok ürün kalemi vardır. Bu ürünlerin taşınmasının oluşturduğu risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, ilgili ürüne yönelik olarak belirlenen tedbir ve çalışma şartlarının tedarikçiler tarafından eksiksiz yerine getirilmesi beklenmektedir. İzmit ve İzmir Rafinerileri'ne sadece deniz yoluyla ham petrol ikmal yapılmaktadır. Bu nedenle tedarikçilerden, iklim güvenliğini sağlamak adına, taşımayı yapacak tankerlerde bazı standartları sağlamaları talep edilmektedir. Özellikle ham petrol ithalinde, ISO 9001 ve sınıf sertifikalarına sahip "ISPS" kod (International Ship and Port Facility Security Code) koşullarına uygun ve limanlar tarafından kabul gören deniz tankerleri kullanılmak zorundadır. Böylelikle taşıma sırasında doğabilecek riskler büyük ölçüde azaltılmış olmaktadır. Tüm bu tedbirlere rağmen oluşabilecek herhangi bir kaza veya sızıntıya karşı mücadele edebilmek için, her rafineride gerekli donanım bulunmakta ve düzenli olarak tatbikatlar yapılmaktadır. Böylelikle emniyet, çevre ve insan sağlığına yönelik riskler en aza indirilmektedir.

Rafineriler arasında ve müşterilere yönelik ürün iklimini güvence altına alabilmek için, deniz, karayolu, demiryolu ve boru hatları ile taşıma çeşitliliğine gidilmiştir. Bu şekilde taşıma operasyonlarında riskin dağıtılması, aynı zamanda da operasyonel kabiliyetin artırılması sağlanmaktadır.

Ham petrol ve ürün iklimleri ile rafineriler arasındaki taşımalarda ortaya çıkabilecek riskler gerek ticaret anlaşmalarıyla gerekse de sigorta poliçeleriyle üçüncü taraflara transfer edilmektedir.

Ham petrol ve akaryakıtların yanı sıra, Tüpraş'ta her yıl yüzlerce kalem malzemede tedarik operasyonu gerçekleştirilmektedir. Bu operasyonların tamamı uzman personelin hazırladığı şartnamelere göre hayata geçmektedir. Tedarikçilerin talep edilen ürüne ve bu ürünü üretip teslim etme koşulları açısından karşılama gereken minimum standartlar ile ürün özelliklerine göre satın alma şartnamesinde açıkça belirtilen koşullara uygun performans göstermeleri önemle beklenmektedir. Bu özellikler arasında, satın alınacak ürünün çevresel etkileri de özellikle yer almaktadır. Satın alınan her parti ürün için numuneler kurum içinde ve dışındaki laboratuvarlarda çeşitli testlerden geçirilmekte, bu testlerden herhangi birisinde yetersiz bulunan ürünün alımı durdurulmaktadır.

Ürün Özellikleri: Tüpraş rafinerilerinde uluslararası enstitüler tarafından verilen mükemmellik sertifikalarına ve Türkiye Akreditasyon Kurumu tarafından verilen akreditasyon sertifikalarına sahip laboratuvarlar faaliyet göstermektedir. Laboratuvarlar, üretim ve satışın her aşamasında gerekli ölçümleri yapmakta, ürün özelliklerinden kaynaklanabilecek riskleri bertaraf etmektedir.

Bilgi Teknolojileri Riskleri: Bilgi Teknolojileri alanında ortaya çıkabilecek risklerin yönetimi hakkında uygulamalar Elektronik Bilgi Ortamının Yönetimi Standartları'nda tanımlanmaktadır. Kullanıcı kaynaklı riskler, donanım ve yazılım yönetimi, bilgi güvenliği ve veri güvenliği hakkında ayrıntılı uygulamalar bulunan bu standardın yanı sıra, Koç Holding Bilgi Teknolojileri denetim ekibi ve konusunda uzman şirketlerin gerçekleştirdiği periyodik test ve incelemeler akabinde ortaya çıkan öneriler doğrultusunda sürekli iyileştirmeler yapılmaktadır.

2013 yılı içerisinde Tüpraş'ın bilgi güvenliği risklerinin yönetimine yönelik uygulamaları BSI firması tarafından denetlenmiştir. Denetim sonucunda 23 Aralık 2013 tarihinden itibaren üç yıl geçerli olacak ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikası'na sahip olmuştur.

Stratejik Riskler

Tüpraş'ın maruz kalabileceği en önemli stratejik riskler, politik, hukuki ve müşteri tercihlerini etkileyen uluslararası trendlerden oluşmaktadır.

Hukuki risklerin takip edilebilmesi amacıyla oluşturulan erken uyarı sistemleri ve online veri tabanlarından faydalanılmaktadır.

Müşteri tercihlerinin olumsuz etkilerini engellemek amacıyla, uluslararası standartlar takip edilmektedir. Euro V gibi son derece çevreci ürün kriterlerinin karşılanması için gerekli yatırımlar yapılmıştır. Bununla beraber, tüm dünyada hızla terk edilmekte olan fuel oil cinsi yakıtlar yerine, tüketimi hızla artan motorin üretimi amacıyla, İzmit Rafinerisi Residuuum Upgrading Projesi, planlanan takvim içinde devam ettirilmektedir.

B. RISK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş'ta, Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği doğrultusunda 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında Risk Yönetimi Komitesi kurulmuştur. Tüpraş Risk Yönetim Komitesi, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesine uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Komitenin başkanlığını bağımsız Yönetim Kurulu üyesi Sayın Gökçe Bayındır, üyeliğini Yönetim Kurulu üyesi Sayın Temel Kamil Atay sürdürmektedir.

Risk Yönetimi Komitesi;

- > Hedeflere ulaşmayı etkileyebilecek risk unsurlarının etki ve olasılığa göre tanımlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve yönetilmesi amacıyla etkin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması,
- > Risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin kurumsal yapıya entegre edilmesi ve etkinliğinin takip edilmesi,
- > Risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerince risk unsurlarının uygun kontroller gözetilerek ölçülmesi, raporlanması ve karar mekanizmalarında kullanılması konularında çalışmak üzere oluşturulmuştur.

Komite, 2014 yılında altı toplantı gerçekleştirmiş, Tüpraş Risk Yönetim Sistemi'ni değerlendirerek, risk raporlaması esaslarını belirlemiştir. Belirlenen esaslara uygun olarak raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri periyodik olarak Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

C. İÇ KONTROL SİSTEMİ VE İÇ DENETİM

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri, temelini Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu proaktif bir metodoloji takip edilerek Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Birimi'nin uzman ekibi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suiistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülmektedir.

Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik denetimler en az bir kez gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan ve konsolide finansal tablolarda kullanılan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında oluşan tespitler Şirket Yönetimi ile paylaşılmakta ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalara eşlik edilmektedir.

2014 yılında rafineriler Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından toplamda 52 adam gününden oluşmak üzere 13 defa ziyaret edilmiş ve denetim gerçekleştirilmiştir.

Belirlenen denetim konuları Şirket'in ilgili birimleriyle her yılın başında paylaşılarak yıllık risk temelli denetim planları oluşturulmaktadır. Denetim tespitleri Şirket içinde zaman kaybetmeksizin yayınlanarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Tespitler düzenli olarak gözden geçirilerek faaliyetlerde sağlanan iyileştirmeler takip edilmektedir.

TÜPRAŞ ÖZET RISK HARİTASI

Tehlike Riskleri

- > Yangın
- > Enerji/Su Kesintisi
- > İş Kazası
- > Deprem
- > Sel
- > Terör ve Sabotaj

Finansal Riskler

- > Döviz Kuru
- > Likidite
- > Faiz

Ticari Riskler

- > Ham madde Fiyatları
- > Ürün Fiyatları
- > Müşteri Kredileri

Operasyonel Riskler

- > İş Sağlığı Güvenliği/Çevre
- > Tedarik/Taşıma
- > Ürün Özellikleri
- > Bilgi Teknolojileri

Stratejik Riskler

- > Müşteri Tercihleri/Tüketim Trendleri
- > Hukuk
- > Politik

Olağan Genel Kurulu Toplantısı Gündemi

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 30.03.2015 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURULU TOPLANTISININ GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanlığı'nın seçilmesi,
2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2014 Yılı Faaliyet Raporu'nun okunması, müzakeresi ve onaylanması,
3. 2014 yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,
4. 2014 yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,
5. Yönetim Kurulu Üyeleri'nin Şirket'in 2014 yılı faaliyetlerinden dolayı ayrı ayrı ibra edilmesi,
6. Şirket'in kâr dağıtım politikası çerçevesinde, Yönetim Kurulu'nca hazırlanan kâr dağıtım önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,
7. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri'nin seçilmesi,
8. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması,
9. Yönetim Kurulu Üyeleri'nin aylık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
10. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kuruluşu seçiminin onaylanması,
11. Şirket Esas Sözleşmesi çerçevesinde, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili mevzuatın izin verdiği tutara kadar kâr payı avansı verilmesi ile zaman ve koşullarının tespiti ile ilgili olarak Yönetim Kurulu'na yetki verilmesi hususunun görüşülmesi ve onaya sunulması,
12. Şirket'in 2014 yılı içerisinde yaptığı bağışları hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2015 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi,
13. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının 2014 yılında 3. kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi,
14. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyeleri'ne, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2014 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
15. Dilek ve görüşler.

2014 Yılı Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Açıklama

Yönetim Kurulumuzun 02.03.2015 tarihli toplantısında Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Muhasebe / Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) esas alınarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak - 31 Aralık 2014 hesap dönemine ilişkin, TMS/TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolar incelenerek kabul edilmiş ve Genel Kurul'a sunulması uygun görülmüştür.

Söz konusu finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan yasal kayıtlara göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

TFRS/TMS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre 1.458.962.783,42 TL ana ortaklığa ait net dönem kârı ile net dönem kârına 7.190.241,32 TL tutarındaki bağışların eklenmesi sonucu 1.466.153.024,74 TL tutarında birinci temettü matrahının bulunduğu, VUK kayıtlarına göre ise 84.529.511,09 TL cari yıl zararı bulunduğu görülmektedir;

VUK kayıtlara göre net dönem kârı bulunmaması nedeniyle genel kanuni yedek akçe ayrılması,

VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre; 2014 yılı faaliyetlerinin 84.529.511,09 TL cari yıl zararı ile sonuçlanması nedeniyle Sermaye Piyasası Kurulu kâr payı düzenlemeleri uyarınca kâr payı dağıtılmaması,

VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre oluşan 84.529.511,09 TL cari yıl dönem zararının, geçmiş yıl zararlarına aktarılması,

hususlarının, 30 Mart 2015 tarihinde yapılacak Şirketimiz Olağan Genel Kurul Toplantısında ortaklarımızın onayına sunulmasına karar verilmiştir.

2014 Yılı Bağlı Şirket Raporu

TÜRK TİCARET KANUNU'NUN 199'UNCU MADDESİ KAPSAMINDA HAZIRLANAN BAĞLI ŞİRKET RAPORU

1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199'uncu maddesi uyarınca, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu, faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, geçmiş faaliyet yılında Şirket'in hâkim ortağı ve hakim ortağına bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenlemek ve bu raporun sonuç kısmına faaliyet raporunda yer vermekle yükümlüdür. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ilişkili taraflarla yapmış olduğu işlemler hakkında gerekli açıklamalar 30 nolu finansal rapor dipnotunda yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 04 Mart 2015 tarihli Rapor'da "Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin hâkim ortağı ve hâkim ortağın bağlı ortaklıkları ile 2014 yılı içinde yapmış olduğu tüm işlemlerde, işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda tarafımızca bilinen hal ve şartlara göre, her bir işlemde uygun bir karşı edim sağlandığı ve şirketi zarara uğratabilecek alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmadığı ve bu çerçevede denkleştirmeyi gerektirecek herhangi bir işlem veya önlemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır." denilmektedir.

2014 Yılı İlişkili Tarafla İşlemleri Raporu

2014 YILINDA GERÇEKLEŞEN VE 2015 YILINDA AYNI KOŞULLARDA GERÇEKLEŞECEK İLİŞKİLİ TARAF İŞLEMLERİ RAPORU

İlişkili Tarafla İşlemleri Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) Seri II.17.1 sayılı Tebliğ'in (Tebliğ) 10. maddesi kapsamında hazırlanmıştır. Anılan madde uyarınca, payları BİST'de işlem gören şirketler ile ilişkili tarafları arasındaki yaygın ve süreklilik arz eden işlemlerin bir hesap dönemi içerisindeki tutarının, alış işlemlerinde kamuya açıklanan son yıllık finansal tablolara göre oluşan satışların maliyetine olan oranının, satış işlemlerinde kamuya açıklanan son yıllık finansal tablolara göre oluşan hasılat tutarına olan oranının %10'una veya daha fazlasına ulaşacağına ilişkin öngörülmesi durumunda, Şirket Yönetim Kurulu tarafından işlemlerin şartlarına ve piyasa koşulları ile karşılaştırılmasına ilişkin olarak bir rapor hazırlanır ve bu raporun KAP'tan açıklanması zorunlu kılınmıştır.

Bu Rapor'un amacı Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin (Şirketimiz) SPK mevzuatı çerçevesinde 24 numaralı Uluslararası Muhasebe Standardı'nda (UMS 24) tanımlanan ilişkili kişiler ile gerçekleştirdiği işlemlerin, ticari sır kapsamına girmemek kaydıyla şartlarının açıklanması ve piyasa koşulları ile karşılaştırıldığında Şirketimiz aleyhine bir sonuç doğmadığının gösterilmesidir.

2014 yılı içerisinde Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ilişkili taraflarla gerçekleştirmiş olduğu işlemler hakkında detaylı bilgiler, 2014 yılı faaliyetlerimize ilişkin kamuya açıklanan finansal tablolarımızın 31 numaralı dipnotunda açıklanmış olup bu Rapor'da sadece %10 sınırını aşan THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ye yapılan satışların piyasa koşullarına uygunluğu değerlendirilmiştir.

2015 yılında da aynı nitelikteki işlemlerin Tebliğ'de belirlenen %10 limitini aşması beklenmekte olup işbu raporda açıklanan esaslara uygun olarak işlemler gerçekleştirilecektir. İlgili rapora www.tupras.com.tr adresinden ulaşılabilir.

Ücret Politikası

ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İÇİN ÜCRET POLİTİKASI

Bu politika dokümanı, SPK düzenlemeleri kapsamında idari sorumluluğu bulunanlar kapsamındaki yönetim kurulu üyelerimiz ve üst düzey yöneticilerimizin ücretlendirme sistem ve uygulamalarını tanımlamaktadır.

Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere her yıl olağan genel kurul toplantısında sabit ücret belirlenir.

İcrada bulunan yönetim kurulu üyelerine, aşağıda detayları açıklanan üst düzey yöneticiler için belirlenen politika kapsamında ödeme yapılır.

Şirket yönetim kuruluna şirketin işleyişi ile ilgili her türlü konuda etkin destek verecek olan yürütme komitesinin başkan ve üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenen tutarda menfaat sağlanabilir. Yürütme Komitesi üyelerine yıl içinde bu kapsamda ödeme yapılmış ise yıl sonunda belirlenen tutardan mahsup edilir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyelerine, atanma ve ayrılma tarihleri itibarıyla görevde buldukları süre dikkate alınarak kıst esasına göre ödeme yapılır. Yönetim kurulu üyelerinin şirkete sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) şirket tarafından karşılanabilir.

Üst Düzey Yönetici ücretleri ise sabit ve performansa dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Üst Düzey Yönetici sabit ücretleri; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasada geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve uzun vadeli hedefleri ve kişilerin pozisyonları da dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülüklerle uygun olarak belirlenir.

Üst Düzey Yönetici primleri ise; prim bazı, şirket performansı ve bireysel performansa göre hesaplanmaktadır. Kriterler ile ilgili bilgiler aşağı özetlenmiştir:

- > **Prim Bazı:** Prim Bazları, her yılbaşında güncellenmekte olup, yöneticilerin pozisyonlarının iş büyüklüğüne göre değişkenlik göstermektedir. Prim bazları güncellenirken piyasadaki üst yönetim prim politikaları göz önünde bulundurulur.
- > **Şirket Performansı:** Şirket performansı, her yılbaşında şirkete verilen finansal ve operasyonel (pazar payı, ihracat, yurt dışı faaliyetler, verimlilik vb.) hedeflerin, dönem sonunda ölçülmesi ile elde edilmektedir. Şirket hedefleri belirlenirken, başarının sürdürülebilir olması, önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi önemle dikkate alınan prensiplerdir.
- > **Bireysel Performans:** Bireysel performansın belirlenmesinde, şirket hedefleri ile birlikte, çalışan, müşteri, süreç, teknoloji ve uzun vadeli strateji ile ilgili hedefler dikkate alınmaktadır. Bireysel performansın ölçülmesinde, şirket performansı ile paralel şekilde, finansal alanların dışında da uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme prensibi gözetilmektedir.

Şirketimiz üst düzey yöneticilerinin işten ayrılmalari halinde, çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladığı katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilir.

Yukarıdaki esaslara göre belirlenen ve yıl içinde Üst Düzey Yönetici ve Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen toplam miktarlar, izleyen genel kurul toplantısında mevzuata uygun olarak ortakların bilgisine ve/veya onayına sunulur.

Bağımsızlık Beyanı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hissimlerim arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Kutsan Çelebican

Bağımsızlık Beyanı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrı hissimlerim arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Osman Mete Altan

Bağımsızlık Beyanı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

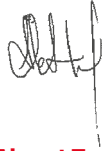
Gökçe Bayındır

Bağımsızlık Beyanı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrı hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

Ahmet Turul

Bağımsızlık Beyanı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hissimlerim arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- d) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- e) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- f) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- g) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu, beyan ederim.

Ahmet Aksu

Denetim Komitesi Raporu

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 27.02.2015

Karar No : 2015/02

Konu : 31.12.2014 Tarihli Konsolide Finansal Tablolar

TÜPRAŞ Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, TÜPRAŞ yönetiminin hazırladığı 1 Ocak - 31 Aralık 2014 dönemine ilişkin konsolide finansal tablolar ile söz konusu finansal tablolar için Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi (A member firm of Ernst & Young Global Limited) tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu konsolide finansal tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve Şirket'in sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak - 31 Aralık 2014 dönemine ilişkin konsolide finansal tabloların ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

27/02/2015

Kutsan Çelebican
Denetim Komitesi Başkanı

Osman Mete Altan
Denetim Komitesi Üyesi

Sorumluluk Beyanı

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ : 02.03.2015

KARAR SAYISI : 3

Şirketimizce hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi (A member firm of Ernst & Young Global Limited) tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2014-31.12.2014 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II-14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan dipnotları ile birlikte konsolide finansal durum tablosu, kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosunun ("Finansal Tablolar"), SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- > Tarafımızca incelendiğini,
- > Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- > Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakiyle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kâr ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

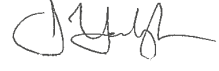
Saygılarımızla,

Kutsan Çelebican
Denetim Komitesi Başkanı

Osman Mete Altan
Denetim Komitesi Üyesi

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Denetim Komitesi Raporu

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 04.03.2015

Karar No : 2015/3

Konu : 31.12.2014 Tarihli Yıllık Faaliyet Raporu

TÜPRAŞ Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") uyarınca Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, TÜPRAŞ yönetiminin hazırladığı 1 Ocak - 31 Aralık 2014 dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporu için Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi (A member firm of Ernst & Young Global Limited) tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu 1 Ocak-31 Aralık 2014 dönemine ait yıllık Faaliyet Raporu'nun, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak - 31 Aralık 2014 dönemine ilişkin yıllık Faaliyet Raporu'nun ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

04/03/2015

Kutsan Çelebican
Denetim Komitesi Başkanı

Osman Mete Altan
Denetim Komitesi Üyesi

Sorumluluk Beyanı

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 05.03.2015

KARAR SAYISI : 5

Yönetim Kurulumuzun 05/03/2015 tarih ve 5 sayılı Kararı ile onaylanan 2014 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) Seri II.14.1. sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne ("Tebliğ") uyumlu olarak hazırlanan, faaliyet raporumuz ekte sunulmuştur.

Şirketimizce hazırlanan yıllık Faaliyet Raporu'nun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- > Tarafımızca incelendiğini,
- > Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- > Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış Faaliyet Raporu'nun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

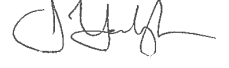
Saygılarımızla,

Kutsan Çelebican
Denetim Komitesi Başkanı

Osman Mete Altan
Denetim Komitesi Üyesi

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

Güney Bağımsız Denetim ve SMMM AŞ
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak No:27
Maslak, Sarıyer 34398
İstanbul - Turkey

Tel : +90 212 315 30 00
Fax: +90 212 230 82 91
ey.com
Ticaret Sicil No: 479920-427502

YÖNETİM KURULUNUN YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
Ortakları'na,

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetim Standartları Çerçevesinde Denetimine İlişkin Rapor

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin ("Tüpraş") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu, denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514'üncü maddesi ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca yıllık faaliyet raporunun konsolide finansal tablolarla tutarlı olacak ve gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından ve bu nitelikteki bir faaliyet raporunun hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, Grup'un faaliyet raporuna yönelik olarak TTK'nın 397'nci maddesi ve Tebliğ çerçevesinde yaptığımız bağımsız denetime dayanarak, bu faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin Grup'un 2 Mart 2015 tarihli bağımsız denetçi raporuna konu olan konsolide finansal tablolarıyla tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığı hakkında görüş vermektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin konsolide finansal tablolarla tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir. Bağımsız denetim, tarihi finansal bilgiler hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

Görüş

Görüşümüze göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen konsolide finansal tablolarla tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; BDS 570 "İşletmenin Sürekliliği" çerçevesinde, Grup'un öngörülebilir gelecekte faaliyetlerini sürdüremeyeceğine ilişkin önemli bir belirsizliğe rastlanılmamıştır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Ethem Kutubular
Sorumlu Denetçi, SMMM

5 Mart 2015
İstanbul, Türkiye

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**1 Ocak - 31 Aralık 2014 hesap dönemine ait
konsolide finansal tablolar ve
bağımsız denetim raporu**

Güney Bağımsız Denetim ve
SMMM AŞ
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak No:27
Maslak, Sarıyer 34398
İstanbul - Turkey

Tel : +90 212 315 30 00
Fax: +90 212 230 82 91
ey.com
Ticaret Sicil No: 479920-427502

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
Ortakları'na;

Finansal Tablolara İlişkin Rapor

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" ya da "Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan konsolide finansal durum tablosu, aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu, konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarını özetleyen dipnotlar ve diğer açıklayıcı notlardan oluşan ilişikteki finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Grup Yönetiminin Finansal Tablolara İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi bu konsolide finansal tabloların Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun olarak sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen finansal tabloların hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrollerden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermektir. Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve KGK tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların önemli yanlışlık içerip içermediğine dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetim, finansal tablolardaki tutar ve açıklamalar hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" risklerinin değerlendirilmesi de dâhil, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır. Bağımsız denetçi risk değerlendirmelerini yaparken, şartlara uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla, işletmenin finansal tablolarının hazırlanması ve gerçeğe uygun sunumuyla ilgili iç kontrolü değerlendirir, ancak bu değerlendirme, işletmenin iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş verme amacı taşımaz. Bağımsız denetim, bir bütün olarak finansal tabloların sunumunun değerlendirilmesinin yanı sıra, işletme yönetimi tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğunun ve yapılan muhasebe tahminlerinin makul olup olmadığının değerlendirilmesini de içerir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 2 Mart 2015 tarihinde Grup'un Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2014 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Ethem Kutucular, SMMM
Sorumlu Denetçi

2 Mart 2015
İstanbul, Türkiye

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.**1 Ocak-31 Aralık 2014 hesap dönemine ait konsolide finansal tablolar****İçindekiler**

	Sayfa
Konsolide finansal durum tablosu	132
Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu	133
Konsolide özkaynak değişim tablosu	134
Konsolide nakit akış tablosu	135
Konsolide finansal tablolara ait açıklayıcı notlar	136 - 199
Not 1 Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu	136-137
Not 2 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar	138-157
Not 3 İşletme birleşmeleri	157
Not 4 Nakit ve nakit benzerleri	158-159
Not 5 Borçlanmalar	159-162
Not 6 Ticari alacaklar ve borçlar	162-163
Not 7 Diğer alacaklar ve borçlar	164
Not 8 Stoklar	164
Not 9 Finansal yatırımlar	164
Not 10 Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	165-166
Not 11 Yatırım amaçlı gayrimenkuller	166
Not 12 Maddi duran varlıklar	167-168
Not 13 Maddi olmayan duran varlıklar	168
Not 14 Peşin ödenmiş giderler	169
Not 15 Diğer varlıklar ve yükümlülükler	169-170
Not 16 Ertelenmiş gelirler	171
Not 17 Karşılıklar	171-174
Not 18 Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	174
Not 19 Diğer borçlar	174
Not 20 Türev araçlar	175
Not 21 Devlet teşvik ve yardımları	175-176
Not 22 Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler	177-178
Not 23 Özkaynaklar	179-180
Not 24 Hasılat ve satışların maliyeti	181
Not 25 Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri	182
Not 26 Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)	183
Not 27 Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	183
Not 28 Finansman gelirleri/(giderleri)	184
Not 29 Vergi varlık ve yükümlülükleri	184-186
Not 30 Pay başına kazanç	187
Not 31 İlişkili taraf açıklamaları	187-190
Not 32 Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi	190-199
Not 33 Bilanço tarihinden sonraki olaylar	199

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihi İtibariyle Konsolide Finansal Durum Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
		31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Dönen varlıklar		6.991.378	9.764.538
Nakit ve nakit benzerleri	4	3.898.396	3.663.114
Ticari alacaklar	6	169.835	1.956.634
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	7.383	343.355
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		162.452	1.613.279
Diğer alacaklar	7	30.866	38.933
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		30.866	38.933
Türev araçlar	20	64.606	-
Stoklar	8	2.370.534	3.456.300
Peşin ödenmiş giderler	14	124.031	198.693
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	29	1.235	1.330
Diğer dönen varlıklar	15	331.875	449.534
Duran varlıklar		14.941.182	11.374.849
Finansal yatırımlar	9	4.000	4.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	726.494	804.168
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	4.621	4.621
Maddi duran varlıklar	12	10.663.393	8.321.563
Maddi olmayan duran varlıklar	13	60.569	39.367
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		60.569	39.367
Peşin ödenmiş giderler	14	260.314	405.292
Ertelenmiş vergi varlığı	29	2.623.134	1.330.197
Diğer duran varlıklar	15	598.657	465.641
Toplam varlıklar		21.932.560	21.139.387
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		8.561.001	10.396.466
Kısa vadeli borçlanmalar	5	40.248	909.587
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	737.056	165.084
Ticari borçlar	6	5.610.001	6.793.651
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	67.849	40.555
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		5.542.152	6.753.096
Çalışanlara sağlanan faydalara kapsamında borçlar	18	93.297	65.524
Diğer borçlar	19	10.282	9.563
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		10.282	9.563
Türev araçlar	20	68	-
Ertelenmiş gelirler	16	17.366	10.656
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	5.147	6.178
Kısa vadeli karşılıklar	17	108.824	363.747
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		6.870	4.097
Diğer kısa vadeli karşılıklar		101.954	359.650
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	1.938.712	2.072.476
Uzun vadeli yükümlülükler		7.158.929	5.604.407
Uzun vadeli borçlanmalar	5	6.977.706	5.447.345
Uzun vadeli karşılıklar	17	176.023	152.003
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		176.023	152.003
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	4.709	5.059
Türev araçlar	20	491	-
Özkaynaklar		6.212.630	5.138.514
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	1.344.243	1.344.243
Paylara ilişkin primler/iskontolar		172	172
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		(11.186)	(2.672)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/(kayıpları)		(11.186)	(2.672)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		65.867	57.039
Risikten korunma kazanç/(kayıpları)		(447)	-
Yabancı para çevrim farkları		12.058	9.375
Yeniden değerlendirme ve sınıflandırma kazanç/(kayıpları)		54.256	47.664
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	163.401	221.417
Geçmiş yıllar karları		2.884.837	2.025.761
Net dönem karı		1.458.963	1.197.223
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		6.156.716	5.093.602
Kontrol gücü olmayan paylar		55.914	44.912
Toplam kaynaklar		21.932.560	21.139.387

31 Aralık 2014 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibariyle hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 2 Mart 2015 tarihli yönetim kurulu toplantısında onaylanmış ve Genel Müdür Yardımcısı İbrahim Yelmenoğlu ve Finansal Raporlama Müdürü Deniz Köseoğlu tarafından imzalanmıştır.

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Kar Veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
		1 Ocak - 31 Aralık 2014	1 Ocak - 31 Aralık 2013
Hasılat	24	39.722.712	41.078.427
Satışların maliyeti (-)	24	(38.459.914)	(39.605.121)
Brüt kar		1.262.798	1.473.306
Genel yönetim giderleri (-)	25	(545.943)	(494.754)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	25	(169.639)	(186.542)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	25	(16.220)	(18.428)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	173.845	165.919
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	26	(269.098)	(898.310)
Esas faaliyet karı		435.743	41.191
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	27	(319)	1.318
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/(zararlarından) paylar	10	(16.380)	80.546
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet karı		419.044	123.055
Finansman gelirleri	28	498.917	1.005.707
Finansman giderleri (-)	28	(734.300)	(1.115.713)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		183.661	13.049
Sürdürülen faaliyetler vergi geliri	29	1.286.460	1.186.141
Dönem vergi gideri (-)		(5.147)	(6.178)
Ertelenmiş vergi geliri		1.291.607	1.192.319
Sürdürülen faaliyetler dönem karı		1.470.121	1.199.190
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		(8.670)	4.369
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/(kayıpları)		(10.390)	5.432
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		1.720	(1.063)
-Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)		1.720	(1.063)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar		8.828	9.485
Satılmaya hazır finansal varlıkların yeniden değerlendirme kazançları		7.094	5.506
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim		2.683	4.254
Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)		(559)	-
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(390)	(275)
-Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)		(390)	(275)
Diğer kapsamlı gelir (vergi sonrası)		158	13.854
Toplam kapsamlı gelir		1.470.279	1.213.044
Dönem karının dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		11.158	1.967
Ana ortaklık payları		1.458.963	1.197.223
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		11.002	2.000
Ana ortaklık payları		1.459.277	1.211.044
Nominal değeri 1 Kr olan pay başına kazanç (Kr)	30	5,83	4,78

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler		Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler		Yeniden değerlendirme ve para sınıflandırma kazanç/ (kayıpları)			Yeniden değerlendirme ve para sınıflandırma kazanç/ (kayıpları)			Yeniden değerlendirme ve para sınıflandırma kazanç/ (kayıpları)		
	Sermaye düzenleme farkları	Pay ihraç primleri/ iskontoları	Tanımlanmış fayda planları/ yeniden ölçüm kazanç/ (kayıpları)	Risken korunma kazanç/ (kayıpları)	Yabancı çevrim farkları	Yabancı para sınıflandırma kazanç/ (kayıpları)	Yabancı para sınıflandırma kazanç/ (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2013	250.419	1.344.243	172	(7.008)	-	5.121	42.433	223.321	1.523.852	1.464.119	4.846.672	42.912	4.889.584
Transferler	-	-	-	-	-	-	(1.904)	1.466.023	(1.464.119)	-	-	-	-
Temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	-	(964.114)	(964.114)	-	(964.114)	-	(964.114)
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	1.197.223	1.197.223	1.197.223	1.967	1.199.190
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	4.336	-	4.254	5.231	-	-	-	13.821	33	13.854
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	4.336	-	4.254	5.231	-	-	1.197.223	1.211.044	2.000	1.213.044
31 Aralık 2013	250.419	1.344.243	172	(2.672)	-	9.375	47.664	221.417	2.025.761	1.197.223	5.093.602	44.912	5.138.514
1 Ocak 2014	250.419	1.344.243	172	(2.672)	-	9.375	47.664	221.417	2.025.761	1.197.223	5.093.602	44.912	5.138.514
Transferler	-	-	-	-	-	-	(58.016)	1.255.239	(1.197.223)	-	-	-	-
Temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	-	(396.163)	(396.163)	-	(396.163)	-	(396.163)
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	1.458.963	1.458.963	1.458.963	11.158	1.470.121
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	(8.514)	(447)	2.683	6.592	-	-	-	314	(156)	158
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(8.514)	(447)	2.683	6.592	-	-	1.458.963	1.459.277	11.002	1.470.279
31 Aralık 2014	250.419	1.344.243	172	(11.186)	(447)	12.058	54.256	163.401	2.884.837	1.458.963	6.156.716	55.914	6.212.630

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
		1 Ocak - 31 Aralık 2014	1 Ocak - 31 Aralık 2013
A. İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		2.432.547	2.549.122
Dönem Karı/Zararı		1.470.121	1.199.190
Dönem Net Karı/Zararı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler		(296.511)	243.118
- Amortisman ve İtfa Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	12,13	258.123	240.281
- Stok Değer Düşüklüğü/İptali İle İlgili Düzeltmeler	8	90.204	(2.621)
- Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler	17	101.242	358.005
- Faiz Gelirleri ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	28	157.114	76.385
- Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevirim Farkları İle İlgili Düzeltmeler		(2.683)	(4.254)
- Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları/Kazançları İle İlgili Düzeltmeler		(64.606)	-
- Özkaynaktan Pay Alma Yöntemi ile Değerlenen Yatırımların Karları İle İlgili Düzeltmeler	10	16.380	(80.546)
- Vergi Gideri/Geliri İle İlgili Düzeltmeler		(1.286.460)	(1.186.141)
- Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıp/Kazançlar İle İlgili Düzeltmeler	27	319	(1.318)
- Yatırım ya da Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışlarına Neden Olan Diğer Kalemlere İlişkin Düzeltmeler	28	438.328	841.277
- Kar/Zarar Mutabakatı İle İlgili Diğer Düzeltmeler		(4.472)	2.050
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler		1.607.179	1.183.228
- Stoklardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler		995.562	(329.437)
- Ticari Alacaklardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler		1.791.340	124.820
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler		(7.290)	(125.898)
- Ticari Borçlardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler		(1.183.719)	1.729.489
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler		11.286	(215.746)
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		2.780.789	2.625.536
- Vergi Ödemeleri/İadeleri		(6.083)	(39.899)
- Ceza Ödemeleri	17	(309.011)	-
- Diğer Nakit Girişleri/Çıkışları		(33.148)	(36.515)
B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(2.187.284)	(2.158.810)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		343	3.180
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(2.257.627)	(2.254.754)
Diğer Uzun Vadeli Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		-	12.764
Alınan Temettüler	10	70.000	80.000
C. Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(124.410)	(71.205)
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri		421.841	970.714
Ödenen Temettüler		(396.163)	(964.114)
Alınan Faiz		136.237	191.906
Ödenen Faiz		(286.325)	(269.711)
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/azalış		120.853	319.107
D. Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		2.683	4.254
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/azalış		123.536	323.361
E. Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		3.087.870	2.764.509
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	3.211.406	3.087.870

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihrac etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması ve dağıtımını yapmak, yaptırmak, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB)) işlem görmektedir. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	%
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Hava Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") (*)	Türkiye	Hava taşımacılığı ve ulaştırma

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Körfez, 2009 yılının Haziran ayında kurulmuş olup, Grup'un 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloları açısından önemlilik teşkil etmemesi nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Körfez'in 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla aktif toplamı 8.559 bin TL ve net dönem karı 3.044 bin TL'dir.

Müşterek yönetime tabi ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade Singapore	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2014 tarihinde 5.067'dir (31 Aralık 2013 - 4.986).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen satılmaya hazır finansal varlıklar ve türev araçlar dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum - Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Değişiklik "muhasebeleştirilen tutarları netleştirme konusunda mevcut yasal bir hakkının bulunması" ifadesinin anlamına açıklık getirmekte ve TMS 32 netleştirme prensibinin eş zamanlı olarak gerçekleşmeyen ve brüt ödeme yapılan hesaplaşma (takas büroları gibi) sistemlerindeki uygulama alanına açıklık getirmektedir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TFRS Yorum 21 Vergi ve Vergi Benzeri Yükümlülükler

Bu yorum, vergi ve vergi benzeri yükümlülüğün işletme tarafından, ödemeyi ortaya çıkaran eylemin ilgili yasalar çerçevesinde gerçekleştiği anda kaydedilmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. Aynı zamanda bu yorum, vergi ve vergi benzeri yükümlülüğün sadece ilgili yasalar çerçevesinde ödemeyi ortaya çıkaran eylemin bir dönem içerisinde kademeli olarak gerçekleşmesi halinde kademeli olarak tahakkuk edebileceğine açıklık getirmektedir. Asgari bir eşliğin aşılması halinde ortaya çıkan bir vergi ve vergi benzeri yükümlülük, asgari eşik aşılmadan yükümlülük olarak kayıtlara alınamayacaktır. Söz konusu yorum Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü - Finansal olmayan varlıklar için geri kazanılabilir değer açıklamaları (Değişiklik)

TFRS 13 'Gerçeğe uygun değer ölçümleri'ne getirilen değişiklikten sonra TMS 36 Varlıklarda değer düşüklüğü standardındaki değer düşüklüğüne uğramış varlıkların geri kazanılabilir değerlerine ilişkin bazı açıklama hükümleri değiştirilmiştir. Değişiklik, değer düşüklüğüne uğramış varlıkların (ya da bir varlık grubunun) gerçeğe uygun değerinden elden çıkarma maliyetleri düşülmüş geri kazanılabilir tutarının ölçümü ile ilgili ek açıklama hükümleri getirmiştir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme - Türev ürünlerin devri ve riskten korunma muhasebesinin devamlılığı (Değişiklik)

Standarda getirilen değişiklik, finansal riskten korunma aracının kanunen ya da düzenlemeler sonucunda merkezi bir karşı tarafa devredilmesi durumunda riskten korunma muhasebesinin durdurulmasını zorunlu kılan hükme dar bir istisna getirmektedir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar (Değişiklik)

TFRS 10 standardı yatırım şirketi tanımına uyan şirketlerin konsolidasyon hükümlerinden muaf tutulmasına ilişkin bir istisna getirmek için değiştirilmiştir. Konsolidasyon hükümlerine getirilen istisna ile yatırım şirketlerinin bağlı ortaklıklarını TFRS 9 Finansal Araçlar standardı hükümleri çerçevesinde gerçeğe uygun değerden muhasebeleştirmeleri gerekmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 9 Finansal Araçlar - Sınıflandırma ve Açıklama

Aralık 2012'de yapılan değişiklikle yeni standart, 1 Ocak 2015 tarihi ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olacaktır. TFRS 9 Finansal Araçlar standardının ilk safhası finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçülmesi ve sınıflandırılmasına ilişkin yeni hükümler getirmektedir. TFRS 9'a yapılan değişiklikler esas olarak finansal varlıkların sınıflama ve ölçümünü ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılan finansal yükümlülüklerin ölçümünü etkileyecektir ve bu tür finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişikliklerinin kredi riskine ilişkin olan kısmının diğer kapsamlı gelir tablosunda sunumunu gerektirmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini standardın diğer safhaları KGK tarafından kabul edildikten sonra değerlendirecektir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TMS 19 - Tanımlanmış Fayda Planları: Çalışan Katkıları (Değişiklik)

TMS 19'a göre tanımlanmış fayda planları muhasebeleştirilirken çalışan ya da üçüncü taraf katkıları göz önüne alınmalıdır. Değişiklik, katkı tutarı hizmet verilen yıl sayısından bağımsız ise, işletmelerin söz konusu katkıları hizmet dönemlerine yaymak yerine, hizmetin verildiği yılda hizmet maliyetinden düşerek muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik, 1 Temmuz 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde hiçbir etkisi olmayacaktır.

TFRS 11 - Müşterek Faaliyetlerde Hisse Edinimi (Değişiklikler)

TFRS 11, faaliyeti bir işletme teşkil eden müşterek faaliyetlerde ortaklık payı edinimi muhasebesi ile ilgili rehberlik etmesi için değiştirilmiştir. Bu değişiklik, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri'nde belirtildiği şekilde faaliyeti bir işletme teşkil eden bir müşterek faaliyette ortaklık payı edinen işletmenin, bu TFRS'de belirtilen rehberlik ile ters düşenler hariç, TFRS 3 ve diğer TFRS'lerde yer alan işletme birleşmeleri muhasebesine ilişkin tüm ilkeleri uygulamasını gerektirmektedir. Buna ek olarak, edinen işletme, TFRS 3 ve işletme birleşmeleri ile ilgili diğer TFRS'lerin gerektirdiği bilgileri açıklamalıdır. Değişiklikler, 1 Ocak 2016 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde hiçbir etkisi olmayacaktır.

TMS 16 ve TMS 38 - Kabul edilebilir Amortisman ve İtfa Yöntemlerinin Açıklığa Kavuşturulması (TMS 16 ve TMS 38'deki Değişiklikler)

TMS 16 ve TMS 38'deki Değişiklikler, maddi duran varlıklar için hasıllata dayalı amortisman hesaplaması kullanımını yasaklamış ve maddi olmayan duran varlıklar için hasıllata dayalı amortisman hesaplaması kullanımını önemli ölçüde sınırlandırmıştır. Değişiklikler, 1 Ocak 2016 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde hiçbir etkisi olmayacaktır.

TMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve TMS 41 Tarımsal Faaliyetler: Taşıyıcı Bitkiler (Değişiklikler)

TMS 16'da, "taşıyıcı bitkiler" in muhasebeleştirilmesine ilişkin bir değişiklik yapılmıştır. Yayınlanan değişiklikte üzüm asmaları, kauçuk ağacı ya da hurma ağacı gibi canlı varlık sınıfından olan taşıyıcı bitkilerin, olgunlaşma döneminden sonra bir dönemden fazla ürün verdiği ve işletmeler tarafından ürün verme ömrü süresince tutulduğu belirtilmektedir. Ancak taşıyıcı bitkiler, bir kere olgunlaştıktan sonra önemli biyolojik dönüşümden geçmedikleri için ve işlevleri imalat benzeri olduğu için, değişiklik taşıyıcı bitkilerin TMS 41 yerine TMS 16 kapsamında muhasebeleştirilmesi gerektiğini ortaya koymakta ve "maliyet modeli" ya da "yeniden değerlendirme modeli" ile değerlendirilmesine izin vermektedir. Taşıyıcı bitkilerdeki ürün ise TMS 41'deki satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer modeli ile muhasebeleştirilecektir. Değişiklikler, 1 Ocak 2016 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

TMS/TFRS'lerde Yıllık iyileştirmeler

KGK, Eylül 2014'de "2010-2012 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler" ve "2011-2013 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler" ile ilgili olarak aşağıdaki standart değişikliklerini yayınlamıştır. Değişiklikler 1 Temmuz 2014'den itibaren başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Yıllık iyileştirmeler - 2010-2012 Dönemi

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler:

Hakediş koşulları ile ilgili tanımlar değişmiş olup sorunları gidermek için performans koşulu ve hizmet koşulu tanımlanmıştır. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri

Bir işletme birleşmesindeki özkaynak olarak sınıflanmayan koşullu bedel, TFRS 9 Finansal Araçlar kapsamında olsun ya da olmasın sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değerinden ölçülerek kar veya zararda muhasebeleşir. Değişiklik işletme birleşmeleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri

Değişiklikler şu şekildedir: i) Faaliyet bölümleri standardın ana ilkeleri ile tutarlı olarak birleştirilebilir/ toplulaştırılabilir. ii) Faaliyet varlıklarının toplam varlıklar ile mutabakatı, bu mutabakat işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili yöneticisine raporlanıyorsa açıklanmalıdır. Değişiklikler geriye dönük olarak uygulanacaktır.

TMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

TMS 16.35(a) ve TMS 38.80(a)'daki değişiklik yeniden değerlemenin aşağıdaki şekilde yapılabileceğini açıklığa kavuşturmuştur i) Varlığın brüt defter değeri piyasa değerine getirilecek şekilde düzeltilir veya ii) varlığın net defter değerinin piyasa değeri belirlenir, net defter değeri piyasa değerine gelecek şekilde brüt defter değeri oransal olarak düzeltilir. Değişiklik geriye dönük olarak uygulanacaktır.

TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları

Değişiklik, kilit yönetici personeli hizmeti veren yönetici işletmenin ilişkili taraf açıklamalarına tabi ilişkili bir taraf olduğunu açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik geriye dönük olarak uygulanacaktır.

Yıllık iyileştirmeler - 2011-2013 Dönemi

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri

Değişiklik ile i) sadece iş ortaklıklarının değil müşterek anlaşmaların da TFRS 3'ün kapsamında olmadığı ve ii) bu kapsam istisnasının sadece müşterek anlaşmanın finansal tablolarındaki muhasebeleşmeye uygulanabilir olduğu açıklığa kavuşturulmuştur. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Karar Gerekçeleri

TFRS 13'deki portföy istisnasının sadece finansal varlık, finansal yükümlülüklere değil TMS 39 kapsamındaki diğer sözleşmelere de uygulanabileceği açıklanmıştır. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Gayrimenkulün yatırım amaçlı gayrimenkul ve sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul olarak sınıflanmasında TFRS 3 ve TMS 40'un karşılıklı ilişkisini açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut UFRS standartlarındaki değişiklikler UMSK tarafından yayınlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiştir. Fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/ yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Grup konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

Yıllık İyileştirmeler - 2010-2012 Dönemi

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü

Karar Gerekçeleri'nde açıklandığı üzere, üzerlerinde faiz oranı belirtilmeyen kısa vadeli ticari alacak ve borçlar, iskonto etkisinin önemsiz olduğu durumlarda, fatura tutarından gösterilebilecektir. Değişiklikler derhal uygulanacaktır.

UFRS 15 - Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat

UMSK Mayıs 2014'de UFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatla uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların (örneğin maddi duran varlık çıkışları) satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. UFRS 15, 1 Ocak 2017 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS 15'e geçiş için iki alternatif uygulama sunulmuştur; tam geriye dönük uygulama veya modifiye edilmiş geriye dönük uygulama. Modifiye edilmiş geriye dönük uygulama tercih edildiğinde önceki dönemler yeniden düzenlenmeyecek ancak mali tablo dipnotlarında karşılaştırmalı rakamsal bilgi verilecektir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 9 Finansal Araçlar - Nihai Standart (2014)

UMSK, Temmuz 2014'te UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardının yerine geçecek olan ve sınıflandırma ve ölçme, değer düşüklüğü ve finansal riskten korunma muhasebesi aşamalarından oluşan projesi UFRS 9 Finansal Araçlar'ı nihai olarak yayınlamıştır. UFRS 9 finansal varlıkların içinde yönetildikleri iş modelini ve nakit akım özelliklerini yansıtan akılcı, tek bir sınıflama ve ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bunun üzerine, kredi kayıplarının daha zamanında muhasebeleştirilebilmesini sağlayacak ileriye yönelik bir beklenen kredi kaybı modeli ile değer düşüklüğü muhasebesine tabi olan tüm finansal araçlara uygulanabilen tek bir model kurulmuştur. Buna ek olarak, UFRS 9, banka ve diğer işletmelerin, finansal borçlarını gerçeğe uygun değeri ile ölçme opsiyonun seçtikleri durumlarda, kendi kredi değerliliklerindeki düşüğe bağlı olarak finansal borcun gerçeğe uygun değerindeki azalmadan dolayı kar veya zarar tablosunda gelir kaydetmeleri sonucunu doğuran "kendi kredi riski" denilen sorunu ele almaktadır. Standart ayrıca, risk yönetimi ekonomisini muhasebe uygulamaları ile daha iyi ilişkilendirebilmek için geliştirilmiş bir finansal riskten korunma modeli içermektedir. UFRS 9, 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir; ancak, erken uygulamaya izin verilmektedir. Ayrıca, finansal araçların muhasebesi değiştirilmeden 'kendi kredi riski' ile ilgili değişikliklerinin tek başına erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UMS 27 - Bireysel Mali Tablolarda Özkaynak Yöntemi (UMS 27'de Değişiklik)

Ağustos 2014'te UMSK, işletmelerin bireysel finansal tablolarında bağlı ortaklıklar ve iştiraklerdeki yatırımların muhasebeleştirilmesinde özkaynak yönteminin kullanılması seçeneğini yeniden sunmak için UMS 27'de değişiklik yapmıştır. Buna göre işletmelerin bu yatırımları:

- maliyet değeriyle
  - UFRS 9 (veya UMS 39)'a göre
- veya
- özkaynak yöntemini kullanarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İşletmelerin aynı muhasebeleştirme her yatırım kategorisine uygulaması gerekmektedir. Bu değişiklik 1 Ocak 2016 ve sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerli olup, geçmişe dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmekte olup, erken uygulama açıklanmalıdır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UFRS Yıllık İyileştirmeler, 2012-2014 Dönemi

UMSK, Eylül 2014'te UFRS'lerdeki yıllık iyileştirmelerini, "UFRS Yıllık İyileştirmeler, 2012-2014 Dönemi"ni yayınlamıştır. Doküman, değişikliklerin sonucu olarak değişikliğe uğrayan standartlar ve ilgili Gereçekler hariç, dört standarda beş değişiklik getirmektedir. Etkilenen standartlar ve değişikliklerin konuları aşağıdaki gibidir:

- UFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler - elden çıkarma yöntemlerinde değişiklik
- UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar - hizmet sözleşmeleri; değişikliklerin UFRS 7'ye ara dönem özet finansal tablolara uygulanabilirliği
- UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar - iskonto oranına ilişkin bölgesel pazar sorunu
- UMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama - bilginin 'ara dönem finansal raporda başka bir bölümde' açıklanması

Bu değişiklik 1 Ocak 2016 ve sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerli olup, erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 10 ve UMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklikler

UMSK, Eylül 2014'te, UFRS 10 ve UMS 28'deki bir iştirak veya iş ortaklığına verilen bir bağlı ortaklığın kontrol kaybını ele almadaki gereklilikler arasındaki tutarsızlığı gidermek için UFRS 10 ve UMS 28'de değişiklik yapmıştır. Bu değişiklik ile bir yatırımcı ile iştirak veya iş ortaklığı arasında, UFRS 3'te tanımlandığı şekli ile bir işletme teşkil eden varlıkların satışı veya katkısından kaynaklanan kazanç veya kayıpların tamamının yatırımcı tarafından muhasebeleştirilmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur. Eski bağlı ortaklıkta tutulan yatırımın gerçeğe uygun değerden yeniden ölçülmesinden kaynaklanan kazanç veya kayıplar, sadece ilişkisiz yatırımcıların o eski bağlı ortaklıktaki payları ölçüsünde muhasebeleştirilmelidir. İşletmelerin bu değişikliği, 1 Ocak 2016 veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için ileriye dönük olarak uygulamaları gerekmektedir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

UFRS 10, UFRS 12 ve UMS 28: Yatırım İşletmeleri: Konsolidasyon istisnasının uygulanması (UFRS 10 ve UMS 28'de Değişiklik)

UMSK, Aralık 2014'te, UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar standardındaki yatırım işletmeleri istisnasının uygulanması sırasında ortaya çıkan konuları ele almak için UFRS 10, UFRS 12 ve UMS 28'de değişiklikler yapmıştır: Değişiklikler 1 Ocak 2016 veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

UMS 1: Açıklama İnisiyatifi (UMS 1'de Değişiklik)

UMSK, Aralık 2014'te, UMS 1'de değişiklik yapmıştır. Bu değişiklikler; Önemlilik, Ayırıştırma ve alt toplamlar, Dipnot yapısı, Muhasebe politikaları açıklamaları, Özkaynakta muhasebeleştirilen yatırımlardan kaynaklanan diğer kapsamlı gelir kalemlerinin sunumu alanlarında dar odaklı iyileştirmeler içermektedir. Bu değişiklikler 1 Ocak 2016 veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişikliklerin Grup'un konsolide finansal tablo dipnotları üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

2.1.3 Yabancı Ülkelerde faaliyet gösteren müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

a) 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağılı Ortaklıklar'ının finansal tablolarını kapsamaktadır.

b) 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağılı Ortaklıklar ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar'ının oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	31 Aralık 2014		31 Aralık 2013	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağılı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98

Bağılı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağılı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağılı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüer, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar, Grup'un bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulan şirketleri ifade etmektedir. Grup bu müşterek kontrolü, kendisinin doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olduğu hisselerden veya ilişkili tarafların sahip olduğu paylara ait oy haklarını onlar adına kullanma yetkisinden yararlanarak sağlamaktadır. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılmak suretiyle konsolidasyon kapsamına alınırlar. Özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen yatırımlar konsolide finansal durum tablosunda, alış maliyetinin üzerine Grup'un iştirakin net varlıklarındaki payına alım sonrası değişikliklerin eklenmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesiyle gösterilmektedir. Konsolide kapsamlı gelir tablosu, Grup'un Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklarının faaliyetleri sonucundaki payını yansıtmaktadır. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların kar veya zararına henüz yansıtılmamış tutarların Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların özkaynaklarında ortaya çıkardığı değişiklikler de Grup'un Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıktaki payı oranında Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların defter değerinde düzeltme yapılmasını gerekli kılabilir. Bu değişikliklerden Grup'a düşen pay doğrudan Grup'un kendi özkaynaklarında muhasebeleştirilir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkların oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2014		31 Aralık 2013	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen müşterek yönetime tabi ortaklıklar				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Turizm Sanayi İç ve Dış Ticaret A.Ş. (tasfiye halinde) ^(*)	-	-	50,00	39,99
Opet International Limited	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V. ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade Singapore ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havaçılık Yakıtları A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş. ^(*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. ^(*)	12,50	10,00	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00

^(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

^(**) Opet Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Turizm Sanayi İç ve Dış Ticaret A.Ş., 12 Şubat 2014 tarihinde Opet Petrolcülük A.Ş. ile birleşmiştir.

d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).

e) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile; 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akım tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

2.3.1 Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri konsolide bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Nakit ve nakit benzerleri, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 4).

2.3.2 Ticari alacaklar ve değer düşüklüğü karşılığı

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalır, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 6).

2.3.3 İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri, ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 31).

2.3.4 Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenmemektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 8).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.5 Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır (Not 15).

2.3.6 Finansal yatırımlar

Tüm finansal varlıklar, ilk kaydedilişlerinde işlem maliyetleri dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden değerlendirilir. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Bunlar, kısa vadeli olarak kar amacıyla elde tutulmadıkça veya işletme sermayesinin artırılması amacıyla satışına ihtiyaç duyulmayacaksa duran varlıklar olarak gösterilir, aksi halde dönen varlıklar olarak sınıflandırılır. Şirket yönetimi, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

Grup her bilanço tarihinde bir ya da bir grup finansal varlığında değer düşüklüğü olduğuna dair objektif bir kanıtın olup olmadığını değerlendirir. Finansal araçların satılmaya hazır olarak sınıflandırılması durumunda, gerçeğe uygun değerinde elde etme maliyetinin altına önemli derecede düşmesi veya gerçeğe uygun değerinin uzun süreli bir düşüş eğiliminde bulunması, menkul kıymetlerin değer düşüklüğüne maruz kalıp kalmadığını değerlendirmede dikkate alınır. Eğer satılmaya hazır finansal varlıklar için bu tür bir kanıt mevcutsa, özkaynaklardan dönemin kapsamlı gelir tablosuna transfer edilerek kümüle net zarar, elde etme maliyeti ile cari gerçeğe uygun değer arasındaki farktan, bu finansal varlığa ilişkin daha önce kar/zararda muhasebeleştirilmiş gerçeğe uygun değer zararları düşülmek suretiyle hesaplanır ve dönemin kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır.

Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kar ve zararlar bir değer düşüklüğü olmadığı durumda dönem sonuçları ile ilişkilendirilmeden finansal varlığın konsolide finansal tablolardan çıkarıldığı tarihe kadar doğrudan özkaynak içinde "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu" hesabında muhasebeleştirilmiştir. Satılmaya hazır finansal varlıklar konsolide finansal tablolardan çıkarıldıklarında, özkaynak da "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu"nda takip edilen ilgili kazanç ve zararlar konsolide kapsamlı gelir tablosuna transfer edilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı veya doğru biçimde gerçeğe uygun değeri yansıtmadığı durumlarda finansal varlığın gerçeğe uygun değeri değerlendirme teknikleri kullanılarak belirlenir. Bu değerlendirme teknikleri, piyasa koşullarına uygun güncel işlemleri veya esasen benzer diğer yatırım araçlarını baz almayı ve yatırım yapılan şirkete özgü şartları dikkate alarak iskonto edilmiş nakit akım analizlerini içerir.

Şirket'in %20'nin altında sermaye payına sahip olduğu finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı, gerçeğe uygun değerinin hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin uygun olmaması nedeniyle gerçeğe uygun bir değer tahmininin yapılamadığı ve gerçeğe uygun değerinin güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından, şayet mevcutsa, değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle belirlenmiştir (Not 9).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.7 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 12).

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-50 yıl
Taşıt araçları	4-25 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanına tabi değildir.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler.

2.3.8 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları ve geliştirme giderlerini içermektedir (Not 13).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Not 2.3.24'te açıklanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.9 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan arsalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet değerleri ile gösterilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akımları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir (Not 11).

2.3.10 Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleştirilebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır.

2.3.11 Borçlanma maliyeti

Banka kredileri alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınırlar. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlendirilir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Şirket, Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) kapsamında alınan döviz kredileri ile ilgili oluşan borçlanma maliyetlerini TL kredi faizleri ile karşılaştırmakta ve hesaplanan borçlanma maliyetlerini kümüle yönetime göre mali tablolarında aktifleştirmektedir (Not 12).

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.12 Faaliyet kiralalamaları

Grup - kiracı olarak

Operasyonel kiralama

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, işletme kiralaması olarak sınıflandırılır. İşletme kiralaları olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Grup - kiralyan olarak

Operasyonel kiralama

Operasyonel kiralamada, kiralanın varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.3.13 Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 29).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.14 Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalar / Kıdem tazminatı karşılığı

a) Tanımlanan fayda planı:

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup, finansal tablolardaki kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Grup'un personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihi itibarıyla iskonto edilmiş değerini kayıtlara almıştır (Not 17). Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır.

b) Tanımlanan katkı planları:

Grup, Sosyal Güvenlik Kurumu'na zorunlu olarak sosyal sigortalar primi ödemektedir. Grup'un bu primleri ödediği sürece başka yükümlülüğü kalmamaktadır. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

2.3.15 Kıdeme teşvik primi karşılığı

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 17).

2.3.16 Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları (Not 2.3.11) dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

2.3.17 Gelirlerin kaydedilmesi

Gelir, mal ve hizmet satışlarının faturalanmış değerlerini içerir. Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işleme ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Satışlarda önemli riskler ve faydalar, mallar alıcıya teslim edildiğinde ya da yasal sahiplik alıcıya geçtiğinde devredilir. Net satışlar, teslim edilmiş malların fatura edilmiş bedelinin satış iadelerinden ve satış ile ilgili vergilerden arındırılmış halidir. Faiz gelirleri zaman dilimi esasına göre gerçekleşir, geçerli faiz oranı ve vadesine kalan süre içinde etkili olacak faiz oranını dikkate alarak tahakkuk edecek olan gelir belirlenir.

Satışların içerisinde önemli bir vade farkı bulunması durumunda, gerçeğe uygun bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.18 Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışı akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

2.3.19 Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 22).

2.3.20 Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kar dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

2.3.21 Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net karın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş karlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.3.22 Bölümlere göre raporlama

TFRS 11 "Müşterek Anlaşmalar" standardı, iş ortaklıklarını konsolide finansal tablolarda özkaynak yönetimine göre muhasebeleştirilmeyi zorunlu kılmıştır. Bu değişiklik Grup tarafından geriye dönük olarak uygulanmıştır. Bu kapsamda Opet Petrolçülük A.Ş. özkaynak metodu ile değerlendirilmiş olup, akaryakıt dağıtım bölümü, bölümlere göre raporlama kapsamından çıkarılmıştır. Konsolidasyon kapsamında sadece rafinaj bölümü kalmış olması sebebiyle 1 Ocak 2013 tarihinden başlamak üzere bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

Şirket'in, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait toplam satışlarının %10'undan fazla satış yaptığı iki müşterisinden elde ettiği toplam 11.057.743 bin TL tutarındaki ciro akaryakıt satışlarından oluşmaktadır (31 Aralık 2013 - 9.863.219 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.23 Nakit akış tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

2.3.24 Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, olduğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınır:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması, ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

2.3.25 Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir.

Yatırım indirimi istisnası kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilmektedir (Not.2.3.13).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3.26 İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. 1 Ocak 2011 tarihinden önceki işletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinde ayrılabileceği özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

1 Ocak 2011 tarihinden sonra gerçekleşen işletme birleşmelerinde, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla geçerli olan yeniden düzenlenmiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardı uygulanmaktadır. Yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün temel farkı satın alma sırasında katlanılan bütün işlem maliyetlerinin kar/zararda muhasebeleştirilmesidir. 2014 yılı içerisinde gerçekleşen ve yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün uygulanmasını gerektiren bir işletme birleşmesi yoktur.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

2.3.27 Türev araçlar ve riskten korunma işlemleri

Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Grup'un türev finansal araçlarını vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri ve vadeli faiz oranı takası ile ilgili işlemler oluşturmaktadır. Söz konusu türev araçlar ekonomik olarak Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımadıkları durumlarda bunlara ilişkin gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen vadeli döviz alım satım sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, dönem sonları itibarıyla, geçerli olan ileri vadeli kur ile karşılaştırılması yoluyla belirlenmektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Yapılan değerlendirme sonucu gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen finansal varlık/yükümlülük olarak sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen farklar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Grup'un finansal riskten korunma muhasebesi koşullarını yerine getiren finansal riskten korunma işlemleri aşağıda açıklandığı şekilde muhasebeleştirilmektedir:

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/ (kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kar veya zarar olarak yansıtılır.

Gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve özkaynakla ilişkilendirilen vadeli faiz oranı takası sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, orijinal vadeli faiz oranının, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, dönem sonları itibarıyla, geçerli olan ileri vadeli faiz oranı ile karşılaştırılması yoluyla belirlenmektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değer pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyece kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TMS/TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TMS/TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.5. Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığının hesaplamasında çalışan devir hızı, iskonto oranları ve maaş artışları gibi aktüeryal varsayımlar kullanılmaktadır. Hesaplamaya ilişkin detaylar çalışanlara sağlanan faydalar dipnotunda belirtilmiştir (Not 17).

b) Faydalı ömür:

Maddi varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3.7 ve 2.3.8'de açıklanmıştır.

c) Şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmaları:

Grup, Opet alımından kaynaklanan şerefiyeyi Not 2.3.10'da belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutmaktadır. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup, 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibariyle yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir. Grup'un finansal tablolarında şerefiye tutarı Opet iştirak değerinin üzerine sınıflandırılmıştır.

d) Ertelenen vergi aktifi:

Ertelenen vergi aktifi gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi aktifi her türlü geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren dönem için Grup'un gelecek dönemlerde vergilendirilebilir karının olacağına dair kullanılan varsayımlar yeterli bulunduğundan ertelenmiş vergi aktifi kaydedilmiştir (Not 29).

3. İşletme birleşmeleri

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren dönem içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	676.881	566.744
Vadeli mevduat	3.180.801	3.043.234
Vadesiz mevduat	30.605	44.636
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	10.109	8.500
Toplam	3.898.396	3.663.114

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2014

	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	1.816.266	-	1.816.266
ABD Doları	1.054.841	274.414	1.329.255
Avro	34.477	564	35.041
İngiliz Sterlini	239	-	239
Vadeli mevduat	2.905.823	274.978	3.180.801

31 Aralık 2013

	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	40.890	-	40.890
ABD Doları	2.973.808	23.619	2.997.427
Avro	3.254	1.478	4.732
İngiliz Sterlini	185	-	185
Vadeli mevduat	3.018.137	25.097	3.043.234

Vadeli TL mevduatların etkin faiz oranı %11,28, vadeli ABD doları mevduatların etkin faiz oranı %2,44, vadeli Avro mevduatların etkin faiz oranı %1,65, vadeli İngiliz Sterlini mevduatların etkin faiz oranı %1,65 (31 Aralık 2013 - TL için %6,38, ABD doları için %3,04, Avro için %2,10, İngiliz Sterlini için %2,10)'dir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri (devamı)

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akım tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Hazır değerler	3.898.396	3.663.114
Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(676.881)	(566.744)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(10.109)	(8.500)
Nakit ve nakit benzeri değerler	3.211.406	3.087.870

5. Borçlanmalar

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	40.248	904.163
Kredi faiz tahakkukları	-	5.424
Toplam	40.248	909.587
	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli taksitleri:		
Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli taksitleri	707.211	149.298
Kredi faiz tahakkukları	18.992	5.802
Tahvil faiz tahakkukları	10.853	9.984
Toplam	737.056	165.084
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	5.354.476	3.953.335
Çıkarılmış tahviller (*)	1.623.230	1.494.010
Toplam	6.977.706	5.447.345
Toplam borçlanmalar	7.755.010	6.522.016

(*) Tüpraş, 26 Eylül, 17 Ekim, 18 Ekim, 30 Ekim ve 2 Kasım 2012 tarihli özel durum açıklamalarında belirttiği üzere yurtdışında yerleşik yatırımcılara tahvil ihraç etmiş ve tahvil satışı 2 Kasım 2012 tarihinde tamamlanmıştır. Satışı tamamlanan toplam 700 milyon ABD Doları tutarındaki tahvillerin vadesi 2 Mayıs 2018 olup, altı ayda bir faiz ödemeli, kupon faiz oranı %4,125'tir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	31 Aralık 2014 Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler (*)	-	40.247.808	40.248
			40.248
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli taksitleri:			
ABD doları krediler	2,39	195.450.402	453.230
Avro krediler	1,98	16.593.295	46.805
TL krediler	12,39	207.176.471	207.176
			707.211
Faiz gider tahakkukları			29.845
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			777.304
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	2,32	1.880.608.765	4.360.943
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	1.623.230
Avro krediler	2,84	58.392.764	164.709
TL krediler	11,42	828.823.529	828.824
			6.977.706
Faiz gider tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			6.977.706

(*) 31 Aralık 2014 tarihi itibariyle, ÖTV, Gümrük ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 40.248 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2013 - 85.219 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (devamı)

	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	31 Aralık 2013 Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
Avro krediler	4,18	37.100.000	108.944
TL krediler	8,33	795.219.165	795.219
			904.163
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli taksitleri:			
ABD doları krediler	2,02	57.588.516	122.913
Avro krediler	0,99	7.878.151	23.134
TL krediler	7,49	3.251.152	3.251
			149.298
Faiz gider tahakkukları			21.210
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.074.671
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	2,39	1.834.184.024	3.914.699
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	1.494.010
Avro krediler	1,11	12.986.059	38.134
TL krediler	7,49	502.304	502
			5.447.345
Faiz gider tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			5.447.345

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
2015	-	409.676
2016	1.489.233	619.674
2017	840.452	596.621
2018	2.343.280	2.071.729
2019	477.335	356.637
2020 ve sonrası	1.827.406	1.393.008
	6.977.706	5.447.345

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (devamı)

Uzun vadeli borçlanmaların Kredilerin ve tahvillerin yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
1-90 gün	338.682	972.491
91-365 gün	4.170.531	3.430.383
1-5 yıl	2.861.834	1.777.068
5 yıl üzeri	383.963	342.074
	7.755.010	6.522.016

(*) Şirket'in 2018 yılında ödenecek olan 700 milyon ABD doları karşılığı 1.623.230 bin TL tutarındaki sabit faizli tahvilleri yukarıdaki tabloda 1-5 yıl arasında gösterilmiştir. (31 Aralık 2013- 1.494.010 bin TL, 1-5 yıl arasında)

2011 yılında Tüpraş, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden kredi kullanımına 2011 yılında başlamış ve 2012-2014 yıllarında devam etmiştir. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) tarafından sigorta edilen 1.111,8 milyon ABD Doları tutarındaki kredi ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen 624,3 milyon ABD Doları tutarındaki kredi ilk 4 yılı anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli. Üçüncü kredi anlaşması toplam 359 milyon ABD Doları tutarında olup 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. 26 Kasım 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 24 Ekim 2013 tarihli mektupla CESCE ve SACE'den kullanılacak kredi tutarı yenilenerek sırasıyla 1.078,5 milyon ABD Doları ve 597,4 milyon ABD Dolarına düşürülmüştür.

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.984,5 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmıştır (31 Aralık 2013 - 1.742,8 milyon ABD Doları).

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Ticari alacaklar	162.968	1.618.353
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	7.383	343.355
Şüpheli ticari alacaklar	2.593	2.593
Diğer ticari alacaklar	28	11
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(544)	(5.085)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(2.593)	(2.593)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	169.835	1.956.634

Tüpraş, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 2.276.683 bin TL'yi (31 Aralık 2013 - 1.609.499 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Grup 1	1.308	2.159
Grup 2	429	2.348
Grup 3	60.869	1.371.374
Grup 4	34.020	25.177
	96.626	1.401.058

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)

Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları

Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)

Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
3 aydan kısa	56.040	458.042
3-12 ay arası	17.169	97.534
	73.209	555.576

Grup yönetimi, vadesini geçmiş ancak karşılık ayrılmayan alacak tutarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörmemektedir.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	2.593	17
Dönem içerisindeki artış	-	2.576
31 Aralık	2.593	2.593

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Ticari borçlar	5.542.547	6.753.560
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	67.849	40.555
Eksi: Vadeli alıcılardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(395)	(464)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	5.610.001	6.793.651

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

7. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Verilen depozito ve teminatlar	20.339	26.588
Personelden alacaklar	7.203	6.116
Sigorta tazminat alacakları	3.324	6.229
Şüpheli diğer alacaklar	645	645
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(645)	(645)
	30.866	38.933

8. Stoklar

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
İlk madde ve malzeme	567.290	572.796
Yarı mamuller	485.648	719.379
Mamuller	691.302	1.105.603
Ticari mallar	24.229	17.462
Yoldaki mallar	681.325	1.030.203
Diğer stoklar	10.944	10.857
	2.460.738	3.456.300
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(90.204)	-
	2.370.534	3.456.300

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla, stok değer düşüklüğü karşılığının 88.949 bin TL'si mamullerden 1.255 bin TL'si ticari mallardan kaynaklanmaktadır ve satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiştir. Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	-	2.621
Dönem içerisindeki artışlar	90.204	-
Dönem içerisindeki iptaller	-	(2.621)
31 Aralık	90.204	-

9. Finansal yatırımlar

Uzun vadeli finansal yatırımlar

	31 Aralık 2014		31 Aralık 2013	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Hava Ulaştırma A.Ş.	100,00	4.000	100,00	4.000
		4.000		4.000

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	31 Aralık 2014		31 Aralık 2013	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı(%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	726.494	40,00	804.168
		726.494		804.168

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alınımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda iştirak değerinin üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibariyle özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	804.168	793.862
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımların mali yıl karlarındaki pay	(16.380)	80.546
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımların finansal varlık değer artış fonu	7.094	5.506
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımların dağıttığı temettü	(70.000)	(80.000)
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımlardan kaynaklı yabancı para çevrim farkları	2.683	4.254
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımlardan kaynaklı aktüeryal kayıp kazançlar	(1.071)	-
31 Aralık	726.494	804.168

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Dönen varlıklar	2.267.632	2.534.055
Duran varlıklar	1.840.536	1.623.590
Toplam varlıklar	4.108.168	4.157.645
Kısa vadeli yükümlülükler	1.810.634	2.018.685
Uzun vadeli yükümlülükler	942.950	599.715
Özkaynaklar	1.354.584	1.539.245
Toplam kaynaklar	4.108.168	4.157.645
	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Satış gelirleri (net)	20.831.159	17.845.630
Brüt kar	656.677	906.748
Faaliyet karı	86.062	361.558
Net dönem karı/(zararı)	(40.949)	201.365

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet üzerine dağıtılmıştır.

Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri iskonto edilmiş nakit akım analizlerine göre yapılan satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup ABD doları bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık planlara dayanmaktadır. Grup, içinde bulunduğu sektörde operasyonel sonuçların ve ileriye yönelik tahminlerin değerlendirilmesinde beş yıldan daha uzun bir süreye ilişkin analizin daha uygun olduğunu öngörmektedir ve dolayısıyla değer düşüklüğü testini on yıllık projeksiyonlara dayandırmaktadır. On yıllık projeksiyonlarda nakit akımlar %2 uzun vade büyüme oranı kullanılarak tespit edilmiştir. Gerçeğe uygun değer tespiti sırasında ABD doları cinsinden bulunan değer bilanço tarihi kuru ile TL'ye çevrilme suretiyle hesaplanmıştır. Bu nedenle, söz konusu gerçeğe uygun değer modeli döviz piyasasında yaşanan dalgalanmalardan etkilenmektedir. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Opet'in gerçeğe uygun değeri 2.897 milyon TL'dir (Grup etkin ortaklık payı ile 1.159 milyon TL). 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla diğer tüm etkenler sabit tutulduğunda, ABD doları kurundaki %1'lik değişim söz konusu gerçeğe uygun değerde 11.587 bin TL değişime yol açardı.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan diğer önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kar marjı	%4,2 - %5,7
İskonto oranı	%9,8

Opet yönetimi bütçelenen brüt kar marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması (%9,8 yerine %10,8 veya %8,8), söz konusu satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerde 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 268.933 bin TL tutarında düşüşe / 355.581 bin TL tutarında artışa sebep olmaktadır.

Yukarıdaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

11. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL tutarındaki arsalarla oluşmaktadır (31 Aralık 2013 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri yapılan değerlendirme çalışmaları kapsamında 38.117 bin TL olarak tespit edilmiştir (31 Aralık 2013 - 38.117 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

12. Maddi duran varlıklar

	1 Ocak 2014	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2014
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	46.147	-	2.715	-	48.862
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.531.714	-	127.370	(2.165)	1.656.919
Binalar	377.543	-	66.621	(42)	444.122
Makine, tesis ve cihazlar	5.448.935	44	244.953	(1.333)	5.692.599
Taşıt araçları	365.446	89.094	62.352	(39)	516.853
Döşeme ve demirbaşlar	69.486	206	13.066	(1.803)	80.955
Yapılmakta olan yatırımlar	4.939.958	2.532.403	(550.387)	-	6.921.974
Diğer maddi duran varlıklar	1.367	-	-	-	1.367
	12.780.596	2.621.747	(33.310)	(5.382)	15.363.651
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(935.561)	(64.967)	-	1.832	(998.696)
Binalar	(152.117)	(8.371)	-	27	(160.461)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.237.724)	(145.068)	-	1.044	(3.381.748)
Taşıt araçları	(95.330)	(17.189)	-	39	(112.480)
Döşeme ve demirbaşlar	(37.199)	(10.260)	-	1.778	(45.681)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.102)	(90)	-	-	(1.192)
	(4.459.033)	(245.945)	-	4.720	(4.700.258)
Net defter değeri	8.321.563				10.663.393
	1 Ocak 2013	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2013
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	46.083	-	64	-	46.147
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.450.279	-	83.821	(2.386)	1.531.714
Binalar	354.779	-	23.946	(1.182)	377.543
Makine, tesis ve cihazlar	5.367.432	15	87.075	(5.587)	5.448.935
Taşıt araçları	366.312	2.357	6.617	(9.840)	365.446
Döşeme ve demirbaşlar	58.611	250	11.111	(486)	69.486
Yapılmakta olan yatırımlar	2.447.971	2.714.268	(222.281)	-	4.939.958
Diğer maddi duran varlıklar	1.248	119	-	-	1.367
	10.092.715	2.717.009	(9.647)	(19.481)	12.780.596
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(878.158)	(59.757)	-	2.354	(935.561)
Binalar	(144.785)	(8.514)	-	1.182	(152.117)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.106.948)	(136.363)	-	5.587	(3.237.724)
Taşıt araçları	(88.546)	(14.843)	-	8.059	(95.330)
Döşeme ve demirbaşlar	(27.153)	(10.489)	-	443	(37.199)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.010)	(92)	-	-	(1.102)
	(4.246.600)	(230.058)	-	17.625	(4.459.033)
Net defter değeri	5.846.115				8.321.563

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

12. Maddi duran varlıklar (devamı)

Şirket, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Fuel Oil Dönüşüm projesi kapsamında alınan döviz kredileri ile ilgili oluşan borçlanma maliyetlerini TL kredi faizleri ile karşılaştırmış ve 1.079.536 bin TL tutarındaki borçlanma maliyetlerini kümüle yönetime göre mali tablolarında yapılmakta olan yatırımlar hesabında aktifleştirmiştir. (31 Aralık 2013 - 593.829 bin TL).

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 245.945 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 230.058 bin TL) amortisman giderinin 216.923 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 211.117 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 3 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 4 bin TL) kısmı satış ve pazarlama giderlerinde, 16.906 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 13.943 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 12.113 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 4.994 bin TL) kısmı diğer gider ve zararlarda yer almaktadır.

13. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2014	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2014
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	34.892	70	14.978	(7)	49.933
Geliştirme giderleri	35.764	-	18.332	-	54.096
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-
	70.656	70	33.310	(7)	104.029
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(21.920)	(3.523)	-	7	(25.436)
Geliştirme giderleri	(9.369)	(8.655)	-	-	(18.024)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-
	(31.289)	(12.178)	-	7	(43.460)
Net defter değeri	39.367				60.569

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2013	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2013
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	32.371	45	2.481	(5)	34.892
Geliştirme giderleri	28.598	-	7.166	-	35.764
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	18	-	-	(18)	-
	60.987	45	9.647	(23)	70.656
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(17.546)	(4.379)	-	5	(21.920)
Geliştirme giderleri	(3.525)	(5.844)	-	-	(9.369)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(12)	-	-	12	-
	(21.083)	(10.223)	-	17	(31.289)
Net defter değeri	39.904				39.367

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 12.178 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 10.223 bin TL) itfa payı giderinin; 6 bin TL'lik kısmı satılan malın maliyetinde (31 Aralık 2013 - 7 bin TL), 12.172 bin TL'lik kısmı genel yönetim giderlerinde (31 Aralık 2013 - 10.216 bin TL) yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	34.970	47.351
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri (*)	26.013	-
Verilen sipariş avansları	29.391	20.904
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	33.657	130.438
	124.031	198.693

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri (*)	141.406	167.419
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	75.720	134.928
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	41.530	90.408
Peşin ödenen diğer giderler	1.658	12.537
	260.314	405.292

(*) Şirket, Fuel Oil Dönüşüm Projesi için almış olduğu yatırım kredilerinin sigortalarını ilk kullanım sırasında peşin olarak ödemiştir. Bu giderler kredilerin vadesi süresince itfa olacaktır.

15. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	245.986	321.027
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	73.203	123.050
Diğer çeşitli dönen varlıklar	12.686	5.457
	331.875	449.534

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Yedek parça ve malzeme stokları	625.131	495.283
Diğer	2.338	770
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	(28.812)	(30.412)
	598.657	465.641

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler (devamı)

Kısa vadeli diğer yükümlülükler:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Ödenecek ÖTV	826.276	970.807
Ödenecek KDV	66.543	38.692
Tecil edilen KDV	245.986	321.027
Tecil edilen ÖTV	73.203	123.050
Gelir payı	679.543	569.013
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	36.112	41.656
Diğer	11.049	8.231
	1.938.712	2.072.476

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihracat kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer dönen varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Kısa vadeli diğer yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer dönen varlıklar"da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "kısa vadeli diğer yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD doları/ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın gecelik repo ile değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla hesaplanan 679.543 bin TL (31 Aralık 2013 - 569.013 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Kısa Vadeli Diğer Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 676.881 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2013 - 566.744 bin TL) (Not 4).

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Gelecek yıllara ait gelirler	2.648	2.544
Diğer	2.061	2.515
	4.709	5.059

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

16. Ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Alınan sipariş avansları	17.366	10.656
Toplam	17.366	10.656

17. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Kıdeme teşvik primi karşılığı	4.679	2.601
Personel prim tahakkukları	2.191	1.496
Toplam	6.870	4.097

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Kıdeme tazminatı karşılığı	132.587	114.551
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	37.265	31.727
Kıdeme teşvik primi karşılığı	6.171	5.725
Toplam	176.023	152.003

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla 5 yıllık kıdeme ulaşan kapsam içi çalışanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdemi olanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdemi olanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdemi olanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdemi olanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdemi olanlara 100 günlük çiplak ücretleri tutarında, her kıdeme kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	8.326	7.737
Dönem içerisindeki artışlar	5.736	6.389
Dönem içerisindeki ödemeler	(3.212)	(5.800)
31 Aralık	10.850	8.326

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 3.438,22 TL (31 Aralık 2013-3.254,44 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gereken muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
İskonto oranı (%)	%3,50	%4,78
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,52	%99,53

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıkları ile müşterek yönetime tabi ortaklığının kıdem tazminatı karşılığı, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla geçerli olan 3.438,22 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2013 -3.254,44 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	114.551	113.316
Faiz giderleri	10.940	8.499
Aktüeryal (karlar)/zararlar	9.319	(5.432)
Dönem içerisindeki artışlar	7.284	11.950
Dönem içerisindeki ödemeler	(9.507)	(13.782)
31 Aralık	132.587	114.551

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplanmasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014 Net İskonto Oranı		31 Aralık 2013 Net İskonto Oranı	
Duyarlılık Analizi	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış
Oran	%4,50	%2,50	%5,78	%3,78
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	(7.049)	8.590	(5.119)	5.818

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (devamı)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2014	2013
1 Ocak	31.727	27.710
Dönem içerisindeki artışlar	7.658	6.720
Dönem içerisindeki ödemeler	(2.120)	(2.703)
31 Aralık	37.265	31.727

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Kısa vadeli borç karşılıkları:		
Rekabet Kurulu ceza karşılığı	-	309.011
Vergi cezası karşılığı	54.998	-
Dava karşılığı	13.743	12.305
EPDK katkı payı	14.635	13.989
Diğer	18.578	24.345
Toplam kısa vadeli borç karşılıkları	101.954	359.650

Rekabet Kurulu Cezası

Rekabet Kurulu'nun ("RK") Tüpraş'a tebliğ edilen 11 Temmuz 2012 tarihli yazısında; Kurulun 4 Temmuz 2012 tarih ve 12-36/1040-M⁽²⁾ sayılı kararı ile; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 ve 6'ncı maddelerinin ihlal edilip edilmediğinin belirlenmesi amacıyla Tüpraş ve OPET Petrolcülük A.Ş. nezdinde açılan soruşturma 17 Ocak 2014 tarihinde Rekabet Kurumu'nun internet sitesinden yapılan açıklama ile sonuçlandırılmıştır. Rekabet Kurulu, yargı yolu Ankara İdare Mahkemeleri olmak üzere gerekçesi daha sonra tebliğ edilecek olan aynı tarih ve 14-03/60-24 sayılı Kararı ile Tüpraş'ın fiyatlandırma ve sözleşmelere ilişkin uygulamaları yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığına, bu suretle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine; bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca Tüpraş'ın 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taktiren % 1'i oranında olmak üzere 412.015 bin TL idari para cezası verilmesine karar vermiştir. Gerekçeli kararın tebliğini takiben 23 Mayıs 2014 tarihi itibarıyla 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. Maddesi hükmü çerçevesinde, söz konusu idari para cezası dörtte üçü nispetinde 309.011 bin TL olarak ödenmiş ve anılan karar ve cezaya ilişkin olarak gerekli yasal girişimlerde bulunulmuştur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (devamı)

Vergi Cezası

24 Temmuz 2013 tarihli Özel Durum Açıklamasında belirtilen Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu tarafından Şirket nezdinden başlatılan vergi incelemesi sonucunda vergi inceleme elemanları tarafından eleştiri konusu yapılan hususlara ilişkin olarak düzenlenen Vergi İnceleme Raporları ile Vergi ve Ceza İhbarnameleri Şirket'e 8 Ocak 2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Toplam 65,6 milyon TL vergi aslı, 94,4 milyon TL vergi ziyai cezası talep edilen Vergi ve Ceza İhbarnameleri ile ilgili olarak 26 Şubat 2015 tarihinde Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma hükümleri kapsamında Merkezi Uzlaşma Komisyonu ile gerçekleştirilen görüşme sonucunda tarh edilen tüm tutarlar için faiz dahil toplam 54.998 bin TL ödenmesi konusunda uzlaşma sağlanmış olup, söz konusu ihtilaf ile ilgili hukuki süreç sona ermiştir. Şirket 31 Aralık 2014 tarihli mali tablolarında söz konusu vergi ve cezalara ilişkin 54.998 bin TL karşılık tutarını kısa vadeli borç karşılıkları hesabında muhasebeleştirmiştir.

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihlerinde sona eren yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Rekabet Kurulu ceza karşılığı	Vergi cezası karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2014	12.305	13.989	309.011	-	24.345	359.650
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	1.566	18.827	-	54.998	(5.767)	69.624
Dönem içerisindeki ödemeler	(128)	(18.181)	(309.011)	-	-	(327.320)
31 Aralık 2014	13.743	14.635	-	54.998	18.578	101.954
1 Ocak 2013	12.193	12.426	-	-	24.814	49.433
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	167	14.875	309.011	-	394	324.447
Dönem içerisindeki ödemeler	(55)	(13.312)	-	-	(863)	(14.230)
31 Aralık 2013	12.305	13.989	309.011	-	24.345	359.650

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Personele borçlar	79.677	53.416
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	13.620	12.108
Toplam	93.297	65.524

19. Diğer borçlar

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Alınan depozito ve teminatlar	10.282	9.563
	10.282	9.563

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar

	31 Aralık 2014			31 Aralık 2013		
	Rayiç değerler			Rayiç değerler		
	Kontrat tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Kontrat tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
Nakit akıma yönelik riskten korunma amaçlı						
Faiz haddi swap işlemleri	1.159.450	-	68	-	-	-
Alım satım amaçlı						
Vadeli döviz işlemleri (Forwards)	1.646.419	64.606	-	-	-	-
Kısa vadeli türev araçlar		64.606	68			
Nakit akıma yönelik riskten korunma amaçlı						
Faiz haddi swap işlemleri	1.159.450	-	491	-	-	-
Uzun vadeli türev araçlar			491			
Toplam türev araçlar		64.606	559			

Vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve 31 Aralık 2015 tarihinde sona erecek olan toplam 710.000 bin ABD doları alım karşılığında 1.709.110 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerinden oluşmaktadır.

Faiz haddi swap işlemleri, Tüpraş'ın 500.000 bin ABD doları cinsinden uzun vadeli kredilerinin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akıma yönelik riskten korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

21. Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Şirket'in, Ar-ge merkezi kapsamında yaptığı harcamaları 11.893 bin TL (31 Aralık 2013 - 11.607 bin TL), TEYDEB kapsamında yaptığı harcamaları 3.742 bin TL (31 Aralık 2013 - 7.187 bin TL) olmak üzere toplam 15.635 bin TL (31 Aralık 2013 - 18.794 bin TL) teşvikli harcaması ve 16.199 bin TL (31 Aralık 2013 - 18.064 bin TL) teşviksiz harcaması bulunmaktadır. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam 31.834 bin TL'lik (31 Aralık 2013 - 36.858 bin TL) ar-ge harcamalarının 3.411 bin TL'si (31 Aralık 2013 - 3.815 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Devlet teşvik ve yardımları (devamı)

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi almıştır. İlgili yasa kapsamında Şirket, yeni yatırımları nedeniyle yapacağı yatırım harcamalarının %30'unu vergi matrahından %50 oranında, yatırım nihayetlendirilip gelir elde edilmeye başladığında indirim konusu yapabilecektir. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Şirket Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında yatırım döneminde yapmakta olduğu harcamalarının %50'sini, vergi matrahından %90 oranında indirim konusu yapabilecektir. Bu kapsamda Şirket, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 6.297.223 bin TL (31 Aralık 2013 - 4.163.798 bin TL) yatırım harcaması yapmış olup gelecek dönemlerde kullanabileceği 2.888.214 bin TL (31 Aralık 2013 - 1.579.992 bin TL) vergi aktifi elde etmiştir. Ayrıca Şirket, Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla oluşan vergi matrahından 72.933 bin TL'yi mahsup etmiştir (31 Aralık 2013- 41.082 bin TL). Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında ayrıca KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Şirket 11 Nisan 2013 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan 75.000 bin TL değerindeki vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Şirket 9 Ekim 2013 tarihinde İzmir Rafinerisi Yağ Arıtma ve Flare Gazı Geri Dönüşümü konulu çevre projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Grup, 5510 sayılı kanun kapsamında %5 sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanmaktadır.

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Faiz desteği	22.705	169
SGK teşvikleri	21.138	18.492
Ar-Ge teşvikleri	3.411	3.815
Diğer	-	5
	47.254	22.481

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2014		31 Aralık 2013	
	Orijinal bakiye	TL karşılığı	Orijinal bakiye:	TL karşılığı
Alınan teminatlar:				
Alınan teminat mektupları		1.957.607		2.181.580
- TL Teminat mektupları	768.269	768.269	1.061.071	1.061.071
- USD Teminat mektupları	470.579	1.091.224	489.909	1.045.613
- EUR Teminat mektupları	32.306	91.126	22.761	66.839
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	6.988	-	8.057
Teminat senetleri		65.955		49.179
- TL Teminat senetleri	62.273	62.273	47.775	47.775
- EUR Teminat senetleri	-	-	478	1.404
- Diğer para cinslerinden teminat senetleri	-	3.682	-	-
Alınan garanti mektupları		165.945		106.715
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	-	-
- USD Garanti mektupları	50.000	115.945	50.000	106.715
Alınan taahhütler		8.351		9.768
- USD Taahhütler	2.350	5.449	3.070	6.552
- Diğer para cinslerinden taahhütler	-	2.902	-	3.216
Toplam alınan teminatlar		2.197.858		2.347.242
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		511.663		1.210.166
- USD Teminat akreditifleri	218.838	507.463	560.357	1.195.970
- EUR Teminat akreditifleri	1.379	3.890	3.537	10.387
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	310	-	3.809
Teminat mektupları		306.474		112.201
- TL Teminat mektupları	259.632	259.632	67.786	67.786
- USD Teminat mektupları	20.200	46.842	20.810	44.415
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		1.429.270		522.264
- TL Teminat mektupları	1.395.422	1.395.422	487.026	487.026
- USD Teminat mektupları	-	-	-	-
- EUR Teminat mektupları	12.000	33.848	12.000	35.238
Bankalara verilen kefaletler		258.950		222.879
- USD Kefaletler	36.253	84.067	53.383	113.935
- EUR Kefaletler	62.000	174.883	37.100	108.944
Toplam verilen teminatlar		2.506.357		2.067.510

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 258.950 bin TL tutarındaki krediler için verilmiştir (31 Aralık 2013 - 222.879 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	2.247.407	1.844.631
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	258.950	222.879
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TR'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TR'lerin toplam tutarı	-	-
	2.506.357	2.067.510

Çevre kirliliği yükümlülüğü:

Grup, yürürlükte olan çevre kanunlarına göre, gerçekleştirdiği faaliyetleri sonucu sebep olacağı çevre kirliliğinden doğabilecek oluşan zararlardan, kusur şartı aranmaksızın, sorumludur. Grup kirliliğe sebep olduğu takdirde, meydana gelen zararlardan ötürü tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla, Grup aleyhine çevre kirliliğinden dolayı açılmış bir dava bulunmamaktadır.

Grup'un çevre kirliliği konusunda uzman danışman firması tarafından kimyasal madde ve malzemelerin depolanması, ortam hava kalitesi ve emisyonu, atık su toplanması ve kalitesi, çöp alanları, yeraltı ve yerüstü suları, genel tesis operasyonları konularının çevre üzerindeki etkileri incelenmiştir. Grup yönetimi, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, yapılması gereken temizlik masraflarının 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla tamamlandığı görüşündedir.

Ulusal stok bulundurma yükümlülüğü:

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlar. Petrol Piyasası Kanunu gereğince sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalat miktarının en az doksan günlük miktarı kadar petrol stoğunun tutulması gerekliliği üzerine ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının muhafazasından rafinericiler sorumlu tutulmuştur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2013	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltilmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermayesi 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 Kr olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür. Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş ("Kr") (31 Aralık 2013 -1 Kr) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 163.401 bin TL'dir (31 Aralık 2013 - 221.417 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar (devamı)

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 1.675.191 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 19.460 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, 2013 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 396.163 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %158,2 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 1,582 TL brüt, 1,582 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %158,2 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 1,582 TL brüt, 1,3447 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, 2012 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 964.114 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %385 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 3,85 TL brüt, 3,85 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %385 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 3,85 TL brüt, 3,2725 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

24. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Yurtiçi satışlar	31.608.288	33.293.436
Yurtdışı satışlar	8.164.696	7.836.246
Hizmet gelirleri	90.779	61.650
Brüt satışlar	39.863.763	41.191.332
Eksi: Satış iskontoları	(120.401)	(95.436)
Eksi: Satıştan iadeler	(20.650)	(17.469)
Net satış gelirleri	39.722.712	41.078.427
Satılan mamul maliyeti	(36.200.903)	(38.109.417)
Satılan ticari mallar maliyeti	(2.197.324)	(1.449.834)
Satılan hizmet maliyeti	(61.687)	(45.870)
Brüt kar	1.262.798	1.473.306

Satışların maliyeti:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Kullanılan hammadde ve sarf malzemeleri	34.580.380	36.606.499
Satılan ticari mal maliyeti	2.197.324	1.449.834
Enerji giderleri	794.905	776.244
Personel giderleri	332.779	309.778
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	216.929	211.124
Diğer üretim giderleri	337.597	251.642
Satışların maliyeti	38.459.914	39.605.121

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri, pazarlama, satış ve dağıtım giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Personel giderleri	230.141	208.572
Vergi, resim ve harç giderleri	73.824	81.956
Sigorta giderleri	45.798	27.330
Dışarıdan alınan hizmetler	45.106	32.281
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	29.454	14.780
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	29.078	24.159
Ofis giderleri	22.740	23.776
Kira giderleri	16.827	16.952
Aidat giderleri	15.456	15.119
Bağış ve yardımlar	7.191	10.050
Seyahat ve ulaşım giderleri	2.073	2.285
Diğer	28.255	37.494
Toplam genel yönetim giderleri	545.943	494.754

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Personel giderleri	60.696	55.664
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	34.908	30.480
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	33.348	69.808
Reklam giderleri	10.226	1.057
Kira giderleri	7.092	5.059
Enerji giderleri	4.878	5.261
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	3	4
Diğer	18.488	19.209
Toplam pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	169.639	186.542

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Personel giderleri	13.579	13.985
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	1.203	3.600
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	378	294
Diğer	1.060	549
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	16.220	18.428

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

26. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	144.854	137.719
Konusu kalmayan karşılıklar	7.900	-
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	6.233	17.102
Kira gelirleri	2.741	3.407
Diğer	12.117	7.691
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	173.845	165.919

Esas faaliyetlerden diğer giderler:	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Çalışmayan kısım giderleri		
-Amortisman gideri (Not 12)	(12.113)	(4.994)
-Diğer çalışmayan kısım giderleri	(39.167)	(27.024)
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(149.016)	(538.316)
Rekabet Kurulu ceza karşılığı gideri (Not 17)	-	(309.011)
Vergi cezası karşılık gideri (Not 17)	(54.998)	-
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(9.093)	(10.273)
Diğer	(4.711)	(8.692)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(269.098)	(898.310)

27. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış karları/(zararları), net	(319)	1.318
Toplam yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	(319)	1.318

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Finansman gelirleri:		
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	296.465	808.789
Mevduat faiz gelirleri	137.846	196.918
Türev araçlardan oluşan kur farkı karı	64.606	-
Toplam finansman gelirleri	498.917	1.005.707
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(438.328)	(841.277)
Faiz giderleri	(294.960)	(273.303)
Diğer	(1.012)	(1.133)
Toplam finansman giderleri	(734.300)	(1.115.713)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	5.147	6.178
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	(1.235)	(1.330)
Kurumlar vergisi karşılığı	3.912	4.848

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2014 yılı için %20'dir (2013-%20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimli kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan vergi geliri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2014	2013
Vergi öncesi kar	183.661	13.049
Beklenen vergi gideri (%20)	(36.732)	(2.610)
Yatırım teşvik geliri	1.308.222	1.223.551
İndirim ve istisnalar	30.094	35.847
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(15.124)	(70.647)
Toplam vergi geliri	1.286.460	1.186.141

Yatırım Teşvik Geliri

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi almıştır. İlgili yasa kapsamında Şirket, yeni yatırımları nedeniyle yapacağı yatırım harcamalarının %30'unu vergi matrahından %50 oranında, yatırım nihayetlendirilip gelir elde edilmeye başladığında indirim konusu yapabilecektir. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Şirket Stratejik Yatırım Teşviği kapsamında yatırım döneminde yapmakta olduğu harcamalarının %50'sini, vergi matrahından %90 oranında indirim konusu yapabilecektir. Bu kapsamlarda Şirket, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 6.297.223 bin TL (31 Aralık 2013 - 4.163.798 bin TL) yatırım harcaması yapmış olup gelecek dönemlerde kullanabileceği 2.888.214 bin TL (31 Aralık 2013 - 1.579.992 bin TL) vergi aktifi elde etmiştir. Ayrıca Şirket, Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla oluşan vergi matrahından 72.933 bin TL'yi mahsup etmiştir (31 Aralık 2013- 41.082 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	1.274.666	1.226.381	(254.933)	(245.276)
Türev araçlar zararı	64.606	-	(12.921)	-
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkı	57.112	46.790	(2.856)	(2.340)
Diğer	-	14.760	-	(2.952)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(270.710)	(250.568)
Yatırım teşvik geliri (Not 21)	6.297.223	4.163.798	2.888.214	1.579.992
Stratejik yatırım teşvik belgesi kapsamında mahsup edilen teşvik geliri			(72.933)	(41.082)
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	141.395	121.452	28.279	24.290
Stok değer düşüklüğü karşılığı	90.204	-	18.041	-
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	35.550	30.905	7.110	6.181
Vergi cezası karşılığı	31.302	-	6.260	-
Yedek parça ve malzeme stokları için değer düşüklüğü karşılığı	28.812	30.412	5.762	6.082
Dava karşılıkları	13.743	12.305	2.749	2.461
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	559	-	112	-
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	148	4.621	30	924
Diğer	51.100	9.587	10.220	1.917
Ertelenmiş vergi varlığı			2.893.844	1.580.765
Ertelenmiş vergi varlığı - net			2.623.134	1.330.197

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2014	2013
Ertelenen vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	1.330.197	139.216
Cari dönem ertelenen vergi geliri	1.291.607	1.192.319
Aktüeryal kazanç/(kayıp)	1.720	(1.063)
Finansal varlıklar değer artış fonu	(502)	(275)
Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)	112	-
31 Aralık	2.623.134	1.330.197

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

30. Pay başına kazanç

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Ana ortaklığa ait dönem karı	1.458.963	1.197.223
Beheri 1 Kr nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000
Toplam Kr cinsinden pay başına esas ve nispi kazanç	5,83	4,78

31. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

⁽¹⁾ Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

⁽²⁾ Nihai ortağın hissedarı olduğu şirketler

⁽³⁾ Nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	2.508.007	2.006.485
Toplam	2.508.007	2.006.485

b) Alacaklar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	2.337	-
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	1.869	50.364
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	1.671	216.148
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	1.503	75.991
Diğer ⁽²⁾	3	852
Toplam	7.383	343.355

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

c) Borçlar:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Ark İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	13.459	6.761
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	11.863	8.311
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	10.704	6.882
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ^{(2) (*)}	8.583	4.152
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	4.985	4.046
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	4.719	5.171
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. ⁽²⁾	2.596	2.264
Setur Servis Turistik A.Ş. ⁽²⁾	2.234	188
Diğer ⁽²⁾	8.706	2.780
Toplam	67.849	40.555

(*) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihlerinde sona eren yıllarda ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.

d) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. ⁽²⁾	75.720	117.704
Ark İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	-	17.224
Toplam	75.720	134.928

e) Banka kredileri:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	22.791	32.519
Toplam	22.791	32.519

f) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	5.561.385	4.435.677
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	3.635.021	3.516.767
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	432.032	441.817
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	36.778	29.955
Ram Dış Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	4.782	59.585
Diğer ⁽²⁾	1.727	1.743
Toplam	9.671.725	8.485.544

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

g) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	389.392	277.471
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	59.958	58.626
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	57.858	70.327
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	52.206	40.797
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. ⁽²⁾	21.843	8.242
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	20.694	17.514
Koç Holding A.Ş. ⁽³⁾	19.074	10.626
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. ⁽²⁾	7.889	6.557
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. ⁽²⁾	7.159	9
Setair Hava Taşımacılığı ve Hizmetleri A.Ş. ⁽²⁾	6.527	4.916
Ark İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	5.507	9.357
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	1.856	2.143
Diğer ⁽²⁾	40.908	74.735
Toplam	690.871	581.320

h) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Ark İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	156.442	70.754
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. ⁽²⁾	87.938	-
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	48	2.801
Diğer ⁽²⁾	733	386
Toplam	245.161	73.941

i) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Kısa vadeli faydalar	57.859	43.355
Toplam	57.859	43.355

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihlerinde sona eren yıllar itibarıyla Şirket tarafından yönetim kurulu üyeleri ve üst yöneticilere sağlanan faydalar, ücret, prim, SGK ve Koç Holding Emeklilik Vakfı işveren hisselerini ve yönetim kurulu huzur haklarını içermektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

j) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	10.185	17.056
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	6.479	9.699
Yapı Kredi Bank Netherland (2)	194	-
Toplam	16.858	26.755

k) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	63.709	99.018
Toplam	63.709	99.018

l) Yapılan bağışlar:

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
Koç Üniversitesi (2)	6.580	510
Rahmi Koç Vakfı Müzesi (2)	172	1.335
Vehbi Koç Vakfı (2)	20	4.800
Deniz Temiz Derneği (2)	3	3
Toplam	6.775	6.648

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemesizliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2014

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı			
		3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	15.412.011	16.294.932	781.958	5.728.051	1.932.521
Banka kredileri	6.120.927	6.779.952	199.715	3.932.716	1.932.521
Borçlanma senedi ihraçları	1.634.083	1.857.584	-	1.790.626	-
Ticari borçlar	5.610.001	5.610.396	5.610.396	-	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	2.047.000	2.042.291	-	4.709	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı			
		3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	64.047	(56.080)	(61.955)	4.319	1.556
Türev Nakit Girişleri	64.606	1.758.344	1.658.872	73.130	26.342
Türev Nakit Çıkışları	559	1.814.424	1.720.827	68.811	24.786

31 Aralık 2013

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı			
		3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	15.473.675	16.367.992	608.867	4.293.276	1.967.704
Banka kredileri	5.018.022	5.644.533	834.089	2.578.509	1.967.704
Borçlanma senedi ihraçları	1.503.994	1.771.336	-	1.709.708	-
Ticari borçlar	6.799.037	6.799.501	6.516.493	-	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	2.152.622	2.152.622	2.147.563	5.059	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı			
		3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	-	-	-	-	-
Türev Nakit Girişleri	-	-	-	-	-
Türev Nakit Çıkışları	-	-	-	-	-

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Kredi riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %47 ve %25'dir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31.12.2014	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski	7.383	162.452	-	30.866	3.898.396	64.606	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	111.925	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	7.383	89.243	-	30.866	3.898.396	64.606	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	73.209	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.593	-	645	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(2.593)	-	(645)	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2013	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski	343.355	1.613.279	-	38.933	3.663.114	-	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	919.199	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	343.355	1.057.703	-	38.933	3.663.114	-	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	555.576	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.593	-	645	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(2.593)	-	(645)	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2014	Alacaklar				
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	38.813	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	17.228	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	17.168	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

31 Aralık 2013	Alacaklar				
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	118.272	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	339.770	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	97.534	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır.

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişmelerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31.12.2014	31.12.2013
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar Vadeli mevduatlar	3.867.791	3.618.478
Finansal yükümlülükler	3.602.023	3.073.854
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler (*)	4.152.987	3.448.162

(*) 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Tüpraş'ın Fuel Oil Dönüşüm Projesi için kullanmış olduğu değişken faizli kredileri kapsamında riskten korunma amaçlı olarak sınıflandırılan 500.000 bin ABD Doları tutarında faiz haddi swap işlemi bulunmaktadır (31 Aralık 2013 - Yoktur) (Not 20).

31 Aralık 2014 tarihinde ABD doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 628 bin TL daha düşük olacaktı (31 Aralık 2013 - 3.374 bin TL). 31 Aralık 2014 tarihinde ABD doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 628 bin TL daha yüksek olacaktı (31 Aralık 2013 - 2.942 bin TL). 31 Aralık 2014 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 544 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2013 - 200 bin TL). 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihlerinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı riski bulunmamaktadır.

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 5'te sunulmuştur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmektedir.

Grup'un net finansal yükümlülükleri, esas olarak yurt dışından hammadde ithalatı ve ihracat satışları sebebiyle yabancı para çevrim riskine maruzdur. Grup, söz konusu yabancı para finansal yükümlülüklerden ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır.

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibariyle Grup'un yabancı para pozisyonu riskini özetlemektedir. Grup tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve borçların kayıtlı tutarları yabancı para cinslerine göre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Varlıklar	1.474.548	3.239.877
Yükümlülükler	(10.046.577)	(10.218.215)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(8.572.029)	(6.978.338)
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	1.646.419	-
Net yabancı para pozisyonu	(6.925.610)	(6.978.338)

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 2.263.213 bin TL (31 Aralık 2013 - 3.375.937 bin TL)'dir (Not 8).

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2014 ve 31 Aralık 2013 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2014	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(843.167)	843.167	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-) (*)	395.635	(603.196)	-	-
ABD Doları Net Etki	(447.532)	239.971	-	-
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(23.717)	23.717	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro Net Etki	(23.717)	23.717	-	-
TOPLAM	(471.249)	263.688	-	-
31 Aralık 2013				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(692.937)	692.937	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-) (*)	12.142	(327.601)	-	-
ABD Doları Net Etki	(680.795)	365.336	-	-
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(20.593)	20.593	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro Net Etki	(20.593)	20.593	-	-
TOPLAM	(701.388)	385.929	-	-

(*) Şirket, kullanmış olduğu RUP yatırım kredisinden oluşan kur farklarını TL faizleri ile karşılaştırıp döviz faizlerinden aşan kısımlarını yapılmakta olan yatırımlar hesabında aktifleştirmiştir. Döviz kurundaki %10 artış ve azalış etkisi de aynı yöntemle hesaplanmış ve aktifleşen kur farkları döviz kuru duyarlılık analizi tablosunda ABD doları riskinden korunan kısım olarak sınıflanmıştır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ile kur riskinden korunan kısım da burada gösterilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak -31 Aralık 2014	1 Ocak -31 Aralık 2013
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	8.162.742	7.833.772
Toplam	8.162.742	7.833.772
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	31.544.417	34.440.960
Toplam	31.544.417	34.440.960

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2014 ve 2013 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2014	31 Aralık 2013
Toplam finansal borçlar (Not 5)	7.755.010	6.522.016
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(3.898.396)	(3.663.114)
Net finansal borç	3.856.614	2.858.902
Özkaynaklar	6.212.630	5.138.514
Yatırılan sermaye	10.069.244	7.997.416
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	%38,30	%35,75

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2014 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir. Uzun vadeli sabit faizli banka kredilerinin, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan sabit faiz oranı ile değerlendirildiğinde, gerçeğe uygun değerinin taşınan değere yakın olduğu görülmüştür.

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2014 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	64.606	-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	559	-

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosuna konu finansal araç bulunmamaktadır.

33. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Tüpraş tarafından 18 Aralık 2014, 31 Aralık 2014, 16 Ocak 2015 ve 19 Ocak 2015 tarihli özel durum açıklamalarında bildirildiği üzere, yurtiçinde halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara bir milyar Türk Lirası nominal tutara kadar tahvil ihracına yönelik gerekli izinler alınmış ve toplam 200 milyon Türk Lirası nominal tutarındaki, 728 gün vadeli ve altı ayda bir sabit kupon ödemeli tahvil ihracı 19 Ocak 2015 tarihinde tamamlanmıştır.

Sözlük

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
APC	İleri Proses Kontrolü	Advanced Process Control
API	Amerikan Petrol Enstitüsü (API) tarafından çıkarılan ve özgül ağırlığa bağlı API gravite tanımı, petrolün sınıflandırılması için kullanılır.	The American Petroleum Institute gravity, or API gravity, is a measure of how heavy or light petroleum liquid is compared to water.
ASRFO	Atmosferik Straight Run Fuel oil	Atmospheric Straight Run Fuel oil
ASTM	Uluslararası Standartlar	American Society for Testing and Materials
BAT	Mevcut en iyi teknoloji	Best Available Technology
CCR REFORMER	Katalist Rejenerasyonlu Reformer	Continuous Catalytic Regeneration Reformer
CDU	Ham petrol Distilasyon Ünitesi	Crude Distillation Unit
CIF	İthalatta, mal fiyatının üzerine sigorta ve navlun giderlerinin de eklendiği bir alım-satım şekli	Cost, Insurance & Freight
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi	Environmental Impact Assessment
DCS	Kontrol Sistemi	Distributed Control System
DECOKER	Koklaştırma Ünitesi	Delayed Coker
DSS	Sürdürülebilir Çözümler	Dupont Sustainable Solutions
DWT	Uluslararası Denizcilik Ticaretinde ve Denizcilik Endüstrisinde kullanılan ağırlık birimi	Deadweight Tonnage
DYS	Değişiklik Yönetim Sistemi	Change Management System
EBH	Kaynayan Yataklı Hidrokraker	Ebullated Bed Hydrocracker
EFQM	Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı	European Foundation for Quality Management
EII	Enerji Yoğunluğu indeksi	Energy Intensity Index
ENVER	Enerji Verimliliği	Energy Efficiency
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	Energy Market Regulatory Authority
ESD	Elektrostatik deşarj	Electrostatic discharge
EUREKA	Avrupa Araştırma Koordinasyon Ajansı	European Research Coordination Agency
EURO 3	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 350ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 350ppm)
EURO 4	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 50ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 50ppm)
EURO 5	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 10ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 10ppm)
FAVÖK	Faiz, Amortisman Vergi Öncesi Kâr	EBITDA
FCC	Ağır hidrokarbon petrol fraksiyonlarını benzin, kompenatlarına dönüştüren ünite	Fluid Catalytic Cracking Unit
FED	Amerika Merkez Bankası	Central Bank of America
FOB	Tedarikçinin malzemeyi nakliye yapılacağı geminin güvertesine taşıyana kadar olan sorumluluğu olan mal teslim şekli	Free On Board
FP7	Avrupa Birliği'nde çok uluslu araştırma ve teknoloji geliştirme projelerinin desteklediği başlıca Topluluk Programları'dır.	The Seventh Framework Program
GDR	Küresel Saklama Sertifikası	Global Depositary Receipt
GMB	Güvenlik Merkezli Bakım	Security Centered Maintenance
GTL/CTL	Gazdan Sıvı, Kömürden Sıvı	Gas To Liquid, Coal to Liquid
HAY	Hata Ayıklama Yöntemi	Debugging Method
HAZOP	Tehlike ve işletilebilme çalışması metodu	Hazard and Operatibility Study
HDS	Kükürt Giderme	Hydro Desulphurisation
HORİZON	AB Araştırma ve Yenilikçi Çerçeve Programı	EU Research and Innovation Framework Program
HRSG	Isı recovery buhar jeneratörü	Heat recovery steam generator
HSRN	Ağır Nafta	Heavy Straight-Run Naphtha
HVGO	Vakum distilasyon ünitesinden elde edilen HVGO, dönüşüm ünitelerinde daha değerli beyaz ürünlere çevrilir.	Heavy Vacuum Gas Oil
HYDROKRAKER	Rafineri Dönüşüm Ünitesi	Hydrocracker-Conversion Unit
IEA, UEA	Uluslar Arası Enerji Ajansı	International Energy Agency
IOPC	Uluslararası Petrol Kirliliği Tazminat Fonu	International Oil Pollution Compensation Funds
ISM	Uluslararası Emniyetli Yönetim	International Safety Management
ISPS	Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları	International Ship and Port Security Rules
İTA	İş Tehlike Analizleri	Job Hazard Analysis

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
KBS	Kazan Besleme Suyu	Boiler Feed Water
KKO	Kapasite Kullanım Oranı	Capacity Utilization Rate
KOK	Kalıcı Organik Kirleticiler	Persistent Organic Pollutants
KPI	Temel Performans Göstergeleri	Key Performance Indicators
LCGO	Light Cycle Gas Oil	Light Cycle Gas Oil
LCGO/HCGO	Hafif / Ağır Dizel	Light/ Heavy Gas Oil
LSRN	Hafif Nafta	Light Straight Run Naphtha
ME	Mekanik Emreemadelik	Mechanical Availabilities
MTBE	Benzinin oktanını artırmak ve aromatik miktarını düşürmek amacıyla kullanılan yüksek oktanlı hidrokarbon.	Methyl tertiary-butyl ether
NELSON		
COMPLEXITY	Beyaz Ürün Üretebilme Kapasitesi	White Goods able to produce Capacity
OCIMF	Petrol Şirketlerinin Uluslararası Denizcilik Forumu	The Oil Companies International Marine Forum
OEA	Operasyonel Emreemadelik	Operational Availabilities
OSAR	Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama	Event Classification, Research and Reporting
PCT	Uluslararası Patent Koruması	International Patent Protection
PETDER	Petrol Sanayi Derneği	Petroleum Industry Association
POX	Kısmi Oksidasyon Ünitesi	Partial Oxidation
PPM	Bir kilogram yakıtta mg cinsinden kükürt miktarını gösterir.	Parts Per Million
PT	Penetrant Test	Penetrant Test
QDMS	Tüpraş Kalite Yönetim ve Doküman Sistemi	Quality Documentation Management System
RAYEP	Rafinerici Yetiştirme Programı	Refining Training Program
RBI	Risk Tabanlı Teknik Kontrol	Technical Risk Control
RDT	Risk Değerlendirme Tablosu	Risk Evaluation Chart (REC)
RGY	Risk ve Güvenirlilik Yönetimi	Risk and Reliability Management
RON	Oktan sayısı, benzinin kalitesini gösteren parametre olup motordaki vuruntunun ölçümü	Research Octane Number
RTK	Risk Tabanlı Kontrol	Risk -Based Control
RUP	Fuel Oil Dönüşüm Ünitesi	Residuum Upgrading
SDA	Çözücü Yardımıyla Asfalt Ayırma Ünitesi	Solvent Deasphalting Unit
SEÇ	Sağlık, Emniyet ve Çevre	HSE
SEÇ-K	Sağlık, Emniyet, Çevre ve Kalite	Health, Safety, Environment and Quality
SEVESO-II	Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	Prevention of Major Industrial Accidents and Mitigation of Impacts on Regulation
SMR	Hidrojen Üretim Ünitesi	Stream Methane Reformer
SRD	Sağlık Risk Değerlendirmesi	Health Risk Assessment
TAEK	Türkiye Atom Enerji Kurumu	Turkey Atomic Energy Agency
TEYDEB	Teknolojik ve Destek Programları Başkanlığı	Technological and Support Programs Department
TEYS	Tehlike ve etkilerin yönetim süreci	Management process of the dangers and effects
TMSA 2	Petrol Tankeri Yönetimi ve Değerlendirmesi 2	Tanker Management Self Assessment 2
TPE	Ton Petrol Eşdeğeri	Tons Petroleum Equivalent
TPP	Termal Power Plant	Thermal Power Plant
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu	Turkish Accreditation Agency
VAP	Verimlilik Artırıcı Proje	Efficiency Enhancement Project
VDU	Vakum Destilasyon Ünitesi	Vacuum Distillation Unit
VGO	Vakum Dizel	Vacuum Gasoil
VLCC	Çok Büyük Hampetrol Gemisi	Very Large Crude Carrier
VOC	Uçucu Organik Bileşenler	Volatile Organic Compounds
WTI	Amerikan Referans Ham Petrolü	West Texas Intermediate

Sözlük

BİRİMLER SÖZLÜĞÜ

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
ROE	Öz Kaynak Kârlılığı	Return on Equity
m ³	Metre Küp	Cubic Meter
MW	Megavat	Megawatt
KG	Kilogram	Kilogram
GRT	Gros tonaj	Gros tonaj
M/T	Milyon Tonaj	Million tonnes
Kv	Kilovat	Kilowatt
kWh	Kilovatsaat	Kilowatt Hour
m ²	Metre Kare	Square Meter
CO ₂	Karbondiyoksit	Carbon dioxide
GCAL	Giga kalori	Gcal
Ton CO ₂ e	Ton Karbondiyoksit Eşleniği	Ton Carbon dioxide Equivalent
TJ	Terajoule	Terajoule
MJ	Megajoule	Megajoule
j	Joule	Joule
Mt	Milyon Ton	Million ton
t	Ton	Ton
bpd	Bir Günde Üretilen Petrol Varil Sayısı	Barrel Per Day
MtOE	Milyon Ton Petrol Eşdeğeri	Million Ton of oil Equivalent
mmcf	Milyon Küp Feet	Milyon Cubic Feet,
g/l	Gram/ Litre	Gram/Litre
ppm	Milyon Başına Düşen Parça Sayısı	Number of Parts Per Million
N	Newton	Newton

GENEL MÜDÜRLÜK

Güney Mah. Petrol Cad. No: 25
41790 Körfez-Kocaeli
Telefon: (0262) 316 30 00
Faks: (0262) 316 30 10 - 316 30 11
E-Posta: info@tupras.com.tr

İZMİT RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Güney Mah. Petrol Cad. No: 25/1
41780 Körfez-Kocaeli
Telefon: (0262) 316 30 30
Faks: (0262) 316 37 24
E-Posta: izmit.info@tupras.com.tr

İZMİR RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Atatürk Mah. İnönü Bulvarı No: 52
35800 Aliağa-İzmir
Telefon: (0232) 498 55 55
Faks: (0232) 498 50 00 - 498 50 01 - 02
E-Posta: izmir.info@tupras.com.tr

KIRIKKALE RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Altınova Mah. Atatürk Bulvarı No: 186
71001 Hacılar Kasabası Kırıkkale
Telefon: (0318) 261 20 00 (20 Hat)
Faks: (0318) 261 20 71 - 261 20 72
E-Posta: kirikkale.info@tupras.com.tr

BATMAN RAFİNERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Site Mah. Özgürlük Bulvarı No: 152
72100 Batman
Telefon: (0488) 217 21 00
Faks: (0488) 217 26 81
E-Posta: batman.info@tupras.com.tr

ANKARA İRTİBAT BÜROSU

Atatürk Bulvarı, Atayurt İşhanı, No: 169/64
06680 Bakanlıklar - ANKARA
Telefon: (0312) 417 12 05
Faks: (0312) 417 75 12

